

Α. Γ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ

(ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΤΕΥΧΗ)

*«Οὐκ οὖν ἔνεστι πράξις ἐν ἀνθρώποις,
ἥτις ἄνευ μουσικῆς τελεῖται».*
(¹Αριστοτέλης Κοϊντιλιανός)

ΤΕΥΧΟΣ Β.

Ἐγκεκριμένον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν
Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως τῶν Διδασκαλείων
διὰ μίαν πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1932—1933

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου καὶ φόρου δρ. 89.10

Βιβλιόσημον καὶ Φόρος Ἀναγκ. Δανείου ἀξίας Δρχ. 23.40

Ἀριθ. ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 53416/19197

Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφορίας 69999
14-12-32

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 46Α

1932

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΜΕΤΑ

ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ

(ΕΙΣ ΤΡΙΑ ΤΕΥΧΗ)

«Ὅν κουν ἔνεστι πρᾶξις ἐν ἀνθρώποις,
ἥτις ἄνευ μουσικῆς τελεῖται».
(Ἀριστοτέλης Κοῦντιλιανός).

ΚΟΣ Β'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
50, ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, 50
1931

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὴν ιδίωξιν ὑπογραφὴν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

ΤΕΥΧΟΣ Β

ΤΕΥΧΟΣ Β.

(ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ)¹

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 44^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε.

§ 99. Ὅπως ἀπὸ τὴν μείζονα κλίμακα Ντο ἔγινεν ἡ μείζων κλίμαξ Σολ. ἔτσι καὶ ἀπὸ τὴν Σολ σχηματίζεται νέα μείζων κλίμαξ ὡς ἑξῆς: Λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ ἄνω βαθμίδα τῆς μείζονος κλίμακος Σολ, ἥτοι τὸν φθόγγον ρε (ἀντὶ τοῦ ρε τῆς 4^{ης} γραμμῆς μεταχειρίζομεθα τὸ εὐρισκόμενον μίαν 8^{ην} χαμηλότερα), καὶ με αὐτὸν ὡς βάσιν σχηματίζομεν ἀνερχομένην σειρὰν ὀκτῶ συνεχῶν φθόγγων, (εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν φα#, ἐπειδὴ οἱ φθόγγοι οὗτοι ἐλήφθησαν ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Σολ).

Ἡ σειρὰ ὁμως αὕτη δὲν σχηματίζει μείζονα κλίμακα, διότι μεταξὺ τῶν βαθμίδων 6^{ης} - 7^{ης} (σι - ντο) ὑπάρχει ἡμιτόνιον, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶνε τόνος, καὶ μεταξὺ 7^{ης} - 8^{ης} (ντο - ρε) εἶνε τόνος, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡμιτόνιον. Ὑψώνομεν λοιπὸν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 7^{ην} βαθμίδα ντο, ἡ ὁποία οὕτω γίνεται ντο# καὶ σχηματίζεται τόνος μεταξὺ 6^{ης} - 7^{ης} βαθμίδος (σι - ντο#) ἡμιτόνιον δὲ μεταξὺ 7^{ης} - 8^{ης} (ντο# - ρε). Οὕτως ἡ διαδοχὴ αὕτη ἀπέκτησεν ἄκουσμα μείζονος κλίμακος καὶ ἐσχηματίσθη ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε.

Διὰ νὰ γίνῃ ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε ἐχρησιάσθη ἐκτὸς τῆς διέσεως τοῦ φα, ἡ ὁποία ὑπῆρχε, μία ἄλλη διέσις διὰ τὸν φθόγγον ντο (7^η βαθμὶς). Ἐχεῖ λοιπὸν ἡ μείζων κλίμαξ Ρε δύο διέσεις ὡς ὀπλισμὸν (φα#, ντο#).

¹ Συνέχεια τοῦ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ ἐκ τοῦ Α'. τεύχους.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε.

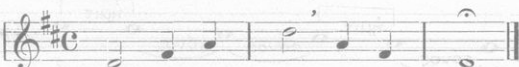
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
278

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κλίμακος Ρε εὐρίσκομεν πρῶτον τὴν 5^{ην} βαθμίδα τῆς κλίμακος Σολ, ἥτοι τὸν φθόγγον ρε. Τοῦτον τραγουδοῦμεν μίαν 8^{ην} χαμηλότερα καὶ οὕτως ἔχομεν τὴν βάσιν τῆς νέας κλίμακος. Μετὰ τὸ τραγούδισμα τῆς κλίμακος Ρε σχηματίζονται καὶ τραγουδοῦνται ὅλα τῆς τὰ διαστήματα κατὰ τὰ λεχθέντα εἰς τὴν κλίμακα Σολ (Τεῦχ. Α'. σελ. 146 § 96γ') καὶ τέλος τὰ ὑπὸ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος μὲ τὴν τονικὴν σχηματιζόμενα διαστήματα (κατ' ἀναλογίαν πρὸς: Τεῦχ. Α'. σελ. 110 § 74δ' καὶ Γυμν. 202, ὡς καὶ σελ. 146 Γυμν. 228γ').

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
278α

κλπ. ὁπως εἰς τὰ γυμν.
202 καὶ 228γ.

Ἐν τέλει τραγουδοῦμεν τὸ ἄρπισμα τῆς ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος τῆς κλίμακος Ρε σχηματιζομένης συγχορδίας, ἥτοι:

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
278βἈσκήσεις φθόγγων κλίμακος Ρε¹.ΓΥΜΝΑΣΜΑ
279

¹ Τὸν τρόπον ἐκτελέσεως ἴδε εἰς Τεῦχ. Α'. σελ. 120 § 86).

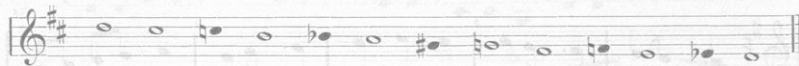
Χρωματική κλίμαξ του Ρε.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 280

Ἀ ν ι ο ῦ σ α.

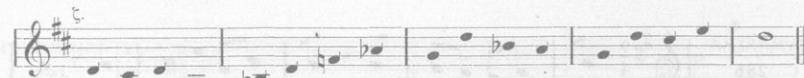
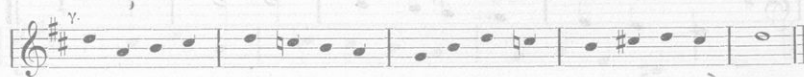
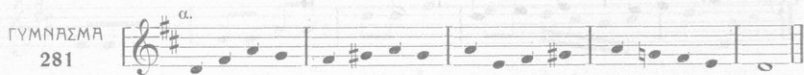

Κ α τ ι ο ῦ σ α.

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
281

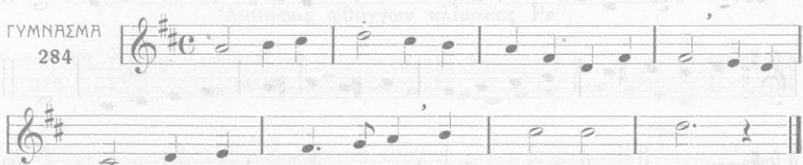
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
282

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
283

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
284

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 285

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
286

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
287

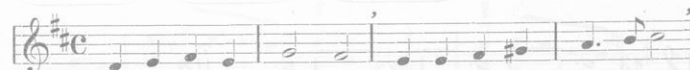

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 288

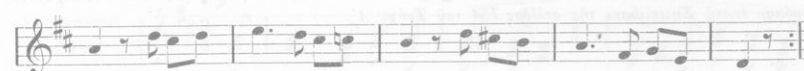
J. Haydn.

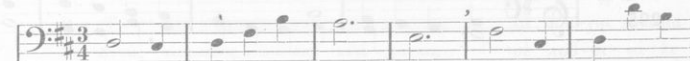
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
289

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
290

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
291

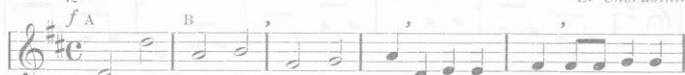
Κανὼν δίφωνος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
292

Κανὼν δίφωνος
Ζωηρά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
293

L. Cherubini.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
294

Σημ. Εἰς τὰ γυμνάσματα ὅπου ἐνώνονται μὲ σύνδεσιν διαρκείας πολλὰ φθογγόσημα ὅπως εἰς τὸ ἀνωτέρω γύμνασμα 294) κανονίζομεν πρὸς ἀναπνοὴς καὶ ἀναλογίαν πρὸς τὸν ὑποδειχθέντα τρόπον ἐν τῇ Σημειώσει τῆς σελίδος 154 τοῦ Τεύχ. Α'.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
295

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
296

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
297

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 298

Ἡ ἄν ο ι ξ η.

Métro.

F. Sticher.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
299

1. Ἡ γλυ - κυ - τά - τη ἄ - νοι - ξη με ἔ - ἄν - θια στο - λι -
2. Τὰ λου - λου - δά - ζια βά - φον - ται, τὰ πλά - για χρω - μα -
3. Στούς κάμ - πους, πλού - σια κί - ᾶ - κο - πα, σέ πρᾶ - σι - να λι -

1. σμέ - νη, ό - δο - στε - φρα - νο - μέ - νη τή γῇ γλυ - κο - τη -
 2. τί - ζουν κ' ἤ - δο - νι - κές φω - τί - ζουν αὐ - γού - λες δρο - σε -
 3. βά - δια τὰ ζων - τα - νά - κο - πά - δια βε - λά - ζουν καὶ πη -

1. ρά - ει κ' ἤ γῇ τή γλό - η ντύ - νε - ται, τὰ δά - ση της ἰ -
 2. ρές — Στ' ἀγ - κα - θε - ρὸ τριαν - τά - φυλ - λο γλυ - κο - λα - λεῖ τ' ὦη -
 3. δοῦν — Κι' οὐ νιὸς βο - σκός χα - ροῦ - με - νος φν - σὼν - τας τή φλο -

1. σκιώ - νουν, τὰ κρύ - α χιό - νια λιώ - νουν κι' οὐ - ρα - νὸς γε -
 2. δό - νι, τὸ ξέ - νο - γε - λι - δό - νι ται - ριά - ζει τῇ φω -
 3. γέ - ρα γε - μί - ξει τὸν ἄ - έ - ρα με - τρα - γον - διὼν φω -

1. λά - ει, τὰ λά - ει
 2. λιὰ — τὸ λιὰ
 3. νές — γε - νές —

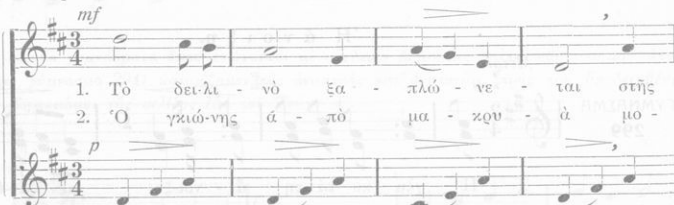
I. Βηθσαῖ.

Δ ε ι λ ι ν ό.

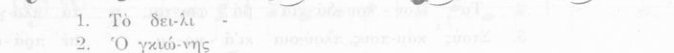
Μέτρια.

Ξ. Ἀσπεριόδης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
300

1. Τὸ δει - λι - νὸ ξα - πλώ - νε - ται σῆς
 2. Ὁ γκιώ - νης ἄ - πό - μα - κρύ - ἄ - μο -

1. Τὸ δει - λι
 2. Ὁ γκιώ - νης

Σημ. 1

1. γῆς τὴν ἀγ - κα - λιά ———— καὶ τὰ που -
 2. νό - το - να λα - λεί ———— καὶ μέ-σ' αὐ -

1. ἀγ - κα - λια,
 2. λα - λεί,

1. λά - ζια πέ - τα - ξαν δει - λά μέ στή φω -
 2. τὰ φυλ - λώ - μα - τα τῇ νύ - χτα προ - σα -

1. ληά Κἀ-ποια γα - λή - νη μα - γι -
 2. λεί Τὸ φῶς σέ λί - γο σβύ - νε -

1. στή φω - ληά.
 2. προσ-κα - λεί.

1η φωνή. 1. κρα - τῶ
 2. χι - νῶ

1. κή στήν πλά - ση ὁ - λη κρα - τῶ — κρα - τῶ,
 2. ται τὸ σκό - τος ἄρ - χι - νῶ, ἄρ - χι - νῶ.

Σημ. 1. Διὰ τὸν τρόπον ἐτελέσεως τοῦ: ἴδε περὶ ἐπερφέσεως § 248 τευχ. Γ'.

1. κ' ἦ - νυ - χτε - ρί - δα βια - σι - κή ε - δῶ κ' ε -
2. καὶ μέσ' στήν ἥ - συ - χη νυ - χτιά ὁ γούλ - λος

- 1η φωνή. 1. πε - τῶ
2. γου - δῶ

1. κεῖ - πε - τῶ - πε - τῶ.
2. τρα - γου - δῶ, τραγου - δῶ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
301

Κανόνες.

§ 100. ★ Συγχορδίαι μείζονος κλίμακος τοῦ Ρε.

§ 100.

1. Σχηματίζετε τὰς 7 τριφώνους συγχορδίας τῆς κλίμακος Ρε καὶ τὴν ἐπὶ τῆς 5^{ης} βαθμίδος τετράφωνον τοιαύτην μὲ τὰς ἀναστροφὰς των ὅπως εἰς Τεῦχ. Α'. σελ. 163 § 98.

2. Σημειώσατε τὴν θεμέλιον ἐκάστης συγχορδίας τοῦ γυμνάσματος 305 καὶ τὰς ἀναστροφὰς τῆς (κατ' ἀναλογίαν πρὸς: Τεῦχ. Α'. σελ. 164 Γυμν. 271).

¹ Ἰδε Τεῦχ. Α'. Ὑποσημ. σελ. 131.

Τρίφωνα καὶ τετράφωνα γυμνάσματα μεϊζονος κλίμακος Ρε.

Διὰ τὴν προπαρασκευὴν τραγουδοῦμεν τὰ γυμνάσμ. 278 καὶ 278β σελ. 180).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 302

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
303

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 304

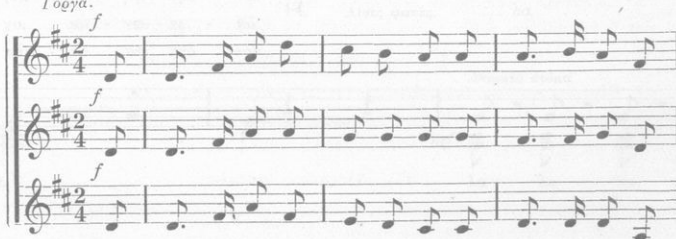
Σημ. Ἡ ἀναπνοὴ ἀνέκει εἰς τὴν μεσαιὴν φωνήν. Διὰ τὰς ἄλλας δύο φωνὰς αἱ ἀναπνοαὶ κανονίζονται κατὰ τὰ λεγθέντα ἐν τῇ Σημείώσει τῆς σελίδος 154 (Α'. τευχ.).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
305

Γοργά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
306

Musical score for three staves, measures 1-12. The key signature is one sharp (F#). The first system (measures 1-4) features a melody in the upper staves and a bass line in the lower staff, with dynamics *p* and *f*. The second system (measures 5-8) continues the melody and bass line, with dynamics *f* and *p*. The third system (measures 9-12) concludes the piece with a final cadence, marked with a double bar line and dynamics *f* and *p*.

Τὸ βουνό.

Λίγο ἀργὰ καὶ μὲ ἔκφρασι.

Τραγουδοῦ τοῦ Τυροζόλου.

Ένας (solo) ἢ
λίγες φωνές.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

307

1η, 2α, καὶ 3η
φωνή, κλειστό
στόμα (Μμ).

p *γλυκά*

1. Τί ὦ - ραῖ - α δῶ στή ρά - χη τοῦ πα -
2. Βλέ - πω γύ - ρω τὰ που - λά - κια καὶ - ε -
3. Τὸ φεγ - γά - ρι ποὺ προ - βάλ - λει ἀν - τι -
4. Καὶ θαυ - μά - ζωά - πό δὴ πά - νω τὸ γα -

14. Μμ

mf

1. νέ - μορ - φου βου - νοῦ ποὺ γλυ - κό - λα - λη τὸ ψάλ - λει ἡ φλο -
2. τοὺς ε - κεί ψη - λά καὶ - γαν - τεύ - ῳ - νει - ρε - μέ - να πε - ρι -
3. κρύ - μας στὸ ζυ - γὸ τὸ γλυ - κό του φῶς ἂ - πλώ - νει ἡ - συ -
4. λά - ζιο τ'οὐ - ρα - νοῦ ποὺ γα - λή - νη στήν καρ - διά - μου χύ - νει

14.

f *p* *mf*

Ένας *la* *la* *la* *la* *la*

1. γέ - ρα τοῦ βο - σκοῦ.
2. γιά - λια μα - κου - γά.
3. χο. μα - γευ - τι - κό. 1-4. Λίγες φωνές. *la*
4. πάν - τα καὶ στὸ νοῦ.

1-4. *ἄνοικτὸ στόμα*
la *la* *la*

1-4. λα λα λα λα λα λα λα

1. κό - λα - λη τό ψάλ - λει ή φλο - γέ - ρα του βο - σκου.
 2. τεύ - ωδ - νει - ρε - μέ - να πε - ρι - γιά - λια μα - κρυ - νά.
 3. κό - του - φως ά - πλώ - νει ή - συ - χο, μα - γευ - τι κό.
 4. λή - νη στήν καρ - διά μου χύ - νει πάν - τα καί στο ύου.

1-4. κλειστό στόμα

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 100α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

1. Πῶς σχηματίζεται ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε; Ποῖος ὁ ὀπλισμός της;
2. Ἐξετάσατε θεωρητικῶς τὰ διαστήματα τῆς μείζονος κλίμακος Ρε. Ἀπαγγείλατε καὶ γράψατε ταῦτα.
3. Ποία ἡ ᾠδὴμένη 4η καὶ ἡλαττωμένη 5η;
4. Ποία ἡ τονική; ἡ δεσπόζουσα κλπ.
5. Λαμβάνοντες ὡς βάσιν ἕκαστον ἐκ τῶν φθόγγων τῆς κλίμακος Ρε, γράψατε ὅλα τὰ εἶδη τῶν διαστημάτων, ἀνιόντα καὶ κατιόντα, τὰ σχηματιζόμενα μετ' αὐτοῦ.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

1. Εὗρεσις παντὸς διαστήματος τῆς μείζονος κλίμακος Ρε.
2. Ἀσχήσεις ἀντιλήψεως υπαγορευομένων διαστημάτων τῆς κλίμ. Ρε.
3. Μουσικὴ υπαγόρευσις. Ὑποδείγματα: Γυμν. 943, ἀριθ. 32-38 (Τευχ. Γ').

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ἐκτελέσατε διὰ βοκαλισμοῦ τὴν κλίμακα Ρε καὶ τὰ διαστήματα αὐτῆς ὡς καὶ τὰ κατάλληλα ἐκ τῶν Γυμν. 927α-939 (Τευχ. Γ').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 45ον.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Λα.

§ 101. Λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ ἄνω βαθμίδα τῆς μείζονος κλίμακος Ρε, δηλ. τὸν φθόγγον λα, καὶ σχηματίζομεν ἐκ τῶν φθόγγων τῆς τὴν ἀνερχομένην σειρὰν ὁκτώ συνεχῶν φθόγγων λα - σι - ντο[♯] - ρε - μι - φα[♯] - σολ - λα ἢ ὁποῖα ὡς ἔχει δὲν ἀποτελεῖ μείζονα κλίμακα.

Σκεπτόμενοι ὅπως καὶ εἰς τὰς δύο προηγουμένας κλίμακας εὐρίσκομεν, ὅτι διὰ τὰ ἀποτελέσει ἡ σειρὰ αὕτη μείζονα κλίμακα πρέπει νὰ ὑψώσωμεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 7^{ην} βαθμίδα σολ καὶ νὰ γίνῃ σολ[♯] διὰ τὰ σχηματισθῇ τόνος μεταξὺ 6^{ης} - 7^{ης} (φα[♯] - σολ[♯]) καὶ ἡμιτόνιον μεταξὺ 7^{ης} - 8^{ης} (σολ[♯] - λα). Ἄρα ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Λα ἔχει ὡς ὁπλισμὸν τρεῖς διέσεις (φα[♯], ντο[♯], σολ[♯]).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
308

Σημ. Ἐπειδὴ ὁρισμένοι φθόγγοι εἶνε δυσεκτέλειστοι εἰς τινες φωνάς, σημειώνομεν διὰ μικρῶν φθογοσσήμων ἄλλους τοιοῦτους εὐρίσκομένους κατὰ μίαν ἀγδὸν ὑψηλότερα ἢ χαμηλότερα καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐκτελοῦμεν κατὰ βούλησιν ἢ τοὺς μὲν ἢ τοὺς δέ.

Κατόπιν σχηματίζονται καὶ τραγουδοῦνται τὰ διαστήματα τῆς κλίμακος Λα κατὰ τὸν εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας ὑποδεικνύμενον τρόπον (Τευχ. Α' σελ. 110 § 74δ καὶ σελ. 146 § 96γ).

Ἐν τέλει τραγουδοῦμεν τὸ ἄρπισμα τῆς ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος τῆς κλίμακος Λα σχηματιζομένης συγχορδίας, ἥτοι:

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
308α

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
309

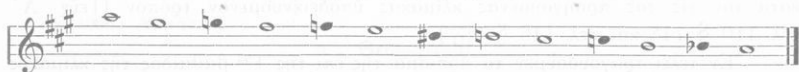
Χρωματική κλίμαξ του Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 310

Ἀ ν ι ο ὦ σ α

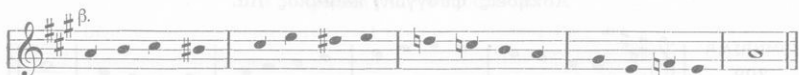

Κ α τ ι ο ὦ σ α

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
311

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 312

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
313

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
314

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 315

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
316

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
317

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
318

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 319

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
320

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
321

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
322

χορηγία του W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
323

Εὐλογητὸς εἶ Χριστέ.

Μελῳδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφή καὶ ἑνθιμική διασκευή
Κων. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
324

Εὐ - λο - γη - τὸς εἶ Χρι - στέ ὁ Θε -

ὅς ἡ - μῶν, ὁ παν - σό - φους τοὺς ἁ - λι - εἰς ἁ - να -

(,)

δεῖ - ξας κα - τα - πέμ - ψας αὐ - τοῖς τὸ Πνεῦ - μα

τὸ Ἄ - γι - ον καὶ δι' αὐ - τῶν τὴν οἰ - κου -

μέ - νην σα - γη - νεύ - σας φι - λάν - θρω - πε

δό - ξα - σοι.

(Σημ. Διὰ τὰ ἐναλλασσόμενα μέτρα ἴδε Τεῦχ. Α'. σελ. 79 § 59β).

Κανὼν δίφωνος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
325

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
326

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 327

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
328

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
329

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
330

Τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
331

Λίγο ἄργα

mf μεγαλοπρεπῶς

Α. Καμηλιέρης.

1. Δό - ξα στὸ πνεῦ - μα τῶν ἁρ - χαί - ων, παγ - ζό - σμι - ον φω -
2. Ἐ - χει στε - φά - νηϊ δό - ξα ζό - μη στὸ δέν - δρο της τὸ

1. τὸς πη - γήν! Δό - ξα στὰ ὁ - πλαή - ρώ - ων νέ - ων, ποὺ
2. ἱ - ε - ρό! Ἀ - πά - τη - τοι τῆς δό - ξης δρό - μοι προσ -

1. λύ - τρω - σαν αὐ - τὴν τὴν γῆν! Μ' ἐ - κεί - νων τῇ χρο - σῇ σο - φί - α, μὲ
2. μέ - νουν ἢ - ρω - α τολ - μη - ρό! Ἐμ - πρὸς στῶν ἔρ - γων τὸν ἄ - γῶ - να! ἐ -

1. τού - των τὴν ἄ - γία ὁρ - μή νέ - αν ἅς πλά - σω - μ' ἱ - στο - ρί - α, γε -
2. κεῖ ὁ πύ - ρι - νος παλ - μός! Ἐ - κεῖ τῆς νί - κης ἡ ζω - ρό - να, ἄ -

1. μά - τη δό - ξα καὶ τι - μή! νέ - αν ἅς πλά - σω - μ' ἱ - στο - ρί - α, γε -
2. θα - να - σί - ας ἄ - σπα - σμός! ἐ - κεῖ τῆς νί - κης ἡ ζω - ρό - να, ἄ -

1. μά - τη δό - ξα καὶ τι - μή!
2. θα - να - σί - ας ἄ - σπα - σμός!

Α. Προβελέγγιος.

Ἡ 25η Μαρτίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 332

Χρόνος ἐμβατηρίου.

Α. Ἀργυροπούλου.

1. Τῆς δό-ξας λά-μπει γα-λα-νὸ τὸ φῶς στή γώ-ρα, γε-λοῦν οἱ
2. Τὸ σάλ-πι - σμά μας πῶ τρα-νὸ ἄν-τι - λα - λή - σῃ, κί-ἀπ'τὸ γλυ -
3. Κί'ὸ-λα τὰ - χέ - ριστὰ ὁ - ψω-θοῦν ἄν-τρεϊ - ω - μέ να, πῶ-χουν τὰ

1. κάμ-ποι τρα-γου-δοῦ-νε τὰ νε - ρά. Γι-γάν-των ἱ-σκιοῦ-ρω-ῖ - κοί, ξυ-πνῇ - στε
2. κὸ τῆς Ἀ-γίας Λαύ-ρας ὁρ-θρι - νό. Πλα-τεῖν ἡ γῆ μας καὶ τὸ γῶ-μαθ' - που κι' ἄν -
3. σί - δε - ρα συν-τρί-ψῃ τὰ βα - ρειά, νὰ στή-σουν τρό-παι-α λαμ-πρά στὸ Εἰ-κο-σι -

1. τῶ - ρα στοῦ λυ - τρω - μοῦ τῇ χρο-νο - γύ - ρι - στη χα - ρά, γι-γάν-των
2. θί - σῃ, μὰ λευ-τε - ριά μο-σκο βο-λῶς τὸν οὐ-ρα - νό, πλα-τεῖν ἡ
3. ἔ - να, νὰ θρο-νια - στή Ἑλ-λη - νο-πού - λαῖ λευ-τε - ριά, νὰ στή-σουν

1. ἱ - σκιοῦ-ρω - ῖ - κοί ξυ-πνῇ - στε τῶ-ρα στοῦ λυ - τρω - μοῦ τῇ χρο-νο -
2. γῆ μας καὶ τὸ γῶ-μαθ' - που κι' ἄν - θί - σῃ, μὰ λευ-τε - ριά μο-σκο-βο -
3. τρό-παι - α λαμ-πρά στὸ Εἰ-κο-σι - ἔ - να, νὰ θρο-νια - στή Ἑλ-λη - νο -

1. γύ - ρι - στη χα - ρά.
2. λῶς τὸν οὐ - ρα - νό. Σ. Σπεράντσας.
3. ποῦ-λαῖ λευ-τε - ριά,

Τ ὀ σ ι τ ᾶ ρ ι.

Ξ. Ἀσιετιάδης.

1. Τὰ ζω - ρά - φια ξη - ραμ - μέ - να πε - ρι - μέ - νουν τὰ καη -
 2. Ἦρ-θ' ἢ ᾧ - νοι - ξη' τί χά - ρι! φουν-τω - μέ - νο τὸ κρι -
 3. Στὸ ᾧ - λῶ - νι, στὸ ᾧ - λῶ - νι τὰ δε - μά - τια του ξα -

Μέτρησι.

mf ζωρὰ καὶ εὐδυνιαΓΥΜΝΑΣΜΑ
333

1. Τὰ ζω - ρά - φια ξη - ραμ - μέ - να πε - ρι - μέ - νουν τὰ καη -
 2. Ἦρ-θ' ἢ ᾧ - νοι - ξη' τί χά - ρι! φουν-τω - μέ - νο τὸ κρι -
 3. Στὸ ᾧ - λῶ - νι, στὸ ᾧ - λῶ - νι τὰ δε - μά - τια του ξα -

1. μέ - να τῆς βρο - χού - λας το νε - ρὸ _____
 2. θά - ρι, τὸ σι - τὰ - ρι σας χλω - ρὸ _____
 3. πλώ - νει ὁ κα - θέ - νας με χα - ρά _____

1. μέ - να τῆς βρο - χού - λας τὸ νε - ρό, τὸ νε - ρὸ νε - ρὸ
 2. θά - ρι, τὸ σι - τὰ - ρι σας χλω - ρό, τὸ σι - τὰ - ρι σας
 3. πλώ - νει ὁ κα - θέ - νας με χα - ρά, με χα-ρὰ κα-θέ-νας

1. τῆς βρο-χού-λας τὸ νε - ρὸ _____ γιὰ νὰ πιοῦν καὶ νὰ χορ -
 2. τὸ σι - τὰ - ρι σας χλω - ρὸ _____ ἦρ-θε καὶ τὸ κα - λο -
 3. ὁ κα-θέ - νας με χα - ρά _____ καὶ γυρ νοῦν, γυρ-νοῦν τὰ

1. τῆς βρο-χού-λας τὸ νε - ρὸ τὸ νε - ρό, γιὰ νὰ πιοῦν καὶ νὰ χορ -
 2. τὸ σι - τὰ - ρι σας χλω - ρό, νὰ χλω-ρὸ ἦρ-θε καὶ τὸ κα - λο -
 3. ὁ κα-θέ - νας με χα - ρά, με χα-ρὰ, καὶ γυρ-νοῦν, γυρ-νοῦν τὰ

1. τά - σουν και οί γε - ωρ - γοί νά πιά - σουν τη δου - λειά με τόν και -
2. καί - ρι τὸ δρε - πά - νι σας στὸ χέ - ρι, γε - ωρ - γοί, τὸ κο - φτε -
3. βώ - δια, κι' ἄ - λω - νί - ζουν με τὰ πό - δια τὰ σπαρ - τὰ ξε - ρά, ξε -

1. τά - σουν και οί γε - ωρ - γοί νά πιά - σουν τη δου - λειά με τόν και -
2. καί - ρι τὸ δρε - πά - νι σας στὸ χέ - ρι, γε - ωρ - γοί, τὸ κο - φτε -
3. βώ - δια, κι' ἄ - λω - νί - ζουν με τὰ πό - δια τὰ σπαρ - τὰ ξε - ρά, ξε -

1. ρὸ _____ τὴ δου - λειά με τόν και - ρὸ _____
2. ρὸ _____ γε - ωρ - γοί, τὸ κο - φτε - ρὸ _____
3. ρά _____ τὰ σπαρ - τὰ ξε - ρά, ξε - ρά, _____

1. ρὸ, με τόν και ρὸ, και ρὸ τὴ δου - λειά με τόν και - ρὸ, με τόν και -
2. ρὸ, τὸ κο - φτε - ρὸ δρε - πά - νι, γε - ωρ - γοί, τὸ κο - φτε - ρὸ, τὸ κο - φτε -
3. ρ' ἄ λω - νί - ζουν τὰ σπαρ - τὰ, τὰ σπαρ - τὰ ξε - ρά, ξε - ρά, ξε - ρά, ξε -

1. — Πέ - φτει, πέ - φτει ἡ βρο - χού - λα, τί χα - ρά και
2. — "Ο - λα τὰ σπαρ - τὰ φθα - σμέ - να πέ - φτουν, πέ - φτουν
3. — 'Α - λω - νί - ζουν, ἄ - λω - νί - ζουν μ' ἄ - ε - ρά - κι

1. ρό. Πέ - φτει, πέ - φτει ἡ βρο - χού - λα, τί χα - ρά και
2. ρό. "Ο - λα τὰ σπαρ - τὰ φθα - σμέ - να πέ - φτουν, πέ - φτουν
3. ρά. 'Α - λω - νί - ζουν, ἄ - λω - νί - ζουν μ' ἄ - ε - ρά - κι

Σημ. 1. Τὰ σημεῖα > ἰσχύουν ἰσχύον ἄνδρα τὴν 2αν φωνήν.

1. τί δρο - σού - λα! ἔ - μα - λά - κω - σεν ἡ γῆ.
 2. θε - ρι - σμέ - να τί δε - μά - τια τί πολ - λά!
 3. τὸ λι - χνί - ζουν, ἡ δου - λειά νά μὴ στα - θῇ.

1. τί δρο - σού - λα! ἔ - μα - λά - κω - σεν ἡ γῆ, ἔ - μα - λά - κω - σεν ἡ
 2. θε - ρι - σμέ - να, τί δε - μά - τια, τί πολ - λά, τί δε - μά - τια, τί πολ -
 3. τὸ λι - χνί - ζουν, ἡ δου - λειά νά μὴ στα - θῇ, ἡ δου - λειά νά μὴ στα -

1. Τὸ ἄ - λέ - τρι, τὸ ζευ - γά - ρι ὁ κα - θέ - νας
 2. Τί χα - ρά, τί πα - νη - γῦ - ρι, θά θε - ρί - σῃ
 3. Ὁ κα - θέ - νας γιὰ νά πά - ρῃ στὰ σακ - χιά του

1. γῆ. Τὸ ἄ - λέ - τρι, τὸ ζευ - γά - ρι ὁ κα - θέ - νας
 2. λά! Τί χα - ρά, τί πα - νη - γῦ - ρι, θά θε - ρί - σῃ
 3. θῇ. Ὁ κα - θέ - νας γιὰ νά πά - ρῃ στὰ σακ - χιά του

1. σας ἄς πά - ρῃ. Εἰς τὸ ἔρ - γον γε - ωρ - γοί, γε - ωρ - γοί.
 2. π' ἔ - χει σπεί - ρῃ, θὰ χα - ρῇ καὶ θὰ γε - λῶ, θὰ γε - λῶ.
 3. τὸ σι - τὰ - ρι καὶ στὸ σπί - τι του νάρ - θῃ νάρ - θῇ γορ - γά.

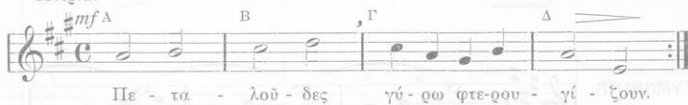
1. σας ἄς πά - ρῃ. Εἰς τὸ ἔρ - γον γε - ωρ - γοί, γε - ωρ - γοί.
 2. π' ἔ - χει σπεί - ρῃ, θὰ χα - ρῇ καὶ θὰ γε - λῶ, θὰ γε - λῶ.
 3. τὸ σι - τὰ - ρι καὶ στὸ σπί - τι του νάρ - θῃ, νάρ - θῇ γορ - γά.

X. Σαμαρτζίδης.

Πεταλούδες φτερουγίζουν.

Κανών τετράφωνος.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
334

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 335

Κανόνες.

★ Συγχορδίαί μείζονος κλίμακος Λα.

§ 102.

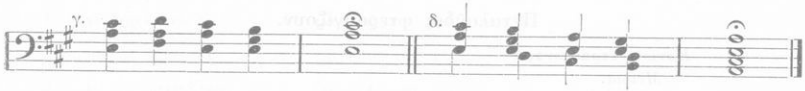
1. Σχηματίσατε τὰς ἑπτὰ τριφώνους συγχορδίας τῆς κλίμακος Λα καὶ τὴν ἐπὶ τῆς 5^{ης} βαθμίδος τετράφωνον μὲ τὰς ἀναστροφάς της, ὅπως: Τεῦχ. Α'. Σελ. 163 § 98.

2. Σημειώσατε τὴν θεμέλιον ἑκάστης συγχορδίας τοῦ γυμνάσματος 337 καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἀναστροφῶν των.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 336

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
337

¹ Ἴδε Τεῦχ. Α'. Ὑπόσημ. σελ. 131.

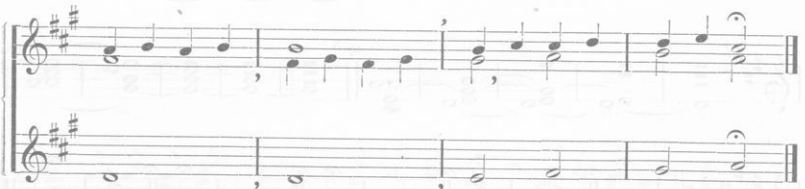

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
338

Σημ. Περί τῶν ἀγαπνοῶν εἰς τὰ ἄνω γυμνάσματα ἴδε Σημείωσιν σελ. 189.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 339

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
340

Μίτρα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
341

The musical score for Gymnastima 341, titled "Μίτρα.", is written for three staves in 3/4 time and the key of D major (two sharps). The score is divided into three systems. The first system begins with a piano (*p*) dynamic. The second system continues with piano dynamics and includes crescendo and decrescendo markings. The third system features a crescendo leading to a forte (*f*) dynamic, followed by a decrescendo (*dim.*) and a final piano (*p*) section. The notation includes various rhythmic values, slurs, and dynamic markings.

Στὴν αὐγούλα.

Μέτρια.

H. Ruck.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
342

1. Πρό - βα - λες αὐ - γού - λα, πρό - βα - λες αὐ - γή,
 2. Πρό - βα - λες αὐ - γού - λα, πρό - βα - λες αὐ - γή,
 3. Πρό - βα - λες αὐ - γού - λα, πρό - βα - λες αὐ - γή,
 4. Πρό - βα - λες αὐ - γού - λα, πρό - βα - λες αὐ - γή,

1. πού στὸν κό - σμο χύ - νεις μιὰ γλυ - κειὰ πνο - ή.
 2. κι' ἄν - θος ξε - φυ - τρώ - νει στὸ χλω - ρὸ κλα - δί.
 3. κι' ἄν - θος ξε - φυ - τώ - νει στὸ χλω - ρὸ κλα - δί.
 4. κι' ἄν - θος ξε - φυ - τώ - νει στὸ χλω - ρὸ κλα - δί.

§ 102α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς

προηγούμενας

κλίμακας.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ἰδε ὑποδείγματα: Γυμν. 943 ἀριθ. 46-50, Τεύχ. Γ'.

Κανὼν σχηματισμοῦ τῶν μειζόνων κλίμακων μετὰ διέσεων.

§ 103. Αἱ κλίμακες Σολ, Ρε, Λα, τὰς ὁποίας ἐμάθομεν μέχρι τοῦδε, ἔχουν ὡς ὀπλισμὸν διέσεις καὶ σχηματίζονται ἐκάστη ἐκ τῆς προηγουμένης τῆς ὡς ἑξῆς:

Σχηματίζομεν ἐκ τῆς προηγουμένης κλίμακος ἀνερχομένην διαδοχὴν ὀκτὼ συνεχῶν φθογγῶν μὲ βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ ἄνω βαθμίδα (τῆς προηγουμένης κλίμακος). Τῆς διαδοχῆς ταύτης ὀξύνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 7^{ην} βαθμίδα καὶ οὕτως ἔχομεν τὴν νέαν κλίμακα.

Κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον σχηματίζονται 4 ἀκόμη κλίμακες μὲ διέσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἴδωμεν ἐν § 136, 138, 139, 140.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 46^{ον}.

Τριήχον.

§ 104. Γνωστόν, ὅτι κάθε μέρος (χρόνος) τοῦ μέτρου (π. γ.) διαίρεται εἰς δύο φθογγόσημα τῆς ἀμέσως μικρότερας ἀξίας (). Δύναται ὁμοῦς τὸ μέρος τοῦ μέτρου νὰ διαιρεθῇ καὶ εἰς τρία φθογγόσημα, τὰ ὁποῖα σημειώνονται μὲ τὸ ἴδιο σχῆμα μὲ τὸ ὁποῖον γράφονται τὰ δύο (). Ἡ ὁμὰς αὕτη τῶν τριῶν φθογγοσήμων εἶνε ὑπὸ τὴν ἔσοπιν διαρκείας ἴση πρὸς τὰ δύο καὶ ἐπομένως ἔχει τὴν ἀξίαν ἑνὸς χρόνου (μέρους) τοῦ μέτρου, λέγεται δὲ *τριήχον* (triolet). Ἐάνθεν ἢ κάτωθεν τῶν φθογγοσήμων τοῦ τριήχου γράφεται καμπύλη γραμμὴ ἢ τὸ σημεῖον καὶ ὁ ἀριθμὸς 3 ἢ μόνον ὁ ἀριθμὸς 3. Π. γ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται, ὅτι *τριήχον* εἶνε τὸ σύνολον τριῶν φθογγοσήμων τῆς αὐτῆς ἀξίας, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται εἰς χρόνον ἴσον μὲ ἐκεῖνον ὅστις χρειάζεται νὰ ἐκτελεσθοῦν δύο φθογγόσημα τοῦ αὐτοῦ (πρὸς τὰ φθογγόσημα τοῦ τριήχου) σχήματος ἢ ἐν φθογγόσημον τοῦ ἀμέσως μεγαλύτερου σχήματος.

§ 104α. Ἡ τοιαύτη εἰς τρία διαίρεσις λέγεται *τριαδική*. Εἰς τὴν τριαδικὴν διαίρεσιν καὶ ἀσθενεροῦς ἀκόμη μέρους τοῦ μέτρου τὸ πρῶτον

ἀπὸ τὰ τρία φθογγόσημα εἶνε κύριον καὶ τονίζεται, τὰ δὲ ἄλλα δευτερεύοντα καὶ ἐπομένως ἀσθενῆ.

Τὸ τριήχον ἀπαντᾷται εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν μέτρων.

Τριήχα εἰς $\frac{2}{4}$

Παρο/λμα. «Ἐκτελέσατε τριήχα εἰς $\frac{2}{4}$ ».

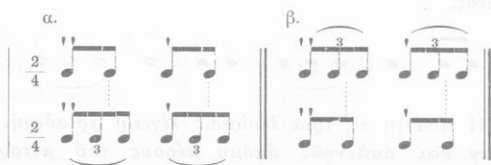
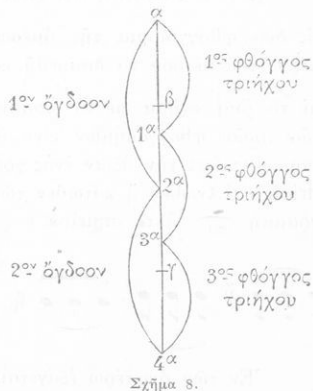
(Αἱ γνωσταὶ κινήσεις τῶν $\frac{2}{4}$ εἰς τὸ κατωτέρω σχῆμα 8 εἶνε: ἡ πρώτη κίνησις α-4^α καὶ ἡ δευτέρα 4^α-α).

Κάθε φθογγόσημον τοῦ ἄνω πρώτου τριήχου διαρκεῖ ἕν τρίτον τῆς 1^{ης} κινήσεως (σχημ. 8), δηλ. τὸ Α ἀπὸ α ἕως 1^α, τὸ Β 1^α-3^α, τὸ Γ 3^α-4^α. Τὸ ἴδιον συμβαίνει ἀντιθέτως εἰς τὴν 2^{αν} κίνησιν διὰ τὸ δευτερον τριήχον.

Παρο/λμα. «Ἐκτελέσατε ἕν μέτρον ὄγδοα καὶ ἕν τριήχα εἰς $\frac{2}{4}$ », δηλ.

Τὰ δύο ὄγδοα διαρκοῦν μίαν κίνησιν, ἀλλὰ καὶ τὰ τρία φθογγόσημα τοῦ τριήχου διαρκοῦν ἐπίσης μίαν κίνησιν καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀπαγγελθοῦν ταχύτερα. Τὸ σχῆμα 8 δεικνύει τὴν ὀνθυμικὴν σχέσιν τριήχων καὶ ὀγδῶν. Ἐκεῖ φαίνεται ὅτι τὸ σημεῖον 2^α, ὅπου ἀπαγγέλλεται τὸ δευτερον ὄγδοον εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον τῆς ἀπαγγελίας τοῦ δευτέρου φθογοσήμου τοῦ τριήχου 1^α-3^α. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ἄρσιν. Εἰς τὰ ἐπόμενα παραδείγματα α καὶ β φαίνεται ἐπίσης διὰ τῶν στιγμῶν ἡ ὀνθυμικὴ σχέσις τῶν ὀγδῶν καὶ τριήχων.

Καθ' ὅμοιον τρόπον σκεπτόμεθα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τριήχων εἰς $\frac{3}{4}$ καὶ $\frac{4}{4}$

Ἐκτελέσατε τὰς ῥυθμικὰς μορφάς:

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
343

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
344

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 345

Δέκατα ἕκτα καὶ τρίχη.

§ 104β. Ἐκτελέσατε τὴν ὀυθμικὴν μορφήν:

Τὸ δέκατον ἕκτον διαρκεῖ (σχημ. 8) $\frac{1}{4}$ τῆς κινήσεως (π. χ. α - β), ἐνῶ ἕκαστον φθογγόσημον τοῦ τρίχου διαρκεῖ περισσότερον ἢτοι $\frac{1}{3}$ τῆς κινήσεως (π. χ. α - 1^α).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 346

Τρίχον συνεπτυγμένον.

§ 105. Πολλάκις μέρη τινὰ τοῦ τρίχου ἐνώνονται εἰς ἓν. Π. χ.

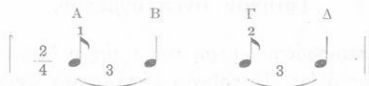
Ἐδῶ τὰ φθογγόσημα Α καὶ Β ἠνώθησαν εἰς τὸ φθογγόσημον Δ. Τὸ ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης προκύπτει τρίχον λέγεται **συνεπτυγμένον**.

Παρ/λμα. «Ἐκτελέσατε τρίχη συνεπτυγμένα εἰς $\frac{2}{4}$ ».

Τὸ φθογγόσημον Α διαρκεῖ (σχημ. 8) $\frac{2}{3}$ τῆς πρώτης κινήσεως, δηλ. α - 3^α, τὸ Β $\frac{1}{3}$ τῆς κινήσεως, δηλ. 3^α - 4^α. Ἐπίσης τὸ Γ διαρκεῖ $\frac{2}{3}$ τῆς 2^ας κινήσεως, δηλ. 4^α - 1^α κλπ.

Τὰ συνεπτυγμένα τριῆχα παρουσιάζονται καὶ ὡς ἑξῆς:

Τὸ φθογγόσημον Α διαρκεῖ α - 1^α, τὸ Β 1^α - 4^α κλπ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 347

Π α ρ α τ η ρ ῆ σ ε ι ς.

1. Τὸ ἄκουσμα τοῦ συνεπτυγμένου τριήχου | | ἐπενθυμίζει τὴν ῥυθμικὴν μορφήν | | Ἐῖνε φανερόν ὅμως, ὅτι διαφέρουν αἱ δύο αὐται μορφαί, καθόσον ἐνῶ τὸ πρῶτον φθογγόσημον () τοῦ συνεπτυγμένου τριήχου διαρκεῖ (σχημ. 8) $\frac{2}{3}$ τῆς κινήσεως (α - 3^α), τὸ (τῆς ῥυθμ. μορφῆς) διαρκεῖ περισσότερον αὐτοῦ, ἤτοι $\frac{3}{4}$ τῆς κινήσεως (α - γ), καὶ ἐνῶ τὸ δεῦτερον φθογγόσημον () τοῦ τριήχου διαρκεῖ $\frac{1}{3}$ τῆς κινήσεως (3^α - 4^α), τὸ (τῆς ῥυθμ. μορφῆς) διαρκεῖ ὀλιγώτερον αὐτοῦ, ἤτοι $\frac{1}{4}$ τῆς κινήσεως (γ - 4^α).

Ἀνάλογον συμβαίνει καὶ μὲ τὸ συνεπτυγμένον τριήχον | | τὸ ὁποῖον ἐνθυμίζει τὴν ῥυθμ. μορφήν | |

Ἀσκήσις.

Ἐκτελέσατε τὴν ῥυθμικὴν μορφήν:

2. Τὸ συνεπτυγμένον τρίηχον παρουσιάζεται σπανίως καὶ μὲ τὴν μορφήν

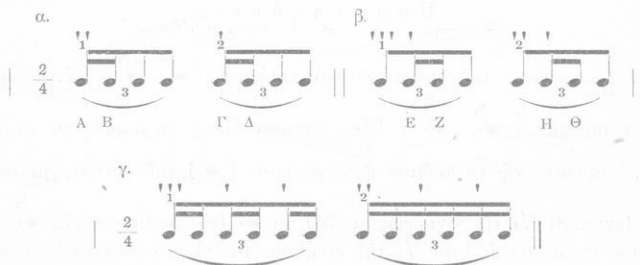
Τρίηχον ἀνεπτυγμένον.

§ 106. Ἐν ἡ περισσότερα μέρη τοῦ τρίηχου δύνανται νὰ διαιρεθοῦν εἰς φθογγόσημα μικροτέρας ἀξίας. Τὸ τρίηχον λέγεται τότε *ἀνεπτυγμένον*. Συμβαίνει δηλ. νὰ γίνεται δυναδικὴ διαίρεσις ενός, δύο ἢ καὶ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ τρίηχου, ὁπότε ἔχομεν :

Εἰς τὰς ὑποδιαίρεσεις ταύτας ὁ ῥυθμικὸς τονισμὸς γίνεται εἰς τὸ πρῶτον φθογγόσημον ἐκάστης δυναδικῆς διαίρεσεως ὡς φαίνεται εἰς τὰς ἀκολουθούς ῥυθμικὰς μορφάς.

Ἐκτελέσατε τὰς ῥυθμικὰς μορφάς :

Τὰ φθογγόσημα ΑΒ θὰ διαρκέσουν (σχημ. 8) α-1^α, τὰ ΓΔ 4^α-3^α, τὰ ΕΖ 1^α-3^α κλπ.

Σημ. Πολλάκις ἐν, δύο ἢ καὶ ὅλα τὰ μέρη τοῦ τρίηχου διαιροῦνται ἕκαστον εἰς τρίηχον. Π. χ.

Τρίηχα με παύσεις.

§ 107. Πολλάκις μέρος ἢ μέρη τοῦ τριήχου εἶναι παύσις. Π. γ.

* Η παῦσις Α διαρκεῖ (σχημ. 8) 1^α - 3^α, ἢ Β 4^α - 3^α, ἢ Γ α - 1^α, ἢ Δ 4^α - 1^α.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 348

Εἰς τὸν Θεόν.

* Ἀγά καὶ μὲ ἔκφραση.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
349

Με κά - θε πλά - σμα σου κ' ἐ - γώ στοῦ σύμ - παν - τος τὴν ἐκ - κλη -

σί - α, ὦ Πλά - στή, σέ ὄ - ξο - λο - γῶ, καὶ σοῦ ζῆ - τῶ τὴν προ - στα -

σί - α Στὸ ξύ - πνη - μα τὸ πρῶ - ῖ - νό, καὶ πρὶν νά - πῶ τὴν προ - σευ -

χή μου, Θε - ἐ πού δι - νεις τὴ ζω - ῆ, σὲ νοιῶ - θω μέ - σα στήν ψυ -

χή μου. Στῷ ζώ - δω - νος τοῦ πρῶ - ῖ - νου τὴν πρόσ - κλη - σι τρέ - χω μέ

πό - θο· Θε - ἐ, πού μοῦ - δω - ζες τὸ νοῦ, μέ - σα στὴ σκέ - ψι μου σὲ νοιῶ - θω.

I. Πολέμης.

Ἦ Ν ἰ κ η.

Μέτρια.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
350

1-2. Ἐ - δῶ στὸ Ἐλ - λη - νι - ζὸ τὸ χῶ - μα, τὸ σοι - χειο -

1-2. μέ - νο καὶ ἱε - ρό, πού τῷ - διο χῶ - μα μέ - νειά - ζο - μα καί ἄτ' τὸν ἄο -

1-2. χαί - ο τὸν και - ρό, { 1. στὸ χῶ - μα τοῦ - το πᾶν τὰν - θου - νε, κ' ἔ - χουν ἄ -
2. εἰ - δα τὴ Νί - ζη τὴ με - γά - λη, τὴ Νί - ζη

1. θά - να - τη ζω - ῆ καὶ μᾶς θαμ - πό - νουν μᾶς με - θοῦ - νε νε - ραῖ - δες,
2. τὴ παν - το - τι - νή! τὴν εἰ - δαῖ - μ - πρὸς μου νὰ προ - βά - λῃ μὲ φο - ρε -

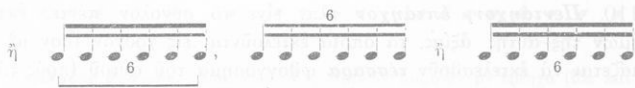

1. ἦ - ρω - ες, θε - οί, ἀργὰ νε - ραῖ - δες, ἦ - ρω - ες, θε - οί.
2. σιὰ ὁ - λο φω - τει - νή, μὲ φο - ρε - σιὰ ὁ - λο φω - τει - νή.

Κ. Παλαμᾶς.

Ἑ ξ ἄ η χ ο ν.

§ 108. Σύνολον δύο τριήχων ἀποτελεῖ τὸ *ἑξάηχον* (sextolet), ἄνωθεν ἥ καίωθεν τοῦ ὁποίου σημειώνεται καμπύλη γραμμὴ — ἥ τὸ σημεῖον — καὶ ὁ ἀριθμὸς 6 ἢ μόνον ὁ ἀριθμὸς 6. Π. χ.

Ἐκ τῆς συνθέσεως τοῦ ἑξάηχου εἶνε φανερόν ὅτι:

Τὸ ἑξαήχον εἶνε τριαδικὴ διαίρεσις ἐκάστου τῶν μερῶν τῆς δυαδικῆς διαιρέσεως μιᾶς ᾀξίας. Γίνεται δηλ. τὸ ἑξαήχον ἀπὸ τὴν ἔνωσιν δύο τριήχων, τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἐκ τριαδικῆς διαιρέσεως καὶ ἐπομένως τονίζεται κατὰ τὸν κανόνα (§ 104^α) τὸ 1^{ον} καὶ 4^{ον} φθογγόσημον.

Σύγκρισις ἑξαήχου καὶ ἀνεπτυγμένου τριήχου.

§ 109. Ἡ διαφορὰ τοῦ ἀνεπτυγμένου τριήχου ἀπὸ τὸ ἑξαήχον εἶνε εἰς τὸν ὀρθομικρὸν τονισμόν. Εἰς μὲν τὸ ἀνεπτυγμένον τριήχον τονίζονται τὰ φθογγόσημα 1^{ον}, 3^{ον}, 5^{ον}, εἰς δὲ τὸ ἑξαήχον τὰ 1^{ον} καὶ 4^{ον}.

Πεντάηχον, ἑπτάηχον κλπ.

§ 110. *Πεντάηχον, ἑπτάηχον κλπ.* εἶνε τὸ σύνολον πέντε, ἑπτὰ κλπ. φθογγόσημων τῆς αὐτῆς ᾀξίας, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται εἰς χρόνον ἴσον μὲ ἑκείνον ὅστις χορεύεται νὰ ἐκτελεσθοῦν τέσσαρα φθογγόσημα τοῦ αὐτοῦ (πρὸς τὰ φθογγόσημα τοῦ πενταήχου, ἑπταήχου κλπ.) σχήματος. Π. χ.

§ 110α. Ἀσκήσεις.

1. Τί εἶνε τριήχον; Πότε τὸ τριήχον λέγεται συνεπτυγμένον καὶ πότε ἀνεπτυγμένον; Τί εἶνε ἑξαήχον; Τί διαφέρει τὸ ἀνεπτυγμένον τριήχον ἀπὸ τὸ ἑξαήχον; Τί εἶνε πεντάηχον, ἑπτάηχον;

2. Ἐκτελέσατε τὰς ἑξῆς ῥυθμικὰς μορφάς:

The image displays a musical score for the song "The Rose Tree" in two time signatures: 2/4 and 3/4. The score is written for a single melodic line and includes various musical notations such as notes, rests, and fingerings. The key signature is one flat (B-flat), and the tempo is marked "Allegretto". The score is divided into two systems, each containing two staves. The first system is in 2/4 time, and the second system is in 3/4 time. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and fingerings, and the lyrics are written below the notes.

3. Ἀντίληψις ῥυθμῶν. Ἀναγνωρίσις ῥυθμικῶν μορφῶν μὲ τρίηχα (ἴδε καὶ Τεῦχ. Α', σελ. 36-37 § 38α, 2).

4. *Ρυθμική υπαγόρευσις*. Ὑποδείγματα: Γύμν. 940, ἀριθ. 31-34 (τευχ. Γ').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 47^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Φα.

§ 111. Λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν 5^{ην} *πρὸς τὰ κάτω* βαθμίδα τῆς (προτύπου) μείζονος κλίμακος Ντο, δηλ. τὸν φθόγγον φα, καὶ μετὰ βάσιν τὸν φθόγγον τοῦτον (λαμβάνομενον μίαν ὀγδόην ὑψηλότερα) σχηματίζομεν ἀνερχομένην σειρὰν ὁκτὼ συνεχῶν φθόγγων.

Ἡ διαδοχὴ ὁμοῦς αὕτη δὲν σχηματίζει μείζονα κλίμακα, διότι μετὰ 3^{ης} καὶ 4^{ης} βαθμίδος (λα - σι) σχηματίζεται τόνος, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡμιτόνιον, καὶ μετὰ 4^{ης} καὶ 5^{ης} (σι - ντο) ὑπάρχει ἡμιτόνιον, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶνε τόνος. Διὰ τὰ σχηματισθῇ μείζων κλίμαξ *χαμηλώνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 4^{ην} βαθμίδα* σι καὶ γίνεται σι^b Οὕτω σχηματίζεται ἡμιτόνιον μετὰ 3^{ης} καὶ 4^{ης} βαθμίδος (λα - σι^b) καὶ τόνος μετὰ 4^{ης} καὶ 5^{ης} (σι^b - ντο). Τοιοῦτοτρόπως ἐσχηματίσθη ἡ *μείζων κλίμαξ τοῦ Φα*.

Διὰ τὰ γίνῃ ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Φα ἐχρειάσθη μία ^b διὰ τὸν φθόγγον σι, τὴν ὁποίαν θέτομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πενταγράμμου μετὰ τὸ κλειδί ὡς ὀπλισμόν. Ἔχει ὡς ὀπλισμόν *μίαν ὕφεσιν* διὰ τὸν φθόγγον σι.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Φα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
351

Διὰ τὴν φθικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἄνω κλίμακος, ἐπειδὴ πρὸς εὐρεσιν τοῦ φα εἶνε δύσκολον νὰ κατέλθωμεν ἀπὸ τοῦ ντο εἰς τὸν δυσεκτέλεστον χαμηλὸν φθόγγον φα, ἀναβαίνομεν φωνητικῶς ἀπὸ τὸν ντο εἰς τὸν κατὰ τέσσαρας βαθμίδας ὑψηλότερον αὐτοῦ φα καὶ τραγουδοῦμεν τὴν νέαν κλίμακα προσέχοντες νὰ κάμωμεν ἡμιτόνιον μετὰ 3^{ης} - 4^{ης} βαθμίδος.

Σχηματίζονται κατόπιν θεωρητικῶς καὶ τραγουδοῦνται (σολφέζ, βοκαλισμός)
ὅλα τὰ διαστήματα τῆς κλίμακος Φα.

Δεύτεραι. φα - σολ, σολ - λα, λα - σι $\flat$ κλπ.
Τρίται. φα - λα, σολ - σι $\flat$, λα - ντο κλπ.
Τέταρται. φα - σι $\flat$, σολ - ντο, λα - ρε κλπ.
Πέμπται. φα - ντο, σολ - ρε, λα - μι κλπ.

Ἑκται. φα - ρε σολ - μι, λα - φα κλπ.
Ἑβδομαι. φα - μι, σολ - φα, λα - σολ κλπ.
Ὀγδοαι. φα - φα κλπ.

Τραγουδοῦνται κατόπιν (σολφέζ, βοκαλισμός) τὰ διαστήματα ποὺ σχηματίζονται ἀπὸ τὴν τονικὴν τῆς κλίμακος Φα μὲ κάθε βαθμίδα αὐτῆς, τὰ ὅποια εἶνε τοῦ αὐτοῦ εἵδους πρὸς τὴν μείζονα Ντο (Τεῦχ. Α΄, σελ. 109 - 110 § 74 δ.).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

351α

κλπ. ὅπως εἰς τὸ
γύμν. 202.

Ἐν τέλει τραγουδοῦμεν τὸ ἄρπισμα τῆς ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος τῆς κλίμακος
Φα σχηματιζομένης συγχορδίας, ἥτοι :

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

351β

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Φα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

352

Χρωματική κλίμαξ του Φα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 353

Ἀ ν ι ο ὦ σ α.

Κ α τ ι ο ὦ σ α.

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
354

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 355

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 355

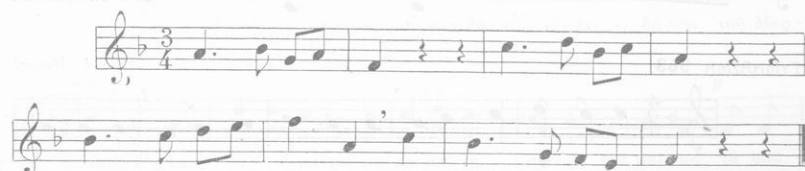
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 356

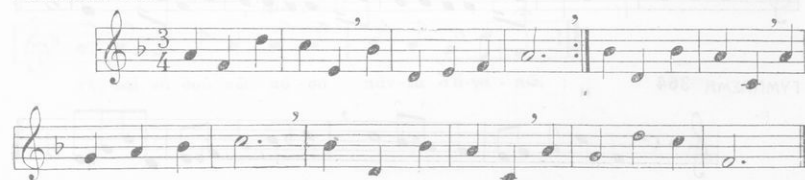
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 357

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 358

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 359

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 360

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 361

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 362

R. Schumann

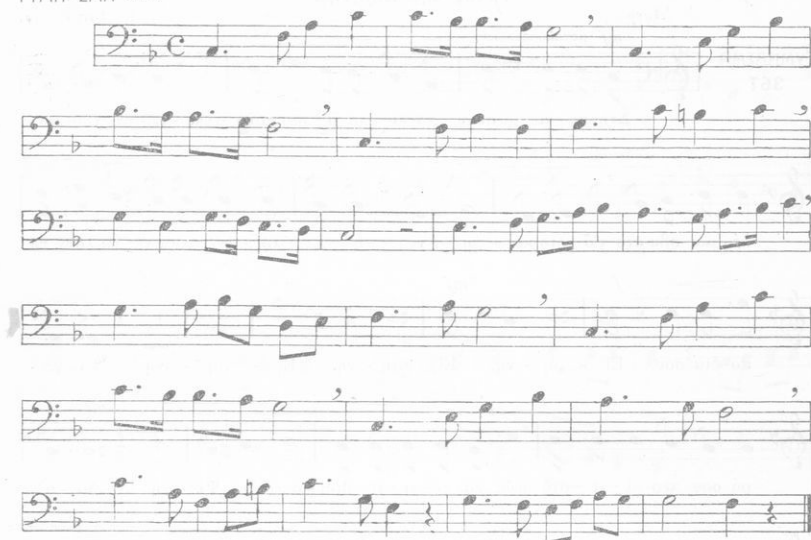
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 363

W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 364

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 365

Χελιδόνη.

Μέτρια.

Κ. Σφακιανάκης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
366

Χε - λι - δό - νι μου σπα - θά - το, χε - λι - δό - νι του Μαρ -

τιού, ξ - λα λί - γο πά - ρα κά - τω απ' τή στέ - γη του σπι - τιού, νά μου

πής και νά σου πώ, πό - σο πάν - τα σ'ά - γα - πώ.

Γ. Σουρής.

Ὕμνος τῆς Εἰρήνης.

Ἀργά.

Α. Λαυράκος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
367

mf μεγαλοπρεπῶς

Στὴ μί - α σὴν πο - λι - τεί - α μ' ἐ - σὲ ποῦν - ψό - νε - ται τοῦ πο -

λέ - μου οὖν - στοῦ τ' ἄ - γρι - οῦ κα - μί - νι ἡ πα - τρί - δες σκυ - φτὲς φι - λοῦν τὰ

f *mf* *p* *p*
πό - δια σου, Εἰ - ρή - νη, Εἰ - ρή - νη, Εἰ - ρή - νη. Τ ὄ - νει -

mf
ρό σου περ - νά - ει στοῦ φῶς καὶ γί - νε - ται θρη - σκεί - α. Ψυ - χή! Μί - α

σάρ - κα θεί - α σὲ ντύ - νει. Θαῦ - μα οἱ λα - οὶ στὰ μη - τρι - κά τὰ

mf *f*
χέ - ρια σου, Εἰ - ρή - νη, Εἰ - ρή - νη, Εἰ - ρή - νη.

Κ. Παλαμᾶς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 368

Κανὼν δῖφωνος.

M. Koch.

Διὰ τέλος

A B

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 369

Κανὼν δῖφωνος

Μέτρια.

R. Ahle.

A B

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 370

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 371

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 372

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 373

G. F. Händel.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 374

Σ τ ἡ β ο σ κ ῆ.

*Métroia.**f. Laid.*ΓΥΜΝΑΣΜΑ
375

Ἄ - ζού - γον - ται τ' ἄρ - νά - για μέ - βέ - λα - σμα γλυ -

ζύ, χτυ - ποῖν τά κου - δου - νά - για σ' ἄ - πό - με - ρη βο - σκή καὶ

τοῦ βο - σκού ῃ φλο - γέ - ρα τοὺς ἥ - χους της σκορ - πῶ καὶ

σμί - γουν στὸν ἄ - γέ - ρα τρα - γού - δια χα - ρω - πιά, τρα -

γού - δια χα - ρω - πιά.

A. Μωραΐτης.

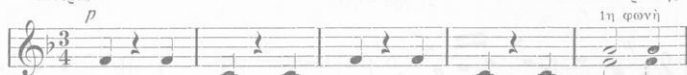
Ἡ νύχτα.

Μέτρια.

Ξ. Ἀστεριάδης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

376

Καὶ αἱ δύο φωναὶ μαζὶ

1. Νύ - χτα στά - βου - νά στα δά - ση 2α φωνή
2. Κά - πο - τε τ'ά - γέρ - ᾶν φθά - νη μέσ' στα πέ - φτει

1. μ'ἴ - σκιους καὶ δρο - σιές τὰ που - λά - για ἔ - χουν ζουρ -
2. κλώ - νι τ'άν - θη - ρά. ὁ - λα τὰ που - λά - για

1. νιά - σει στῶν δεν - δρωῶν τίς φυλ - λω - σιές, τὰ που - λά - για ἔ -
2. κιά - νει νά τι - νά - ζουν τὰ φτε - ρά, ὁ - λα τὰ που -

1. χουν ζουρ - νιά - σει στῶν δεν - δρωῶν τίς φυλ - λω - σιές. Μό - νο ἡ
2. λά - για κά - νει νά τι - νά - ζουν τὰ φτε - ρά. Τά - ση -

1. κρου - σταλ - λέ - νια μό - νο ἡ κρου - σταλ - λέ - νια βρού - ση μέσ' στὸν
2. μέ - νιο φρεγ - γά - ρά - κι, φρεγ - γα - ρά - κι κύν - τα

1. κάμ - πο κε - λαῖ - δεῖ κι' ἄ - γου - πνᾶ γιὰ νὰ φο - τί - ση
2. χά - ρι κι' ὁ - μοφ - φιές, μπαί - νει ἀπ' τὸ πα - ρα - θυ - ρά - κι

1η φωνή

1. κλα - δί.
2. γρα - φιές.

2. φιές, ζω - γρα - φιές.

p

1 2

pp αργά

1. κά-θ' ἄν-θό, κά-θε κλα - δί, κά-θε κλα - δί.

2. καὶ μᾶς κά-νει ζω - γρα -

2. φιές, ζω - γρα - φιές.

Στ. Σπεράντας.

Ὁ μ ῦ λ ο ς.

Μέτρια καὶ χαρωπά.

G. Αυγε.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
377

p

Ἄ-κοῦ-τε πέ-ρα κεῖ στὰ δένδρατὰ ψη-λά, πού

Ἄ-κοῦ-τε πέ-ρα κεῖ στὰ δένδρατὰ ψη-λά, πού

mf

ρυά-κι κα-θα-ρὸ γορ-γά γορ-γά κυ-λᾷ; Στὴν ὄχ-θη ἀκού-τε

ρυά-κι κα-θα-ρὸ γορ-γά γορ-γά κυ-λᾷ Στὴν ὄχ-θη ἀκού-τε

f

κεῖ τὸν κρό-το πού βα-ρεῖα κι' ἄ-διά-κο π' ἄν-τη-χεῖ καὶ

κεῖ τὸν κρό-το πού βα-ρεῖα κι' ἄ-διά-κο π' ἄν-τη-χεῖ καὶ

mf φτάνει μα-κρυ-ά; Τικ ταχ τικ ταχ *αργότερα...* τικ ταχ τικ ταχ.

mf φτάνει μα-κρυ-ά; Τικ ταχ τικ ταχ, τι κε τα κε τι κε ταχ τικ ταχ τικ ταχ. *αργότερα...*

Gorgi.
Εἰ - ν'ε - νας νιός κι' ο-μορ-φος μῦ - λος πού
Gorgi.
Εἰ - ν'ε - νας νιός κι' ο-μορ-φος μῦ - λος πού

στέ - κειέ - κεί κα-μα-ρω - τὰ, καὶ νὰ δου -
στέ - κειέ - κεί κα-μα-ρω - τὰ, καὶ νὰ δου -

λεύ-η νύ-χτα μέ - ρα γιὰ τὸ χω-ριὸ δὲν στα-μα-
λεύ-η νύ-χτα μέ - ρα γιὰ τὸ χω-ριὸ δὲν στα-μα-

p πολὺ ἐλαφρὰ
τᾶ. Τικ ταχ τικ ταχ τικ ταχ τικ ταχ τικ ταχ τικ ταχ τικ ταχ τικ ταχ τικ
p legato
τᾶ. Ου - - - - - ου - - - - -

mf *f*

τακ τικ τακ τικ τακ τικ τακ τικ τακ τικ τακ τικ τακ.

cresc. *f*

ΟΥ - - - - - τακ τικ τακ τικ τακ.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Τὸ καλυβάκι μου.

Κανὼν τριφώνος.

Μέτρια

F. Sulcher.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
378

mf *f*

Τὸ φτω - χό μου κα - λυ - βά - κι εἰ - νε τό - πος εὐ - τυ -

B p *f*

χιᾶς' βρί - σεις μέ - σα κα - λω - σύ - νη, πλού - τη γε - λα - στής καο -

Γ

διάς. Τὸ φτω - χό μου κα - λυ - βά - κι εἰ - νε τό - πος εὐ - τυ - χιᾶς.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Ἦσυχά κοιμήσου.

Κανὼν τετραφώνος.

Μέτρια.

M. Frey.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
379

Λ p *B*

Ἦ - συ - χα κοι - μή - σου, πλά - σμαῖ - γε - λι - κό,

Γ *Δ*

καὶ νὰ μοῦ ξυ - πνή - σης μέ - τὸ «κου - ζου - ρι - κό».

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Κανόνες.

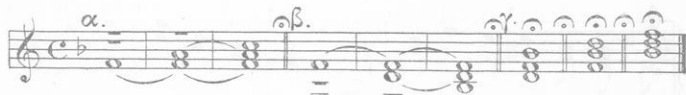
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
380

★ Συγχορδίαί μείζονος κλίμακος τοῦ Φα.

§ 112.

1. Σχηματίσατε τὸς 7 τριφώνους συγχορδίας τῆς κλίμακος Φα καὶ τὴν ἐπὶ τῆς 5^{ης} βαθμίδος τετραφώνον μετὰ τὰς ἀναστροφάς των, ὅπως εἰς Τεῦχ. Α', σελ. 163 § 98.

2. Σημειώσατε τὴν θεμέλιον ἐκάστης συγχορδίας τοῦ γυμνάσματος 382 καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἀναστροφῶν των.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
381ΓΥΜΝΑΣΜΑ
382ΓΥΜΝΑΣΜΑ
383

¹ Ἴδε ὑποσημείωσιν σελ. 131, Τεῦχ. Α'.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
284ΓΥΜΝΑΣΜΑ
385

Ἡ φλαμουριά.

Λίγο ἀργά.

mf

F Schubert.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
386

1. Στὴ βρύ-ση τὴ βου - νί - σια σι - μά εἶν' ἡ φλα-μου-
 2. Μιὰ μέ - ρα τα - ξι - δεύ - ω σὲ μέ - ρη μα - κρυ-
 3. Μα - κρυὰ τώ - ρα σταῖ ξέ - να δέν εἰ - χω τὴ χα -

1. ριά. Στὸν ἴ - σκιο τῆς κα - θό - μουν - νά ὁ - νει - ρευ-τῶ συ -
 2. νά' περ - νῶ νά χαί-ρε - τή - σω γλυ - κὰ τὴ φλα - μου-
 3. ρὰ πού εἰ - νοιω-θα κεῖ πά - νο κον - τὰ στὴ φλα - μου-

1. χνά ἢ χά - ρα - ζα στὴ φλού - δα ὁ - νό - μα - τα ἴε -
 2. ριά. Βου - ῖ - ζαν τὰ κλα - ριά τῆς, σὰν νὰ μοῦ κρά-ζαν:
 3. ριά. Στὸ νοῦ μου πάν-τα μέ - νει τ' ὁ - λό - χα - ρο χω -

1 ρὰ καὶ πάν - τα κεῖ γυρ - νοῦ - σα σὲ λύ - πη σὲ χα -
 2. *Ω! κον - τὰ μου πάν-τα μεῖ - νε. νὰ βοῇς γα - λή - νη εἰ -
 3. ριὼ, στ' αὐ - τιάμ' ἄ - κού-ω πάν - τα, -θα βοῇς γα - λή - νη εἰ -

1. ρά, σέ λύ - πη σέ χα - ρά.
 2. δῶ, νά βρῆς γα - λή - νη ἔ - δῶ.
 3. δῶ, θά βρῆς γα - λή - νη ἔ - δῶ.

Μετάφρασις
 Α. Ἀργυροπούλου.

Μέτρια. F. Mendelssohn

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 387

1. Κι' ἀ - πό τὸ πιό ἀ - γα - πη - τὸ νά ζω - ρι - σθοῦ - με εἶ -
 2. Λου - λού - δι μέ γλυ - κειὰ θω - ριά πού γύ - ρω του τὴν

1. νε γρα - φτῶ νά γί - νη, νά γί - νη Με γά - λος εἶ - νε
 2. εὐ - ω - διὰ θά χύ - ση, θά χύ - ση, τὸ βλέ - πεις σή - με -

Ἔνας Ἔνα

1. ὁ καη - μὸς π' ὅ ἄ - σπλαγ - χνος ὁ ζω - ρι - σμὸς ἀ - φί - νει, ἄ -
 2. ρα ν' ἀν - θῆ, μὰ γλή - γο - ρα θά μα - ρα - θῆ, θά σβύ - ση, θά

Ἔνας

Όλοι
p *mf*

1. φί - νει, ἄ - φί - νει. 3. Γι' αὐ - τὸ «ἀν - τά - μω - σι κα - λή» γι' αὐ -
 2. σβύ - σπ, θὰ σβύ - σπ!

Όλοι
p *mf*

cresc. *f*

3. τὸ «ἀν - τά - μω - σι κα - λή» κα - θέ - νας λεί βα - θεῖαν εὐ - χή, κα -

cresc. *f*

mf *p*

3. θε - νας λεί βα - θεῖαν εὐ - χή, κα - θέ - νας λεί βα - θεῖαν εὐ - χή, βα -

p

αργότερα

3. θεῖαν εὐ - χή.

αργότερα

Μετάφρασις
 Α. Ἀργυροπούλου.

§ 112α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.	}	Ὅπως εἰς τὰς
Β'. Ῥθμικά καὶ ἀκουστικά.		προηγούμενας
Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.		κλίμακας.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ἴδε ὑποδείγματα: Γυμν. 943, ἀριθ. 21-31, Τεῦχ. Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 48^{ον}.Μέτρον $\frac{3}{8}$

§ 113. Γνωρίζομεν (Τεῦχ. Α'. σελ. 61 § 52) ὅτι

Ἐκ τῆς ὑποδιαίρεσεως ταύτης τοῦ παρεστιγμένου τετάρτου γίνεται νέον μέτρον πού περιέχει τρία μέρη (τριμερές) ἢ χρόνους, ἕκαστος ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει ἄξιαν ἑνὸς ὀγδόου καὶ διὰ τοῦτο λέγεται *μέτρον τριμερές ὀγδόων*. Σημειώνεται δὲ μὲ τὸ κλάσμα $\frac{3}{8}$ τοῦ ὁποίου ὁ ἀριθμητὴς φανερῶνει τὸν ἀριθμὸν τῶν μερῶν καὶ ὁ παρονομαστὴς τὴν ἄξιαν ἑκάστου μέρους. Ἐκ τῶν τριῶν μερῶν τὸ πρῶτον εἶνε ἰσχυρὸν καὶ τὰ ἄλλα ἀσθενῆ.

Ρυθμ. μορφή:

Ἐκτελοῦμεν τὴν ἄξιαν τοῦ μέτρου τούτου εἰς τρεῖς κινήσεις, μίαν δι' ἕκαστον μέρος. Αἱ κινήσεις αὗται γίνονται ὅπως εἰς τὸ μέτρον $\frac{3}{4}$ (σχημ. 5, σελ. 72, Τεῦχ. Α').

Ρυθμικαὶ μορφαὶ μέτρου $\frac{3}{8}$

α. || Τὸ ὄγδοον διαρκεῖ μίαν κίνησιν (σχημ. 5, σελ. 72, Τεῦχ. Α').

β. || Ἡ μορφή αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο πρώτων ὀγδόων τῆς προηγούμενης μορφῆς (δηλ.). Τὸ τέταρτον διαρκεῖ δύο κινήσεις καὶ τὸ ὄγδοον μίαν.

γ. || Ἡ μορφή αὕτη προῆλθεν ἐκ τῆς προηγούμενης διὰ συνδέσεως τοῦ τετάρτου μὲ τὸ ὄγδοον (δηλ.). Τὸ παρεστιγμένον τέταρτον διαρκεῖ τρεῖς κινήσεις.

δ. | $\frac{3}{8}$ || Ἡ μορφή αὕτη προέκυψεν διὰ διαιρέσεως ἐκάστον ὀγδόου τῆς ἀνωτέρω μορφῆς α εἰς δύο δέκατα ἕκτα. Ἐκαστον δέκατον ἕκτον διαρκεῖ μισή κίνησι.

Εἰς τὴν ὑποδιαίρεσιν τῆς ἄνω μορφῆς δ ἰσχύουν τὰ λεχθέντα περὶ τῶν κυρίων μερῶν τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ δυαδικῆς διαιρέσεως (Τεῦχ. Α' σελ. 51 § 45).

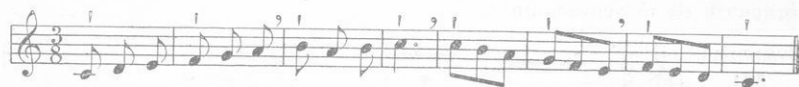
Μετὰ τὴν ἐξάσκησιν εἰς τὰς ἄνω ῥυθμ. μορφὰς ἐκτελεῖται ἡ ἐξῆς:

Παρ/λμα «κάμετε ἐν μέτρον μὲ τέταρτα παρεστιγμένα, ἐν μὲ ὄγδοα καὶ ἐν μὲ δέκατα ἕκτα εἰς $\frac{3}{4}$ ».

§ 113α. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τ' ἀνωτέρω καὶ συγκρίνοντες τὰ μέτρα $\frac{3}{4}$ καὶ $\frac{3}{8}$ παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὸ μέτρον $\frac{3}{8}$ τὰ φθογγόσημα ἔχουν διπλασίαν ἀξίαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔχουν ὅταν εὐρίσκωνται εἰς μέτρον $\frac{3}{4}$.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 388

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 389

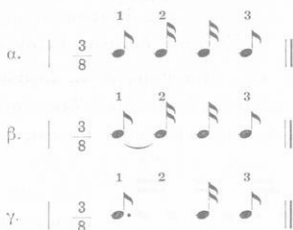
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 390

§ 114.

Παρεστιγμένον ὄγδοον εἰς $\frac{3}{8}$

Α'.

Ἀνωτέρω βλέπομεν, ὅτι ἐκ τῆς ῥυθμ. μορφῆς α διὰ συνδέσεως τοῦ πρώτου ὀγδόου μὲ τὸ πρῶτον δέκατον ἔκτον τοῦ δευτέρου χρόνου προκύπτει ἡ ῥυθμ. μορφή β καὶ ἐκ ταύτης (ἴδε Τεῦχ. Α' σελ. 93 § 68) ἡ ῥυθμ. μορφή γ, δηλ. εἰς $\frac{3}{8}$ παρεστιγμένον τὸ πρῶτον ὀγδοον, τὸ ὁποῖον διαρκεῖ $1\frac{1}{2}$ κίνησι α-2β (σχημ. 5 σελ. 72 Τεῦχ. Α').

Ἐκτέλεσις τῆς ῥυθμ. μορφῆς γ διὰ τοῦ σχετικοῦ παραγγέλματος καὶ ἔπειτα ἐφαρμογὴ εἰς τὰ γυμνάσματα:

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

391

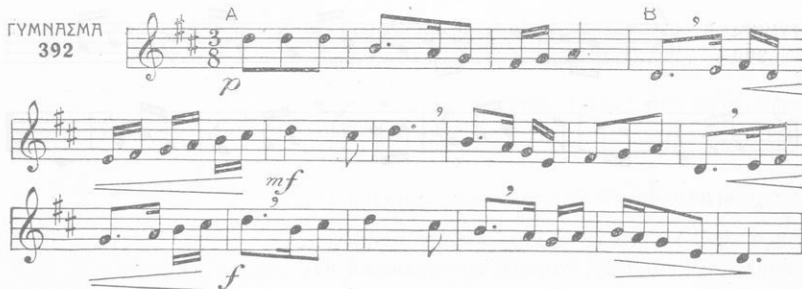
Κανὼν δίφωνος.

Γοργά.

R. Ahle.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

392

B'.

Ἐκ τῆς ῥυθμ. μορφῆς α προέκυψε ἡ γ, ἥτοι εἰς $\frac{3}{8}$ παρεστιγμένον τὸ 2^{ον} ὀγδοον, τὸ ὁποῖον διαρκεῖ 1½ κίνησι, β - 2γ (σχημ. 5 σελ. 72 Τεῦχ. Α').

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
393

Ἑλληνική μέτρα εἰς $\frac{3}{8}$

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τὸ δεύτερον ἡμῖσις τῆς 3^{ης} κινήσεως, δηλ. ἀπὸ τὸ σημεῖον 2γ (σχημ. 5 σελ. 72 Τεῦχ. Α').

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τὸ δεύτερον ἡμῖσις τῆς 2^{ας} κινήσεως, δηλ. ἀπὸ τὸ σημεῖον 2β (σχημ. 5 σελ. 72 Τεῦχ. Α').

Ἄ ν ο ι ξ η.

Γοργά.

mf

J. André.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
394

1. Ἡ ἄ - νοι - ξη πά - λι προ - βάλ - λει, παι -
2. Ἡ θά - λασ - σα λάμ - πει σέ ὑ - πέρ - λαμ - προ
3. Ἐμ - πρὸς, αἷς χα - ροῦ - με μιά τέ - τοια γιορ -

1. διὰ, γε - μά - τη λου - λού - δια, γε - μά - τη ὁ - μορ - φιά. Πνο -
2. φῶς, κι' ἄ - πᾶ - νο γα - λά - ζιος γε - λάει οὐ - ρα - νός. Γλυ -
3. τή! Ποιὸς μέ - νει στήν πό - λι τὴν ὧ - ρα αὐ - τὴ; "Ἀς

1. ἐς - μυ - ρω - μέ - νες σκορ - ποῦ - νε ζω - ῆ, τρα -
2. κειὰ πρα - σι - νά - δα σὲ κάμ - πους, βου - νά' ῆ
3. πᾶ - με στά δά - ση π' ὁ κοῦν - κος λα - λεῖ, καὶ

1. γού - δια ἄν - τη - χοῦ - νε παν - τοῦ καὶ βο - ῆ.
2. πλά - ση μπρο - στά μας σὰ θά - μα περ - νᾶ.
3. πρόσ - χα - ρα ψάλ - λει τὸ κά - θε που - λί.

Μετάφρασις Ἀ. Ἀργυροπούλου.

Ὁ γεωργός.

Πολὺ γοργά.

Ξ. Ἀστεριάδης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
395

1. Ἄ - κό - μα γλυ - κο - χά - ραμ - μα μέ
2. Εὐ - θύς 'τοι - μά - ζει τ' ἄ - ρο - τρα, τὰ
3. Πη - γαί - νουν στά ζω - ρά - φια τους στ' ἄμ -

1. τὸν αὐ - γε - ρι - νό, ὁ - λό - φω - τος ποῦ
2. βώ - δια, τὰ τσα - πιά καὶ ὁ - λη τὴ φα -
3. πέ - λια μα - κρυ - ᾶ καὶ ὁ - λη μέ - ρα

1. λάμ - πῆ - κεῖ ψη - λά στὸν οὐ - ρα - νό, ξυ -
 2. μί - λια του ξυ - πνάει γιὰ τῇ δου - λειά. Κι' ἄ -
 3. σκά - θου - νε, δου - λεύ - ουν μὲ καρ - διά. Μι -

1. πνάει μ' ἔλ - πί - δες, μὲ χα - ρά, νὰ πά - η στή δου -
 2. μέ - σως βλέ - πεις ξε - κι - νοῦν κα - θά - λα, ἄλ - λοι
 3. κροί, με - γά - λοι, μὰ χα - ρά τοῦ; βλέ - πεις στή σει -

1. λειά φι - λό - πο - νος, ἐρ - γα - τι - κὸς ὁ
 2. περ - πα - τοῦν, μὲ γέ - λια πᾶ - νε, μὲ χα - ρά γιὰ
 3. ρά, τσάπ, τσάπ, κλάπ, κλάπ, τῇ γῇ γλεν - τοῦν καὶ

1. γε - ωρ - γός.
 2. τῇ δου - λειά.
 3. τρα - γου - δοῦν.

1. 3. μμ - - λα 2. 3. μμ - - λα 3. 3. μμ - - λα 4. 3. μμ - - λα

1-3. μμ

1.	ό	γε	-	ωρ	-	γός.
2.	για	τή	δου	-	λειά.	
3.	και	τρα	-	γουν	-	δούν.

Ξ. 'Αστεριάδης.

§ 115α. 'Ασκήσεις.

1. Ποία ή σχέσις τῶν μέτρων $\frac{3}{4}$ καὶ $\frac{3}{8}$;

2. Κατὰ τί ὁμοιάζει καὶ κατὰ τί διαφέρει ἡ ῥιθμ. μορφή εἰς μέτρον $\frac{3}{8}$ ἀπὸ τὴν εἰς $\frac{3}{4}$;

3. Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν σχέσιν τῶν μέτρων $\frac{3}{8}$ καὶ $\frac{3}{4}$ γράψατε τὰ γυμνάσματα τοῦ μέτρου $\frac{3}{4}$ 136, 143, 145 (Τεῦχ. Α') εἰς μέτρον $\frac{3}{8}$

4. Ἐκτελέσατε τὰς ῥυθμικὰς μορφάς:

3. Ἀντίληψις ῥυθμῶν. Ἀναγνώρισις ῥυθμικῶν μορφῶν $\frac{3}{8}$

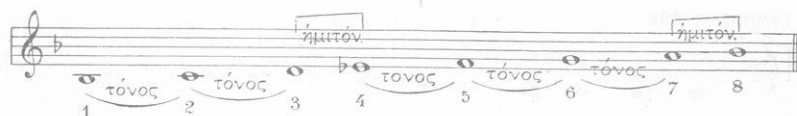
4. Ρυθμικὴ ὑπαγόρευσις. Ὑποδείγματα: Γύν. 940, ἀριθ. 35-36 Τεῦχ. Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 49^{ον}.Μείζων κλίμαξ τοῦ Σι^β.

§ 116. Λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ κάτω βαθμίδα τῆς μείζονος κλίμακος Φα, ἥτοι τὸν φθόγγον σι^β, καὶ μὲ βάσιν τὸν φθόγγον τοῦτον σχηματίζομεν τὴν ἀνερχομένην διαδοχὴν ὀκτὼ συνεχῶν φθόγγων.

Διὰ τὴν σχηματίσιν ἡ διαδοχὴ αὕτη μείζονα κλίμακα χαμηλώνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 4^{ην} βαθμίδα μι καὶ γίνεται μι^β. Οὕτω σχηματίζεται ἡμιτόνιον μεταξὺ 3^{ης} - 4^{ης} βαθμίδος (ρε - μι^β) καὶ τόνος μεταξὺ 4^{ης} - 5^{ης} (μι^β - φα). Τοιοῦτο-τρόπως ἐσχηματίσθη ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Σι^β.

Ἔχει ἐπομένως ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Σι^β δύο ὑφέσεις ὡς ὀπλισμὸν (σι^β καὶ μι^β).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Σι^β.

Ῥηδὴ ἐκτέλεις τῆς κλίμακος ὡς ἀνωτέρω. Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεις ὅλων τῶν διαστημάτων αὐτῆς ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας (π. χ. σελ. 221).

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Σι^β.

δ.

ε.

Χρωματική κλίμαξ του Σιβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 398

Ἀ ν ι ο ὕ σ α

Κ α τ ι ο ὕ σ α

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

399

α.

β.

γ.

δ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
400

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
401

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
402

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 403

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
404ΓΥΜΝΑΣΜΑ
405ΓΥΜΝΑΣΜΑ
406ΓΥΜΝΑΣΜΑ
407

A. Ἀργυρόπουλος.

-

- , ά ρ γ ό τ ε ρ α

- ΓΥΜΝΑΣΜΑ
409

B

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
410

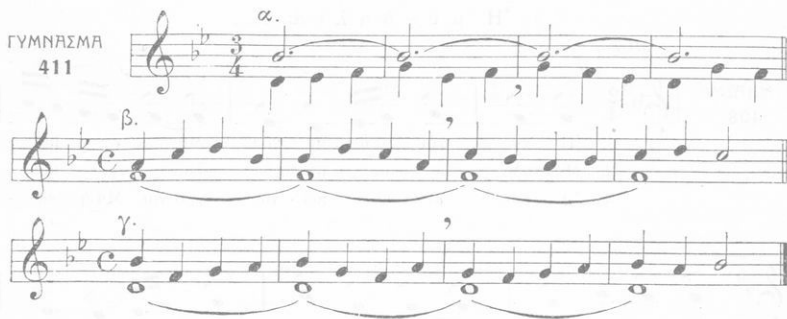
A

B

Διὰ τέλος

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
411

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
412

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
413

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
414

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
415

Π α ι ά ν ¹.

(Ἐκ τῶν «Περσῶν» τοῦ Αἰσχύλου).

Μέτρια.

Α. Ρόδιος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
416

f μεγαλοποεῖς *ff* *p*

Παι-δες Ἐλ - λή - νων ἴ - τε, ἔ - λευ-θε -

ροῦ - τε πα - τρι - δα, ἔ - λευ-θε - ροῦ-τε δέ

mf παῖ - δας, γυ - ναῖ-κας, Θε - ῶν τε πα - τρῶ - νων εἰ - δη,

p θή - κας τε προ - γό - νων, *mf* θή - κας τε προ - γό - νων

¹ Μὲ συνοδείαν πιάνου εὐρίσκεται εἰς τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον Ζ. Μακρῆ.

Ἡ φύση μᾶς προσμένει.

Κανὼν τριφώνος.

Μέτρια.

H. Stephani

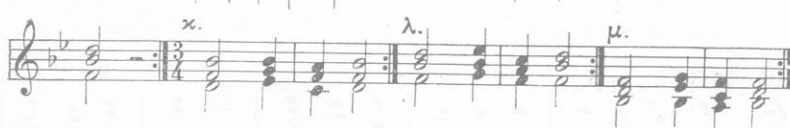
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
417

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
418

★ Συγχορδίαί μείζονος κλίμακος Σιβ.

§ 116α. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

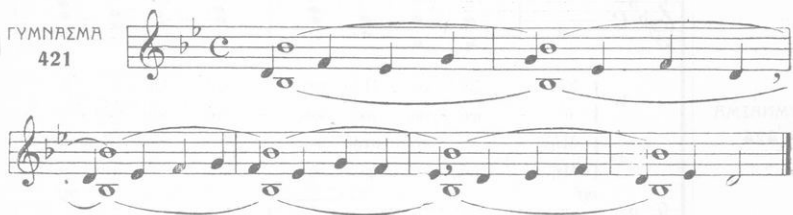
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 419

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
420

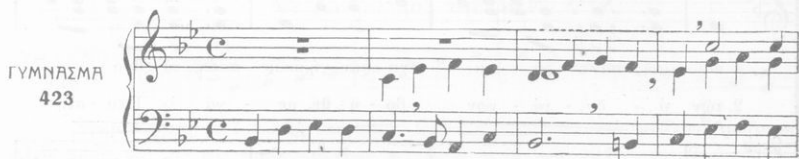
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
421

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
422

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
423

Π ρ ο σ ε υ χ ή.

Λίγο αργά.

M. Haydn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
424

mf

1. Σέ - Σέ - να, Πλά - στη και Θε - έ -
 2. ύ - ψώ - νω, μέ καρ - δια και νοῦ, πα -
 2. Μὴν ἄ - πο - στρέ - ψης ἄ - πό - μαῶς τὴν
 Μὴ μαῶς ἄ - φρί - νης μο - να - χούς, χω -

mf

Τὴν 1η φορά *p*, τὴν 2α *mf*

1. { τού - τη τὴ στιγ - μὴ } { Πα - τέ - ρα, ρί - ξε σπλα - χνι - ζιά }
 { ρά - κλη - σι θεο - μὴ. } { στά πλά - σμα - τά - σου μιὰ μα - τιά. }
 2. { ἄ - για - σου θω - ριά. } { Κι' ὁ - δή - γη - σέ - μας τὴν ψυ - χή }
 { ρίς - πα - ρη - γο - ριά. } { τὸ - δρό - μο - σου ν' ἄ - κο - λου - θῇ. }

Τὴν 1η φορά *p*, τὴν 2α *mf*

mf

1. καὶ φῶς σάν οὐ - ρά - νια χα - ραν - γή, σκόρ - παῖπ' τὸ θρό - νο
 2. τῶν ἄ - δυ - νά - των βο - η - θέ, με - γά - λε Πλά - στη

mf *f*

1. σου στη γῆ, καὶ φῶς στη γῆ, σκόρ - παῖπ' τὸν θρό - νο σου στη γῆ.
 2. κι' ἄ γα - θέ, σὺ βο - η - θέ, με - γά - λε Πλά - στη γ' ἄ - γα - θέ.

Μετὰφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 116β Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς

προηγούμενας

κλίμακας.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ἰδε ὑποδείγματα: Γυμν. 943, ἀριθ. 39 - 45, Τεῦχ. Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 50^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Μιβ.

§ 117. Λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ κάτω βαθμίδα τῆς μείζονος κλίμακος Σιβ, ἥτοι τὸν φθόγγον μιβ, καὶ μὲ βάσιν τὸν φθόγγον τοῦτον σχηματίζομεν τὴν ἀνερχομένην σειρὰν ὀκτὼ συνεχῶν φθόγγων μιβ - φα - σολ - λα - σιβ - ντο - ρε - μιβ.

Διὰ τὴν σχηματίσιν ἡ διαδοχὴ αὕτη μείζονα κλίμακα χαμηλώνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 4^{ην} βαθμίδα λα καὶ γίνεται λαβ. Οὕτω σχηματίζεται ἡμιτόνιον μεταξὺ 3^{ης} - 4^{ης} βαθμίδος (σολ - λαβ) καὶ τόνος μεταξὺ 4^{ης} - 5^{ης} (λαβ - σιβ).

Τοιοῦτοτρόπως ἐσχηματίσθη ἡ μείζων κλίμαξ τοῦ Μιβ, ἡ ὁποία, καθὼς βλέπομεν, ἔχει ὁπλισμὸν τρεῖς ὑφέσεις (σιβ, μιβ, λαβ).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Μιβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
425

Σχηματισμὸς καὶ ὠδικὴ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς μείζονος κλίμακος Μιβ ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγούμενας κλίμακας (π. χ. σελ. 221).

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Μι β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
426

α.

β.

γ.

δ.

ε.

ζ.

η.

θ.

Χρωματική κλίμαξ του Μι β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 427

Ἀ ν ι ο ὦ σ α.

Α ν ι ο ὦ σ α.

Κ α τ ι ο ὦ σ α.

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
428

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
429

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
430

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
431

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
432

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
433

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
434

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
435

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
436

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
437

Concone.

Ἡ γέννησίς Σου.

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφή καὶ ὀρθμικὴ διασκευή
Κων. Παπαδημητρίου.

Μέτρια.
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
438

Σημ. (1).

ὥς Ἐν αὐ - τῇ γάρ οἱ τοῖς ἄ - στροις λα - τρεῦ - ον - τες ὕ - πό ἃ -

Σημ. (1).

στέ - ρος ἐ - δι - δά - σκον - το Σὲ προσ - κυ - νεῖν τὸν ἥ - λι - ον

τῆς δι - και - ο - σύ - νης καὶ σὲ γι - νώ - σκειν ἐξ

Σημ. (1).
ἀργότερα

ὑ - ψους ἅ - να - το - λήν. Κύ - ρι - ε δό - ξα σοι.

Οἱ βαθρακοῖ.

Μέτρον.

Α. Ἀργυροπούλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
439

mf

1. Εἰ - μα - στ' ἐ - μεῖς οἱ βα - θρα - κοῖ τῆς ρε - μα -
2. Οἱ γλώσ - σες - μας τι νά - ζον - ται καὶ νά! κου -
3. Καὶ σὰν κα - λο - χορ - τά - σω - με, τὸ γλέν - τι

1. τιᾶς οἱ μου - σι - κοῖ ποῦν μὲ τὸν ὁ - μορ - φον και -
2. νοῦ - πιαῶ - πά - ζον - ται, ζου - ζού - νια πλη - θος πα - χου -
3. δὲν θὰ πά - ψω - με. Μεσ' στοῦ νε - ροῦ ἢ στή στε -

f

1. ρὸ ὁ - λο μι - λοῦ - με, χα - σκο - γε - λοῦ - με.
2. λά, μῦ - γε, σκα - θά - ρια καὶ σα - λι - γκά - ρια.
3. ριά πὰν - τα γε - λοῦ - με καὶ τρα - γου - δοῦ - με.

Σημ. (1). Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε Τευχ. Γ'. § 247 - 252

mf ^{“Ένας} *p* ^{“Όλοι}

1 - 3. χά - χα, χά - χα χα - χα - χά, μπά - κα, μπα - κα - κουά, κουά, κουά,

mf ^{“Ένας} *f* ^{“Όλοι}

1 - 3. χά - χα, χά - χα, χα - χα - χά, μπά - κα, μπα - κα - κουά, κουά, κουά.

(Αναγλωσσμάτιον «Ἡ Χαράνη» Παπαμιχαήλ—Ἀντωνάτου).

Κανὼν δίφωνος.
Γοργά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
440

Διὰ τέλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
441

α.

β.

γ.

δ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
442

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
443

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
444

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 445

F. Couperin.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
446

Ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ χρόνου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 447

Μέτρια.

1. Πά - ει ὁ πα - ληδὸς ὁ χρό - νος, ἄς γιορ - τά - σω - με, πα -
2. Γέ - ρε χρό - νε φύ - γε τώ - ρα, πάειν δι - κή σου ἢ σει -
3. Μὰ κι' ἄν φεύ - γης πιά μα - κρού μας, στὴν καρ - διά μας πάν - τα
4. Ὁ - λα γύ - ρω χι - ο - νι - σμέ - να, ὁ - λα γύ - ρω πα - γω -

1. διὰ, καὶ τοῦ χι - ο - νι - σμοῦ ὁ πό - νος ἄς κοι - μᾶ - ται στὴν καρ -
2. ρά, ἡρ - θ' ὁ νέ - ος με τὰ δῶ - ρα, με τρα - γού - δια με χα -
3. ξῆ, κά - θε λύ - πη καὶ χα - ρά μας ποὺ πε - ρά - σα - με μα -
4. νιά, μὰ θὰ λυώ - σουν ἔ - να ἔ - να με τὴ νέ - α τὴ χρο -

1. διὰ.
 2. ρά.
 3. ξί.
 4. νιά.
- 1-4. Κα - λὴ χρο - νιά, κα - λὴ χρο - νιά, χα - ρού - με -

- 1-4. ν' ἡ χρυ - σὴ πρω - το - χρο - νιά, κα - λὴ χρο - νιά, κα - λὴ χρο -

Ἡ ἄ ν ο ι ξ η.

Κανὼν τριφώνος.

Γοργά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
448

Κανὼν τετράφωνος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
449

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 450
Κανόνες.

★ Συγχορδία μείζονος κλίμακος Μιβ.

§ 117α. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 451

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
452

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
453

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
454

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
455

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
456

crescendo *f*

Ἀποχαιρετισμός τοῦ δάσους.

Μέτρια.

F. Mendelssohn.

(1η, 2α καὶ 4η στροφὴ, ὅλοι· 3η στροφὴ ἑνας ἀπὸ κάθε φωνή).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
457

p

ΟΛΟΙ 1. ὦ! σεῖς βου-νά καὶ κάμ-ποι καὶ δά-σος σὺ γλω-
 ΟΛΟΙ 2. Σάν πέρ-νει καὶ χα - ρά - ξει κι' ἄ - χνί-ξει, λάμ-πει ἡ
 ΕΝΑΣ 3. Στὸ δά - σος εἶν' γραμ - μέ - νος λό - γος βα - θύς κι' ἄ -
 ΟΛΟΙ 4. Σὲ λί - γο θά σ' ἄ - φή - σω, θά πάωσ' τὴν ξε - νι -

p

f *p*

1. ῥό, τοῦ πό - νου, τῆς χα - ρᾶς μου λι - μέ - ρι εὐ - λα - βι -
 2. γῆ, καὶ τὰ που - λιά λα - λοῦ - νε, σὲ σὲ ἡ καρ-διά ἄν - τη -
 3. πλός: ἄ - γά - πη, κα - λω - σύ - νη, τ' ἄν - θρώ - που λυ - τρω -
 4. τειά, θά δῶ και - νούρ-γιο κό - σμο νὰ κλαίῃ καὶ νὰ γε -

f *p*

1. κό. Ἡ βου - ῆ τοῦ πλά - νου κό - σμου ἄς σβύ - σῃ ἡ μα - κρυ -
 2. χειῖ τό - τε ἄς χα - θοῦν καὶ ἄς οβύ - σουν τὰ βά - σα - να τῆς
 3. μός. Κα - λά λά τᾶ - χω δια - βά - σῃ τὰ λό - γι - αὐ - τὰ τᾶ -
 4. λᾶ Μ᾽ ἄ - νά - με - σα στὸν κό - σμο θά με στου - λώ - νῃ ἔ -

- 1 Ἡ βου - ῆ τοῦ πλά - νου
 2 τό - τε ἄς χα - θοῦν καὶ ἄς
 3 Κα - λά τᾶ - χω δια -
 4 Μ᾽ ἄ - νά - με - σα στὸν

1. νή, καὶ δός μου τῶν κλα - ριῶν σου τὴν πρᾶ - σι - νη σκε -
 2. γῆς, σὲ δό - ξα ἔ - σὺ καὶ - νοῦρ - για θὰ ξα - να - γεν - νη -
 3. πλᾶ καὶ μέ - σα μ᾽ ἔ - χω νιώ - σῃ ν᾽ ἄ πλώ - νῃ ξα - στε -
 4. μέ, παν - ἔρ - μοῦ ἡ δύ - να - μί σου, νὰ μὴ γερ - νῶ πο -

1. κλα - ριῶν σου καὶ
 2. καὶ - νοῦρ - για σὲ
 3. χω - νιώ - σῃ καὶ
 4. να μί σου παν -

1. τὴν πρά - σι -
2. θὰ ξα - να -
3. ν' ἂ - πλώ - νη
4. νὰ μὴ γερ -

1. πῆ, καὶ δός μου τῶν κλα - ριῶν σου τὴν πρά -
2. θῆς, σὲ δό - ξαῖ - σὺν και - νούρ - για θὰ ξα -
3. ριά, καὶ μέ - σαμ' ἔ - χω νιώ - σῃ ν' ἂ - πλώ -
4. τέ, παν - ἐρ - μοῖ ἡ δύ - να - μὴ σου νὰ μὴ

1. δός μου τῶν κλα - ριῶν σου τὴν πρά - σι -
2. δό - ξαῖ - σὺν και - νούρ - για θὰ ξα - να -
3. μέ - σαμ' ἔ - χω νιώ - σῃ ν' ἂ - πλώ - νη
4. ἐρ - μοῖ ἡ δύ - να μὴ σου νὰ - μὴ - γερ -

1. νη σκε - πῆ.
2. γεν - νη - θῆς.
3. ξα - στε - ριά.
4. νῶ πο - τέ.

1. , σι - νη σκε - πῆ.
2. να - γεν - νη - θῆς.
3. νη - ξα - στε - ριά.
4. γερ - νῶ πο - τέ.

Μετάφρασις Γ. Ν. Π.

1. νη σκε - πῆ.
2. γεν - νη - θῆς.
3. ξα - στε - ριά.
4. νῶ πο - τέ.

Δ Ε Ι Λ Ι Ν Ο .

Όχι πολὺ ἀγά.

W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
458

p

1. Ό ἥ - λιος βα - σι - λεύ - ει πά - λι
2. Ω! πό - σο τὴν καρ - διαμ' εὐ - φραΐ - νει

p

1. γύ - ρω σκορ - πών - τας μύ - ρια κάλ - λη, σου - ρου - πο
2. μιὰ τέ - τοια ὦ - ρα εὐ - λο - γη - μέ - νη πού χύ - νει

p

1. πέ - φτει στὸ βου - νό, φύ - ση - ξε ἄ - γέ - ρι
2. βάλ - σα - μο γλυ - κὸ ἦ - συ - χο βρά - δυ

pp

1. σι - γα - νό, φύ - ση - ξε ἄ - γέ - ρι σι - γα - νό.
2. μα - γι - κὸ, ἦ - συ - χο βρά - δυ μα - γι - κὸ.

pp

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 117β. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ψδικά καὶ ἀκουστικά.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

} Ὅπως εἰς τὰς

προηγούμενας

κλίμακας.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ἴδε ὑποδείγματα: Γυμν. 943 ἀριθ. 51 - 56 Τεύχ. Γ'.

Κανὼν σχηματισμοῦ μειζόνων κλιμάκων μεθ' ὑφέσεων.

§ 118. Αἱ κλίμακες Φα, Σιβ καὶ Μιβ, τὰς ὁποίας ἐμάθομεν μέχρι τοῦδε ἔχουν ὡς ὀπλισμὸν ὑφέσεις καὶ σχηματίζονται ἐκάστη ἐκ τῆς προηγούμενης τῆς ὡς ἑξῆς:

Σχηματίζομεν ἐκ τῆς προηγούμενης κλίμακος ἀνερχομένην σειρὰν ὀκτὼ συνεχῶν φθόγγων μὲ βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ κάτω βαθμίδα (τῆς προηγούμενης κλίμακος). Τῆς διαδοχῆς ταύτης χαμηλώνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 4^{ην} βαθμίδα καὶ οὕτως ἔχομεν τὴν νέαν κλίμακα.

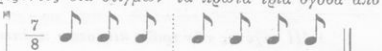
Κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον σχηματίζονται 4 ἀκόμη κλίμακες μὲ ὑφέσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἴδωμεν ἐν § 141, 142, 143, 144.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 51^{ον}.Μέτρον $\frac{7}{8}$

§ 119. Τὸ μέτρον αὐτὸ εἶνε ἀποκλειστικῶς Ἑλληνικὸν μέτρον, τὸ συναντῶμεν δὲ συνηθέστατα εἰς τὰ δημοτικά τραγούδια μας καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς χορούς.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑπτὰ ἰσόχρονα μέρη, ἕκαστον ἐκ τῶν ὁποίων εἶνε ὀγδοον, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται μέτρον ἑπταμερὲς ὀγδόων, σημειώνεται δὲ μὲ τὸ κλάσμα $\frac{7}{8}$. Ἰσχυρὰ μέρη εἶνε τὸ 1^{ον} καὶ τὸ 4^{ον} (').

Ρυθμ. μορφή: $\frac{7}{8}$

1 Τινὲς θεωροῦν τὸ μέτρον $\frac{7}{8}$ σύνθετον ἀπὸ ἑνὸς μέτρονος $\frac{3}{8}$ καὶ ἑνὸς $\frac{4}{8}$, ἄλλοι δὲ σύνθετον ἀπὸ ἑνὸς μέτρονος $\frac{3}{8}$ καὶ ἑνὸς $\frac{2}{4}$, γράφουν δὲ αὐτὸ χωρίζοντες διὰ σιγμῶν τὰ πρῶτα τρία ὀγδοα ἀπὸ τὰ ἄλλα τέσσαρα ὀγδοα ἢ δύο τέταρτα, ὡς ἑξῆς: $\frac{7}{8}$

Τὸ μέτρον τοῦτο ἐκτελεῖται ὡς ἐξῆς: (ἴδε κατωτέρω σχημ. 9). Τὰ ὄγδοα $1^{\text{ον}}$, $2^{\text{ον}}$ καὶ $3^{\text{ον}}$ ἐκτελοῦνται εἰς τὰ τρία τμήματα ($\alpha - 1^{\text{α}}$, $1^{\text{α}} - 2^{\text{α}}$, $2^{\text{α}} - \beta$) τῆς κινήσεως $\alpha - \beta$, τὰ ὄγδοα $4^{\text{ον}}$ καὶ $5^{\text{ον}}$ εἰς τὰ δύο τμήματα ($\beta - 1^{\text{β}}$, $1^{\text{β}} - \gamma$) τῆς κινήσεως $\beta - \gamma$ καὶ τὰ ὄγδοα $6^{\text{ον}}$ καὶ $7^{\text{ον}}$ εἰς τὰ δύο τμήματα ($\gamma - 1^{\gamma}$, $1^{\gamma} - \alpha$) τῆς κινήσεως $\gamma - \alpha$.

Κατ' ἀρχάς τὰ ἑπτὰ ταῦτα τμήματα τῶν τριῶν κινήσεων γίνονται πολὺν ἀργά (μελέτη), βαθμηδὸν ὅμως ἐπιταχύνονται τόσον ὥστε δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μένουν χωρισμένα καὶ τὰ μὲν τρία πρῶτα ἐνώνονται εἰς μίαν κίνησιν τὴν $\alpha - \beta$, τὰ δὲ τέσσαρα ἄλλα ἀποτελοῦν ἀνὰ δύο τὰς κινήσεις $\beta - \gamma$ καὶ $\gamma - \alpha$.

Οὕτω τὸ μέτρον $\frac{7}{8}$ ἐκτελεῖται εἰς τρεῖς κινήσεις (ἐκτέλεισις). *Εἰς τὴν πρώτην κίνησιν ἀντιστοιχοῦν τρία ὄγδοα καὶ εἰς ἐκάστην τῶν ἄλλων ἀνὰ δύο.* Εἶνε δὲ φανερόν, ὅτι ἐκ τῶν τριῶν κινήσεων ἡ $2^{\text{α}}$ καὶ $3^{\text{η}}$ εἶναι ἰσομήκεις καὶ τῆς αὐτῆς διαρκείας μεταξὺ τῶν ὡς περιλαμβανουσαι ἐκάστη δύο ὄγδοα, ἡ δὲ $1^{\text{η}}$ κίνησις εἶνε μεγαλυτέρου μήκους καὶ διαρκείας ὡς περιλαμβάνουσα τρία ὄγδοα¹. Διὰ συμπτύξεως ἢ διαιρέσεως τῶν μερῶν τοῦ $\frac{7}{8}$ (ῥυθμ. μορφὴ σελ. 271) σχηματίζονται διάφοροι ῥυθμικαὶ μορφαὶ του. Π. χ.

Σχῆμα 9.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 459

α. 1 2 3 4 5 6 7 β. γ.

δ. ε. ζ. η.

θ. ι. κ. λ.

μ. ν. ξ. ο. π.

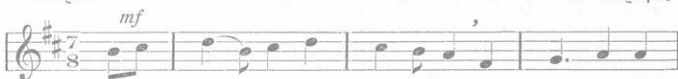
¹ Ἡ ταχύτης τῶν τριῶν κινήσεων πρέπει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ῥυθμὸν τοῦ καλαματιανοῦ χοροῦ.

Π ρ ω τ ο μ α γ ι ά.

Μέτρια.

Γ. Χωραφάς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
460

1. Λου - λού-δια ᾶς δια - λέ - ξω-με καὶ ῥό - δα καὶ
2. Τ'ἀη - δό - νια συμ - φώ-νη-σαν, τῆς γῆς ἀγ - γε -
3. Ἡ θά - λασ-σα γί - νε-ται κα - θρέ-φτης καὶ
4. Χο - ρεύ - ει τὸ πρό-βα-το, τ'ἀρ - νά - κι βε -

1. κρι - να, κ'ἔ - λᾶ - τε νὰ πλέ-ξω-με στε - φά - νια μ'ε -
2. λού-δια, κ'εὺ - ρῇ - καν καὶ τό - νι - σαν και - νοῦρ-για τρα -
3. πά - λι, τὸ κῦ - μά της χύ - νε-ται κι'ὃ φλοι-σθός του
4. λά - ζει κι'ἀπ' τὸν ἀγ - κα - θό - βα-το δρο - σού - λα στα -

1. κεῖ - να
 2. γού-δια
 3. ψάλ-λει
 4. λά - ζει
- στὸ Μά - η πού σή - με-ρα προ - βάλλ - λει στή

- 1-4. γῇ, στὸ Μά - η πού σή - με-ρα προ - βάλλ - λει στή γῇ.

Ι. Πολέμης.

Μάνα.

Λίγο αργά.

Α. Ἀργυρόπουλος

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
461

1. Μά - να κρά - ζει τὸ παι - δά - κι, μὰ - να ὀνί - ος καὶ μὰ - να ὀ γέ - ρος,
2. Μέ - σο - τὸν κό - σμον ἄλ - λο πλά - σμα δὲν θά βρῃς νά σέ μαν - τεύ - η,

1. μὰ - να ἀ - κούς σέ κά - θε μέ - ρος· ἄ! τί ὤ - νο - μα γλυ - κό!
2. οὐκ τῇ μά - να πού λα - τρεύ - ει, σὺν τῇ μά - να τὴν κα - λή.

1. Τῇ χα - ρά σου καὶ τῇ λύ - πῃ μέ τῇ μά - να τῇ μοι - ρα - ζεις,
2. Τὴν ὑ - γεία της, τῇ ζω - ῇ της, ὁ - λα ήμιά - να τ' ἄ - ψη - φά - ει.

1. πο - θη - τὰ τὴν ἄγ - κα - λιά - ζεις, δὲν τῆς κρύ - βεις μυ - στί - κό.
2. γιὰ το τέ - κνο π' ἄ - γα - πα - ει, γιὰ το τέ - κνο που πο - νεῖ

Γ. Μαρτινέλης

Μπατέ κορίτσια στὸ χορό.

Μέτρια.

Νικ. Λάβδας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
462

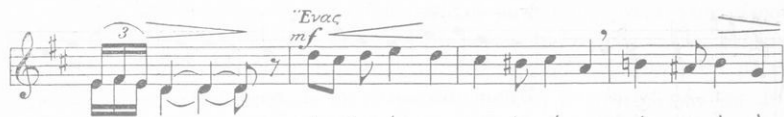
1-2. Μπα - τε κο - ρί - τσια στὸ χο - ρὸ κι ἄρ - χί - στε τὰ τρα -

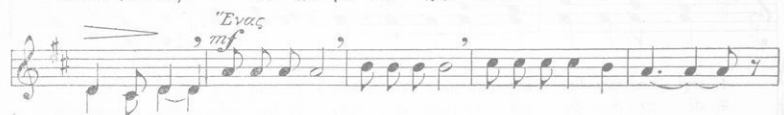
1-2. γού - δια τώ - ρα τὸν ὁ - μορ - φον και - ρὸ π' ἄν - θί - ζουν τὰ λου -

1-2. λού - δια τώ - ρα τὸν ὁ - μορ - φον και - ρὸ π' ἄν - θί - ζουν τὰ λου -

1-2. λού - δια.

1. Νά ξε-χά-σω με τὰ χιό-νια τώ-ρα μέ τὰ
2. Ν'ά-γναντέ-ψω με τ'άρ-νά-κια π'ά-νε-βαι-νουν1. ξε-λι-δό-νια, νά ξε-χνᾷ-με τῇ μαυ-ρί-λα τώ-ρα μέ τὰ
2. στό βου-νό, τὰ χλω-ρά τὰ χορ-τα-ρά-κια σέ λη-μέ-ρι1. νέ-α φύλ-λα
2. ὄρο-σε-ρό. 1-2. Τρα λα λα λα, τρα λα λα λα, τρα λα λα λα λα λα,

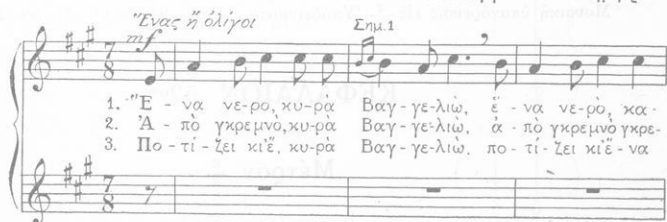
τρα λα λα λα, τρα λα λα λα, τρα λα λα λα λα λα.

Ἡ Β α γ γ ε λ ι ῶ.

Μέτρια.

Δημῶδες Ἀρχαδιας.

Συλλογή Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
4631. "Ε-να νε-ρο, κυ-ρά Βαγ-γε-λιῶ, ἔ-να νε-ρό, κα-
2. Ἀ-πό γκρεμνό, κυ-ρά Βαγ-γε-λιῶ, ἄ-πό γκρεμνό γκρε-
3. Πο-τί-ζει κι' ἔ, κυ-ρά Βαγ-γε-λιῶ, πο-τί-ζει κι' ἔ-να1. -λό νε-ρό, ἔ-να νε-ρό, κυ-ρά Βαγ-γε-λιῶ, ἔ-να νε-ρό κα-
2. -μί-ζε-ται, ἄ-πό γκρεμνό, κυ-ρά Βαγ-γε-λιῶ, ἄ-πό γκρεμνό γκρε-
3. γιό-κλη-μα, πο-τί-ζει κι' ἔ, κυ-ρά Βαγ-γε-λιῶ, πο-τί-ζει κι' ἔ-να

Σημ. 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

Ένας ἢ ὀλίγοι

1. λὸ νε-ρό, 2. -μί - ξε-ται, 3. γιό-κλημα

ὦχ! καὶ ποῦ-θε κα-τε-βαί-νει, Βαγ-γε-λιῶ μου παι-νε-μέ-νη,
σὲ πε-ρι-βο-λά-κι μπαί-νει, Βαγ-γε-λιῶ μου παι-νε-μέ-νη,
ὅ-που κά-νει τὸ στα-φύ-λι σὰν τῆς Βαγ-γε-λιῶς τὰ χεῖ-λη,

Ὅλοι

1. ὦχ! καὶ ποῦ-θε κα-τε-βαί-νει, Βαγ-γε-λιῶ μου παι-νε-μέ-νη.
2. σὲ πε-ρι-βο-λά-κι μπαί-νει, Βαγ-γε-λιῶ μου παι-νε-μέ-νη.
3. ὅ-που κά-νει τὸ στα-φύ-λι σὰν τῆς Βαγ-γε-λιῶς τὰ χεῖ-λη.

Δημιῶδες.

— Τὸ ἀνωτέρω ᾠσμα ἐκτελεῖται μόνον ἀπὸ μεγάλης μαθητορίας κατὰ τὰς σχολικὰς χορευτικὰς ἐπιδείξεις. Ἐπίσης δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ὡς μονόφωνον, ὅποτε τραγουδεῖται μόνον ἡ 1η φωνή.

— Τὸ ἴδιον ᾠσμα μὲ συνοδείαν πιάνου εὐρίσκεται εἰς τὸ Μουσικὸν Λύκειον Ἀθηνῶν.

§ 119α Ἀσκήσεις.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις εἰς $\frac{7}{8}$ Ὑπόδειγματα : Γυμν. 940, ἀριθ. 37-39 (Τεῦχος Γ').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 52^{ον}.

Μέτρον $\frac{6}{8}$

§ 120. Γνωρίζομεν ὅτι $\text{♩} = \text{♩} \text{ ♩} \text{ ♩}$

Ἐὰν ἓν ἐκ τῶν τριῶν τούτων τετάρτων διαιρέσωμεν εἰς δύο ὄγδοα καὶ προσθέσωμεν εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ἄλλων δύο τετάρτων ἀπὸ ἓν ἐκ τῶν δύο τούτων ὀγδῶν, θὰ ἔχωμεν

$\text{♩} = \text{♩} \text{ ♩} \text{ ♩}$
 ἦτοι $\text{♩} = \text{♩}$
 ἢ $\text{♩} = \text{♩} \text{ ♩} \text{ ♩} \text{ ♩} \text{ ♩}$

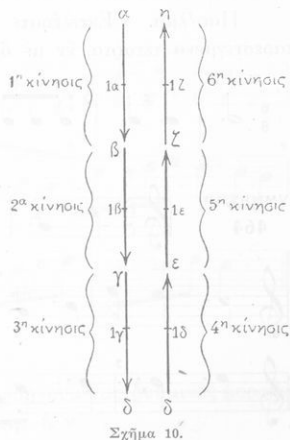
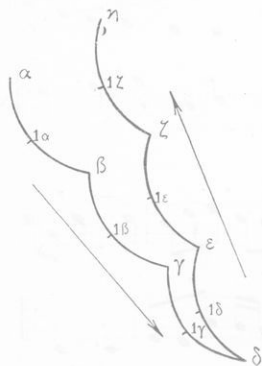
Ἐκ τῆς υποδιαίρεσως ταύτης τοῦ παρεστιγμένου ἡμίσεος γίνεται νέον μέτρον πού περιέχει *ἑξ μέρη* (χρόνους) ἕκαστον ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει *ἄξιαν* ἑνὸς ὀγδόου. Διὰ τοῦτο τὸ μέτρον αὐτὸ λέγεται *μέτρον ἑξαμερὲς ὀγδῶν*. Σημειώνεται μὲ τὸ κλάσμα $\frac{6}{8}$ καὶ ἔχει ἰσχυρὰ μέρη τὸ 1^{ον} καὶ 4^{ον} ἀλλὰ τὸ 1^{ον} ἰσχυρότερον τοῦ 4^{ον}.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ μέτρον $\frac{6}{8}$ εἰς τὴν *ἀργὴν* καὶ *μετρίαν* ῥυθμικὴν ἀγωγὴν γίνεται *εἰς ἑξ κινήσεις*, εἰς δὲ τὴν *γοργὴν* ῥυθμικὴν ἀγωγὴν γίνεται *εἰς δύο κινήσεις*, ὥς θὰ ἴδωμεν ἀμέσως κατωτέρω.

Α^{ον}. $\frac{6}{8}$ εἰς ἀργὴν ἢ μετρίαν ῥυθμικὴν ἀγωγὴν.

§ 121. Ὅταν ἡ ῥυθμικὴ ἀγωγή τοῦ μέτρον $\frac{6}{8}$ εἴνε ἀργὴ ἢ μετρία, τότε ἐκτελοῦμεν τοῦτο εἰς ἑξ κινήσεις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λέγομεν, ὅτι τὸ μέτρον $\frac{6}{8}$ ἐκτελεῖται *εἰς ἑξ κινήσεις* ἢ ἀπλῶς *εἰς ἑξ*. Αἱ κινήσεις αὗται γίνονται κατὰ διαφόρους τρόπους. Ὁ πρακτικώτερος τούτων εἶνε: αἱ *τρεῖς πρῶται κινήσεις* *πρὸς τὰ κάτω* καὶ αἱ ἄλλαι *τρεῖς πρὸς τὰ ἄνω*¹ (σχημ. 10). Τὸ 1^{ον} ὀγδοον τῆς ἄνω ῥυθμικῆς μορφῆς ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν 1^{ην} κίνησιν (α - β), τὸ 2^{ον} εἰς τὴν 2^{αν} (β - γ), τὸ 3^{ον} εἰς τὴν 3^{ην} (γ - δ), τὸ 4^{ον} εἰς τὴν 4^{ην} (δ - ε) κλπ.

¹ Ἡ εὐθυγραμμία τῶν κινήσεων τούτων πρέπει νὰ τηρῆται μὲ ἀκρίβειαν μέχρις ὅτου οἱ μαθηταὶ ἐξοικειωθοῦν εἰς τὴν κανονικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρον $\frac{6}{8}$. Βραδύτερον ὅμως αἱ κινήσεις αὗται δύνανται νὰ λαμβάνουν κάποιαν ἐλαστικότητα, ὅποτε ὁμοιάζουν μᾶλλον πρὸς καμπύλας, ὅπως φαίνεται εἰς τὸ ἔναντι σχῆμα.

Ἡ ἐλαστικότης αὕτη τῶν κινήσεων παρατηρεῖται ἄλλως τε εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν μέτρων.

Ἄλλαι ἀρχικαὶ ῥυθμικαὶ μορφαὶ τοῦ $\frac{6}{8}$

α. $\frac{6}{8}$ || (Τὸ διαρκεῖ δύο κινήσεις).

β. $\frac{6}{8}$ || (Τὸ διαρκεῖ τρεῖς κινήσεις).

γ. Ἐνώνοντες δύο ἔχομεν τὴν ῥυθμικὴν μορφήν:

$\frac{6}{8}$ || (Τὸ διαρκεῖ ἕξ κινήσεις).

δ. Διαιροῦντες κάθε ὄγδοον εἰς δύο δέκατα ἕκτα ἔχομεν:

$\frac{6}{8}$ || (Τὸ διαρκεῖ $\frac{1}{2}$ τῆς

κινήσεως, π. χ. τὸ Α α - 1^α, τὸ Β 1^α - β, τὸ Γ β - 1^β κλπ., τονίζεται δὲ κατὰ τὸν κονόνα § 45 Τεῦχ. Α' σελ. 51 τὸ πρῶτον μέρος ἐκάστης δυναδικῆς διαιρέσεως).

Παρ/λμα. «Ἐκτελέσατε εἰς $\frac{6}{8}$ ἓν μέτρον μὲ παρεστιγμένα ἡμίση, ἓν μὲ παρεστιγμένα τέταρτα, ἓν μὲ ὄγδοα καὶ ἓν μὲ δέκατα ἕκτα», ἦτοι:

$\frac{6}{8}$ ||

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

464

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 465

§ 122.

Παρεστιγμένον ὄγδοον εἰς $\frac{6}{8}$

Α'.

Ἐκ τῆς ἐπομένης ῥυθμ. μορφῆς α διὰ συνδέσεως ὀγδοῦν μὲ τὸ ἐπόμενον τούτου δέκατον ἔκτον προκύπτει ἡ ῥυθμ. μορφή β καὶ ἐκ ταύτης πάλιν (Τεῦχ. Α' σελ. 93 § 68) ἡ ῥυθμ. μορφή γ.

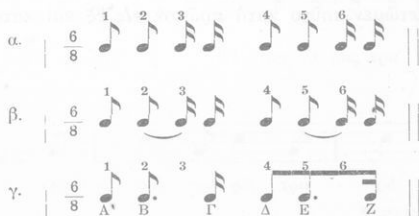
Ἀνωτέρω ἔχομεν εἰς $\frac{6}{8}$ παρεστιγμένον τὸ 1ον καὶ 4ον ὄγδοον. Ἐκαστον $\frac{6}{8}$ διαρκεῖ $1\frac{1}{2}$ κίνησιν. Τὸ φθογγόσημον Α διαρκεῖ α - 1^β, τὸ Β 1^β - γ, τὸ Γ γ - δ, τὸ Δ δ - 1^ε κλπ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
466

Β'.

Κατωτέρω (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰς ἀμέσως προηγουμένας ῥυθμικὰς μορφὰς) ἐκ τῆς ῥυθμ. μορφῆς α προκύπτει ἡ β καὶ ἐκ ταύτης ἡ γ.

Ἔχομεν δηλ. εἰς $\frac{6}{8}$ παρεστιγμένον τὸ 2ον καὶ 5ον ὀγδοον. Τὸ φθογγόσημον Β διαρκεῖ β - 1^η, τὸ Γ 1^η - δ, τὸ Ε ε - 1^η κλπ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
467

Σημ. Βλέπομεν, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέτρον $\frac{6}{8}$ (ὅπως εἰς τὸ $\frac{3}{8}$) τὰ φθογγόσημα ἔχουν διπλάσιαν ἀξίαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔχουν, ὅταν εὐρίσκωνται εἰς μέτρα τετάκτων.

Βον. $\frac{6}{8}$ εἰς γοργὴν ῥυθμικὴν ἀγωγὴν.

§ 123. Ὄταν ἡ ῥυθμικὴ ἀγωγή τοῦ μέτρου $\frac{6}{8}$ εἴνε γοργή, αἱ τρεῖς πρώται κινήσεις ἐνώνονται (σχημ. 10) εἰς μίαν (α - δ) καὶ αἱ ἄλλαι τρεῖς ἐπίσης εἰς μίαν ἄλλην (δ - η), ἥτοι ἔχομεν δύο κινήσεις, ὅπως εἰς τὸ μέτρον $\frac{2}{4}$ καὶ εἰς κάθε κίνησιν ἐκτελοῦνται γοργὰ ἀνὰ τρία ὀγδοα. Τότε λέγομεν, ὅτι τὸ μέτρον $\frac{6}{8}$ ἐκτελεῖται εἰς δύο κινήσεις ἢ ἀπλῶς εἰς δύο, ὁπότε τὸ $\frac{6}{8}$ διαρκεῖ μίαν κίνησιν καὶ τὸ $\frac{2}{4}$ δύο.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ μέτρον $\frac{6}{8}$ εἴνε ῥυθμικῶς τὸ αὐτὸ πρὸς μέτρον $\frac{2}{4}$ τοῦ ὁποίου κάθε μέρος εἴνε τρίηχον ὀγδῶν, ὅπως φαίνεται εἰς τὸ σχῆμα 8 (σελ. 210).

Πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου $\frac{6}{8}$ εἰς δύο κινήσεις χρησιμοποιοῦμεν τὰς ἀνωτέρω ῥυθμικὰς μορφὰς καὶ γυμνάσματα τῶν $\frac{6}{8}$ εἰς ἕξ κινήσεις, τὰ ὁποῖα ὁμῶς ἐκτελοῦμεν εἰς δύο.

Γενικῶς, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἴνε ἡ ῥυθμ. ἀγωγή γυμνάσματος, ἥσματος κλπ. καλὸν εἴνε ὅπως μελετῶμεν τοῦτο κατὰ πρῶτον εἰς ἕξ καὶ κατόπιν εἰς δύο.

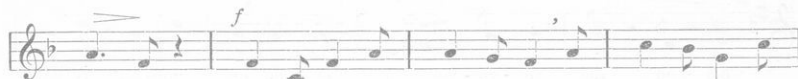
Στὸ λόφο ν' ἀνεβοῦμε.

Κανὼν δίφωνος.

Μέτρια.

mf Λ ΓΥΜΝΑΣΜΑ
468

"Ο - λυιέμ-πρός χα - ρού - με - νοι στὸ λό - φο ν' ἀ - νε -

βοῦ - με τὴ γα - λιά - ζια θά - λασ - σα ἄ - πό ψη - λά νά

δοῦ - με. Τρα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

τρα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

λα λα λα λα λα λα τρα λα λα λα λα λα λα λα λα

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Ἡ σάλπιγγά μας.

Κανὼν τρίφωνος.

Γοργὰ (ἐμβατήριον).

mf Λ ΓΥΜΝΑΣΜΑ
469

Νά χτυπάει ἡ σάλ - πιγ - γά μας' τρα - ρά, τρα - ρά, τρα -

ρά, τρα - ρά, τρα - ρά, τρα - ρά, τρα - ρά, τρα - ρά, τρα - ρά.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Ὁ τρυγητός.

Μέτρια.

Κ. Σφακιανάκης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
470

mf

Κα - λῶς μᾶς ἤλ - θες, Αὐ - γου - στε, μὲ τὰ γλυ - κά σου

δῶ - ρα, τοῦ τρυ - γη - τοῦ ἢ ὦ - ρα μᾶς κρά - ζει· τί χα -

ρά! Λυ - γί - ζον - ται τὰ κλή - μα - τα, χλω - ρά καὶ φουν - τω -

μέ - να, στα - φύ - λια φορ - τω - μέ - να καὶ φύλ - λα δο - σε -

p

ρά, Ἐ - λᾶ - τε, ξε - κρε - μά - σα - τε, ἄ - γα - πη - τὰ παι -

p

δά - κια, αὐ - τὰ τὰ κα - λα - θά - κια πὺν κρέ - μον - ται ἔ -

f

κεῖ, νὰ πᾶ - με νὰ τρυ - γή - σω - με εἰς τοῦ παπ - ποῦ τ' ἄμ -

πέ - λι γλυ - κό, γλυ - κό σάν μέ - λι στα - φύ - λι ῥο - ζα - κί.

Α. Χρησιόπουλος.

Ἀνοιξιάτικη βραδυά.

Μέτρια.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
471

Τὸ πρῶ - το ἄ - στρο στὰ ψη - λά δει - λά, δει - λά προ -
 βάλ - λει, τὸ κυ - μα ἤ - με - ρο κυ - λά καὶ πέ - φτει στ' ἄ - κρο -
 γιά - λι. Ἐ - ν' ἄ - γε - ρά - κι χα - ρω - ποῦ τὰ φύλ - λα ἄ - να - κα -
 τώ - νει καὶ μὲ χα - ρού - με - νο σκο - ποῦ γλυ - κο - λα - λεῖ τ' ἄη.
 δό - νι. Λαμ - πρό τὸ φῶς του σιω - πη - λά σκορ -
 πί - ζει τὸ φεγ - γά - ρι, γλυ - κειὰ γα - λή - νη ἄ -
 πό ψη - λά ἄ - πλώ - νε - ται μὲ χά - ρη. γλυ -
 κειὰ, γα - λή - νη ἄ - πό ψη - λά ἄ - πλώ - νε - ται μὲ χά - ρη.

I. Πολέμης.

Βράδυ στο βουνό.

'Αργά.

'Ελβεϊκόν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
472

1. Τὴν ὦ - ρα πού βρα-δυά - ζει κι' ἰ-σκιώ-νει τὸ βου-
2. Φυ - σών-τας τ' ἄ - γέ - ρά - κι μ' ἄ - νά - λα-φρα φτε-

1. νὸ μέσ' στήν καρδιά μου νοιώ - θω ἄ -
2. ρὰ ὄρο - σιές καὶ μό - σκους φέρ - νει καὶ

1. νεί-πω-τον παλ-μὸ, ἄ - νεί-πω-τον παλ-μὸ. Γλυ-
2. νιά ζω-ῇ σκορ-πᾶ, καὶ νιά ζω-ῇ σκορ-πᾶ. οὐ -

1. κα, γλυ-κα σ' ἄ - κού - ω καμ - πᾶ - να πού χτυ-
2. ρὰ - νιαστέ - ρια μύ - ρια, τρα - γού - διαγ-γε - λι -

mf *argότερα*

1. πᾶς! Χρου-σές ἐλ-πί-δες δί-νεις, γί-α-γά-πη σὺ μι-
 2. κό θαρ-ρῶ πῶς τρα-γου-δεῖ-τε μ'ἄ-πό-κο-σμο σκο-
argότερα

p a tempo

1. λᾶς. Κύ-ο-ταν σι-γῇ σκορ-πί-οι ἡ
 2. πό. Ἄ-νά-πau-οι δῶ θαῦ-ρης ἅ-

p a tempo

mf

1. νύ-χια ἴσκο-τει-νῇ, πρα-ῦ-νεις τὴν καρ-δια μου καμ-
 2. δῶ-νά-τη καρ-διά Ἄλ-λοῦ μὴ στρέ-φῃς. ὁ-χι. ἔ-

mf

argότερα καὶ dim

1. πά-να βρα-δυ-νῇ, καμ-πα-να βρα-δυ-νῇ
 2. δῶ θα-βρῆς χα-ρά, ἔ-δῶ θα βρῆς χα-ρά

p argότερα καὶ dim.

Μεταφράσις Ἀ. Ἀργυροπούλου.

§ 123α. Ἀσκήσεις.

1. Κατὰ πόσους τρόπους ἐκτελεῖται τὸ μέτρον $\frac{6}{8}$; Περιγράψατε ἕκαστον τρόπον.
2. Κατὰ ποῖον ἄλλον τρόπον (μὲ ποῖον ἄλλο μέτρον καὶ φθογγόσημα) δυνάμεθα νὰ γράψωμεν τὰς κάτωθι ῥυθμικὰς μορφὰς ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ λεχθέντα περὶ τῆς σχέσεως τοῦ μέτρου $\frac{6}{8}$ πρὸς τὸ ἐκ τριήχων ἀποτελούμενον μέτρον $\frac{2}{4}$;

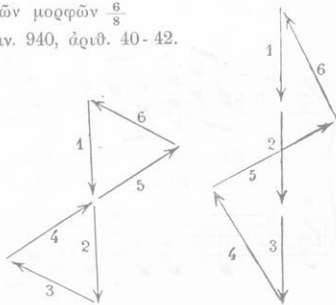

3. Ἐκτελέσατε τὰς κάτωθι ῥυθμικὰς μορφὰς πρώτον ἀργὰ (εἰς 6 κινήσεις) καὶ ἔπειτα μέτρια (εἰς 2 κινήσεις).

4. Ἀντίληψις ῥυθμῶν. Ἀναγνώρισις ῥυθμικῶν μορφῶν $\frac{6}{8}$.
5. Ρυθμικὴ ὑπαγόρευσις. Ὑποδείγματα: Γυμν. 940, ἀριθμ. 40-42.

Σημ. Ἐκτὸς τοῦ ὑποδειχθέντος τρόπου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρου $\frac{6}{8}$ (σχημ. 10) γίνεται χρῆσις καὶ ἄλλων πολλῶν. Δύο ἐξ αὐτῶν παραθέτομεν ἔναντι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 51^{ον}.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα.

§ 124. Λαμβάνομεν ὡς βάσιν τὸν φθόγγον ποὺ εὐρίσκεται *μῖαν τρίτην χαμηλότερα* ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς μείζονος κλίμακος Ντο, δηλ. τὴν 6^{ην} αὐτῆς βαθμίδα λα, καὶ μὲ βάσιν τὸν φθόγγον αὐτὸν σχηματίζομεν τὴν ἀνερχομένην σειρὰν ὀκτῶ συνεχῶν φθόγγων

τῆς ὁποίας ὑψώνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 7^{ην} βαθμίδα σολ καὶ γίνεται σολ $\sharp$. Σχηματίζεται τότε μεταξύ 6^{ης} καὶ 7^{ης} βαθμίδος τὸ διάστημα φα - σολ $\sharp$ ἀποτελούμενον ἀπὸ τόνον καὶ ἡμιτόνιον φα - σολ - σολ $\sharp$ δηλ. 1 $\frac{1}{2}$ τόνον (τρία ἡμιτόνια φα - φα $\sharp$ - σολ - σολ $\sharp$), τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο λέγεται *τριημιτόνιον* καὶ σημειώνεται μὲ τὸ κλάσμα 1 $\frac{1}{2}$ ἢ 3 $\frac{1}{2}$.

Ἡ ἀπὸ τοῦ λα ἀρχίζουσα αὕτη κλίμαξ δὲν εἶνε μείζων, διότι δὲν ἔχει σειρὰν τόνων καὶ ἡμιτονίων τῆς μείζονος κλίμακος, ἀλλὰ σχηματίζει:

μεταξὺ 1 ^{ης} - 2 ^{ας}	βαθμίδος (λα - σι)	τόνον
» 2 ^{ας} - 3 ^{ης}	» (σι - ντο)	ἡμιτόνιον
» 3 ^{ης} - 4 ^{ης}	» (ντο - ρε)	τόνον
» 4 ^{ης} - 5 ^{ης}	» (ρε - μι)	τόνον
» 5 ^{ης} - 6 ^{ης}	» (μι - φα)	ἡμιτόνιον
» 6 ^{ης} - 7 ^{ης}	» (φα - σολ $\sharp$)	τριημιτόνιον
» 7 ^{ης} - 8 ^{ης}	» (σολ $\sharp$ - λα)	ἡμιτόνιον

Ἡ διαδοχὴ τῶν ὀκτῶ φθόγγων κατὰ τὴν ἀνωτέρω σειρὰν λέγεται κλίμαξ *ἐλάσσων ἀρμονικῇ* καὶ ἐπειδὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν φθόγγον λα, *ἐλάσσων ἀρμονικῇ τοῦ Λα*. Αὕτη εἶνε ἡ *πρότυπος* ἐλάσσων κλίμαξ.

Ἡ *ἐλάσσων λοιπὴν ἀρμονικῇ κλίμαξ* εἶνε ἡ ἀνιούσα σειρὰ ὀκτῶ συνεχῶν φθόγγων κατὰ τόνον, ἡμιτόνιον, δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡμιτόνιον, ἢ ἡ ἀντίστροφος αὐτῆς κατιούσα καθ' ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡμιτόνιον δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τόνον.

Ἐλάσσων ἀρμονικὴ κλίμαξ τοῦ Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 473

⁹ Ἀντιόχεια

Κατιοῦσα.

Ῥηδινὴ ἀσκήσις. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐλάσσονος ἀρμονικῆς. Ἡ ἀσκήσις γίνεται κατ' ἀρχὰς μὲ συνοδείαν μουσικοῦ ὁργάνου, ἀργὰ χωρὶς ῥυθμόν, ὅπως εἰς τὸ ἀνωτέρω γύμνασμα. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ καταβάλλεται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τριημιτονίου.

Μετὰ τὴν ἐξάσκησιν εἰς τὴν ἀρμονικὴν ἐλάσσονα τραγουδεῖται τὸ ᾠδισμα
τῆς ἐπὶ τῆς I βαθμίδος αὐτῆς συγχορδίας, ἥτοι:

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
473α

Διαστήματα ελάχιστονος αρμονικής κλίμακος.

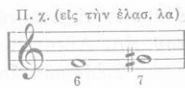
³ Αναστροφὴ αὐτῶν.

§ 125. Μὲ τοὺς φθόγγους τῆς ἐλάσσονος κλίμακος σχηματίζομεν, ὅπως καὶ εἰς τὴν μείζονα, 7 διαστήματα δευτέρας, 7 τρίτης, 7 τετάρτης, 7 πέμπτης, 7 ἕκτης, 7 ἑβδόμης καὶ 7 ὀγδόης, διὰ τὰ ὅποια ἴσχυουν τὰ περὶ ἀναστροφῶν τῶν διαστημάτων λεγθέντα εἰς τὴν μείζονα κλίμακα (Τεῦχ. Α΄. σελ. 111 - 112 § 76). Αἱ δευτέρα δηλ. ἀναστρεφόμεναι μεταβάλλονται εἰς ἑβδόμας, αἱ τρίται εἰς ἕκτας κλπ. Ἐπίσης τὰ μεγάλα διαστήματα ἀναστρεφόμενα μεταβάλλονται εἰς μικρὰ κλπ.

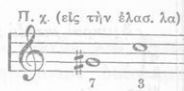
Εἰς τὴν ἑλάσσονα ἀρμονικὴν κλίμακα συναντῶμεν ὅλα τὰ εἶδη τῶν διαστημάτων, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἐμάθομεν εἰς τὴν μείζονα κλίμακα, ἐπὶ πλέον δὲ ἔχομεν καὶ τὰ ἐξῆς νέα διαστήματα:

1. Νέον εἶδος διαστήματος δευτέρας ευρισκόμενον μεταξύ 6^{ης}. 7^{ης} βαθμίδος. Ἡ δευτέρα αὕτη περιέχει ἕνα τόνον καὶ ἕν ἡμιτόνιον (φα-σολ-σολ#) ἢ τρία ἡμιτόνια (φα-φα#-σολ-σολ#). Ἐπειδὴ δὲ προκύπτει ἐκ τῆς καθ' ἡμιτόνιον ὑψώσεως τοῦ *ὕψη-λότερου* φθόγγου μεγάλης δευτέρας (ἥτις τοιουτοτρόπως αὐξάνεται), λέγεται *ἡυξημένη δευτέρα*.

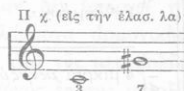
Π. χ. (εἰς τὴν ἐλασσ. λα)

2. Νέον είδος διαστήματος τετάρτης εύρισκόμενον μεταξύ 7^{ης} - 3^{ης} βαθμίδος. Ἡ τετάρτη αὕτη περιέχει ἕνα τόνον καὶ δύο ἡμιτόνια (σολ# - λα - σι - ντο). Ἐπειδὴ δὲ προκύπτει ἐκ τῆς καθ' ἡμιτόνιον ὑψώσεως τοῦ *χαμηλοτέρου* φθόγγου καθαυρᾶς τετάρτης (ἣτις τοιουτοτρόπως ἐλαττοῦται), λέγεται *ἡλαττωμένη τετάρτη*.

3. Νέον είδος διαστήματος πέμπτης εύρισκόμενον μεταξύ 3^{ης} - 7^{ης} βαθμίδος. Ἡ πέμπτη αὕτη περιέχει τρεῖς τόνους καὶ δύο ἡμιτόνια (ντο - ρε - μι - φα - σολ - σολ#). Ἐπειδὴ δὲ προκύπτει ἐκ τῆς καθ' ἡμιτόνιον ὑψώσεως τοῦ *ὑψηλοτέρου* φθόγγου πέμπτης καθαυρᾶς (ἣτις τοιουτοτρόπως αὐξάνεται), λέγεται *ἠύξημένη πέμπτη*.

4. Νέον είδος διαστήματος ἐβδόμης εύρισκόμενον μεταξύ 7^{ης} - 6^{ης} βαθμίδος. Ἡ ἐβδόμη αὕτη περιέχει τρεῖς τόνους καὶ τρία ἡμιτόνια (σολ# - λα - σι - ντο - ρε - μι - φα). Ἐπειδὴ δὲ προκύπτει ἐκ τῆς καθ' ἡμιτόνιον ὑψώσεως τοῦ *χαμηλοτέρου* φθόγγου μικρᾶς ἐβδόμης (ἣτις τοιουτοτρόπως ἐλαττοῦται), λέγεται *ἡλαττωμένη ἐβδόμη*.

§ 125α. Ἀσκήσεις.

Σχηματίζονται θεωρητικῶς καὶ τραγουδοῦνται ὅλα τὰ διαστήματα τῆς ἁρμονικῆς ἐλάσσονος Λα (σολφέζ, βοκαλισμὸς) ἀνιόντα καὶ κατιόντα, ὡς ἐξῆς:

Δεύτεραι. λα - σι, σι - ντο, ντο - ρε κλπ. || λα - σολ#, σολ# - φα κλπ.
Τρίται. λα - ντο, σι - ρε, ντο - μι κλπ. || ντο - λα, σι - σολ# κλπ.
Τέταρται. λα - ρε, σι - μι, ντο - φα κλπ. || ρε - λα, ντο - σολ# κλπ.
Πέμπται. λα - μι, σι - φα, ντο - σολ# κλπ. || μι - λα, ρε - σολ# κλπ.
Ἑκται. λα - φα, σι - σολ#, ντο - λα κλπ. || φα - λα, μι - σολ# κλπ.
Ἑβδομαι. λα - σολ#, σι - λα, ντο - σι κλπ. || σολ# - λα, φα - σολ# κλπ.
Ὀγδοαι. λα - λα, σι - σι, ντο - ντο κλπ. || λα - λα, σολ# - σολ# κλπ.

(Διὰ τοὺς λόγους τοῦ ὕψους τῶν δυσσετελέστους φθόγγους ἴδε § 96γ καὶ Γυμν. 228β σελ. 146 Τεύχ. Α').

Σημ. Γνωρίζοντες τὴν σχέσιν μεταξὺ τῶν ἀναστροφόμενων διαστημάτων (Τεύχ. Α'. σελ. 111 § 76) εὐρίσκομεν ἐνδόλως τὸ είδος διαστήματός τινος μεγαλιτέρου τῆς 5ης, ἂν ἀναστρέψωμεν τὸ διάστημα τοῦτο, ὁπότε διὰ τῆς ἀναστροφῆς γίνεται μικρότερον τῆς 5ης. Π. χ.

Τὸ ἐκ τῆς ἀναστροφῆς προκύπτον διάστημα Β ἐνδόλως διακρίνομεν ὅτι εἶνε δευτέρα ἠύξη-μένη. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐκ τῆς ἀναστροφῆς τῆς δευτέρας ἠύξημένης προκύπτει διάστημα εἶνε ἐβδόμη ἡλαττωμένη, ἀναστροφόμενον δὲ τὸ διάστημα Β γίνεται Α, ἔπειτα ὅτι τὸ διάστημα Α εἶνε ἐβδόμη ἡλαττωμένη.

ΠΙΝΑΞ

διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος ἀρμονικῆς κλίμακος τοῦ Λα.

ΔΕΥΤΕΡΑΙ	3 μικραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 2 ^η τ.
	3 μεγάλαι " " "		" " " 1 ^η τ.
	1 ἠϋξημένη " " "		" " " 1 ^η τ.
ΤΡΙΤΑΙ	4 μικραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 1 ^η τ.
	3 μεγάλαι " " "		" " " 2 ^η τ.
ΤΕΤΑΡΤΑΙ	4 καθαραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 2 ^η τ.
	2 ἠϋξημέναι " " "		" " " 3 ^η τ.
	1 ἡλαττωμένη " " "		" " " 1 ^η τ.
ΠΕΜΠΤΑΙ	4 καθαραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 3 ^η τ.
	2 ἡλαττωμέναι " " "		" " " 2 ^η τ.
	1 ἠϋξημένη " " "		" " " 3 ^η τ.
ΕΚΤΑΙ	3 μικραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 3 ^η τ.
	4 μεγάλαι " " "		" " " 4 ^η τ.
ΕΒΔΟΜΑΙ	3 μικραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 4 ^η τ.
	3 μεγάλαι " " "		" " " 5 ^η τ.
	1 ἡλαττωμένη " " "		" " " 3 ^η τ.
ΟΓΔΟΑΙ	7 καθαραὶ μεταξύ τῶν βαθμίδων		περιέχει δέκαση 5 ^η τ.

Ἑλάσσων μελωδική κλίμαξ τοῦ Λα.

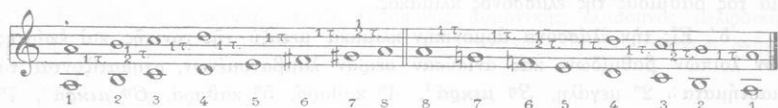
§ 126. Παλαιότερα, ὅτε ἐγράφετο ἡ μουσικὴ μόνον διὰ φωνάς καὶ ἐξετε-
λειτο σχεδὸν χωρὶς τὴν βοήθειαν μουσικῶν ὀργάνων, τὸ τριημιτόνιον διάστημα
τῆς ἐλάσσονος ἁρμονικῆς παρουσίαζε κάποιαν δυσκολίαν εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς
ἐκτέλεσιν¹. Διὰ τοῦτο εἰς νεωτέρους χρόνους ἐτροποποιήθη ἡ ἐλάσσων ἁρμονικὴ,
καὶ ἐσηματίσθη ἐξ αὐτῆς μία ἄλλη ἐλάσσων, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ὑπάρχει τὸ
τριημιτόνιον, ὡς ἐξῆς: Εἰς τὴν ἀνωτέρω σχηματισθεῖσαν ἐλάσσονα ἁρμονικὴν
ὑψώθη καθ' ἡμιτόνιον ἢ 6^η αὐτῆς βαθμὶς φα καὶ ἔγινε φα#. Διὰ τῆς μεταβολῆς
ταύτης ἔγινε τόνος μεταξὺ 5^{ης} - 6^{ης} βαθμίδος (μι - φα#) καὶ τόνος ἐπίσης μεταξὺ
6^{ης} - 7^{ης} (φα# - σολ#). Ἡ οὕτω σχηματισθεῖσα ἐλάσσων κλίμαξ ὀνομάσθη
ἐλάσσων μελωδική. Εἰς τὴν **κατιοῦσαν** ὁμως ἐλάσσονα μελωδικὴν ἀναιροῦνται
καὶ αἱ δύο διέσεις (τῆς 6^{ης} καὶ 7^{ης} βαθμίδος) καὶ οὕτως ἔχομεν:

Ἑλάσσων μελωδική κλίμαξ τοῦ Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 473 β

Ἀνιούσα

Κατιοῦσα

Ἡ ἀρὰ ἐλάσσων μελωδικὴ κλίμαξ λέγεται ἡ ἀνιούσα σειρὰ ὀκτὼ συνεχῶν
φθόγγων κατὰ τόνον, ἡμιτόνιον, τέσσαρας τόνους, ἡμιτόνιον, καὶ ἡ ἀντί-
στροφος αὐτῆς κατιοῦσα κατὰ δύο τόνους, ἡμιτόνιον, δύο τόνους, ἡμιτό-
νιον, τόνον.

Ἡ ὀκτὼ ἀσκήσεις. Γίνεται ἀσκήσεις εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς ἐκτέλεσιν τῆς ἐλά-
σσονος μελωδικῆς τοῦ Λα κατ' ἀρχὰς μὲ συνοδεῖαν ὀργάνου, ἀργὰ χωρὶς ὁυθμόν.

§ 127. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐλάσσονος κλίμακος.

α'. Εἶδομεν, ὅτι ἔχομεν δύο εἴδη ἐλάσσονος κλίμακος: **ἁρμονικὴν** καὶ
μελωδικήν, αἱ ὁποῖαι σχηματίζονται ὡς ἐξῆς:

Κανὼν σχηματισμοῦ ἐλασσόνων κλιμάκων.

Λαμβάνομεν ἀπὸ μίαν μεῖζονα κλίμακα τὴν διαδοχὴν ὀκτὼ συνεχῶν
φθόγγων μὲ βάσιν τὴν 6^{ην} βαθμίδα τῆς κλίμακος ταύτης. Καὶ διὰ μὲν

¹ Σήμερα ἡ ἐκτέλεσις τοῦ τριημιτονίου δὲν παρουσιάζει καμμίαν δυσκολίαν. Οἱ
Ἕλληνες μάλιστα καὶ ὅλοι οἱ ἀνατολικοὶ λαοὶ ἐκτελοῦν ἀνέκαθεν τοῦτο μὲ τὴν ἰδίαν εὐκολίαν
μὲ τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ἄλλα διαστήματα.

τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐλάσσονος ἀρμονικῆς ὑψώνομεν καθ' ἡμιτόνιον τὴν 7^{ην} βαθμίδα τῆς διαδοχῆς ταύτης, διὰ τὴν σχηματισθῆ δὲ ἡ ἀνιοῦσα ἐλάσσων μελωδικὴ ὑψώνομεν καθ' ἡμιτόνιον καὶ τὴν 7^{ην} καὶ τὴν 6^{ην} βαθμίδα τῆς διαδοχῆς ταύτης, ἀναιροῦντες τὰ δύο ταῦτα σημεῖα ἀλλοιώσεως κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς κατιούσης ἐλάσσονος μελωδικῆς.

Ἡ μείζων κλίμαξ, ἐξ ἧς ἐλήφθησαν οἱ ὀκτὼ φθόγγοι πρὸς σχηματισμὸν ἐλάσσονος, λέγεται σχετικὴ (μείζων) τῆς σχηματισθείσης ἐλάσσονος καὶ τἀνάπαλιν. Ἐχει δὲ ἡ ἐλάσσων κλίμαξ ὀπλισμὸν τὸν αὐτὸν τῆς σχετικῆς τῆς μείζονος.

β'. Τὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως ποὺ χρειάζονται διὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν δύο εἰδῶν τῆς ἐλάσσονος, δὲν ἀνήκουν εἰς τὸν ὀπλισμὸν τῆς κλίμακος, ἀλλ' εἶνε τυχαῖα σημεῖα ἀλλοιώσεως καὶ ἐπομένως δὲν γράφονται μετὰ τὸ κλειδί, ἀλλὰ πρὸ τῶν φθόγγων τοὺς ὁποίους ἀλλοιῶνουν (δηλ. πρὸ τῆς 7^{ης} βαθμίδος τῆς ἀρμονικῆς καὶ τῆς 6^{ης} καὶ 7^{ης} τῆς μελωδικῆς).

γ'. Ἡ ἰδιαιτέρα ὀνομασία τῶν βαθμίδων τῆς μείζονος κλίμακος: *τονική, δεσπάζουσα, ὑποδεσπάζουσα* κλπ. (Τεῦχ. Α'. σελ. 109 § 73) εἶνε ἡ αὐτὴ καὶ διὰ τὰς βαθμίδας τῆς ἐλάσσονος κλίμακος.

δ'. Εἰς τὴν ἐλάσσονα ἀρμονικὴν κλίμακα μεταξὺ τῆς τονικῆς καὶ ἐκάστης τῶν λοιπῶν βαθμίδων, κατ' ἀνιοῦσαν σειρὰν λαμβανομένων, σχηματίζονται τὰ διαστήματα: 2^α μεγάλη, 3^η μικρά, 4^η καθαρά, 5^η καθαρά, 6^η μικρά, 7^η μεγάλη, 8^η καθαρά, ἥτοι:

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 473 γ

ε'. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα (§ 127α') δυνάμεθα ἀπὸ κάθε μείζονα κλίμακα νὰ σχηματίσωμεν δύο ἐλάσσονας, μίαν ἀρμονικὴν καὶ μίαν μελωδικήν, περὶ τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ λόγος ἐν καιρῷ.

1 Ἰδε ἐπομένην § 128.

Διαφορὰ μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος.

§ 128. Ἡ μείζων καὶ ἐλάσσων κλίμαξ διαφέρουν κατὰ ταῦτα :

α'. Εἰς τὴν μείζονα κλίμακα σχηματίζεται μεταξύ τῆς τονικῆς καὶ τῆς 3^{ης} βαθμίδος **μεγάλη τρίτη**, ἐνῶ εἰς τὴν ἐλάσσονα σχηματίζεται μεταξύ τῶν ἰδίων βαθμίδων **μικρὰ τρίτη**.

β'. Εἰς τὴν μείζονα κλίμακα σχηματίζεται μεταξύ τῆς τονικῆς καὶ τῆς 6^{ης} βαθμίδος **μεγάλη ἔκτη**, ἐνῶ εἰς τὴν ἐλάσσονα ἁρμονικὴν μεταξύ τῶν ἰδίων βαθμίδων σχηματίζεται **μικρὰ ἔκτη**.

Ἐπειδὴ ὁμοῦ εἰς τὴν ἐλάσσονα μελωδικὴν μεταξύ τῆς τονικῆς καὶ τῆς 6^{ης} βαθμίδος σχηματίζεται μεγάλη ἔκτη, ὅπως καὶ εἰς τὴν μείζονα, βλέπομεν **ὅτι ἡ σταθερὰ διαφορὰ μεταξύ μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος εἶνε μόνον εἰς τὴν 3^{ην} βαθμίδα, ἡ ὁποία σχηματίζει μὲ τὴν τονικὴν εἰς μὲν τὴν μείζονα κλίμακα μεγάλην τρίτην εἰς δὲ τὴν ἐλάσσονα μικρὰν τρίτην**.

(Συγκρίνατε: § 74δ'. Γυμν. 202 σελ. 110 Τεύχ. Α'. μὲ § 127δ'. Γυμν. 473γ σελ. 292).

Γενικῶς αἱ διαφοραὶ μεταξύ ἐλάσσονος ἁρμονικῆς, ἐλάσσονος μελωδικῆς καὶ τῆς σχετικῆς αὐτῶν μείζονος φαίνεται παραστατικῶς εἰς τὸ κατωτέρω σχῆμα 11 σελ. 306.

Ἀσκήσεις εὐρέσεως φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
474

α.

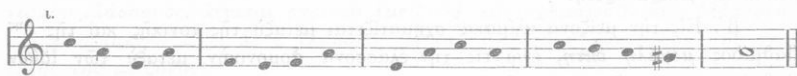
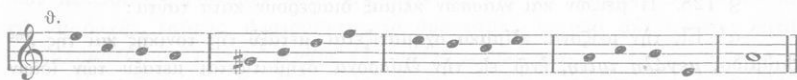
β.

γ.

δ.

ε.

η.

Μετατροπή.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
478

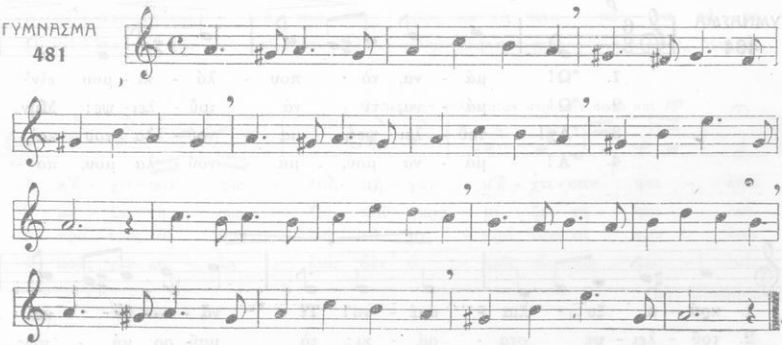
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
479

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
480

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
481

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

482

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

483

Δίχως μανούλα.

*Aggá.**F. Wiedermann.*

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

484

1. "Ω! μά - να, τὸ που - λά - κι - μου εἶν'
2. "Ω! μά - να, τί νά τοῦ - λει - ψε; Μὴν
3. "Αχ! τοῦ - λει - ψεῖς μα - νοῦ - λα του καὶ
4. "Α! μά - να μου, μα - νοῦ - λα μου, πο -

1. κρύ - ο, ξυ - λια - σμέ - νο! Τί νά - πα - θε καὶ
2. τοῦ - λει - ψε στα - ρά - κι; τὸ μαῦ - ρο μὴ - πῶς
3. τὰ - γλυ - κά φι - λιά της, Τοῦ λεί - ψα - νε τὰ
4. τέ - νά μὴ μ' ἄ - φή - σης· κ' ἐ - γὼ νά - μαι μὲ

mf

1. πέ - θα - νε; Μή φται - ω μά - να ε - γώ;
2. δί - ψα - σε και δέν ει - γε νε - ρό;
3. χαί - δια της κ'ή ζέ - στα τής φω - ληās.
4. σέ - να - νε, μα - νού - λα μ' ὅ - που πᾶς.

Α. Λασκαράτος.

Χελιδονοφωλιά.

Μέτρια.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
485

p

1. Μιά φο - ρά σέ κά - ποια στέ - γη δυό χα -
2. Κ' ἔ - να χέ - ρι, τέ - τοιο χέ - ρι, πού δέν -
3. Καί τὰ δυό τὰ χε - λι - δό - νια σά γυ -
4. Στό κα - κό τὸ σπί - τι τώ - ρα πού χα -

mf

1. ρού - με - να που - λιά, δυό σπα - θιά - τα χε - λι - δό - νια πῆ - γαν
2. πό - νε - σε στα - λιά, πάει στη στέ - γη κά - ποια μέ - ρα καί γκρε -
3. ρί - σαν στη φω - λιά, πιά δέ βρῆ - καν τὰ καη - μέ - να τὰ μι -
4. λά - σαν τῇ φω - λιά, δέν πῆ - γαί - νουν πιά που - λά - νια, δέν ἄ -

p Διὰ τὴν τελευταίαν στροφὴν ἀργὰ καὶ *pp*

1. κ' ἔ - χτι - σαν φω - λιά, πῆ - γαν κ' ἔ - χτι - σαν φω - λιά.
2. μί - ξει τῇ φω - λιά, καί γκρε - μί - ξει τῇ φω - λιά.
3. κρὰ τους τὰ που - λιά, τὰ μι - κρὰ τους τὰ που - λιά.
4. κοῦς γλυ - κο - λα - λιά, δέν ἄ - κοῦς γλυ - κο - λα - λιά.

Στ. Σπεράντσας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 486

Κανὼν δίφωνος.
Μίτσια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
487ΓΥΜΝΑΣΜΑ
488

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 489

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
490

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 491

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 492

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
493ΓΥΜΝΑΣΜΑ
494

Ὁ πόθος τῆς πατρίδος.

Μέτρητα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
495

1. Γλυ - κύ - τα - τη πα - τρί - δα, θέ νά σέ ξα - να -
2. Θά δῶ τὸ κῦ - μα πά - λι πού γύ - ρω σου κν -
3. Θά δῶ νά σ' ἀγ-κα - λιά- ξη τὸ πρῶ - σι - νο βου -
4. Ἐ - κεῖ μέ καρ-τε - ροῦ-νε γο - νεῖς καὶ ἄ - δελ -

1. δῶ! μέ πό - θο καὶ μ' ἐλ - πί - δα σὲ πάν - τα τρα - γου -
 2. λῆ καὶ τ' ὤ - μορ - φ' ἄ - κρο - γιά - λι, π' ἄ - πλώ - νε - τ' ἄ - πα -
 3. νό, θά δῶ νά σὲ σκε - πᾶ - ζῇ γα - λά - ζιον οὐ - ρα -
 4. φοί καὶ ὁ - λοι μέ πο - θοῦ - νε μέ μιὰ χα - ρὰ κρυ -

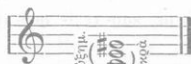
1. δῶ. }
 2. λά. } Γλυ - κειὰ πα - τρί - δα, σ' ἄ - γα - πῶ.
 3. νό. }
 4. φή. }

Γ. Στρατήγη.

★ Συγχορδία ἐλάσσονος κλίμακος.

§ 129. Εἰς τὴν ἐλάσσονα ἀρμονικὴν κλίμακα ὑπάρχουν ὅλα τὰ εἶδη τῶν συγχορδιῶν, τὰ ὁποῖα ἐμάθωμεν εἰς τὴν μείζονα κλίμακα (δηλ. μείζων, ἐλάσσων, ἡλαττωμένη. Ἰδε Τεῦχ. Α'. σελ. 132). Ἐπὶ πλέον ὁμως εἰς τὴν ἐλάσσονα ἀρμονικὴν ἔχομεν νέον εἶδος συγχορδίας, ἣτις ἀποτελεῖται ἀπὸ 3^{ην} μικρὰν καὶ 5^{ην} ἡϋξημένην, λέγεται δὲ *ἡϋξημένη συγχορδία* (accord augmenté).

5^η ἡϋξημένη
 3^η μικρά

Ἡ συγχορδία αὕτη εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς III βαθμίδ. τῆς ἐλάσσονος κλίμακος.

Μὲ βάσιν λοιπὸν ἐκάστην βαθμίδα τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος κλίμακος Λα σχηματίζομεν τὰς ἐξῆς ἐπτὰ τριφώνους συγχορδίας.

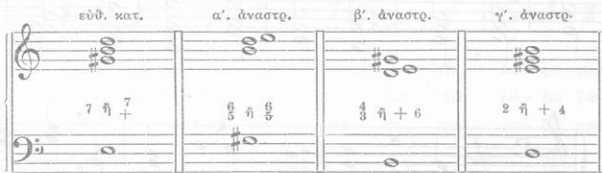

Ἐπομένως ἐκ τῶν 7 συγχορδιῶν τῆς ἐλάσσονος κλίμακος, ἐν γένει τοῦ ἐλάσσονος τρόπου¹, δύο εἶνε ἐλάσσονες (ἐπὶ τῶν βαθμίδων I, IV), δύο μειζονες (ἐπὶ τῶν βαθμίδων V, VI), δύο ἠλαττωμέναι (ἐπὶ τῶν βαθμίδων II, VII), καὶ μία ἠῤῃμένη (ἐπὶ τῆς III βαθμίδος).

Ὅπως αἱ συγχορδίαί τῆς μειζονος κλίμακος, οὕτω καὶ αἱ συγχορδίαί τῆς ἐλάσσονος δυνατὸν νὰ εὐρίσκωνται ἐν εὐθείᾳ καταστάσει, ἐν πρώτῃ ἢ ἐν δευτέρᾳ ἀναστροφῇ (Τεῦχ. Α΄, σελ. 132 § 90).

Ἔχομεν ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα τὴν ἐπὶ τῆς V βαθμίδος τετράφωνον συγχορδίαν **ἐβδόμης δεσποζούσης** μετὰ τῶν τριῶν ἀναστροφῶν της, περὶ τῆς ὁποίας ἰσχύουν τὰ λεχθέντα εἰς Τεῦχ. Α΄, σελ. 133-134 περὶ τῆς συγχορδίας ἐβδόμης.

Ἡ τετράφωνος συγχορδία ἐβδόμης δεσποζούσης
τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Λα μὲ τὰς τρεῖς ἀναστροφάς της.

Βάσιμον ἢ θεμέλιος Βάσιμον ἢ τρίτη Βάσιμον ἢ πέμπτη Βάσιμον ἢ ἐβδόμη

§ 129α. Ἀσκήσεις.

1. Ποία τὰ εἶδη τῶν συγχορδιῶν τῆς ἐλάσσονος κλίμακος;
2. Γράψατε τὰς 7 τριφώνους συγχορδίας τῆς ἐλάσσονος κλίμακος ὡς καὶ τὴν τετράφωνον τοιαύτην 7ης δεσποζούσης εἰς ὅλας τὰς ἀναστροφάς.

¹ Περὶ τρόπου ἴδε εἰς § 206 (Τεῦχ. Γ').

Τρίφωνα γυμνάσματα ελάσσονος κλίμακος Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
497ΓΥΜΝΑΣΜΑ
498ΓΥΜΝΑΣΜΑ
499ΓΥΜΝΑΣΜΑ
500

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
501

Πρὸς τὴν πατρίδα.

Μέτρια.

Ἀγγλικὴ μελωδία.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
502

1. τεῖ.
1η φωνή. 2. στή.
3. κειά.

αργότερα *pp*

1. τεῖ. τῇ δό - ξα σου ξη - τεῖ.
2. στή, Ἑλ - λά - δα ξα - κου - στή.
3. κειά, πα - τρι - δα μου γλυ - κειά.

αργότερα *pp*

§ 129β Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικάι.

1. Πόσων ειδῶν εἶνε ἡ ἐλάσσων κλίμαξ; Πῶς σχηματίζεται ἕκαστον εἶδος;
2. Κατὰ τί διαφέρει ἡ ἀρμονικὴ ἐλάσσων ἀπὸ τὴν μελωδικήν;
3. Ποῖα νέα διαστήματα εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἀρμονικὴν ἐλάσσονα;
4. Ποῖαι λέγονται σχετικαὶ κλίμακες;
5. Ποῖα ἡ τοικιῇ, ἡ δεσπόζουσα κλπ. τῆς ἐλάσσονος ἀρμονικῆς τοῦ Λα;
6. Λαμβάνοντες ἓνα ἕκαστον ἐκ τῶν φθόγγων τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος Λα γράψατε ὅλα τὰ διαστήματα (ἀνιόντα καὶ κατιόντα) τὰ ὅποια σχηματίζονται ἔχοντα αὐτὸν ὡς βάσιν.

Β'. Ὁδρικαὶ καὶ ἀκουστικάι.

1. Ἐξάσκησις εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς εὕρεσιν παντὸς διαστήματος τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος τοῦ Λα ἀνιόντος ἢ κατιόντος.
2. Ἀσκήσεις ἀντιλήψεως ὑπαγορευομένων διαστημάτων τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος τοῦ Λα.
3. Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ὑποδείγματα: Γυμν. 943, ἀριθ. 57 - 60.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ἐκτέλεισις διὰ βοκαλισμοῦ τῆς ἀρμονικῆς ἐλάσσονος Λα (κατὰ τὸ Γυμν. 939, τευχ. Γ') καὶ τῶν διαστημάτων αὐτῆς.

Ὁμώνυμοι κλίμακες.

§ 130. Ἀπὸ τὰς κλίμακας (μειζονας καὶ ἐλάσσονας) ποὺ ἐμάθομεν ἔως τῶρα ὑπάρχουν δύο: *ἡ μειζων τοῦ Λα* (μὲ ὀπλισμὸν τρεῖς #) καὶ *ἡ ἐλάσσων τοῦ Λα* (χωρὶς ὀπλισμὸν), αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀμφότεραι βάσιν (τονικὴν) τὸν αὐτὸν φθόγγον (λα).

Προχωροῦντες θὰ ἴδωμεν, ὅτι εἰς ἐκάστην μειζονα κλίμακα ἀντιστοιχεῖ μία ἐλάσσων (ἀρμονικὴ καὶ μελωδική) ἔχουσα ὡς βάσιν τὸν αὐτὸν φθόγγον ποὺ ἔχει καὶ ἡ μειζων.

Μία μειζων καὶ μία ἐλάσσων κλίμαξ (ἀρμονικὴ καὶ μελωδική) *ἔχουσαι καὶ αἱ δύο βάσιν τὸν αὐτὸν φθόγγον λέγονται ὁμώνυμοι.*

Συγκρίνοντας δύο ὁμωνύμους κλίμακας παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ διαφορὰ μεταξὺ τούτων εἶνε ἡ ἑξῆς:

α) Εἰς τὴν ἀρμονικὴν ἐλάσσονα αἱ βαθμίδες 3^η καὶ 6^η εἶνε χαμηλότεραι καθ' ἡμιτόνιον ἀπὸ τὰς 3^{ην} καὶ 6^{ην} τῆς μειζονος.

β) Εἰς τὴν ἐλάσσονα μελωδικήν:

1. *Τὴν ἀνιοῦσαν.* Μόνον ἡ 3^η βαθμὶς εἶνε χαμηλότερα καθ' ἡμιτόνιον τῆς 3^{ης} τῆς ὁμωνύμου μειζονος.

2. *Τὴν κατιοῦσαν.* Αἱ βαθμίδες 3^η, 6^η καὶ 7^η εἶνε χαμηλότεραι καθ' ἡμιτόνιον τῶν βαθμίδων 3^{ης}, 6^{ης} καὶ 7^{ης} τῆς μειζονος.

Ἡ διαφορὰ αὕτη μεταξὺ τῶν ὁμωνύμων κλιμάκων ἐμφαίνεται παραστατικῶς εἰς τὸ σχημ. 11, σελ. 306.

§ 131. Αἱ ὁμώνυμοι κλίμακες δὲν ἔχουν τὸν ἴδιον ὀπλισμὸν. Ἡ μειζων ἔχει τὸν ἴδικόν της ὀπλισμὸν, ἡ δὲ ὁμώνυμος αὐτῆς ἐλάσσων ἔχει τὸν ὀπλισμὸν τῆς μειζονος τῆς ὁποίας εἶνε σχετικὴ.

Κατωτέρω θὰ ἴδωμεν, ὅτι κάθε φθόγγος τῆς χρωματικῆς κλίμακος Ντο δύναται νὰ εἶναι βάσις (τονικὴ) δύο ὁμωνύμων κλιμάκων μιᾶς μειζονος καὶ μιᾶς ἐλάσσονος (ἀρμονικῆς καὶ μελωδικῆς) τῶν ὁποίων ἡ σχέσις θὰ εἶναι πάντοτε ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη.

(Σχετικῶς ἴδε καὶ Πίνακα ὁμωνύμων κλιμάκων § 173).

§ 131α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Ποῖαι λέγονται ὁμώνυμοι κλίμακες; Κατὰ τί διαφέρει μία μειζων κλίμαξ ἀπὸ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς ἐλάσσονα ἀρμονικὴν καὶ ἐλάσσονα μελωδικήν;

Β'. Ὁδικοὶ καὶ ἀκουστικοί.

Τραγουδεῖται πολλάκις ἡ ἐλάσσων κλίμαξ Λα (ἀρμονικὴ καὶ μελωδική) καὶ ἡ μειζων Λα, ἵνα ἐντυπωθῇ ἡ διαφορὰ τοῦ ἀκούσματος τῶν ὁμωνύμων κλιμάκων.

Π Ι Ν Α Ξ

έμφανίων παραστατικῶς τὴν σχέσιν τῶν ὁμωνύμων
καὶ σχετικῶν κλιμάκων.

ΕΛΑΣΣΩΝ
ΚΛΙΜΑΞ
ΑΡΜΟΝΙΚΗ

ΜΕΙΖΩΝ
ΚΛΙΜΑΞ

ΑΡΧΑΙΑ
ΕΛΑΣΣΩΝ
ΚΛΙΜΑΞ

ΕΛΑΣΣΩΝ ΚΛΙΜΑΞ
ΜΕΛΩΔΙΚΗ
ἀνιούσα κατιούσα

8 ^η	8 ^η	8 ^η	8 ^η	8 ^η
7 ^η	7 ^η		7 ^η	7 ^η
		7 ^η		7 ^η
	6 ^η		6 ^η	6 ^η
6 ^η		6 ^η		6 ^η
5 ^η	5 ^η	5 ^η	5 ^η	5 ^η
4 ^η	4 ^η	4 ^η	4 ^η	4 ^η
	3 ^η			
3 ^η		3 ^η	3 ^η	3 ^η
2 ^α	2 ^α	2 ^α	2 ^α	2 ^α
1 ^η βαθμὶς	1 ^η βαθμὶς	1 ^η βαθμὶς	1 ^η βαθμὶς	1 ^η βαθμὶς

Σχῆμα 11.

Γύμνασμα εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα Λα. 6T

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
503

Τὸ ἴδιο γύμνασμα εἰς τὴν ὁμώνυμον τῆς Λα ἐλάσσονος Λα μείζονα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
503α

§ 131β. Πολλὰκις τὸ τραγούδι ἀρχίζει μὲ ἐλάσσονα κλίμακα καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμώνυμον μείζονα ἢ ἀντιθέτως ἀρχίζει μὲ μείζονα καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμώνυμον ἐλάσσονα. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἐκεῖ ὅπου γίνεται ἀλλαγὴ τῆς κλίμακος, μεταβάλλεται καὶ ὁ σχετικὸς ὀπλισμός. Ἀναγὰρ ὅμως νὰ μὴ μεταβληθῇ ὁ ὀπλισμός, ἀλλὰ νὰ γίνεται χρῆσις τυχαίων σημείων ἀλλοιώσεως.

Τὸ κατωτέρω ᾄσμα «τὸ φθινόπωρο» ἀρχίζει μὲ τὴν ἐλάσσονα Λα καὶ τελειώνει εἰς τὴν μείζονα Λα, γίνεται δὲ καὶ ἀλλαγὴ ὀπλισμοῦ. Τὸ ἐπόμενον τούτου «Ἡ Ἀρκαδιανὴ» ἀρχίζει μὲ τὴν μείζονα Λα καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα, δὲν γίνεται δὲ ἀλλαγὴ ὀπλισμοῦ ἀλλὰ χρῆσις τυχαίων σημείων ἀλλοιώσεως.

Τὸ φθινόπωρο.

Γερμανικόν.

Μέτρια.

*p*ΓΥΜΝΑΣΜΑ
504

Βα - ρυά, βα-ρυά βου - ἰ - ζει τ' ἄ - γέ - ρι με - θυ - μό, ξε -
 κρυά μας φεύ-γουν, πᾶ - νε τὰ πρόσ-χα - ρα που - λιά, σέ

ρά στὸ δά - σος πέ - φτουν τὰ φύλ - λα με τριγ - μό. Μα -
 λί - γο θὰ μᾶς βροῦ - νε χιο - νιές κοι πα - γοι - νιά.

Μὰ με - νει ἡ ἐλ - πί - δα, ἡ ἄ - νοι - ξη νάρ - θῃ, πού

θὰ σκορ-πί - ση πᾶ - λι χα - ρά σ' ὁ - λη τῇ γῇ, πού

θὰ σκορ-πί - ση πᾶ - λι χα - ρά σ' ὁ - λη τῇ γῇ.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Ἡ Ἀρκαδιανή.

Γοργά.

Δημῶδες Πελοποννήσου (χορευτικόν).

Σύλλογῃ Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
505

mf *portamento* Σημ. 1

1. Ποιός εἶ - δε ψά, γειὰ σ' Ἄρ - κα - δια -
 2. Ποιός εἶ - δε τῇ, γειὰ σ' Ἄρ - κα - δια -
 3. Δώ - δε - κα χρό, γειὰ σ' Ἄρ - κα - δια -

sf *portamento* Σημ. 1

1. νῆ, ποιός εἶ - δε ψά, να, ^{Σημ. 2}ρι - στή - στε - ριά, ποιός
 2. νῆ, ποιός εἶ - δε τῇ, τὴν Ἄρ - κα - δια - νῆ, ποιός
 3. νῆ, δώ - δε - κα χρό, νο, ^{Σημ. 2}ρους - εἰ - κα - νε, δώ -
 ὅλοι

sf *mf*

1. εἰ - δε ψά, γειὰ σ' Ἄρ - κα - δια - νῆ, ποιός εἶ - δε
 2. εἰ - δε τῇ, γειὰ σ' Ἄρ - κα - δια - νῆ, ποιός εἶ - δε
 3. δε - κα χρό, γειὰ σ' Ἄρ - κα - δια - νῆ, δώ - δε - κα

Σημ. 1. Portamento εἶνε τὸ εἶδος τῆς μουσικῆς ἐκτελέσεως κατὰ τὸ ὅποιον ἡ φωνὴ μεταβαίνει ἀπὸ ἐνὸς φθόγγου εἰς ἄλλον διὰ κυματισμοῦ, συρομένη ἐπὶ τῶν ἐνδιαιμέσεων φθόγγων (χρωματ. ἡμιτονίων καὶ κομμάτων).

Σημ. 2. Αἱ παρεμβαλλόμενα συλλαβαὶ *να, νο* τίθενται πολλοκις εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια χάριν εὐφωνίας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ παρατεινομένου φωνήεντος α ἢ ο. Αἱ τοιαῦται εὐφωνικαὶ συλλαβαὶ γράφονται δι' ἰδιαίτερων τυπογραφικῶν στοιχείων πρὸς διάκρισιν, ὥς μὴ ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ κειμένου.

"Ενας ἢ ὅλοι.

1. ψά, κα, ἔνι ὅρι στή στε - ριά, Ἄρ - κα - δια - νή καη -
 2. τή, τὴν Ἄρ - κα - δια - νή, Ἄρ - κα - δια - νή καη -
 3. χρο, νο, ἔνι ὅρους ἔ - κα - νέ, Ἄρ - κα - δια - νή καη -

"ὅλοι

1. μέ - νη, καὶ θά - λας - σα σπαρ - μέ - νη, Ἄρ - κα - δια -
 2. μέ - νη, στὰ κλέ - φτι - κα ντυ - μέ - νη, Ἄρ - κα - δια -
 3. μέ - νη, στὰ κλέ - φτι - κα ντυ - μέ - νη, Ἄρ - κα - δια -

"ὅλοι

1. νή καη - μέ - νη, καὶ θά - λας - σα σπαρ - μέ - νη.
 2. νή καη - μέ - νη, στὰ κλέ - φτι - κα ντυ - μέ - νη.
 3. νή καη - μέ - νη, στὰ κλέ - φτι - κα ντυ - μέ - νη.

Δημῶδες.

Ἀρχαία ἐλάσσων κλίμαξ.

§ 132. Ἐὰν λάβωμεν ἐκ τῶν φθόγγων τῆς μείζονος κλίμακος μὲ βάσιν τὴν 6^{ην} αὐτῆς βαθμίδα *διαδοχὴν ὀκτὼ συνεχῶν φθόγγων*, ἡ διαδοχὴ αὕτη, ὡς ἔχει, ἀποτελεῖ τὴν *ἀρχαίαν ἐλάσσονα κλίμακα*.

Ἐκάστη ἀρχαία ἐλάσσων λαμβάνει τὸ ὄνομά της, ὅπως καὶ ὅλαι αἱ κλίμακες, ἐκ τοῦ φθόγγου ἀπὸ τὸν ὅποιον ἀρχίζει.

Ἐπειδὴ ἡ ἀρχαία ἐλάσσων σχηματίζεται ἐκ τῶν φθόγγων μείζονος κλίμακος, ἔπεται, ὅτι ἀπὸ κάθε μείζονα κλίμακα δύναται νὰ σχηματισθῇ καὶ μία ἀρχαία ἐλάσσων, ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἐλάσσονας ἀρμονικὴν καὶ μελωδικήν.

Ἀρχαία ἐλάσσων τοῦ Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 506

Ἀνιοῦσα.

Κατιοῦσα.

§ 132α. Ἀρχαία λοιπὸν ἐλάσσων κλίμαξ εἶνε ἡ ἀνιοῦσα σειρὰ ὀκτὼ συνεχῶν φθόγγων κατὰ τόνον, ἡμιτόνιον, δύο τόνους, ἡμιτόνιον, δύο τόνους ἢ ἡ ἀντίστροφος αὐτῆς κατιοῦσα κατὰ δύο τόνους, ἡμιτόνιον, δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τόνον.

Ἐπομένως ἡ ἀρχαία ἐλάσσων διαφέρει τῆς ἐλάσσονος ἀρμονικῆς κατὰ τοῦτο ῥόνον: σχηματίζει τόνους μεταξύ τῶν βαθμίδων 6^{ης} – 7^{ης}, 7^{ης} – 8^{ης}.

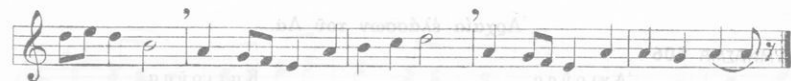
Σημ. Ἡ ἀρχαία ἐλάσσων κλίμαξ θεωρεῖται ὡς ἡ παλαιὰ πρότυπος ἐλάσσων καὶ ἐξ αὐτῆς ἐσχηματίσθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ ἀρμονικὴ καὶ μελωδική. Ἐχορηγοιοῦντο εἰς τὴν μουσικὴν τῶν ἀρχαίων Ἕλλήνων ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὑποδώριος ἢ Αἰολικὸς τρέπος¹. Γίνεται χρῆσις αὐτῆς εἰς τὴν Βυζαντινὴν μουσικὴν¹ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑχρος Α΄, ἢ Πλάγιος τοῦ Α΄, καθὼς καὶ εἰς πολλὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ ἄλλα νεωτέρων συνθετῶν.

Γυμνάσματα ἀρχαίας ἐλάσσονος Λα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 507

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
508

¹ Περὶ κλιμάκων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς μουσικῆς καὶ περὶ ἤχων τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς ἴδε εἰς Τεύχος Γ'.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
509

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
510

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
511

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
512

Ὁ Νικητοσάρας.

Μέτρια.

mf

Δημῳδός.

Γραφή Ι. Πρωτόν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
513

1. Τῆ - χουν τῆς Ζί - χνας τὰ βου - νά,
2. Μή - να χα - λά - ζι τὰ βα - ρεῖ,
3. Οὐ - δὲ χα - λά - ζι τὰ βα - ρεῖ,
4. Ὁ - Νι - κο - τσά - ρας πο - λε - μάει,

1. καη - μέ - νε Νι - κο - τσά - ρα μου, καὶ στέ - κουν
2. καη - μέ - νε Νι - κο - τσά - ρα μου, μή - να βα -
3. καη - μέ - νε Νι - κο - τσά - ρα μου, οὐ - δὲ βα -
4. καη - μέ - νε Νι - κο - τσά - ρα μου, μὲ τρί - α

1. μα - ρα - μέ - να; Νι - κο - τσά - ρ'άν - τρει - ω - μέ - νε.
2. ρὺς χεῖ - μῶ - νας; Νι - κο - τσά - ρ'άν - τρει - ω - μέ - νε.
3. ρὺς χεῖ - μῶ - νας; Νι - κο - τσά - ρ'άν - τρει - ω - μέ - νε.
4. βι - λα - ἐ - τια, Νι - κο - τσά - ρ'άν - τρει - ω - μέ - νε.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς «Φήμιος καὶ Δαμασκηνός» Ι. Πρωτόν).

Δημοτικόν.

Ὁ χρυσοπράσινος ἀητός.

Λίγο ἄγρᾱ.

Δημῳδὸς Σκύρου (ἐπιτραπέσιον).

Γραφή Κ. Ψάχου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
514

1. Ὡ χρυ - σο - πρά - σι -
2. Καὶ χα - μη - λο - φτε -

1. λε - κα - λέ μ' ἀη - τέ, τί εἰ - χεις
2. ρού, φτε - ρού - για - σες καὶ δέ μπο -

1. καὶ μα - ρά - θης, χου - σο - πρά - σι -
2. ρὰ πε - τά - ξης, χου - σο - πρά - σι -

1. νε κα - λέ μ' ἄη - τέ. τέ.
2. νε κά - λέ μ' ἄη - τέ. τέ.

(Ἐκ τῆς ἐκδοθείσης τῇ 1910 συλλογῆς δημοδῶν ῥομάτων Σκύρου, Κ. Ψάχου).

Δημῶδες.

Ὁ Ζιάνκας.

Λίγο ἀργά.

Δημῶδες.
Γραφή *Ι. Πρωτόν.*

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
515

1. Ἐ - σεῖς βου - νά, Ζιά-κα μ', τοῦ Γρεβ-βε -
2. Λί - γο γιά - χου, γιά χα - μη - λώ - σε -
3. Γιά νά φα - νῆ, Ζιά-κα μ', ἀπ' τὸ ζυ -
4. Πῶς πο λε - μοῦν, Ζιά-κα μ', οἱ Ἔλ - λη -
5. Τρεῖς μέ - ρες κά, βρέ, κά - νουν πό - λε -

1. νοῦ καὶ πεῦ - κα τοῦ Με - τσό - βου, λί -
2. τε, ἔ - νά του φέ - κι - τό - πο, γιά
3. γὸ τὸ παι - νε - μέ - νο - Σπή-λιο, πῶς
4. νες μὲ τὸ νι - ζάμ' ἄ - σκέ - ρι' τρεῖς
5. μο, τρεῖς μέ - ρες καὶ τρεῖς νύ - χτες χῶ -

1. γο γιά χα, γιά χα - μη - λώ - σε - τε, λί -
2. νά φα - νοῦν, Ζιά-κα μ', τὰ Γρεβ-βε - νά, γιά
3. πο - λε - μοῦν, Ζιά-κα μ', οἱ Ἔλ - λη - νες, πῶς
4. μέ - ρες κά, βρέ, κά-νουν πό - λε - μο, τρεῖς
5. ρίς ψωμί, Ζιά-κα μ', χῶ - ρίς νε - ρό, χῶ -

1. γο γιά χα, γιά χα - μη - λώ - σε - τε.
 2. νά φα - νοῦν, Ζιά-κα μ', τὰ Γρεβ-βε - νά
 3. πο - λε - μοῦν, Ζιά-κα μ', οἱ Ἐλ - λη - νες.
 4. μέ - ρες κα, βρέ, κά - νουν πό - λε - μο.
 5. ρις ψω - μί, Ζιά-κα μ', χωί - ρις νε ρό.

(Εκ τῆς συλλογῆς «Φήμιος καὶ Λαμασκηνός» I. Πρώτου).

Δημοτικόν.

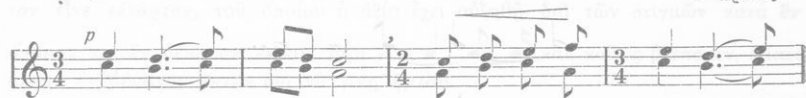
Νανούρισμα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 516

Λίγο ἀργά.

Μελῳδία δημῳδῆς.

I. Πρώτος.

1. Νά - νι, νά - νι, νά - νι τὸ παι - δί μας,
 2. Ἐ - λα, ὦ - πνε μ', ἔ - λα πά - ρε τὸ παι -

1. νά - νι, νά - νν τὸ χου - σό μας, νά - νι
 2. δί μας, πάρ-το κι ἄ-πο - κοί - μη - σέ το.

(Εκ τῆς συλλογῆς «Φήμιος καὶ Λαμασκηνός» I. Πρώτου).

Δημῳδῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 54^{ον}.

Διπλῇ στιγμῇ.

§ 133. Ἐάν φθογγόσημόν τι (ἢ παῦσιν) θελήσωμεν ν' αὐξήσωμεν κατὰ τὸ $\frac{1}{2}$ αὐτοῦ, μεταχειριζόμεθα, ὡς γνωστόν, τὴν στιγμὴν διαρκείας (Τεῦχ. Α'. σελ. 59) Π. γ.

Ἐάν τὸ αὐτὸ φθογγόσημον (ἢ παῦσιν) θελήσωμεν ν' αὐξήσωμεν κατὰ τὸ $\frac{1}{2}$ ἐπὶ πλέον δὲ καὶ κατὰ τὸ $\frac{1}{4}$ αὐτοῦ, μεταχειριζόμεθα *δύο στιγμὰς διαρκείας*, αἵτινες γράφονται δεξιὰ τοῦ φθογγόσημου (ἢ παύσεως) καὶ ἀποτελοῦν τὴν λεγομένην *διπλὴν στιγμὴν*. Π. γ.

Ἐπομένως ἡ διπλὴ στιγμὴ αὐξάνει τὴν ἀξίαν φθογγόσημου ἢ παύσεως κατὰ τὰ $\frac{3}{4}$ αὐτῶν.

Τὸ μετὰ διπλῆς στιγμῆς φθογγόσημον (ἢ παύσις) λέγεται *δὺς παρεστιγμένον*.

Δὺς παρεστιγμένον ἥμισυ.

§ 134. Κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς διπλῆς στιγμῆς τὸ *δὺς παρεστιγμένον ἥμισυ* εἶνε *ἥμισυ* τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ἔχει αὐξηθῇ διὰ τῶν στιγμῶν κατὰ *ἐν τέταρτον* καὶ *ἐν ὄγδοον*, ἦτοι εἶνε καὶ καθὼς βλέπομεν λείπει ἀκόμη *ἐν ὄγδοον* διὰ νὰ γίνῃ *ὁλόκληρον*.

Ἐπομένως εἰς μέτρον $\frac{4}{4}$ ὅταν ὑπάρχῃ *παραεστιγμένον ἥμισυ*, χρειάζεται ἀκόμη *ἐν ὄγδοον* πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μέτρου. Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν κατωτέρω παραδειγμάτων α, β, γ φαίνεται παραστατικῶς εἰς ποῖα μέρη (χρόνους) τοῦ μέτρου $\frac{4}{4}$ ἀντιστοιχεῖ τὸ *δὺς παρεστιγμένον ἥμισυ*.

Παρ/λμα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἄνω ῥυθμικῆς μορφῆς γ: «ἐκτελέσατε δις παρεστιγμένον ἥμισυ εἰς μέτρον $\frac{4}{4}$ ».

Τὸ ♩ διαρκεῖ $3\frac{1}{2}$ κινήσεις, δηλ. α - 2^ο (σχημ. 7 Τεύχ. Α'. σελ. 88) καὶ τὸ ὄγδοον μισὴ κίνησι (2^δ - α).

Δις παρεστιγμένον τέταρτον.

§ 135. Κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς διπλῆς στιγμῆς, τὸ δις παρεστιγμένον τέταρτον εἶνε τέταρτον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ἔχει ἀυξηθῆ διὰ τῶν στιγμῶν κατὰ ἓν ὄγδοον καὶ ἓν δέκατον ἔκτον, ἥτοι εἶνε ♩ καί, καθὼς βλέπομεν, λείπει ἀκόμη ἓν δέκατον ἔκτον διὰ νὰ γίνη ἥμισυ.

Ἐπομένως εἰς μέτρον $\frac{2}{4}$ ὅταν ὑπάρχῃ δις παρεστιγμένον τέταρτον, χρειάζεται ἀκόμη ἓν δέκατον ἔκτον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μέτρου.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν κατωτέρω παραδειγμάτων α, β, γ φαίνεται παραστατικῶς εἰς ποῖα μέρη (χρόνους) τοῦ μέτρου $\frac{2}{4}$ ἀντιστοιχεῖ τὸ δις παρεστιγμένον τέταρτον.

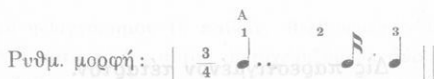
Παρ/λμα: «ἐκτελέσατε δις παρεστιγμένον τέταρτον εἰς $\frac{2}{4}$ ». Τὸ ♩ ἐκτελεῖται κατὰ τὴν πρώτην κίνησιν καὶ τὰ $\frac{3}{4}$ τῆς δευτέρας κινήσεως, δηλ. α - 3^β (σχημ. 6 Τεύχ. Α'. σελ. 86).

Εἶνε φανερόν, ὅτι εἰς μέτρον $\frac{4}{4}$ δυνάμεθα νὰ κάμωμεν χοῆσιν δύο δις παρεστιγμένον τετάρτων, δι' ἑκαστον ἐκ τῶν ὁποίων χρειαζόμεθα ἀκόμη ἀνά *ἐν δέκατον ἑκτον* πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μέτρον. Π. χ.

Παράλμα: «ἐκτελέσατε δις παρεστιγμένον τὸ 1^{ον} καὶ 3^{ον} τέταρτον εἰς $\frac{4}{4}$ ». Τὸ φθογγόσημον Α θὰ διαρκέσῃ (σχημ. 7 Τεῦχ. Α΄. σελ. 88) α-3^β καὶ τὸ Β γ-3^δ.

Εἰς μέτρον δὲ τριμερὲς τετάρτων διὰ τὸ δις παρεστιγμένον τέταρτον χρειαζόμεθα *ἐν δέκατον ἑκτον* καὶ *ἐν τέταρτον* πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μέτρον. Π. χ.

Παράλμα: «ἐκτελέσατε δις παρεστιγμένον τὸ 1^{ον} τέταρτον εἰς $\frac{3}{4}$. Τὸ φθογγόσημον Α θὰ διαρκέσῃ (σχημ. 5 Τεῦχ. Α΄. σελ. 72) α-3^β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
517

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
518

Ἡ Κρήτη.

Γοργά.

Δημόδους μελωδία Κρήτης¹.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

519

1. "Ω! Μί - σα στήν ἄ - φρο - θά - λας σα σέ
 2. "Ω! Τὸ αἶ - μά σου, τοῦ χύ - θη - κε καί
 3. "Ω! Νά ξε - πε - τα - ξη λι - γυ στα κορ

1. βλέ - πω Κρή τη ῶ - ραί - α, γα - λά - ζια, μυ - ριο - κυ - μα - τη, ξε -
 2. τῶ ῥι - πλαν βρά - χοί, κάμ - ποι, μέ - σα σέ φλέ - δες γε - νε - ῶν ἄς
 3. μία κυ - πα - ρια - σέ - νια, ζω - γρα - φι - σμέ - να πρό - σω - πα καί

1. δι' - πλω - τη ση - μαί - α. Τὰ κύ - μα - τα δὲν σά - λε - φαν. τὰ
 2. ῥι - τα - νε - γιά νά - μπη, νά ξε - πε - τα - ξη γέ - γαν - τες, νά
 3. χέ - ρια σι - δε - ρε - νια Νά πλά - ση νιά - τα ἄ - σὺν - κρι - τα, νά

1. κή - μα - τα δὲν σά - λε - φαν γά - σα - λευ - το κον - τὰ - ρι καί
 2. ξε - πε - τα - ξη γέ - γαν - τες μέ - σα στὸν κο - σμο πλὴ - θος, μέ
 3. πλά - ση νια - τα ἄ - σὺν - κρι - τα, π'ο - σο κί' αν εἶν ὦ - ραί - α, χα -

1. τὸ πα - νί - σου ἄ - νε - μος, καί τὸ πα - νί - σου ἄ - νε - μος δὲν
 2. τὴν ψυ - χή ἄ - νυ - πό - τα - χτη, μέ τὴν ψυ χή ἄ - νυ - πό - τα - χτη, μέ ῥι -
 3. μω στή γῆ νά στρώ - νων - ται, χα - μω στή γῆ νά στρώ - νων - ται νά ῥι -

1. μπό - ρε - σε νά πα - ρη, }
 2. φαί - στει ὅ το στή - θος, } "Ω ὦ ὦ!
 3. ψά - νουν τὴν ἰ - δε - α.

Σημ. Ἡ 2α καὶ 3η στροφὴ τοῦ ἄνω ἔξοματος δύναται νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἀπὸ τὰς λέξεις τοῦ ποιήματος, παραλείπομένου τοῦ "Ω! τοῦ πρώτου μέτρου.

¹ Χορεύεται με βήματα τοῦ χοροῦ πεντοζάλη.

Τὴν μελωδίαν τοῦ ἔξοματος αὐτοῦ ἐχρησιμοποίησεν ὁ μουσουργὸς Bizet εἰς τὴν Arlesienne.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

(δίφωνος).

Μέτρια.

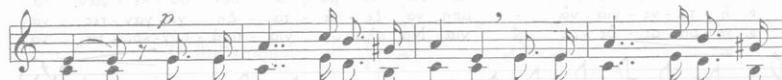
N. Μάντζαρης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
520

1. Σὲ γνω - ρί - ζῶ ἀπὸ τὴν κό - ψι τοῦ πα - θιοῦ τὴν τρο - με -
2. Ἐ - κεί με - σα κα - τοι - κού - σες πι - κραμ - μέ - νη ἐν τρο - πα -

1. ρή, σε γνω - ρί - ζῶ ἀπὸ τὴν ὁ - ψι, ποῦ με διὰ με τράξει τὴ
2. λή, κί' ἐ - να στό - μα καρ - τε - ροῦ - σες, ἐ - λα πα - λι, νά σου

1. γῆ. Ἀπ' τὰ κόκ - κα λα βγαλ - μέ - νη τῶν Ἑλ - λή - νων τὰ ἱε -
2. πῆ. Ἄρ - γεῖς νᾶρ - θ' ἐ κεί - νη ἡ μέ - ρα, κί' ἦ - ταν ὁ - λα σιω - πῃ

1. ρα καὶ σὰν πρῶ - τ' ἀν - δρει - ω - μέ - νη χαίρ', ὦ χαίρ', ἐ - λευ - θε -
2. λὰ, γιὰ - τι τὰ - σχις - ζ' ἡ φο - βέ - ρα καὶ τὰ πλα - κων ἡ σκλα -

1. ριά, καὶ σὰν πρῶ - τ' ἀν - δρει - ω - μέ - νη χαίρ', ὦ χαίρ', ἐ - λευ - θε -
2. βιά, γιὰ - τι τὰ - σχις - ζ' ἡ φο - βέ - ρα καὶ τὰ πλα - κων ἡ σκλα -

1. ριά! καὶ σὰν πρῶ - τ' ἀν - δρει - ω - μέ - νη χαίρ', ὦ χαίρ', ἐ - λευ - θε - ριά.
2. βιά, γιὰ - τι τὰ - σχις - ζ' ἡ φο - βέ - ρα καὶ τὰ πλα - κων ἡ σκλα - βία.

Α. Σολωμός.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

(τριφωνος).

Μέτρια.

N. Μάντζαρος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

520α

mf

1. Σὲ γνω-ρί-ζω ἀπὸ τὴν κό-ψι τοῦ σπα-θιοῦ τὴν τρο-με-
2. Ἐ-κεί με-σα κα-ταί-κού-σας, πι-κραμ-μέ-νην τρο-πα-

f *p* *ff*

1. οἱ, σε γνω-ρί-ζω ἀπὸ τὴν ὁ-ψι, πού με βιά-με-τράει τῇ
2. λῆ, κ' ἔ-να στό-μα καρ-τε-ροῦ-σας, ἔ-λα πά-λι, νᾶ σου

pp

1. γῆ. Ἀπ' τα κοκ-κα-λα βγαλ-μέ-νη τῶν Ἑλ-λή-νων τα ἱε-
2. πῆ. Ἀρ-γεῖς νᾶλ-Θηέ-κει-ν' ἡ με-ρα, κ' ἦ-ταν ὁ-λα σιω-πη-

cresc. *molto*

1. ρα, καὶ σὺν πρῶ-τ' ἄν-δρει-ω-μέ-νη, χαί-ρ' ὦ χαί-ρ' Ἐ-λευ-θε-
2. λα, γιὰ-τί τὰ-σχιζ-ζ' ἡ φο-βέ-ρα, καὶ τὰ πλά-κω-ν' ἡ σκλα-

cresc. *molto*

1. ριά! και σαν πρω-τ'αν-δρει-ω-μέ-νη, χαϊ-ρ'ώ χαϊ-ρ'Ε-λευ-θε-
2. βιά, για-τί τὰς-κία-ζ'ή φο-βέ-ρα, και τὰ πλά-κω-ν'ή σκλα-

1. ριά! και σαν πρω-τ'αν-δρει-ω-μέ-νη, χαϊ-ρ'ώ χαϊ-ρ'Ε-λευ-θε- ριά!
2. βιά, για-τί τὰ-σκια-ζ'ή φο-βέ-ρα, και τὰ πλά-κω-ν'ή σκλα-διά.

Δ. Σολωμός.

Κελαΐδημα κορυδαλλού¹.

(Κανών δια 3 φωνάζ).

Πολύ γοργά και εύθυμα.

F. Mendelssohn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
521

1^η φωνή.
Που-λί χα-ρωπό μέ μά-γο σκοπό ψη-λά κε-λαΐδει στάατ.
2^α φωνή.

θέ-ρια, κ'έ-γώ π'άπ'έ-δω μ'αύ-τό κε-λαι-δω, πε-

¹ Ως γνωστόν ο κορυδαλλός αρέσκεται να κελαΐδη κατά τὰ χαράγματα ἢ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου αἰωρούμενος εἰς μεγάλα ὕψη τοῦ ἀέρος.

τῶ στὰ οὐ-ρά-νια, στ' ἄ-στε - ρια, πε - τῶ στὰ οὐ-ρά-νια, στ' ἄ-στε - ρια.

1^η φωνή *f* Που-λί χα-ρω-πό μέ μα - γο σκο-πό στ' ἄ -
2^η φωνή Που-λί χα-ρω-πό μέ μα - γο σκο-πό ψη-λά κε-λαϊ-δεῖ στὰ αἰ -
3^η φωνή Που-λί χα-ρω-πό μέ μα - γο σκο-πό ψη-λά κε-λαϊ-δεῖ στὰ αἰ -

στέ - ρια, κ' ἐ - γώ π' ἀπ' ἐ-δῶ μ' αὐ-τό κε-λαϊ-δῶ, πε - τῶ στὰ οὐ-
 θέ - ρια, κ' ἐ - γώ π' ἀπ' ἐ-δῶ μ' αὐ-τό κε-λαϊ-δῶ, μα-ζί του πε-τῶ στὰ οὐ-
 θέ - ρια, κ' ἐ - γώ π' ἀπ' ἐ-δῶ μ' αὐ-τό κε-λαϊ-δῶ, μα-ζί - του πε-τῶ στὰ οὐ-

ρά - νια, πε - τῶ στὰ οὐ - ρα - νια Που -
 ρά - νια, μα - ζὶ του πε-τῶ στα οὐ - ρά - νια, Που -
 ρά - νια, μα - ζὶ του πε-τῶ στα οὐ - ρά - νια.

λὶ χα-ρω-πὸ με μᾶ - γο σκο-πὸ ψη - λα κε-λαΐ-δει στὰ αἰ-
 λὶ χα-ρω-πὸ με μᾶ - γο σκο-πὸ ψη λα κε-λαΐ-δει στὰ αἰ-
 Που-λὶ χα-ρω-πὸ με μᾶ - γο σκο-πὸ στ'ᾶ -

θέ - ρια, κ'έ - γὼ π'ἀπ'έ-δῶ μ'αὐ - τὸ κε-λαΐ-δῶ, πε -
 θέ - ρια, κ'έ - γὼ π'ἀπ'έ-δῶ μ'αὐ - τὸ κε-λαΐ-δῶ, πε -
 στέ - ρια, κ'έ - γὼ π'ἀπ'έ-δῶ μ'αὐ - τὸ κε-λαΐ-δῶ,

τῷ στὰ οὐ-ρά-νια, στ'ᾶ-στέ - ρια, πε - τῷ στὰ οὐ-ρά-νια, στ'ᾶ-στέ - ρια
 τῷ στὰ οὐ-ρά-νια, στ'ᾶ-στέ ρια, πε - τῷ στὰ οὐ-ρά-νια, στ'ᾶ-στέ - ρια,
 πε - τῷ στὰ οὐ-ρά - για, πε - τῷ στὰ οὐ-ρά - για.

Γίνεται ἐπανάληψις κατὰ
 ρεοκίαν ἕως ἐδῶ ἢ ἕως τὸ σημεί-
 ον ⊕ καὶ ἔπειτα ἀκολουθεῖ ἡ C.D.A.

CODA¹¹

Στ'ά - στέ - ρια, μα - λὶ του, ψη - λα στα οὐ -
 Στ'ά - στέ - ρια, μα - λὶ του
 Στ'ά - στέ - ρια, μα - λὶ του

ρά - νια μα - λὶ του πε - τῷ, ὀλίγον κατ'ὀλίγον ἀργότερα καὶ dim.
 πε - τῷ στα οὐ - ρά - νια, μα - λὶ του πε - τῷ, ὀλίγον κατ'ὀλίγον ἀργότερα καὶ dim.
 πε - τῷ στα οὐ - ρά - νια μα - λὶ του, μα - λὶ του πε - τῷ.

Μετάφρασις Α. Ἀγγυροπούλου.

§ 135α. Ἀσκήσεις.

1. Ἐκτελέσατε τὰς ἑξῆς ῥυθμικὰς μορφάς:

α. β. γ. δ. ε.

¹ Coda = προσθήκη, κατακλείς. Σχετικῶς ἴδε καὶ Τευχ. Γ', § 253-255.

2. Μὲ ποίας παύσεις μικροτέρας ἀξίας ἰσοδυναμοῦν αἱ ἐξῆς δις παρεστιγμέναι παύσεις ;

Ἀντικαταστήσατε τὰς δις παρεστιγμένας ταύτας παύσεις διὰ τῶν ἀντιστοίχων φθογοσῶν.

3. Ἀντικαταστήσατε τὰς κάτωθι ὁμάδας παύσεων μὲ παύσεις δις παρεστιγμένας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 52^{ον}.

Μεῖζων κλίμαξ τοῦ Μι.

§ 136. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 209 § 103) ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Λα, ἔχει δὲ ὡς *ὀπλισμὸν τέσσαρας διέσεις* (φα#, ντο#, σολ#, ρε#).

Μεῖζων κλίμαξ τοῦ Μι.

§ 137. Σχηματισμός καὶ φθικὴ ἐκτέλεσις ὅλων τῶν διαστημάτων τῆς μείζονος κλίμακος Μι ὥς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος ἀρπίσματος ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Μι.

Χρωματική κλίμαξ του Μι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 522β

Ἀ ν ι ο ὕ σ α.

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
522γ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 523

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
524

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
525

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
526

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 527

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 528

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 529

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
530ΓΥΜΝΑΣΜΑ
531

Τῇ ὑπερμάχῳ.

Μελοδία ἐκκλησιαστική.

Μεταγραφὴ καὶ ὀρθρινὴ διασκευή.

Κ. Παλαδημητρίου.

Μέτρια.

mf

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
532

νῶν, εὐ - χα - ρι - στή - ρι - α ἄ - να - γρά - φω - σοι ἦ
 πό - λιν σου Θε - ο - τό - κε. Ἄλλ' ὥς ἔ - χου - σα τὸ
 κρά - τος ἄ - προσ - μά - χη - τον, ἐκ παν - τοί - ων με κιν -
 δύ - νων ἐ - λευ - θέ - ρω - σον, ἴ - να κρά - ζω
 σοι: Χαῖ - ρε, Νύμ - φη ἄ - νύμ - φευ - τε.

Σήμερον τῆς σωτηρίας.
 (Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ).

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
 Μεταγραφή καὶ ὀρθωματὶ διασκευὴ
 Κ. Παπαδημητρίου.
 (,)

Μέτρια.
 ΓΥΜΝΑΣΜΑ 533
 Σή - με - ρον τῆς σω - τη - ρί - ας ἦ - μῶν τὸ κε -
 φά - λαι - ον καὶ τοῦ ἀπ' αἰ - ὠ - νος μυ - στη - ρί - ου ἡ φα -

Σημ. 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247 - 252 Τευχ. Γ'.

νέ - ρω - σις· ό Υί - ός του Θε - ού Υί - ός της Παρ -
 θέ - νου γί - νε - ται και Γα - βρι - ήλ την χά - ριν εὐ -
 αγ - γε - λί - ζε - ται. Δι - ό σύν αὐ - τῷ τῇ Θε - ο -
 τό - κῳ βο - ή - σω - μεν· Χαῖ - ρε Κε - χα - ρι - τω -
 μέ - νη, ό Κύ - ρι - ος με - τὰ σοῦ.

Ὁ κόσμος μετὰ τὰ βάσανα.

Μέτρια.

Δημῳδες Εὐβοίας (χορευτικάν).
 Συλλογή Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
 534

1. Ὁ κό - σμος μετὰ βά - σα - να εἶν'
 ἔ - γεν - νή - θη ζων - τα - νός, νῦν'
 2. Ἄς τρα - γον - δῆ - σω κι' ἄς χα - ρῶ, τοῦ
 θά γυ - ρί - ζω, ποῦ θά ξῶ, σέ

1. ἄ - να - κα - τω - μέ - νος. Ποιός
 εὐ - χα - ρι - στη - μέ - ρει, ποῦ
 2. χρό - νου ποιός τὸ ξέ -
 ποιά θά εἶ - μαι μετὰ

Τὴν 1η φορά ἑνας, τὴ 2α ὁλοί.

1. vos; } 1-2. Τ'ἄ - μύ - γδα - λο τὸ τσά - ζι - σα, καὶ
2. ρη. }

1-2. μέ - σα σὲ ζω - γρά - φι - σα. Τ'ἄ - - σα.

Δημιῶδες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 535

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
536

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 537

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 538

Τὸ χωριό.

Μέτρια.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
539

1. Ἐ - κεῖ στ' ἄ - πό - σχια τοῦ βου - νοῦ, στὰ
2. Τὰ κά - τα - σπρα σπι - τά - για του, μι -

1. δρο - σε - ρά χορ - τά - ρια, πού μουρ - μου - ρί - ζουν τὰ νε - ρά καὶ
2. κρὰ καὶ με - τρη - μέ - να, ὦ - σάν φω - λιᾶς μι - κρῶν που - λιῶν στὰ

1. χύ - νον - ται κα - θά - ρια, ἔ - κεῖ στ' ἄ - πό - σχια τοῦ βου - νοῦ πού
2. δέν - δρα εἶ - ναι κρυμ - μέ - να, ἔ - χει κι' ἄμ - πέ - λια νὰ χα - ρῇ καὶ

1. φλυ - α - ρεῖ τ' ἄ - γέ - ρι καὶ χαι - ρε - τᾶ τὰ λού - λου - δα καὶ
2. στὰ - χυρὰ νὰ θε - ρί - σι, ἔ - χει καὶ πρόσ - χα - ρη ἐκ - κλη - σιὰ κον -

1. παί - ζει μετὰ τῇ φτέ - ρη, καὶ τὰ που - λά - για
2. τὰ στήν κρύ - α βρού - σι, κ' ἔρ - χε - ται κά - θε

1. κε - λαῖ - δουν στὰ δέν - τρα ταῖ - ρι ταῖ - ρι, ἄ -
2. χω - ρια - νὸς ἔ - κεῖ νὰ προσ - κυ - νή - σι. Φι -

1. πλώ - νε - τ' ὅ - μοῦ - φο χω - ριὸ μέ λεῦ - κες στο - λι - σμέ - νο, καὶ
2. λοῦν τὸ χέ - ρι τοῦ πα - πᾶ καὶ τὸν κα - λη - με - ρί - ζουν καὶ

1. μέσ' στὸν ἦ - λιο λού - ζε - ται φαι - δρὸ κ' εὐ - τυ - χι - σμέ - νο.
2. στή δυν - λεῖα των ὅ - στε - ρα μέ προ - κο - πῇ γυ - ρί - ζουν.

I. Πολέμης.

Ἡ ἄνοιξη.

Μέτρια.

R. Schumann.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
540

1. Ἡ ἄ - νοι - ξη φθά - νει' χα - ρῇ - τε, παι -
2. Σὲ λού - λου - δα μύ - ρια με - λίσ - σια βομ -

1. διὰ! Τὸ τρα - γού - δι' ἄν - τη - χή - ση βα - θεῖα ἀπ' τὴν καρ -
2. βοῦν, καὶ μα - ζὶ τους πε - τα - λού - δεσ πα - νό - ρηες πε -

Τὴν 1η φορά ἕνας, τὴ 2α ὅλοι.

Τὴν 1η φορά ἕνας, τὴ 2α ὅλοι.

1. διὰ. Γλυ - κό - λα - λα ἄη - δό - νια τὸ λέν' στὶς πλα -
2. τοῦν. Μὲ χά - ρι στὸν κάμ - πο τὸ ῥυά - κι κυ -

1. γιές, λέν' στίς πλα - γιές, ὁ - λη ἦ φύ - ση ξα - να -
2. λᾶ, ῥυά - κι κυ - λᾶ, ἄ - γε - ρά - κι μυ - ρω -

1. νιώ - νει γε - μά - τη ὁ - μορ - φιές, ὁ - λη ἦ φύ - ση ξα - να -
2. μέ - νο φυ - σάει ἄ - πα - λά, ἄ - γε - ρά - κι μυ - ρω -

1. νιώ - νει γε - μά - τη ὁ - μορ - φιές.
2. μέ - νο φυ - σάει ἄ - πα - λά.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Βαρκούλα.

Λίγο γοργά.

C. M. Weber.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
541

1. Βαρ - κούλ' ἄρ - με - νί - ζει, μέ
2. Βαρ - κού - λα, πού ἐμ - πρός σου τοὺς

1. χά - ρι κυ - λᾶ τὰ κύ - μα - τα σχί - ζει γορ -
2. πό - θους σκορ - πᾶς, ποιὸς εἶν' ὁ σκο - πὸς σου; βαρ -

1. γὰ - κί - πα - λά. Ἄ - φρους ἄ - να - δεύ - ει μὲ
2. κού - λα ποῦ πᾶς; Πρὸς τ' ἄ - γνω - στο τρέ - χω καί

1. πό - θο γλυ - κό, χαῖ - δεύ - ει ὁ μπά - της πα -
2. σχί - ζω νε - ρά' σκο - πό ἔ - ναν ἔ - χω, νὰ

ἀργότερα

1. νά - κι λευ - κό.
2. βρω - τή χα - ρά.

I. Πολέμης.

Ὁ βασιλικός.

Μέτρια

Λημῶδες.

Γραφή Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
542

1. Μά - να μ', ψη - λὸς βα -
2. Μά - να μου, ποιὸς τὸν
3. Κ' ἔ - κα - με φύλ - λα
4. Κ' ἔ - σκέ - πα - σε κ' ἔ -

1. σι - λι - κός, μὰ - να μ', ψη - λὸς βα -
2. πό - τι - ζε; μὰ - να μου, ποιὸς τὸν
3. καὶ κί - α διὰ, κ' ἔ - κα - με φύλ - λα
4. μέ - να - νε, κ' ἔ - σκέ - πα - σε κ' ἔ -

1. σι - λι - κός, πλα - τύ - φυλ - λος και
 2. πό - τι - ξε και ποιός τόνδρο - σο -
 3. και κλα - διά κ'έ - σκέ - πα - σε τη
 4. μέ - να - νε πού μ'έ - χει η μά - να μ'

1. δρο - σε - ρός.
 2. λό - γι - ξε;
 3. γει - το - νιά;
 4. έ - να - νε;
 Δημῶδες.

Κανόνες.

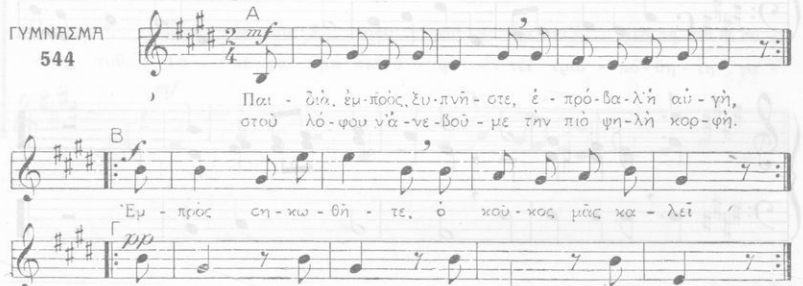
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
543

Ο κούκος μάς καλεῖ.

Κανὼν τρίφωνος.
Μείγρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
544

Κου - κου, κου - κου, κου - κου, κου - κου.

Μετάφρασις Α. Ἀγνυροπούλου.

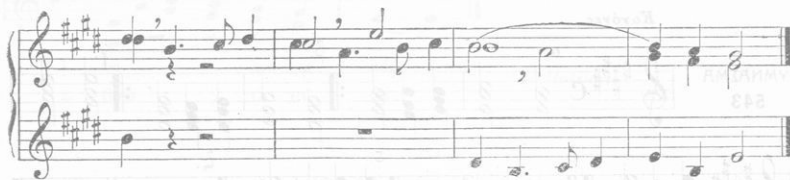
★ Συγχορδίαι μείζονος κλίμακος Μι.

§ 137α. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 545

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
546

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 547

Ἦ νύχτα.

Ἀργά.

F. Abt.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
548

1. Χρον - σὸς σάν γεί-ρηό ἤ - λιος, καμ - πά - να βρα-δυ -
2. Στο - λί - ξε - ται δια - μάν - τια ὁ θό - λος τ'οὐ-ρα -

mf

1. νή ἄ - νά - παυ-ση ση - μαί - νει μὲ πρόσ-χα-ρη φω -
2. νοῦ καὶ τὸ φεγ-γά-ρι βγαί - νει στήν ἄ - κρη τοῦ βου -

mf

Σημ. 1

mf

1. νή. Κά - θε που-λί κουρ - νιά - ζει κι'ἡ πλά-ση πιά ῥη -
2. νοῦ. Τὸ πέ - ρα - σμά σου ἄ - φρί - νει τρις - πό - θη - τη γα -

mf

Σημ. 1. Ὁ ἐπὶ τῆς 3ης βοηθητικῆς γραμμῆς κάτωθεν τοῦ πενταγράμμου φθόγγος εἶνε φα. Ἐδὼ λόγῳ τοῦ ὀπλισμοῦ εἶνε φα#.

1. χά - ζει. Κοι - μᾶ - ται ὁ - λη ἡ γῆ, κοι - μᾶ - ται ὁ - λη ἡ
 2. λή - νη. Ὡ - νύ - χτα θε - ῖ - κιὰ, ὦ νύ - χτα θε - ῖ -

1. γῆ, παν - τοῦ σι - γῆ, παν - τοῦ σι - γῆ.
 2. κιὰ, νύ - χτα γλυ - κιὰ, νύ - χτα γλυ - κιὰ.

1. παν - τοῦ σι - γῆ.
 2. νύ - χτα γλυ - κιὰ.

Μετάφρασις Ἀ. Ἀργυροπούλου.

Τὸ σπῆτι καὶ τὸ καλύβι.

Μέτρια.

Μ. Καλομοίρης.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ
549

Τι χά - ρα ποῦ ναι τὸ σπῆ - τι με - σὸ κα - θα - ρὸ χω -
 Τι χά - ρα τὸ χω -

ριό! με τὸ φῶς τ' ἀπο - σπε - ρί - τη το κα - λύ - βι στὸ βου -
 ριό

mp
 νά Μι νε - ρα, λουλού - δια, दें - τρα, μέ χλω - ρή κά - θε πλα -
pp

cresc
p για, *cresc* με τους καμ - πους που ή βου - κέν - τρα μπρός στ'ά - λε - τριά - στρο - βο -
p

p
 λᾶ, *p* Τι χα - ρά στο παλ - λι - κά - ρι, πού γυ - ρί - ζει ἀπ' τὸ στρα -

mf
 τό, *mf* τὴν ἄ - ζί - να του νά πά - ρη μέ τὸ χέ - ρι πὺ γέ -

p
 ρό, *p* μέ καρ - δια πὺ θαρ - ρε - μέ - νη στὸν ἄ - γῶ - να τῆς ζω - ῆς Ἑ - ται ὁ
f
 μέ καρ - δια, καρ - δια στὸν ἄ - γῶ - να τῆς ζω - ῆς Ἑ - ται ὁ

νιός ἄν-τρας θά γέ-νη καί κα-λος και δου-λευ-της.
νιός θά γέ-νη

M. Μαλακόσης.

§ 137β. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς
προηγούμενας
κλίμακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 56ον.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Σι.

§ 138. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 209 § 103) ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Μι, ἔχει δὲ ὡς ὀπλισμὸν πέντε διέσεις (φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Σι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 550

§ 138α. Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς κλίμακος Σι, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδ. ἀρτίσματος, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγούμενας κλίμακας.

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Σι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
550α

α.
β.

Y.

δ.

ε.

ζ.

Χρωματική κλίμαξ τοῦ Σι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 550β

 $\nu \quad \tau \quad \sigma \quad \alpha.$

³ Ασκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

550 γ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
550γ

α.

β.

γ.

δ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

551

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

552

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

553

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

554

Ἄξιόν ἐστι.

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφή καὶ ὀρθωτική διασκευή
Κ. Παπαδημητρίου.

Λίγο γοργά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

555

Ἄ - ξι - όν ἐ - στί - ν ὥ - ς ἁ - λη - θῶ - ς μα - κα -
ρί - ζειν σε τήν Θε - ο - τό - κον

τὴν ἁ - εἰ - μα - κά - ρι - στον καὶ πα - να - μώ - μη -
 τον καὶ μη - τέ - ρα τοῦ Θε - οῦ ἡ -
 μῶν. Τὴν τι - μι - ω - τέ - ραν τῶν
 Χε - ρου - βίμ καὶ ἐν - δο - ξο -
 τέ - ραν ἁ - συγ - κρί - τως τῶν
 Σε - ρα - φείμ, τὴν ἁ - δι - α - φθό -
 ρως Θε - ὄν Λό - γον τε - κοῦ -
 σαν, τὴν ὄν - τως Θε - ο - τό - κον σὲ με - γα -
 λύ - νο - μεν. ἀγρότερα (,)

Κανὼν δίφωνος.

Γογγά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
556

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 557

Κανὼν δίφωνος.

Γογγά.

Τῆς ζωῆς ὁ τροχός.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
558

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 559

Μέτοια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
560

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
561

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
562

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
563

Τὸ τύμπανο.

Χρόνος ἐμβατηρίου.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
564

1. Με - ριά - σα - τε'ε - να κι ε' - να δια - θαί - νουν τὰ παι -
2. Ἐμ - ρὸς κι' ἄς χαι - ρε - τί - σῃ κα - θέ - νας σιω - πη -
3. Μι - κροῖ τώ - ρα περ - νοῦ - με. Μὰ θάρ - θου - νε και -

1. διὰ μέ πό - δια φτε - ρω - μέ - να μέ φλό - γα σὴν καρ -
2. λά κορ - μιὰ σὰν κυ - πα - ρίς - σι καὶ μέ - τω - πο ψη -
3. ροῖ σὰν βρά - χι νὰ γε - νοῦ - με στὰ σύ - νο - ρα φρού -

1. διὰ.
 2. λά.
 3. ροῖ.
- Τὸ τύμ - πα - νο χτυ - πᾶ πα - πάν, πα - πάν, πα -

- 1 - 3. πᾶν, καὶ τὰ γε - ρά παι - διὰ περ - νοῖν καὶ πᾶν.

Σ. Σπεράντσας.

Ἡ χαρά.

Μέτρια.

F. Mendelssohn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
565

1. Νᾶ - μουν που - λι για νὰ πε - τῶ ψη -
2. Νᾶ - μουν λου - λού - δι πλου - μι - στο σ'ε -

1. λά στ' αὐρά - νια φτε - ρω - τό καὶ νὰ ζη - τοῦ - σα τῇ χα -
 2. νὰ κλα - δά - κι φουν - τω - τό καὶ μέ - σα ἀπο τὴν ρεμ - μα -

1. ρὰ στὰ δά - σπ' ἐκεῖ τὰ ὄρο - σε - ρα. Καὶ μ' ἄν - δο - νιοῦ γλυ -
 2. τὰ παν - τοῦ νὰ χύ - νω μυ - ρω - δία. Μὰ δὲν εἶμ' ἄν - θος

1. κό σκο - πό νὰ λέω τραγού - δι χα - ρω - πο πού νὰ ξυ - πνᾶ κά -
 2. μέυ - ω - δία νὰ - νοί - γω ἔ γώ κά - θε καρ - δία, κ' οὐ - τε που - λά - κι -

1. θε με - ριά, οὐ - ρά - νια, θά - λας - σα, στε - ριά,
 2. μέ φτε - ρά νὰ στέλ - νω γύ - ρω τῇ χα - ρά.

Μετάφρασις Θ. Πολυκράτους.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 566

Κανόνες.

* Συγχορδίαὶ μείζονος κλίμακος Σι.

§ 138β. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 567

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
568

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 569

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 570

Δόξα στο Θεό.

Λίγο αργά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
571

Ξα στο με - γά - λο Θε - ό.
 δό - ξα στο με - γά - λο Θε - ό.
 στο με - γά - λο, στο με - γά - λο Θε - ό.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Στους ἀθάνατους νεκρούς.

Μέτρια.

L. Liebe

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
572

1. Ποιὰ λό - για θαῦ - ρουν τὰ πι - κρά καὶ
 2. Ποῦ εἶ - οθε κορ - μιά λε - βέν - τι - κα καὶ
 3. Ὡ τέ - κνα τῆς ἐ - λευ - θε - ρί - ας, ψυ -

1 πο - νε - μέ - να χεῖ - λη ν' ἄ - φη - σου - νε πα - ρά - πο -
 2 νειά - 'τα λη - λε - μέ - να, πού κοι - τεῖτ' ἄ - συν - τρώ - φια -
 3 χές τρι - σα - για σμέ - νες πού τώ - ρ' ἄ - θώ - ρη - τες κρυ -

1. νο νάει-πού-νε - μυ - ρο-λό - για πού πέ - σα-νε τρι - γύ - ρω
 2. στα, χω - ρίς Σταυ-ρό - καί μνη - μα; 'Ο - που κι'άνει-στε, πέ - σα-
 3. φά πλα-νά-στε ό - λό - γυ - ρά μας! 'Η δά - φνες δέν σκορ-πί - ζον.

1. μας
 2. τε,
 3. ται,

1. πού πέ - σα - νε τρι - γύ - ρω μας τ'α
 2. ό - που κι'άνει - στε, πέ - σα - τε τη
 3. ή δά - φνες δέν σκορ-πί - ζον - ται για

1. λού - λου-δα τ'Α - τρι - λη, κι'ά -
 2. ό - ξ'αγ-κα-λια - σμε - να, τη
 3. σάς οι σκλαβω - μέ - νες και

1. πό - μεί - ναν τα στο - μα - τά κλει -
 2. όό - ζα πού μοι - ρο - λο γάει για
 3. μό - νο χύ - νον - ται πι - κρά τα

1. στα και δι - χως λό - για
2. τὸ με - γά - λο κρῖ - μα.
3. μαῦ - ρα δά - κρυ - α - μας.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς Ν. Δελλίου)

Σ. Ματσούκας.

Βράδυ στὴν ἀκρογιαλιά.

Μέτρια.

W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
573

1. Μι - κρή βορ - κού - λα στὸ για - λὸ γορ -
2. Τὸ κῦ - μα, ἦ - συ - χα,ά - πα - λά στὸ

1. γό - φτε ρηά - με - νί - ξει κι'ά - φί - νει πί - σω τὸν ἄ - φρό, τὸ
2. βρά - χο μας ξυ - γώ - νει καὶ τὸ φρεγ - γά - ρι ἄ - πό ψη - λά τὸ

mf ^{Ενας}

1. πέ - λα - γο σάν σχί - ζει Ὁ ἥ - λιος γέρ - νει
2. πέ - λα - γο χρυ - σώ - νει. Ἄ - πό - μα - κρες ἄ -

mf ^{Ενας}

f ^{Όλοι}

1. στό βου - νό, φυ - σάει ἄ - γέ - ρι βρα - δυ - νό, ὁ -
2. κρο - για - λιές θαρ - ρεῖς πῶς εἰ - νε ζω - γρα - φιές, ἄ -

f ^{Όλοι}

αργότερα

1. ἥ - λιος γέρ - νει στό βου - νό, φυ - σάει ἄ - γέ - ρι βρα - δυ - νό.
2. πό - μα - κρες ἄ - κρο - για - λιές θαρ - ρεῖς πῶς εἰ - νε ζω - γρα - φιές.

αργότερα

Μεταφράσεις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 138γ. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ψδिकाί καὶ ἀκουστικά.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς
προηγούμενας
κλίμακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 57^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Φα#.

§ 139. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 209 § 103) ἐκ τῆς μείζονος Σι, ἔχει δὲ ὡς ὀπλισμὸν ἑξ διέσεις (φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#, μι#).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Φα#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 574

§ 139α. Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς κλίμακος Φα# ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδ. ἀρπίσματος, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Φα#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
574α

Χρωματική κλίμαξ του Φα#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 574β

Ἀ ν ι ο ὦ σ α.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
577

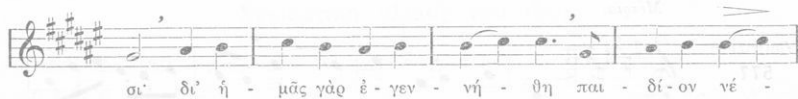
Ἡ Παρθένος σήμερα.
(Κοντάκιον τῶν Χριστουγέννων).

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφή καὶ ὁρθωματικὴ διασκευή
Κ. Παπαδημητρίου.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
578

Ἡ Παρ - θέ - νος σή - με - ρον τὸν ὕ - πε -
ρού - σι - ον τί - κτει, καὶ ἡ γῆ τὸ
σπῆ - λαι - ον, τῷ ἁ - προ - σί - τω προ - σά -
γει. Ἄγ - γε - λοι με - τὰ ποι - μέ -
ων δο - ξο - λο - γοῦ - σι' μά - γοι
δὲ με - τὰ ἁ - στέ - ρος ὁ - δοι - πο - ροῦ -

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
579

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
580

G. F. Händel.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
581

Ὁ Μάης.

Μίτρα.

M. Hauptmann.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
582

mf

1. Ὁ Μά - ης μᾶς ἦρ - θ' ἀν - θι - σμέ - νος, χα -
 2. Σὰ βάλ - σα - μο νοιώ - θου - με γύ - ρω τ' ἄ -

mf

1. ρὲς καὶ τρα - γού - δια σκορ - πᾶ, ἡ πλά - ση γιορ -
 2. γέ - ρι ἄ - λα - φρὸ νὰ περ - νᾶ, κί - ᾶ - φί - νον - τας

1. ἡ πλά - ση μα - ζί - μας γιορ -
 2. καὶ μύ - ριους ἄ - φί - νον - τας

cresc.

1. τά - ζει, ὦ! πῶς ἡ καρ - δια μου χτυ - πᾶ, ὦ! πῶς ἡ καρ -
 2. μό - σκους και - νούρ - για ζω - ἡ νὰ ξυ - πνᾶ, και - νούρ - για ζω -

cresc.

τά - ζει, ὦ! πῶς ἡ καρ - δια,
 μό - σκους και - νούρ - για ζω - ἡ

f *p* *f*

1. διά μου χτυ - πᾶ, ὦ! πῶς χτυ - πᾶ, χτυ - πᾶ, ὦ!
 2. ἡ νὰ ξυ - πνᾶ, και - νούρ - για ζω - ἡ, και -

f *p* *f*

1. πῶς ἡ καρ - δια̣ μονή καρ - δια̣ μου χτυ - πᾶ.
 2. νούρ - για, και - νούρ - για ζω - ἡ νὰ ξυ - πνᾶ

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

★ Συγχορδίαί μείζονος κλίμακος Φα#.

§ 139β. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
583

Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

«Ἐξοδος τοῦ χοροῦ» (Στιχ. 1490).

Γ. Παχτικός.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
584

Σχεδὸν γοργὰ.
 Ἰτ' ἐπ' εὐ - τυ - χί - α τῆς σω - ζο - μέ -

νης μοί - ρας εὐ - δαί - μο - νας ὄν - τες.

ἀλλ' ὦ σε - μνή
 Ἀλλ' ὦ σε - μνη πα - ρά τ' ἄ - θα - νά - τοις
 ἀλλ' ὦ σε - μνή

καί πα - ρά θνη - τοις, Παλ - λας Ἀ - θά - να.
 καί πα - ρά θνη - τοις.

Παλ - λας Ἀ - θά - να, Παλ - λας Ἀ - θά
 Παλ - λας Ἀ - θά, Ἀ - θά -

p Τὴν 1^η φορά ἕνας, τὴ 2^α ὅλοι.
 να, δρά - σο - μεν οὐ - τως ὥς σὺ κε - λεύ - εις.
f *p* Τὴν 1^η φορά ἕνας, τὴ 2^α ὅλοι.
 να,

mf Μά - λα γάρ - τερ - πνήν κά - νελ - πι - στον φή -
mf
 φή - μην, φή

μην ἄ - κο - αῖ - σι δέ - δεγ - μαι
 δέ - δεγ - μαι.

f Γοργά.
 ὦ μέ - γα σε - μνη Νι - κη. τὸν ἑ - μὸν βί - ο -

Μέτρια

τον κα - τέ = χοις, καί μὴ λή -

πολύ ἄργα

α tempo

γοις στε - φα - νοῦ - σα.

πολύ ἄργα

α tempo

στε - φα - νοῦ, στε-φα - νοῦ - σα.

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω χορικὸν εὐρίσκεται εἰς τὸ τέλος τοῦ δράματος τοῦ Εὐριπίδου «Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις».

Γνωστὸν ὅτι, ἵνα ἐξευμενισθῇ ἡ θεὰ Ἀρτεμις καὶ πνεύσωσιν ἄνεμοι, ὅπως ἀναχωρήσῃ ὁ ἑλληνικὸς στόλος κατὰ τῆς Τροίας, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ μάντεως Κάλχα ἡ κόρη τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἰφιγένεια ὠδηγήθη εἰς τὴν Αὐλίδα διὰ νὰ θυσιασθῇ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ὅμως τῆς θυσίας ἠροπῇ ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀντικατασταθεῖσα δι' ἐλάφου, καὶ μετεφέρθη εἰς τοὺς Ταύρους τῆς Σκυθίας ὡς ἰέρεια τοῦ ἐκεῖ ναοῦ τῆς Ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἰφιγενείας Ὁρέστης φρονεύσας τὴν δολοφονίαν τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος μητέρα του Κλυταμένηστραν καταδίδωκεται ὑπὸ τῶν Ἑρινύων ὡς μητράλοιας, καὶ διὰ νὰ παύσουν τὰ δεινὰ του λαμβάνει διαταγὴν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος νὰ φέρῃ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος ἐκ τῆς χώρας τῶν Ταύρων εἰς Ἀθήνας. Ὁ Ὁρέστης ἐκτελεῖ τὸ μακρὸν τοῦτο ταξίδιον (ἐδῶ κυρίως ἀρχίζει τὸ ἐν λόγῳ δράμα) τῇ βοηθείᾳ δὲ τῆς Ἰφιγενείας ἀρπάζει τὸ ἄγαλμα καὶ φεύγει μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, ὅτε καταδίδωκεται διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ταύρων Θόα. Ἐμφανισθεῖσα ὅμως ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὸν βασιλέα τοῦτον συνιστᾷ νὰ παύσῃ τὴν καταδίωξιν, διότι ἡ μεταφορά τοῦ ἀγάλματος ἐγένετο κατὰ θέλησιν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὰς 15 Ἑλληνίδας δορυαλῶτους, αἱ ὁποῖαι, ἀποτελοῦν τὸν χορὸν τοῦ δράματος. Ὁ Θόας ὑπακούει, ὁ δὲ χορὸς ἀπαγγέλλει πρὸς τοὺς φεύγοντας διὰ τὴν Ἑλλάδα Ἰφιγένειαν καὶ Ὁρέστην τὸ ἀνωτέρω χορικόν, διὰ τοῦ ὁποῖου τελειώνει τὸ δράμα:

ΧΟΡΟΣ

(πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν καὶ Ὁρέστην).

Ἦν' ἐπ' εὐτυχίᾳ τῆς σφζομένης

μοίρας εὐδαίμονες ὄντες.

Ἀλλ', ὃ σεμνὴ παρὰ τ' ἀθανάτοις

καὶ παρὰ θνητοῖς, Παιλλὰς Ἀθῆνα,

δράσμεν οὕτως, ὡς σὺ κελεύεις.

Μάλα γὰρ τερπνὴν κ' ἀνέλιπτον
φήμην ἀκοαῖσι δέδεγμαι.

Ὡ μέγα σεμνὴ Νίκη, τὸν ἐμὸν
βίοντον κατέχοις
καὶ μὴ λήγῃσι στεφανοῦσα.

Μετάφρασις.

Πηγαίνετε εὐτυχοῦντες, διότι ἀνήκοντες εἰς τοὺς σφζομένους.
εἶθε εὐδαίμονες.

Ἄλλ' ὦ σεβαστὴ καὶ πλησίον τῶν ἀθανάτων
καὶ πλησίον τῶν θνητῶν, Παλλὰς Ἀθηνᾶ,
θὰ κάμωμεν τοιουτοτρόπως, καθὼς σὺ διατάσσεις.

Διότι πάρα πολὺ εὐχάριστον καὶ ἀνέλιπτον
λόγον ἔχομεν ἀκούσει.

Ὡ πολυσέβαστος Νίκη,
εἶθε νὰ ἐξουσιάζῃς τὴν ζωὴν μου
καὶ νὰ μὴ παύῃς ἀπὸ τοῦ νὰ μὲ στεφανώῃς.

§ 139γ. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὀδικαὶ καὶ ἀκουστικά.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς

προηγούμενας

κλίμακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 58ον.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντο#.

§ 140. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 209 § 103) ἐκ τῆς μείζονος
Φα#, ἔχει δὲ ὡς *ὀπλισμὸν ἐπὶ τὰς διέσεις* (φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#, μι#, σι#).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντο#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 585

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

586

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 59ον.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Λαβ.

§ 141. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 271 § 118) ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Μιβ, ἔχει δὲ ὡς ὀπλισμὸν τέσσαρας ὑφέσεις (σιβ, μιβ, λαβ, ρεβ).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Λαβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 587

§ 141a. Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς μείζονος κλίμακος Λαβ, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος ἀρπίσματος, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

Ἀσκήσεις εὐρέσεως φθόγγων.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

587α

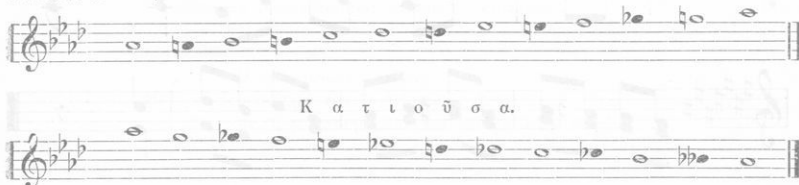

Χρωματική κλίμαξ τοῦ Λαβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 587β

Ἀ ν ι ο ῦ σ α.

Κ α τ ι ο ῦ σ α.

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιδῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
587γ

α.

β.

γ.

δ.

ε.

ζ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
588

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 589

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
590

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
591

W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
592

Ὁ κόκορας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 593

Λίγο γοργά.

Χαρ. Καίτοιμοιρη.

p

1. Ἐ - νας κό - κο - ρας ὁ - λά - σπρος με ψη - λὸ λει - ρί,
 2. Ἀ - μα βρῆ κα - νέ - να σπό - ρο με - σα στήν αὐ - λή,
 3. Τῇ στιγ - μῇ πού σου - λα - τσά - ρει με τὸ βῆ - μὰ ἄρ - γό,
 4. Ξά - φνου βλέ - πει ἔ - να γε - ρά - κι Ἄχ! τὴν ὦ - ρα αὐ - τῇ

p

1. κα - μα - ρῶ - νει καὶ φου σκώ - νει καὶ λι - λιά φο - ρεῖ,
 2. τὸ κε - φά - λι του ση - κώ - νει καὶ τὸ δια - λα - λεῖ,
 3. «δὲν ξα - νάει - δα» λέν οἱ κό - τες «τέ - τοιο στρα - τῇ - γό»,
 4. τὸ βα - ρὺ περ - πά - τῇ - μά του ἔ - χει μπερ - δευ - τῇ,

mf

1. καὶ θαρ - ρεῖ πῶς τὸ κο - τέ - τσι μό - λης τὸν χω - ρεῖ,
 2. νὰ τὸ μά - θου - νε σὲ δύ - ση καὶ σ' ἄ - να - το - λή,
 3. Μὰ κι' ὁ ἱ - διος συλ - λο - γιέ - ται: Μω - ρὲ τ' εἶ - μαι ἰ - γώ!
 4. κι' ἄ - στρα - πῇ μέσ' σιὸ κο - τέ - τσι τρέ - χει νὰ κρυ - φτῇ,

f

1. καὶ θαρ - ρεῖ πῶς τὸ κο - τέ - τσι μό - λης τὸν χω - ρεῖ.
 2. νὰ τὸ μά - θου - νε σὲ δύ - ση καὶ σ' ἄ - να - το - λή.
 3. μὰ κι' ὁ ἱ - διος συλ - λο - γιέ - ται: Μω - ρὲ τ' εἶ - μαι ἰ - γώ!
 4. κι' ἄ - στρα - πῇ μέσ' σιὸ κο - τέ - τσι τρέ - χει νὰ κρυ - φτῇ.

Ζ. Παπαντωνίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
594

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 595

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
596

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
597

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
598

Ἡ Σ η μ α ί α.

Μέτρια.

1. Ψαρούδας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
599

1. Πάν - τα κι' ὅ - πον σ' ἄν - τι - κρύ - ζω, μέ λα -
2. Ὁ - ταν ξά - φνω σὲ χαι - δεύ - η τ' ἄ - γε -
3. Σὲ θω - ρῶ κι' ἄ - να - θα - ρεύ - ω, καὶ τὰ

1. χτά - ρα στα - μα - τῶ καὶ πε - ρή - φα - να δα -
2. ρά - κι τ' ἄ - λα - φρό, μοιά - ζεις κῶ - μα πού σα -
3. χέ - ρια μου χτυ - πῶ, σάν ἄ - γί - α σὲ λα -

1. κρύ - ζω, τα - πει - νά σὲ χαι - ρε - τῶ! Δό - ξα ἄ -
2. λεύ - ει μέ χιο νό - λευ - κον ἄ - φρό. Κι' ὅ Σταυ -
3. τρεύ - ω, σάν μη - τέ - ρα σ' ἄ - γα - πῶ. Κι' ἄπ' τὰ

1. θά - να - τη στο - λί - ζει κά - θε θεί - α σου πτυ -
2. ρὸς πού λαμ - πυ - ρί - ζει στήν ψη - λή σου κο - ρυ -
3. στή - θη μ' ἄ - νε - βαί - νει μιὰ χα - ρού - με - νη φω -

1. χή, καὶ μα - ζί σου φτε - ρου - γί - ζει τῆς πα -
 2. φή, εἰν' ὁ φά - ρος ποῦ φω - τί - ζει μὴν ἐλ -
 3. νή: Νᾶ - σαι πᾶν - τα δο - ξα - σμέ - νη, ὦ Ση -

1. τρι - δος ἡ ψυ - χή, τῆς πα - τρι - δος ἡ ψυ - χή.
 2. πί - δα μας κρυ - φή, μὴν ἐλ - πί - δα μας κρυ - φή.
 3. μαί - α γα - λα - νή, ὦ Ση - μαί - α γα - λα - νή.

I. Πολέμης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 600

Κανὼν τετράφωνος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 601

Τραγοῦδι σὲ κανόνα.

Κανὼν διὰ 4 ἢ 8 φωνάς⁽¹⁾.

M. Hauptmann.

1. Φαι - δρὸ τρα - γού - διᾶς ποῦ - με σὲ κα - νό - να. Ἐμ - πρὸς.
 2. Καὶ σεῖς στήν ὦ - ραῶν - χί - στε τὸν κα - νό - να. Ἐμ - πρὸς.
 3. Μα - ζὶ κ' ἢ ἄλ - ληθὺ - μά - δα τὸν κα - νό - να. Ἐμ - πρὸς.
 4. Τρα - γού - δι ὁ - λουῶς ποῦ - με σὲ κα - νό - να. Ἐμ - πρὸς.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 602

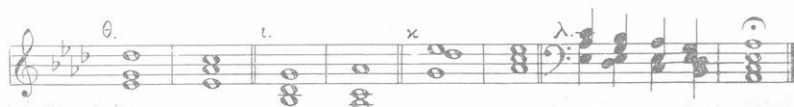
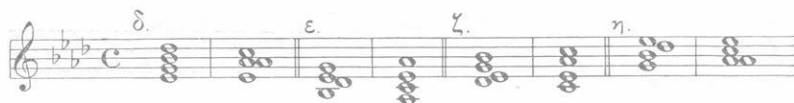
¹ Διὰ 4 φωνάς λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν μόνον τὰ στοιχεῖα Α, Β, Γ, Δ.

★ Συγχορδίαι μείζονος κλίμακος Λαβ.

§ 141β. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 603

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
604

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
605

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 606

Μέτρια.

Να νού ρισ μα.

Αργά.

F. Schubert.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
607

1. Νά - νι, νά - νι, νά - νι τὸ παι - δά - κι.
2. Νά - νι, νά - νι, νά - νι κ' ἦ μα - νού - λα

p *mf*

1. φέρ - το πέ - ρα στὰ περ - βό - λια
2. Ἄγ - γε - λού - δια στ' ὄ - νει - ρό σου

pp *mf* λίγο ἀργότερα καὶ *dim.*

1. ποὺ λου - λού - δια βγαί - νουν μα - γι - ζά.
2. νὰ δια - βαί - νουν μπρὸς σου χα - ρω - πιά.

pp *mf* λίγο ἀργότερα καὶ *dim.*

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

Ἕναστρον νύχτα.

Μέτρια.

W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
608

mf

1. Εἰ - νε νύ - χτα' μύ - ρια ἄ - στέ - ρια ἀπ' τὰ
2. Τοῦ - τ' ἄ - τέ - λειω - τη ἢ χῶ - ρα ποῦν' αἰ -

mf

mf

1. ὕ - ψη τὰ αἰ - θέ - ρια τὸ γλυ - κό - τους χύ - νουν
2. ὦ - νια λαμ - προ - φό - ρα εἰ - νε θρό - νος θε - ῖ -

mf

1. φῶς, τὸ γλυ - ζό τους χύ - νουν φῶς, τὸ γλυ -
 2. ζός, εἶ - νε θρό - νος θε - ῖ - ζός, εἶ - νε

1. ζό τους χύ - νουν φῶς. Πῶς μα - γεύ - ει τὴ μα -
 2. θρό - νος θε - ῖ - ζός. Ἄ - πό κεῖ ζω - ῇ μᾶς

1. τιά μου κι ἄ - νυ - ψώ - νει τὴν καρ - διά μου τέ - τοιος
 2. δί - νει καὶ σαρ - ζί - ζει κα - λω - σύ - νη ὁ κα -

1. ἄ - γι - ος χο - ρός, τέ - τοιος ἄ - γι - ος χο -
 2. λός Δη - μι - ουρ - γός, ὁ κα - λός Δη - μι - ουρ -

f , *λίγο αργότερα*

1. ρός, τέ - τοιος ἄ - γι - ος χο - ρός.
2. γός, ό κα - λός Δη - μι - ουρ - γός.

f , *λίγο αργότερα*

Μετάφρασις 'Α. 'Αργυροπούλου.

Ο ὕπνος.

'Οχι πολὺ ἀργά.

W. Zuccalmaglio.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
609

p

1. Τὰ λού - λου - δα κοι - μούν - ται στοῦ
2. Καὶ τὰ που - λά - κια τρέ - χουν στήν

p

1. φεγ - γα - ριοῦ τὸ φῶς, καὶ γέρ - νει τὸ κε - φά - λι μὲ
2. ὁ - μορ - φη φω - λιά π'ὁ - λη - με - ρίς πε - τοῦ - σαν μὲ

1. χά - ρι κά - θ'άν - θός. Βου - ῖ - ζει, σειέ - ται
2. πρόσ - χα - ρη λα - λιά. 'Ο - νεί - ρα - τα στόν

1. ἦ - συ - χα τοῦ δέν - δρουή φυλ - λω - σιά. }
2. ὕ - πνο τους θά δοῦν ἀγ - γε - λι - κά. }

1-2. "Υ - πνε, *pp*

1-2. "Υ - πνε, *pp* *αργότερα*

1-2. ὕ - πνε, κοί - μη - σε τὰ παι - δά - κια κοί - μη - σε. *αργότερα*

1-2. "Υ - πνε,

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 141γ. Ἀσκήσεις.

- Α'. Θεωρητικά.
Β'. Ψδिकाί και άκουστικά.
Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς
προηγούμενας
κλίμακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 60^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρεβ.

§ 142. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 271 § 118) ἐκ τῆς μεΐζονος κλίμακος Λαβ, ἔχει δὲ ὡς ὀπλισμὸν πέντε ὑφέσεις (σιβ, μιβ, λαβ, ρεβ, σοιβ).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρεβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 610

§ 142α. Σχηματισμός και εκτάσεις τῶν διαστημάτων τῆς μεζονος κλίμακος Ρεβ, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος ἀρπίσματος, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγούμενας κλίμακας.

Ἀσκήσεις φθόγγων κλίμακος Ρε^β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
610α

Χρωματική κλίμαξ τοῦ Ρεβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 610β

 $\gamma A \quad v \quad \iota \quad o \quad \tilde{u} \quad \sigma \quad \alpha.$

Κ α τ ι ο ὅ σ α.

Ἀσκήσεις χρωματικῶν φθόγγων καὶ μετατροπιῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
610 γ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
611

Mérida.

C. Gluck.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
612

Ἄγιος, ἄγιος...

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφή καὶ ῥυθμική διασκευή
Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
613

Μέτρια.

Ἄ - γι - ος, ἄ - γι - ος, ἄ - γι - ος
Κύ - ρι - ος Σα - βα - ώθ, πλή - ρης ό οὐ - ρα - νός
καί ἡ γῆ τῆς δό - ξης σου. Ὡς - σα - νά ἐν τοῖς ὑ -
ψί - στοις, εὐ - λο - γη - μέ - νος ό ἐρ - χό - με -
νος ἐν ό - νό - μα - τι Κυ - ρί - ου, ὥς - σα - νά
ό ἐν τοῖς ὑ - ψί - στοις.

Ἡ Λαμπρή.

Μέτρια.

Γ. Σκλάβος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
614

Νά-την ἡ Λαμ-πή μέ τά λουλού - δια.

Σημ. 1. Περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μικροῦ φθόγγου ἴδε § 247 - 252 Τευχ. Γ'.

Κόψε-τε, παι-διά, τὴν πα-σχα-λιά κι' ὅ-λα μὲ χα-
 ρὲς καὶ μὲ τρα-γού-δια τρέ-ξε-τε ν' ἀλ-λά-ξου-
 με *λίγο ἀργότερα.* φι-λιά. Σή-μαν-τρα γλυ-κά βα-ρούν ἄ-
 κό-μα καὶ μο-σκο-βο-λουῖν οἱ ἐκ-κλη-σιᾶς.
 Μό-σκοι τὰ φι-λιά στὸ κά-θε στό-
 μα, τὰ φι-λιά τῆς ἁ-νοί-ξης ὁρο-σιᾶς.
Μέτρια.
 Πᾶ-με νὰ στρω-θοῦ-με στὸ χορ-τά-ρι καὶ τ' ἄρ-νι μας
 ψή-νε-ται σι-γὰ καὶ μὲ τῆς Ἀ-νά-στα-
 σης τὴ χά-ρη φέρ-τε νὰ τσου-γκρί-σου-με τ' αὐ-γά.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς Ὁδ. Κοντογιάννη).

Σ. Σπεράνσας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 615

Κανών δίφωνος.

Γοργά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
616

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 617

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
618ΓΥΜΝΑΣΜΑ
619

Τραγούδι του Μαῦτου.

Μέτρια.

M. Hauptmann.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
620

1. Κα - λῶς μᾶς ἦρ - θες Μά - ῖ - ε με
 2. Ὁ - ποῦ ψη - λά πε - τού - με - να ἦ
 3. Κά - θε ψυ - χή ἄ - γάλ - λε - ται, κά -

1. τὴ χερ - σὴ στο - λή, καὶ - τὰ που - λιά ποῦ ἔ - φε - ρες με
 2. πᾶ - νω στά - λλα - διὰ σοῦ τρα - γου - δοῦ - νε Μά - η μας τὴν
 3. θε καρ - διὰ γε - λᾶ, κι' ὅ οὐ - ρα - νὸς χα - ροῦ - με - νος γε -

1. τὴ γλυ - κειὰ φω - νή, με τὴ γλυ - κειὰ φω - νή.
 2. τό - σιν ὁ - μορ - φιά, τὴν τό - σιν ὁ - μορ - φιά.
 3. λᾶ κι' αὐ - τὸς γλυ - κά. γε - λᾶ κι' αὐ - τὸς γλυ - κά.

E. Κοινιάδης.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
621

★ § 142β. Συγχορδιαί μείζονος κλίμακος Ρεβ, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγ. κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

623

Ἡ Σ η μ α ί α.

Χρόνος ἐμβατηρίου.

F. Klauer.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

624

1. Τῆς Σα - λα - μι - νος κύ - μα - τα ἄ -
2. Ἐ - να κομ - μά - τι τ'οῦ - ρα - νοῦ καὶ
3. Ἡ δό - ξα τὰ ζω - γρά - φι - σε στὸν

1. φορ - στε - φα - νω - μέ - να μὲ τὸ Σταν - ρὸ πονέγ - κάρ - διω - σε ναυ -
2. τοῦ Ὁ - λύμ - που χιό - νι, καὶ τὸν ἄ - νί - κη - το Σταν - ρὸ πού
3. πέ - πλο της ὦ - ραῖ - α κ'ὕ - ψώ - θη ἦ γα - λα - νό - λευ - κη τοῦ

1. με τὸ Σταυ-ρό
2. καὶ τὸν ἁ - νί -
3. κ' ὕ-ψώ-θη ἡ γα -

1. τὰ - κια ἄν - δρει - ω - με - να, με τὸ Σταυ - ρὸ _____ ποῦ ἔγ -
2. ζοι - στια - νοῦς φτε - ρώ - νει, καὶ τὸν ἁ - νί _____ κη -
3. ἔ - θνονς μας ση - μαί - α κ' ὕ-ψώ-θη ἡ γα _____ γα -

1. με τὸ Σταυ-ρό
2. καὶ τὸν ἁ - νί -
3. κ' ὕ-ψώ-θη ἡ γα -

1. με τὸ Σταυ-ρό
2. καὶ τὸν ἁ - νί -
3. κ' ὕ-ψώ-θη ἡ γα -

1. κάρ - διω-σε, με τὸ Σταυ - ρὸ _____ ποῦ ἔγ - κάρ - διω-σε ναυ -
2. το Σταυ-ρό, καὶ τὸν ἁ - νί _____ κη - το Σταυ-ρὸ ποῦ
3. νό - λευ-κη, κ' ὕ-ψώ-θη ἡ γα _____ λα - νό - λευ-κη τοῦ

1. με τὸ Σταυ-ρό
2. καὶ τὸν ἁ - νί -
3. κ' ὕ-ψώ-θη ἡ γα -

f

1. τά - κια άν - δρει - ω - μέ - να.
 2. χρι - στια - νους φτε - ρώ - νει.
 3. Έ - θνους μας ση - μαί - α.

f

(Έκ της συλλογής Ν. Δελιίου).

Ὁ ὕπνος τῶν ἀνθέων.

Ἀργὰ καὶ μὲ πολλήν ἐκφραση.

Γ. Σκλάβος.

Τὴν 1^η φορά ἑνας, τὴ 2^α ὅλοι.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
625

f

Τὴν 1^η φορά ἑνας, τὴ 2^α ὅλοι.

1. Τὰ λού - λου-δα γλυ - κό - γει-ραν
 2. μπά - της ὁ προ - σό - λου-στος

Τὴν 1^η φορά ἑνας, τὴ 2^α ὅλοι.

1. στοῦ ὕ - πνου τὴν ἀγ - κά - λη καὶ τ' ἀη - δο - νά - κι
 2. σάν στορ-γι - κή μα - νού - λα γλυ - κά ὡς τὴν αὐ -

1. ψάλ - λει ψη - λά ἀπ' τὰ κλα - διὰ να - νού - ρι - σμα γλυ -
 2. γού - λα τὰ ἔ - λα - φρυ - κι - νει κι' ἄ - πά - γ' ἀπ' τὰ φυλ -

1. κύ - τα - το στὸν ὕ - πνο τους γα - λή - νη, στὸν κη - πον ὁ - που
 2. λώ - μα - τα σ' ἄν - θ' - ρα τὰ μύ - ρα χα - ρί - ζουν ὡς πλημ -

1. κλεί - νει τὴν ἄν - θι - νη ὁ - μορ - φιά.
 2. μύ - ρα τὴν ἄ - ὕ - λη ἡ - δο - νή.
 1. 2.
 1. 2.

λίγο πὺ γρηγορά.
 ένας
 1. Κά - που ἕνας κρι - νος ἄ - γρυ - πνος καὶ μιά ἄ - γρυ - πνή ἄ - νε -
 2. ένας
 1. 2.

μῖ - νη κρυ - φο - μι - λοῦ - νε μό - νοι

ἀργότερα *piu mosso* ὅλοι
μέ - σα στή - σι - γα - λιά. Κά - που ἔ - να ῥό - δο
ὅλοι *a tempo*

sf Ξε - ψυ - χᾶ καὶ δὲ θά τῷ - βρη ἡ - μέ - ρα, καὶ
sf *p* *pp*

ἀργότερα *pp*
Ξε - πε - τᾶ - ι πὶὸ πέ - ρα μπου - μπού - κια ἡ πα - σχα - λιά.
ἀργότερα *pp*

(Ἐκ τῆς συλλογῆς ᾠμάτων Ὁδ. Κοντογιάννη).

A. Ἀργής.

Στὸν Ὀλυμπο.

Χρόνος ἐμβατηρίου.

R. Schumann

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
626

f

1. Βου - νό μου ξα - κου - σμέ - νο, ἄ -
 2. σπλάγ-χνα σου βογ - γοῦ - νε οἶ
 3. ῥά - χες σου θη - ρί - α κι' ἄ -

f

1. θά - να - το βου - νό, χιο - νο - στε - φα - νω - μέ - νο φι -
 2. ἄ - νε - μοι βα - ρειά καὶ ὁ - λ' ἄν - τι - λα - λοῦ - νε στὴ
 3. γρὶ - μια καὶ που - λιὰ ζοῦ - νε μ' ἔ - λευ - θε - ρί - α καὶ

1. λεῖς τὸν οὐ - ρα - νό. Χα - ρὰ στὴ λε - βεν - τιά σου, ἄ -
 2. λύσ - σα τοῦ βο - ρηᾶ. Μὰ σὺ οὐ - τε τρο - μά - ζεις, ἄ -
 3. βρὶ - σκου - νε φω - ληᾶ. Κι' ὁ - που πυ - κνά λαγ - κά - διὰ καὶ

p

Σημ. 1

Σημ. 1. Οἱ μικροὶ φθόγγοι, διὰ τῶν ὁποίων γίνεται τετραφωνία, ἐν ἀνάγκῃ δύνανται νὰ παραλειφθοῦν καὶ νὰ μείνῃ το ἕξμα τρίφωνον.

mf

1. θά - να - το βου - νό, χα - ρά στ'ά - νά - στη -
 2. θά - να - το βου - νό, κι'ό - λο ψη - λά - κυτ -
 3. σκο - τει - νή σπη - λιά οί - λυ - κοι, τὰ ζαρ -

mf

1. μιά σου τ'ό - ραῖ - ο καὶ τρα - νό.
 2. τά - ζεις, ψη - λά στὸν οὐ - ρα - νό. 1-3. Βου - νό μου ξα - κου -
 3. κά - δια ἔ - χουν κρυ - φή φω - λιά.

f

1-3. σμέ - νο, ἄ - θά - να - το βου - νό, χι - νο - στε - φα - νο -

ff 1. 2. 3. ἀργότερα

1. 3. μέ - νο φι - λεῖς τὸν οὐ - ρα -
 1. νό. 2. Στὰ
 2. νό. 3. Στις
 3. λείψ τὸν οὐ - ρα - νό.

ff 1. 2. 3. ἀργότερα

I. Ἰωαννίδης.

§ 142β Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ώδικαὶ καὶ ἀκουστικά.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

}	Ὅπως εἰς τὰς
	προηγούμενας
	κλίμακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 61^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Σολβ.

§ 143. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 271 § 118) ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Ρεβ, ἔχει δὲ ὡς ὀπλισμὸν ἐξ ὑφέσεις (σιβ, μιβ, λαβ, ρεβ, σολβ, ντοβ).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Σολβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 627

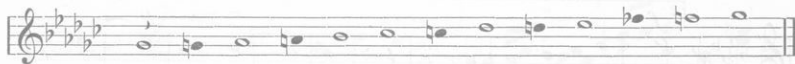

§ 143α. Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς μείζονος κλίμακος Σολβ, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος ἀρπίσματος, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγούμενας κλίμακας.

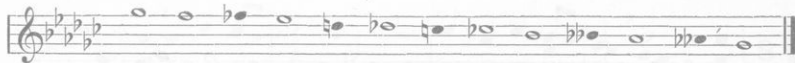
Χρωματικὴ κλίμαξ τοῦ Σολβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 627α

Ἀ ν ι ο ὦ σ α.

Κ α τ ι ο ὦ σ α.

F. Schubert.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
628

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
629

R. Wagner.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
630

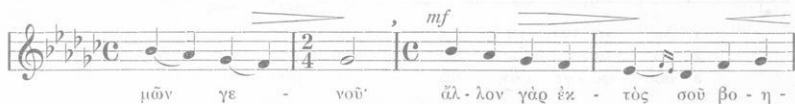
L. Beethoven.

Κύριε τῶν δυνάμεων.

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφὴ Φ. Ταμπουρά.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
631

632

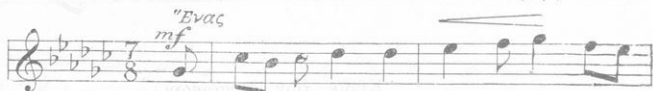
Σημ. 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

Τὸ ἀηδονάκι τὸ μικρό¹.

Μέτρια.

Δημῳδες.

Γραφή Ν. Λάβδα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
633

1. Τὸ ἄη - δο - νά - κι τὸ μι - κρὸ θέ -
 2. Γιὰ νὰ τὸ βά - λω στὸ κλου - βί νὰ
 3. Μοῦ σκαν - ὀα - λί - σθη τὸ κλου - βί καὶ

1. λω νὰ τὸ ἡ - με - ρώ - σω, τὸ ἄη - δο - νά - κι
 2. τὸ τα - ῖ - ζω μό - σχο, γιὰ νὰ τὸ βά - λω
 3. μοῦ - φυ - γε τ'ἄη - ὀό - νι, μοῦ σκαν - ὀα - λί - σθη

1. τὸ μι - κρὸ θέ - λω νὰ τὸ ἡ - με - ρώ - σω, γιὰ
 2. στὸ κλου βί νὰ τὸ τα - ῖ - ζω μό - σκο. Μοῦ
 3. τὸ κλου βί καὶ μοῦ - φυ - γε τ'ἄη - ὀό - νι, καὶ

1. νὰ, κα - λέ, γιὰ νὰ, τὸ βά - λω στὸ κλου - βί, γιὰ
 2. σκα, κα - λέ, μοῦ σκαν - ὀα - λί - σθη τὸ κλου - βί, μοῦ
 3. μοῦ - φυ - γε τ'ἄη - ὀό - νι, τὸ πε - τρο - χε - λι - ὀό - νι, καὶ

1. νὰ, μω - ρέ, γιὰ νὰ τὸ βά - λω στὸ κλου - βί.
 2. σκα, κα - λέ, μοῦ σκαν - ὀα - λί - σθη τὸ κλου - βί.
 3. μοῦ - φυ - γε τ'ἄη - ὀό - νι, τὸ πε - τρο - χε - λι - ὀό - νι.

(Ἐκ τῆς σειρᾶς 25 δημοτικῶν τραγουδιῶν μὲ συνοδείαν πιάνου Ν. Λάβδα).

Δημῳδες.

¹ Μὲ συνοδείαν πιάνου εὐρίσκεται εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις μουσικὰ καταστήματα.

Δ ύ σ ι ς.

Μέτρα.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
634

1. Ὁ ἥ - λιος βα - σι - λεύ - ει. Τρι -
2. Ἀπ' τ'οῦ - ρα - νοῦ τὸ δῶ - μα στὰ

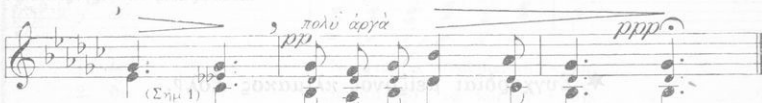
1. γύ - ρω στὰ κρω - τή - ρια τὸ κύ - μα δὲ σα - λεύ - ει,
2. βά - θη τοῦ Ἀ - πεί - ρου σκορ - πιέ - ται ῥό - δου χρώ - μα,

1. ὁ ἥ - λιος βα - σι - λεύ - ει. Μὲς' ἀπ' τὰ τρε - χαν - τή - ρια
2. ἀπ' τοῦ - ρα - νοῦ τὸ δῶ - μα. Καὶ τὰ νη - σιά τρι - γύ - ρου

1. πού στέ - κουν ρι - ζω - μέ - να ὁ ναύ - της ἄ - γναν -
2. φαί - νον - ται ὡς νὰ πλέ - ουν σὲ μιά μα - γεί - α ὁ -

1. τεύ - μει, νε - ρὰ μαρ - μα - ρω - μέ - να,
2. νεί - ρου, κ' ἔ - να μω - στή - ρισ πνέ - ουν.

Α. Προβελέγγιος.

Σημ. 1. Τὸ ἄνω ἄσμα εἰς τὰ τρία τελευταῖα μέτρα δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ τρίφωνον Προκειμένου ὅμως νὰ ἐκτελεσθῇ δίφωνον, παραλείπονται οἱ μικροὶ φθόγγοι.

Βαδίζω θαρρετά.

Κανών τρίφωνος.

Μέτρια.

J. Haydn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
635

A

Βα - δί - ζω θαρ-ρε - τὰ στο δρό-μο τῆς ζω -

ῆς μ'έλ-πί - δα στα-θε - ρή πῶς θά - βγω νι-κη -

B

τῆς, βα - οἶ - ζω θαρ - ρε - τὰ στο δρό - μο

τῆς ζω - ῆς μ'έλ-πί-δα πάν - τα στα-θε - ρή, βα -

οἶ - ζω θαρ - ρε - τὰ στο δρό - μο -

τῆς ζω - ῆς καὶ θά - βγω νι-κη - τῆς.

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

★ Συγχορδίαί μείζονος κλίμακος Σολῃ.

§ 143β. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγουμένας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 636

Να νού ρισ μα.

Αίγιο άργά.

W. A. Mozart.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
637

p

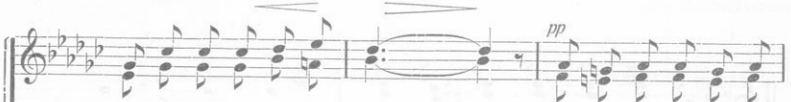

1. Φέγ - γου - νε τᾱ - στρα ψη - λά, ψη - λά,
 2. Τᾱν - θη σκορ - ποῦν εὐ - ω - δια, εὐ - ω - δια
 3. Με - σα σὲ κού - νια χρυ - σῆ, χρυ - σῆ

p

pp

1. πνέ - ει τ'ᾱ - γέρ' ᾱ - πα - λά, μό - νο τᾱη - δό - νι λα -
 2. μέσ' ᾱπ' τᾱ μαῦ - ρα κλα - δια, κι'ό ῆ - λιος πάει στοῖ βα -
 3. φῶς μου κοι - μή - σου καὶ σύ. Νά! τὸ φεγ - γά - ρι ψη -

pp

1. λά, ᾱ - πα - λά, μό
 2. δια, κλα - δια κι'ό
 3. σύ, καὶ σύ. Νά!

1. λεῖ. Νύ - χτα βα - θεῖα σιω - πη - λῆ.
 2. θὺ πέ - λα - γο νὰ κοι - μη - θῆ.
 3. λά δά - χρυ' ᾱ - ση - μέ - νια κυ - λᾱ.

1. - νο τ'ᾱη - δό - νι λα - λεῖ, λα - λεῖ. Νύ - χτα βα - θεῖα σιω - πη -
 2. ῆ - λιος πάει στοῖ βα - θύ, βα - θύ πέ - λα - γο νὰ κοι - μη -
 3. τὸ φεγ - γά - ρι ψη - λά, ψη - λά δά - χρυ' ᾱ - ση - μέ - νια κυ -

p

1. Ὕ - πνο γλυ - ζὸ κ' ἔ - λα - φρό,
 2. Τώ - ρα γα - λή - νη, σι - γή
 3. Εἰ - νε σιγ - μὴ ἰ - ε - ρά,

p

1. λή.
 2. θῆ.
 3. λῆ.

Ὕ - πνο γλυ - ζὸ κ' ἔ - λα -
 Τώ - ρα γα - λή - νη, σι -
 Εἰ - νε σιγ - μὴ ἰ - ε -

1. σὰν τοῦ για - λοῦ τὸν ἄ - φρό, ἄ - φρό.
 2. σὸν οὐ - ρα - νὸ καὶ στή γῆ, στή γῆ.
 3. σβύ νει ἡ θλί - ψ' ἡ χα - ρά, χα - ρά,

1. φρό, σὰν τοῦ για - λοῦ τὸν ἄ -
 2. γῆ, σὸν οὐ - ρα - νὸ καὶ στή
 3. ρά, σβύ - νει ἡ θλί - ψ' ἡ χα -

mf

1-3. Εἰ - ναι τ' ὁ - νεί - ρου σιγ - μὴ. *ἄργότερα* νά - νι, χρυ - σό μου παι -

mf

ἄργότερα

1. φρό, ἄ - φρό.
 2. γῆ, στή γῆ.
 3. ρά, χα - ρά.

εἰ - νε τ' ὁ - νεί - ρου σιγ - μὴ, σιγ -

πολύ άργά

1-3. δι! Γλυ - κά νά - νι, γλυ - κά.

1-3. μη. Γλυ - κά νά - νι, γλυ - κά.

(Έκ τῆς συλλογῆς Ν. Δελλίου).

Τὸ τραγούδι τῆς θυσίας.

'Αργά.

L. Beethoven.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
638

1. Ἡ φλό - γα καίει' σκορ - πιέ - τ' ἔ - κεῖ τῶν
2. Προ - στά - τῆς νάει - σαι λευ - τε - ριάς καί

1. θυ - μιά - μά - των ἡ ὁ - σμή. Τὸ
2. βο - η - θός κά θε καρ - διας ποῦ

1. δά - σος λαμ - πυ - ρί - ζει, τὸ δά - σος λαμ - πυ - ρί -
2. βα - σα - νί - ζει ὁ φό - βος ποῦ βα - σα - νί - ζει ὁ φό -

1. ζει. Θε - ἔ με - γά - λε, με - γά - λε κι' ἄ - γα -
 2. βοσ. Μὲ τὴν οὐ - ρά - νια τὴν οὐ - ρά - νια σου πνο -

1. Θε - ἔ
 2. Μὲ τὴν

1. θε, θυ - σί - α δέ - ξου! μό - νο εἰς σὲ κα -
 2. ἡ ἄς γα - λη - νέ - ψη ὁ - λ' ἡ γῆ κι' ἄς

1. θε, θυ - σί - α δέ - ξου! μό - νο εἰς σὲ κα -
 2. ἡ ἄς γα - λη - νέ - ψη ὁ - λ' ἡ γῆ κι' ἄς

1. θε - νας μας ἐλ - πί - ζει, κα -
 2. πά - ψη κά - θε πό - νος, κι' ἄς

1. εἰς σὲ ἐλ -
 2. κά - θε

εἰς σὲ κα -
 κι' ἄς πά - ψη ἄς

λίγο ἀργότερα

1. θε - νας μας ἐλ - πί - ζει.
2. πά - ψη κά - θε πό - νος.

λίγο ἀργότερα

1. θε - νας εἰς σὲ ἐλ -
2. πά - ψη κά - θε

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 143γ. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὡδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ὅπως εἰς τὰς
προηγούμενας
κλίμακας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 62^{ον}.

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντοβ.

§ 144. Ἡ κλίμαξ αὕτη σχηματίζεται (σελ. 271 § 118) ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Σολβ, ἔχει δὲ ὡς ὀπλισμὸν ἐπὶ τὰς ὑφέσεις (σιβ, μιβ, λαβ, ρεβ, σολβ, ντοβ, φαβ).

Μείζων κλίμαξ τοῦ Ντοβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 639

§ 144α. Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς μείζονος κλίμακος Ντοβ, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς 1^{ης} βαθμίδος ἀρπίσματος, ὅπως καὶ εἰς τὰς προηγούμενας κλίμακας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
640

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 63^{ον}.

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν μειζόνων κλιμάκων.

§ 145.

Α'. Ἐκ τῆς μειζονος κλίμακος Ντο (προτύπου) ἐσχηματίσαμεν καὶ ἐμάθομεν μέχρι τοῦδε τὰς ἑξῆς 7 κλίμακας μὲ ὀπλισμὸν *διέσεις*:

Σολ	μὲ ὀπλισμὸν	μίαν διέσιν	(φα#).
Ρε	»	»	δύο διέσεις (φα#, ντο#).
Λα	»	»	τρεῖς διέσεις (φα#, ντο#, σολ#).
Μι	»	»	τέσσαρας διέσεις (φα#, ντο#, σολ#, ρε#).
Σι	»	»	πέντε διέσεις (φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#).
Φα#	»	»	ἕξ διέσεις (φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#, μι#).
Ντο#	»	»	ἑπτὰ διέσεις (φα#, ντο#, σολ#, ρε#, λα#, μι#, σι#).

Βλέπομεν δέ, ὅτι κατὰ τὸν κανόνα σχηματισμοῦ μειζόνων κλιμάκων μετὰ διέσεων (σελ. 209 § 103) ἑκάστη ἐκ τῶν σχηματισθεισῶν κλιμάκων ἔχει ὡς βᾶσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ ἄνω (ἀνιούσαν ἢ ἐπικειμένην) βαθμίδα τῆς προηγούμενης κλίμακος καὶ ἐπομένως αἱ τονικαὶ τῶν κλιμάκων τούτων διαδέχονται ἀλλήλας κατὰ πέμπτας ἐπικειμένας.

Ἡ διαδοχὴ τῶν οὕτω σχηματιζομένων κλιμάκων λέγεται *διαδοχὴ κλιμάκων κατὰ πέμπτας ἐπικειμένας*. Ἴδε πίνακα σελ. 404.

Β'. Ἐπίσης ἐκ τῆς μειζονος κλίμακος Ντο ἐσχηματίσαμεν καὶ ἐμάθομεν μέχρι τοῦδε 7 κλίμακας μὲ ὀπλισμὸν *ὑφέσεις*:

Φα	μὲ ὀπλισμὸν	μίαν ὑφέσιν	(σιb).
Σιb	»	»	δύο ὑφέσεις (σιb, μιb).
Μιb	»	»	τρεῖς ὑφέσεις (σιb, μιb, λαb).
Λαb	»	»	τέσσαρας ὑφέσεις (σιb, μιb, λαb, ρεb).
Ρεb	»	»	πέντε ὑφέσεις (σιb, μιb, λαb, ρεb, σολb).
Σολb	»	»	ἕξ ὑφέσεις (σιb, μιb, λαb, ρεb, σολb, ντοb).
Ντοb	»	»	ἑπτὰ ὑφέσεις (σιb, μιb, λαb, ρεb, σολb, ντοb, φαb).

Βλέπομεν δὲ, ὅτι κατὰ τὸν κανόνα σχηματισμοῦ μειζόνων κλιμάκων μετέσεις (σελ. 271 § 118) ἑκάστη ἐκ τῶν σχηματισθεῖσων κλιμάκων ἔχει ὡς βάσιν τὴν 5^{ην} πρὸς τὰ κάτω (κατιοῦσαν ἢ υποκειμένην) βαθμίδα τῆς προηγουμένης κλίμακος καὶ ἐπομένως αἱ τοινικαὶ τῶν κλιμάκων τούτων διαδέχονται ἀλλήλας κατὰ πέμπτας υποκειμένας.

Ἡ διαδοχὴ τῶν οὕτω σχηματιζομένων κλιμάκων λέγεται *διαδοχὴ κλιμάκων κατὰ πέμπτας υποκειμένας*. Ἰδε πίνακα σελ. 405.

§ 146. Αἱ μειζόνες λοιπὸν κλίμακες εἶνε αἱ ἑξῆς:

Μία χωρὶς ὀπλισμόν, ἢ Ντο (πρότυπος).

Ἐπτά μετέσεις (αἱ Σολ, Ρε, Λα, Μι, Σι, Φα#, Ντο#).

Ἐπτά μετέσεις (αἱ Φα, Σι, Μι, Λα, Ρε, Σολ, Ντο).

Ἦτοι αἱ μειζόνες κλίμακες εἶνε ἐν ὅλῳ *δεκαπέντε*.

Αἱ 15 αὗται μειζόνες κλίμακες, ὡς ἔχουσαι τὴν αὐτὴν διαδοχὴν φθόγγων, ἔχουν τὸ ἴδιον ἄκουσμα, διαφέρουν δὲ ἀπὸ ἀλλήλων ὡς σύνολα κατὰ τὸ ὕψος, καθόσον ἀκούονται ὑψηλότερα ἢ χαμηλότερα ἀναλόγως τοῦ ὕψους τῆς βάσεώς των.

§ 147. Μεταξὺ τῶν κλιμάκων συμβαίνει ὥστε τινὲς νὰ ἔχουν μὲν διάφορον ὄνομα καὶ ὀπλισμὸν πρὸς ἄλλας, τὸ αὐτὸ ὅμως ὕψος. Τοιαῦται κλίμακες λέγονται *ἐναρμόνιοι*¹.

Ἐκ τῶν 15 μειζόνων κλιμάκων, τρεῖς μετέσεις εἶνε ἐναρμόνιοι πρὸς τρεῖς μετέσεις (καὶ ἀντιστρόφως), ἦτοι:

ἢ Ρε	(ὀπλ. 5 b)	ἐναρμόνιος μετὰ τὴν Ντο#	(ὀπλ. 7 #)
ἢ Σολ	(ὀπλ. 6 b)	» » » Φα#	(ὀπλ. 6 #)
ἢ Ντο	(ὀπλ. 7 b)	» » » Σι	(ὀπλ. 5 #)

§ 148. Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ 6 αὗται κλίμακες, ὡς ἐναρμόνιοι, ἀποτελοῦν τρία μόνον ἀκούσματα διαφόρου ὕψους, αἱ μειζόνες κλίμακες *διαφόρου ὕψους* εἶνε μόνον *δώδεκα*, ἦτοι:

1	χωρὶς ὀπλισμόν	(ἢ Ντο)
4	μετέσεις	(αἱ Σολ, Ρε, Λα, Μι)
4	μετέσεις	(αἱ Φα, Σι, Μι, Λα)
3	ἐναρμόνιοι μετέσεις ἢ μετέσεις	(αἱ $\left\{ \begin{array}{l} \Sigma\iota - \text{Ντο} \\ \Phi\alpha\# - \Sigma\ολ \\ \text{Ντο}\# - \text{Ρε} \end{array} \right\}$)

Σχηματίζονται δηλ. τόσαι μειζόνες κλίμακες διαφόρου ὕψους, ὅσοι εἶνε οἱ 12 φθόγγοι τῆς χρωματικῆς κλίμακος Ντο (Τεῦχ. Α', σελ. 119).

¹ Ἰδε καὶ Τεῦχ. Α', σελ. 115 § 79.

Μεΐζονες κλίμακες με διέσεις.

Π ί ν α ξ

σχηματισμού αὐτὸν κατὰ πέμπτας ἐπικειμένας.

Ντο

Ρε

Φα

Σολ

Λα

Μι

Πι

Ντο

(5^η ἐπικείμενη)

Μεΐζονες κλίμακες με ὑφέσεις.

Π ι ν α ξ

σχηματισμοῦ αὐτῶν κατὰ πέμπτας ὑποκειμένας.

Ντο

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Φα

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Σι

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Μι

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Λα

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Ρε

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Σολ

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

Ντο

(ὑποκειμ. 5^η, 4^η, 3^η, 2^η)

§ 148α. Μεταξὺ δύο ἑναρμονίων κλιμάκων χρησιμοποιοῦμεν συνήθως πρὸς εὐκολίαν τὰς ἐχούσας ὀπλισμὸν ὀλιγώτερα σημεῖα ἀλλοιώσεως. Π. χ. ἀντὶ τῆς Ντο#, ἡ ὁποία ἔχει ὀπλισμὸν 7 διέσεις, μεταχειρίζομεθα τὴν ἑναρμόνιον αὐτῆς Ρεβ, ἡ ὁποία ἔχει 6 ὑφέσεις, καὶ οὕτως ἔχομεν ἓν σημεῖον ἀλλοιώσεως ὀλιγώτερον. Ἐπίσης ἀντὶ τῆς Ντοb, ἡ ὁποία ἔχει ὀπλισμὸν 7 ὑφέσεις, μεταχειρίζομεθα τὴν ἑναρμόνιον αὐτῆς Σι, ἡ ὁποία ἀφ' ἐνὸς μὲν ἔχει 5 διέσεις, ἦτοι δύο σημεῖα ἀλλοιώσεως ὀλιγώτερα τῆς Ντοb, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὡς πρὸς τὴν δι' ὄργανου ἐκτέλεσιν παρουσιάζει ἡ Σι μεγαλύτεραν εὐκολίαν ἢ ἡ Ντοb.

Παραδείγματα ἑναρμονίων κλιμάκων ἔχομεν τὰ ἑξῆς:

α'. Τὸ γύμνασμα 580 (σελ. 358) γραμμένο εἰς τὴν μείζονα κλίμακα Φα#, τὸ ὁποῖον εἶνε ὡς πρὸς τὸ ὕψος τὸ αὐτὸ μὲ τὸ γύμνασμα 632 (σελ. 393) γραμμένο εἰς τὴν ἑναρμόνιον αὐτῆς κλίμακα Σολb.

β'. Τὸ γύμνασμα 586 (σελ. 365) τῆς κλίμακος Ντο#, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ γύμνασμα 618 (σελ. 382) τῆς ἑναρμονίου πρὸς αὐτὴν κλίμακος Ρεb.

γ'. Τὸ γύμνασμα 561 (σελ. 347) τῆς κλίμακος Σι, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ γύμνασμα 640 (σελ. 402) τῆς κλίμακος Ντοb.

Ἡ ταυτότης τοῦ ἀκούσματος τῶν αὐτῶν ἡσμάτων, γυμνασμάτων κτλ. γραμμένων εἰς ἑναρμονίους κλίμακας καταφαίνεται, ἂν ἐκτελεσθοῦν ταῦτα συγχρόνως ὑπὸ δύο ἐκτελεστῶν (ὁ ἕνας ἐκτελεῖ εἰς τὴν μίαν κλίμακα καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὴν ἑναρμόνιον αὐτῆς).

§ 149. Σημ. Αἱ διέσεις τοῦ ὀπλισμοῦ τῆς κλίμακος διαδέχονται ἀλλήλας κατὰ πέμπτας ἀνούσας (π. χ. φα, ντο, σολ, κλπ.) ἢ τετάρτας κατιούσας, ἡ τελευταία δ' ἐξ αὐτῶν ἀλλοιώνει τὴν 7ην βαθμ. τῆς κλίμακος. Ἀπὸ τὴν βαθμίδα ταύτην ἀνερχόμενοι μίαν δευτέραν μικρὰν εὐρίσκομεν τὴν βάσιν τῆς κλίμακος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ ὀπλισμός.

Αἱ ὑφέσεις τοῦ ὀπλισμοῦ τῆς κλίμακος διαδέχονται ἀλλήλας κατὰ πέμπτας κατιούσας ἢ τετάρτας ἀνούσας (π. χ. σιb, μεb, λαb κλπ.), ἡ τελευταία δὲ ἐξ αὐτῶν ἀλλοιώνει τὴν 4ην βαθμ. τῆς κλίμακος. Ἀπὸ τὴν βαθμίδα ταύτην κατερχόμενοι μίαν τετάρτην καθαρὰν εὐρίσκομεν τὴν βάσιν τῆς κλίμακος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 64ον.

Ἐλάσσονες κλίμακες μετὰ σημείων ἀλλοιώσεως.

§ 150. Ἐπειδὴ, ὡς ἐλέχθη, (§ 127ε'. σελ. 292) ἀπὸ κάθε μείζονα κλίμακα σχηματίζεται καὶ μία ἐλάσσων ἔχουσα ὀπλισμὸν τὸν αὐτὸν τῆς σχετικῆς τῆς μείζονος, ἔπεται, ὅτι ἔχομεν καὶ ἐλάσσονας κλίμακας μὲ ὀπλισμὸν διέσεις ἢ ὑφέσεις. Περὶ τῶν κλιμάκων τούτων πραγματευόμεθα ἀμέσως κατωτέρω.

Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι.

§ 151. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι (ἁρμονική καὶ μελωδική) σχηματίζεται κατὰ τὸν κανόνα τοῦ σχηματισμοῦ ἐλασσόνων κλιμάκων (σελ. 291 § 127) ἀπὸ τὴν διαδοχὴν ὀκτὼ συνεχῶν φθόγγων λαμβανομένων ἐκ τῆς μείζονος κλίμακος Σολ.

Εἶνε ἐπομένως ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι σχετικὴ τῆς μείζονος κλίμακος Σολ καὶ συνεπῶς ἔχει ὀπλισμὸν *μίαν δίεσιν*.

Ὁμώνυμος κλίμαξ (ἴδε σελ. 305 § 130) τῆς ἐλάσσονος Μι εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Μι (δπλ. 4♯).

Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 641

Ἀρμονικὴ

Ἀ ν ι ο ὦ σ α. Κ α τ ι ο ὦ σ α.

Μελωδικὴ

Ἀρχαία

§ 151a. Μετὰ τὴν ἐξάσκησιν εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς ἐκτέλεσιν τῶν ἄνω κλιμάκων σχηματίζονται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα Λα (σελ. 289 § 125a) καὶ τραγουδοῦνται ὅλα τὰ διαστήματα τῆς Μι ἐλάσσονος κλίμακος.

Ἐν τέλει γίνεται ἐξάσκησις διὰ τῆς φωνῆς εἰς τὰ διαστήματα τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Μι, τὰ ὅποια σχηματίζονται μετὰ τῆς τονικῆς καὶ ἐκάστης τῶν λοιπῶν βαθμίδων κατ' ἀνιούσαν σειρὰν λαμβανομένων καὶ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ γύμν. 473γ (σελ. 292).

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀσκήσεως ἐπὶ τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος θὰ χρησιμοποιεῖται ἐφεξῆς εἰς ὅλας τὰς ἐλάσσονας, τὰς ὁποίας θὰ συναντήσωμεν.

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Μι.

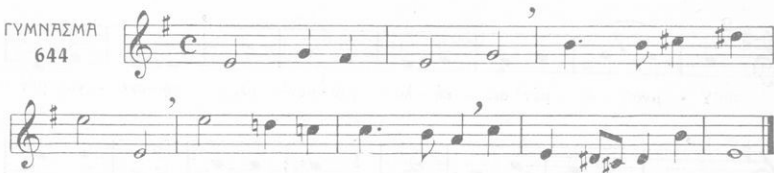
ΓΥΜΝΑΣΜΑ 641a

α.

β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
644

Ἀργά.

F. Schubert.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
645

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
646

Δ ο ξ ο λ ο γ ί α.

Μέτρια.

Μανουήλ Προτοπαλάτου.

Διασκευή Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
647

1. Σημ. 1

Σημ. 1. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247 - 252 Τεύχ. Γ'.

2.

Υ - μνοῦ - μέν σε, εὐ - λο - γοῦ - μέν σε, προ - σκυ - νοῦ - μέν

σε, δο - ξο - λο - γοῦ - μέν σε, εὐ - χα - ρι - στοῦ - μέν

σοι δι - ἅ τὴν με - γά - λην σου δό - ξαν.

3.

Πρό - σδε - ξαι τὴν δέ - η - σιν ἡ - μῶν ὁ κα -

θή - με - νος ἐκ δε - ξι - ῶν τοῦ Πα - τρός καὶ ἑ -

λέ - η - σον ἡ - μᾶς, 4. Εὐ - λο - γη - τὸς

εἰ Κύ - ρι - ε

δί - दा - ξόν με τὰ δι και - ὡ - μα - τά σου.

5.

Πα - ρά - τει - νον τὸ ἔ - λε - ὅς σου

τοῖς γι - νώ - σκου - σί σε. Ἀ - γι - ος

This musical score is for "The Lord's Prayer" from George Frideric Handel's oratorio "Messiah". It features a single melodic line in G major, 4/4 time. The lyrics are in Greek. The score includes various musical notations such as treble clef, key signature, time signature, notes, rests, and dynamic markings like *f*, *mf*, and *p*. There are also performance instructions in parentheses, such as "(Ισων Μι)" and "(Ισων Λα)".
ὁ Θε - ός, ἃ - γι - ος ἰ - σχυ - ρός,
(,) ἃ - γι - ος, ἂ - θά - να - τος, ἐ - λέ - η - σον ἡ - μᾶς.
Σημ. 1
Δό - ξα Πα - τρι καὶ Υἱ - ῷ καὶ Ἁ - γί - ω Πνεύ - μα - τι
καὶ νῦν καὶ ἀ - ει καὶ εἰς τοὺς αἰ - ῶ - νας τῶν αἰ - ώ - νων, Ἁ - μῆν.
Ἁ - γι - ος, ἂ - θά - να - τος, ἐ - λέ - η - σον ἡ - μᾶς.
Ἀγνά.
Σημ. 2 p
(Ἰσων Μι)
Ἄ - γι - ος ὁ Θε - ός,
(Ἰσων Μι)
ἄ - γι - ος, ἰ - σχυ - ρός,
mf ἃ - γι - ος, ἂ - θά - να -

Σημ. 1. Ἀπαγγέλλονται αἱ λέξεις ἐπὶ τοῦ φθόγγου Δα.

Σημ. 2. Ἡ τήρησις τοῦ ἰσοῦ γινομένη με τονικὴν ἀκριβείαν προσδίδει εἰς τὸ ἐκκλησι-
ῆσμα μεγαλυντέραν σαφαιότητα καὶ ἐπιβολήν. Οἱ ἰσοχράται ἀποτελοῦντες τρόπον τινὰ τὴν
β', φωνὴν ἀπαγγέλλουσιν καὶ τὰς λέξεις τοῦ ἤσματος, ὅπως γίνεται εἰς τὰ δίφωνα ἤσματα τῆς
Εὐρωπαικῆς μουσικῆς.

(\"Ισον Λα) τοξ, ε - λέ - η - σον

(\"Ισον Μι) ή - μᾶς.

dim. *αργότερα*

Τὰ κλεφτόπουλα.

Μέτρια.

Δημῶδες.
Γραφή Κ. Ψάχου.ΓΥΜΝΑΣΜΑ
648

Τὴν ἑνὴν φορὰ ἕνα, τὴν ἑνὴν δλοῖ.

1. Μά - να μου τά, μά - να μου τὰ κλε - φτό - που -
2. Μά - να μι - κρό, ε - να μι - κρό κλε - φτό - που -
3. Μόν' τ' ἄρ - μα - τα, μόν' τ' ἄρ - μα - τά του κύν - τα -
4. Του - φέ - κι μου, του - φέ - κι μου πε - ρή - φα -
5. Πολ - λές φο - ρές, πολ - λές φο - ρές με γλύ - τω -

Τὴν ἑνὴν φορὰ ἕνα, τὴν ἑνὴν δλοῖ.

1. λα τρῶ - νε καὶ τρα - γου - δᾶ - νε, αἰ - ντε πί - νουν
2. λο δὲν τρώει, δὲν τρα - γου - δᾶ - ει, βαί δὲν πί - νει,
3. ξε, τοῦ του - φε - κι οὔ του λέ - γει, γειά σου Κί - τσο
4. νο, σπα - θίμ' ξε - γυ - μνω - μέ - νο, μιά χα - ρά 'σαι
5. σεσ ἀπ' - τοῦ ἐχ - θροῦ τὰ χέ - ρια, με 'κυ - νή - γαν

1. καὶ γλεν - τᾶ - νε.
2. δὲν γλεν - τᾶ - ει.
3. μου λε - βέν - τη.
4. τὸ καη - μέ - νο.
5. νύ - χτα μέ - ρα.

Δημῶδες.

Τώρα Μαγιά.¹

Γ. Λαμπιλέτ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
649

p Τὴν 1η φορά ἕνας, τὴν 2α ὅλοι. *mf*

Τώ - ρα Μα - γιά, τώ - ρα δρο -

mf *p*

σιά, τώ - ρα Μα - γιά, τώ - ρα δρο - σιά, τώρ' Ἄ - νοι - ξη κι' ἄη -

mf "Ενας

δό - νια. Τώ - ρα κι' ὁ ξέ - νος βού - λε - ται στό σπί - τι του νά

"Ολοι

πά - η, νύ - χτα σε - λώ - νει τ' ἄ - λο - γο, νύ - χτα τὸ κα - λι -

f "Ενας

γώ - νει, βά - νει τὰ πέ - τα - λα χρυ - σᾶ, καρ - φιά μα - λα - μα -

"Ολοι

τέ - νια, βά - νει τῆς σκά - λας τὰ λου - ριά τὰ χρυ - σο - πλου - μι -

p Τὴν 1η φορά ἕνας, τὴν 2α ὅλοι. *mf*

σμέ - να. Τώ - ρα Μα - γιά, τώ - ρα δρο - σιά, τώ - ρα Μα -

f *p*

γιά, τώ - ρα δρο - σιά, τώρ' Ἄ - νοι - ξη κι' ἄη - δό - νια.

Δημῶδες.

¹ Τὸ ᾠσμα τοῦτο ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἀναγνωσματοῦριον Ε' Δημοτικοῦ Ε. Παπαμχαήλ.

Ἡ συμβουλή τοῦ γέρω κλέφτη.

Μέτρια.

Δημῶδες.

Γραφή Κ. Ψάχου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

650

1. Παι - διά μ' σάν θέλ - τε λε - βεν - τιά' καί κλέ - φτες
2. Ἐ - μέ - να νά ῥω - τή - σε - τες, πῶς τὰ περ -
3. Σα - ράν - τα χρό - νια - ν' ἔ - κα - μα στοὺς κλέ - φτες
4. Ζε - στὸ ψω - μὶ δὲν ἔ - φα - γα, γλυ - κὸ κρα -
5. Τὸν ὕ - πνο δὲν ἔ - χόρ - τα - σα, τοῦ ὕ - πνου
6. Σὲ στρω - μα δὲν ἔ - πλά - για - σα, μαῖ - δε σὲ
7. Τὸ χέ - ρι μου προσ - κέ - φα - λο καὶ τὸ σπα -

1. νά γε - νῇ - τε, ἔ - μέ - να νά [μαὺ -
2. νοὺν οἱ κλέ - φτες. Σα - ράν - τα χρῶ, [μαὺ -
3. κα - πε - τά - νιος. Ζε - στὸ ψω - μὶ [μαὺ -
4. σὶ δὲν ἦ - πια. Τὸν ὕ - πνο δὲ [μαὺ -
5. τὴ γλυ - κά - δα. Σὲ στρω - μα δὲ [μαὺ -
6. μα - ξι - λά - ρι' τὸ χέ - ρι μου [μαὺ -
7. θί - μου στρω - μα καὶ τὸ του - φέ, [μαὺ -

1. ρά μ' παι - διά] ἔ - μέ - να νά ῥω - τή - σε - τε
2. ρά μ' παι - διά] σα - ράν - τα χρῶ - νια ν' ἔ - κα - μα
3. ρά μ' παι - διά] ζε - στὸ ψω - μὶ δὲν ἔ - φα - γα,
4. ρά μ' παι - διά] τὸν ὕ - πνο δὲν ἔ - χόρ - τα - σα,
5. ρά μ' παι - διά] σὲ στρω - μα δὲν ἔ - πλά - για - σα,
6. ρά μ' παι - διά] τὸ χέ - ρι μου προσ - κέ - φα - λο
7. ρά μ' παι - διά] καὶ τὸ του - φέ - κι μ' ἀγ - κα - λιά.

Δημῶδες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 651

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
652ΓΥΜΝΑΣΜΑ
653

Τὰ ἀχώριστα λουλούδια.

*Αργά.**A. Μάλιος.*ΓΥΜΝΑΣΜΑ
654*Ἕνας ἢ ὀλίγοι.*

1. Δυὸ λου - λού - δια μυ - ρω - μέ - να μὰν αὐ -
2. Καὶ σὰν ἔ - βγαι - ν' ἡ σε - λή - νη, μὲ μιά -
3. Μὰ μιά νύ - χτα μαύ - ρη εὐ - ρῆ - κε ἔ - να

1. γού - λα ὄρο - σε - ρὰ μέσ' στὰ χόρ - τα τὰ καη -
2. χτί - δα της δει - λή τὰ στε - φά - νω - νε κ' ἔ -
3. χέ - ρι τὸν και - ρό, τῷ - να τ' ἄρ - πα - ξε κι ἄ -

1. μέ - να λου - λου - δί - ζαν μιά χα - ρά. "Ολοι. "Ο - ταν ἄ - νε - μος φυ -
 2. χεΐ - νη μι - ε' - ν'ά - γνό, ἄ - γνό φρι - λί. "Ο - λ' ἡ φύ - ση τ' ἄ - γα -
 3. φῆ - ξε τ' ἄλ - λο μό - νο, μο - να - χό. "Ε - ρη - μο κι' αὐ - τὸ δὲν

1. σοῦ - σε, τᾶ - σμι - γεν ἄ - δελ - φρι - κά, τῶ - να
 2. ποῦ - σε, τὰ χα - μά - ρω - νεν ἡ γῆ, τὸ νε -
 3. στά - θη, τῶ - φθει - ρεν ἡ μο - να - ξιά, λί - γο

1. τᾶλ - λο χαί - ρε - τοῦ - σε μ' ἔν' ἄγ - κά - λια - σμα γλῶ - κό.
 2. ρά - κι πού περ - νοῦ - σε, καὶ τὰ στό - λι - ζ' ἡ αὐ - γή.
 3. λί - γο ἔ - μα - ρά - θη, ἔ - χα - σε τὴν ὁ - μορ - φιά.

M. Μπέτσου.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
655

★ Συγχορδίαί ἐλάσσονος κλίμακος Μι.

§ 151β. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

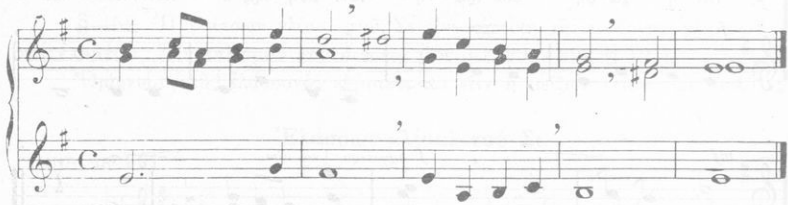
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
656

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
657

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 658

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
659

Στή φουρτούνα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 660

Μέτρια.

Νορβηγικόν.

mf *f*

1.	{	Ο βο - ριάς λυσ - σο - μα - νῆ	καὶ τὸ κῦ - μ'ά - φρί - ζει,
	{	τοῦ φτω - χοῦ μας	κα - ρα - βιοῦ κά - θε ξάρ - τι τρι - ζει.
2.	{	Τρέ - μετῇ μαύ - ρη	μας καρ - διά Στὴν κα - κή, τὴν ὦ - ρα
	{	μο - να - χή ἐλ - πί - δα	μας σὺ εἰ - σαι μὸ - νο τώ - ρα.

mf *f*

1. Ἀγ' σχι - στή-καν τὰ πα - νιά, κ' εἶν' βα - θειά ἡ σκο - τει - νιά
 2. Εἶν' ἡ χά - ρη σου τρα - νή καὶ βοή- θῃς ὁ - ποιὸν πο - νεῖ.

1-2. Βόη - θα Θε - ε, Θε - ε σπλάγ - χνι - σου μας.
 Θε - ε

Μετάφρασις Α. Ἀργυροπούλου.

§ 151γ. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

1. Ποία εἶναι ἡ τονική, δεσπόζουσα κλπ. τῆς ἐλάσσονος ἁρμονικῆς κλίμακος τοῦ Μι;
2. Λαμβάνοντες ἓνα ἕκαστον ἐκ τῶν φθόγγων τῆς ἁρμονικῆς ἐλάσσονος τοῦ Μι, γράψατε ὅλα τὰ διαστήματα (ἀνιόντα καὶ κατιόντα) τὰ ὅποια σχηματίζονται ἔχοντα αὐτὸν ὡς βάσιν.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

1. Ἐξάσκησις εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς εὑρεσιν παντὸς διαστήματος ἀνιόντος καὶ κατιόντος τῆς ἁρμονικῆς ἐλάσσονος Μι.
2. Ἀσκήσεις ἀντιλήψεως ὑπαγορευομένων διαστημάτων τῆς ἁρμονικῆς ἐλάσσονος Μι.
3. Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ὑποδείγματά: Γυμν. 943 ἀριθ. 61 Τευχ. Γ'.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Ἐκτέλεσις διὰ βοκαλισμοῦ τῆς ἁρμονικῆς ἐλάσσονος Μι (κατὰ τὸ Γυμν. 639 Τευχ. Γ').

Αἱ θεωρητικά, ὁδικοί καὶ ἀκουστικοὶ ὡς καὶ αἱ ἀσκήσεις φωνῆς, αἱ παρακολουθοῦσαι ἐκάστην τῶν ἐλασσόνων κλίμακων, τὰς ὁποίας θὰ συναντήσωμεν ἐφεξῆς, θὰ εἶνε αἱ αὐταὶ ἀκριβῶς μὲ τὰς ἀνωτέρω, προσαρμοζόμενα πρὸς τὴν οἰκείαν ἐκάστοτε κλίμακα (μόνον διὰ τὴν μουσικὴν ὑπαγόρευσιν θὰ γίνεται ἡ δέουσα παραπομπή).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 65^{ον}.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σι.

§ 152. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σι εἶνε σχετική τῆς μείζονος κλίμακος Re καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν *δύο διέσεις* (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σι εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Σι (ὁπλ. 5[♯]).

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 661

Ἀ ν ι ο ὕ σ α.

Κ α τ ι ο ὕ σ α.

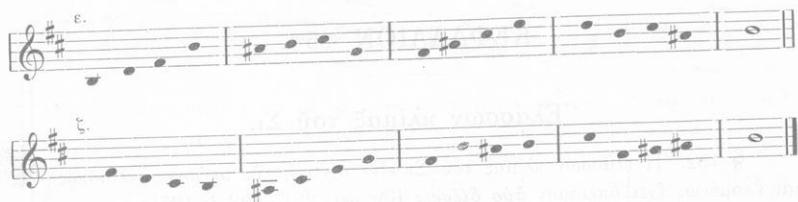
Ἀρχαία

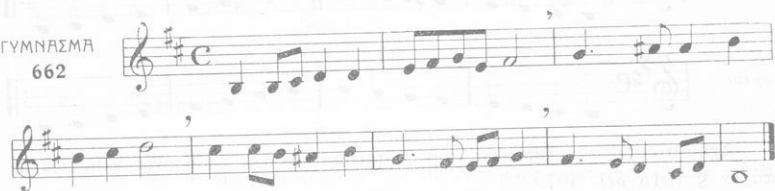
Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σι κατὰ ἓν § 151α σελ. 407.

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Σι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
661α

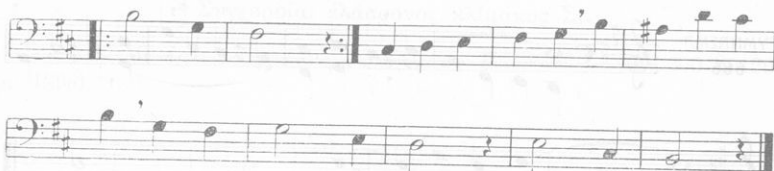

Μετατροπία.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
662

A. Stradella.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
663ΓΥΜΝΑΣΜΑ
664

Ὁ ἥλιος τῆς Ἑλλάδος.

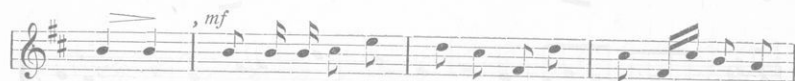
Μέτρον.

Α. Λαυράγκας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
665

1. Πα - τρί - δα, σὰν τὸν ἥ - λιο σου ἥ - λιος ἀλ-λοῦ δὲν
2. Ἡ ρε - μα - τιὲς λαμ - πο - κο - ποῦν καὶ μουρ-μουρ-ί - ζει
3. Φαν - τὰ - ζεις σὰν τὸν ἥ - λιο σου καὶ σύ, κα-λὴ Πα -
4. Ἐλ - λάς, τὸ με - γα - λεῖ - ο σου βα - σί - λει-μα δὲν

1. λάμ - πει. Πῶς εἰς τὸ φῶς σου λαχ-τα - ροῦν οἱ θά - λας - σα κ'οἱ
2. λί - μνη, χί - λιος που-λιῶν ἢ - χοῦν φω-νές, τῆς ὁ - μορ - φιάς του
3. τρί - δα, καὶ μά - για σὰν τὰ μά - για σου, στὸν κό - σμοῦ ἀλ-λοῦ δὲν
4. ἔ - χει, καὶ δί - χως γνέ-φια τοὺς και-ροὺς ἢ δό - ξα σου δια -

1. κάμ - ποι! Πῶς λου-λου-δί-ζουν τὰ βου-νά, τὰ δά - ση, ἢ λαγ - κα -
2. ὕ - μνοι. Κι' ἢ κά-θ' ἄ-χτί-δα του σκορ-πᾶ με τὴν ἄ - να - λαμ -
3. εἰ - δα. Ἡ γῆ σου εἶ-νε πα - ρά - δει - σος κ'αἰ - ὠ - νια γα - λα -
4. τρέ - χει. Ὁ - σες φορ-εὲς ὁ ἥ - λιος σου νᾶ σὲ φω - τί - σῃ ἔρ -

1. διὲς στέλ-νον-τάς του θυ - μί - α - μα μυ - ριά - δες μυ - ρω - διὲς.
2. πῆ χά - ρη, ξω - ή, δύ - να - μη κι' ἄ - γά - πη ὅ - που κι' ἄν μπῇ.
3. νός γύ - ρω σου κα - θρε - φτί - ξε - ται στὸ πέ - λα - γ' ὅ - ρα - νός.
4. θῆ, θεὸς νὰ σ' εὐ - ρῇ πεν - τά - μορ - φη, στε - φα - νω - μέ - νη ὅ - ρ - θή!

Α. Μαβίλης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
666

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
667

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
668

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 669
Κανόνες.

★ Συγχορδίαι ἐλάσσονος κλίμακος Σι.

§ 153. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 670

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 671

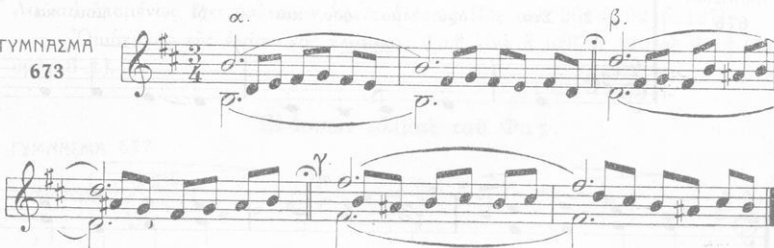

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 672

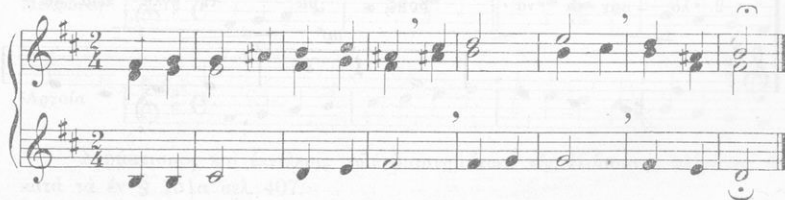
Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
673

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 674

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
675

Ἀποχωρισμός.

Ἀργά.

M. Frank.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
676

1. Μα - κρυά μας θὲ νὰ φύ - γης, μα -
2. Στὸ δρό - μο σου, παι - δί μου, κα -

1. κρυά στήν ξε - νι - τειά, καὶ μο - να - χὰ θά -
2. λὸ πάν - τα νὰ βρῇς, μὰ τὴ γλυ - κειά πα -

1. φί - σης τὰ δό - λια γε - ρα - τιά.
2. τρι - δα πο - τὲ μὴ λη - σμο - νεῖς.

Μετάφρασις 'Α. 'Αργυροπούλου.

§ 153α. 'Ασκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. 'Ωδικαὶ καὶ ἀκουστικά.

Γ'. 'Ασκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 66ον.

'Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Φα#.

§ 154. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Φα# εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος κλίμακος Λα καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν *τρεῖς διέσεις* (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Φα# εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Φα# (ὀπλισμὸς 6 #).

'Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Φα#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 677

'Αρμονικὴ

'Α ν ι ο ὕ σ α .

Κ α τ ι ο ὕ σ α

Μελωδικὴ

'Αρχαία

Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεισις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Φα# κατὰ τὰ ἐν § 151α σελ. 407.

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Φα#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
677α

Μετατροπίαι.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
678

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
679

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
680

Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστήρας.
(Ἀπολυτίκιον τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν).

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφὴ καὶ ὁρθογραφικὴ διασκευὴ
Κ. Παπαδημητρίου.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
681

Σημ. 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247 - 252 Τευχ. Γ'.

σεί - σαν - τας, τοὺς με - λιρ - ρύ - τους πο - τα - μούς
(,)
τῆς σο - φί - ας, τοὺς τὴν κτί - σιν πᾶ - σαν θε -
ο - γνω - σί - ας νά - μα σι κα - ταρ - δεύ - σαν -
τας, Βα - σί - λει - ον τὸν μέ - γαν, καὶ τὸν
θε - ο - λό - γον Γρη - γό - ρι - ον σὺν τῷ κλει - νῷ Ἰ - ω -
άν - νη, τῷ τὴν γλῶτ - ταν χου - σορ - ρή - μο - νι,
πάν - τες οἱ τῶν λό - γων αὐ - τῶν ἐ - ρα - σται
σου - νελ - θόν - τες ὅ - μνοις τι - μή - σω - μέν' αὐ -
τοὶ γάρ τῇ Τρι - ᾶ - δι ὁ - πέρ ἡ -
μῶν ἁ - εἰ - πρεσ - βεύ - ου - σιν.

Ὁ Κατσαντώνης¹.

Μέτρια.

Δημῶδες.

Γραφή Ι. Πρωΐτου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
682

1. Αὐ - τοῦ ποῦ παῖς, μαῦ - ρο που - λί, μο - ρέ
2. χαι - ρέ - τα μας τὴν κλε - φτου - ριά, μο - ρέ
3. πές του νά κά - νη φρό - νι - μα, μο - ρέ
4. βγῇ - κεν εἶ - νας δερ - θέ - να - γας, μο - ρέ
5. ζῇ - τάει κε - φά - λια κλέ - φτι - κα, μο - ρέ
6. κι' ὃ Κα - τσαν - τώ - νης τῷ - μα - θε, μο - ρε

1. Κα - τσαν - τώ - νη μου, μαῦ - ρό - μου χε - λι -
2. Κα - τσαν - τώ - νη μου, κι' αὐ - τὸν τὸν Κα - τσαν -
3. Κα - τσαν - τώ - νη μου, κι' ὅ - λο τα - πει - νω -
4. Κα - τσαν - τώ - νη μου, αὐ - τὸς ὁ Βε - λῆ
5. Κα - τσαν - τώ - νη μου, κε - φά - λια ξα - κου -
6. Κα - τσαν - τώ - νη μου, καὶ τὸ σπα - θί - του

1. δό - νι, χαι - ρέ - τα μας τὴν κλε - φτου - ριά.
2. τώ - νη. Πές του νά κά - νη φρό - νι - μα,
3. μέ - να, βγῇ - κεν εἶ - νας δερ - βέ - να - γας,
4. γκέ - κας, ζῇ - τάει κε - φά - λια κλέ - φτι - κα,
5. σμέ - να Κι' ὃ Κα - τσαν - τώ - νης τῷ - μα - θε,
6. ζώ - νει καὶ πέρ - νει δί - πλα τὰ βου - νά.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς «Φήμος καὶ Δαμασκηνός» Ι. Πρωΐτου).

Δημῶδες.

¹ Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ποιήματος ἴδε εἰς τὸ βιβλίον Ι. Πολίτου *Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ Ἑλλήν. Λαοῦ*.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
683

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
684

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 685
Κανὼν τριφώνος.

Γοργά.

Βα - θειά σή ῥε - μα - τιά τ' ἄη-δό - νι γλυ - κο - κε - λαϊ - δεῖ.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
686

★ Συγχορδίαί ἐλάσσονος κλίμακος Φα#.

§ 155. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
687

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
688

‘Υπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης’.

(Λεμβωδία).

Μέτρια.

Τίμ. Ξανθόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
689

Ἰ Διὰ τραγοῦδι καὶ πιάνο ὑπάρχει εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἐκδοτικὸν Οἶκον Γ. Φέξη.

λό - γυ - ρα μί - σ' τή - σι - γή της τή μα - γι -
 κή της αργότερα α tempo * Νύ - χτα
 καθ' εὐ - ω - διά.
 ὦ - μορ - φη και μιά -
 γι - κή αργότερα α tempo και μα - γι - κή.
 Κρύ - σταλ - λοῦ θά - λα - σσα, τὰ κύ - μα - τὰ της
 Κρύ - σταλ - λοῦ θά - λα - σσα, θά - λα - σσα
 μό - νον ὁ μπά - της φι - λει ἄ - πα - λὰ, κ' ἡ βάρ - κ' ἄ -
 μό - νον ὁ μπά - της κ' ἡ βάρ - κ' ἄ -

* Αἱ εἰς τὰ σημεῖα * παύσεις γίνονται μόνον ὅταν τὸ τραγούδι συνοδεύεται ἀπὸ πιάνο, παραλείπονται ὅταν γίνεται χωρὶς συνοδείαν πιάνου.

Κάτωθεν τοῦ δευτέρου σημείου * μεταξὺ τῶν δύο διαστολῶν, ἥτοι ἔχομεν παῦσιν δύο ὁλοκλήρων μέτρων. Περί τούτου ἴδε § 258 Τεῦχ. Γ'.

πά - νω της γλυ-στρά, δια-βαί - νει σάν μα - γε - μέ - νη
πά - νη της γλυ-στρά, δια-βαί - νει γορ -

γορ - γιά γορ-γά κυ - λᾶ.
γᾶ γορ - γα κυ - λᾶ.

B αργότερα
pp 1^η φωνή *a tempo*
Μέσ' στὸ μυ - στή - ρι - ο, μέσ' στὴ γα - λή - νη
αργότερα
2^η φωνή *a tempo*
3^η φωνή

αργότερα *a tempo* *p*
πού ἡ νύ-τα χύ - νει μα - γευ-τι - κά, πού τρέ-χεις,
αργότερα *a tempo* *p*

ἄ - σπρη μου βαρ-κού-λα, μό - νη σὰν χε - λι - δό - νι

γορ-γά γορ - γὰ; Πού πᾶς βαρ-κού - λα μου, ποῖο πε - ρι -

piu mosso *αργότερα* *a tempo*

γιά - λι μᾶ - γνω-στα κάλ - λη σέ προ-σκα - λεί,

αργότερα *a tempo*

καὶ σχί - ζεις ἄ - φο-βη τ'ἄ-φρά-το κῦ - μα,

αργότερα *a tempo*

τ' ἄ-πει-ρο μνη-μα πού σέ φι-λεῖ;

Ξ. Καλοσύνη.

Σημ. 1. Ἐὰν ὑπάρχουν ἐξαιρετικῶς καλλίφωνοι καὶ μοναικῶς ὥριμοι μαθηταί, τὸ ἄνω τραγούδι μπορεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ καλὺτερον ὥς ἐξῆς: ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ Α τραγουδεῖ ἕνας μαθητὴς (*solo*), ἀπὸ τὸ Α ἕως τὸ Β δύο μαθηταί (ἕνας γιὰ κάθε φωνή), καὶ ἀπὸ τὸ Β ἕως τὸ τέλος τραγουδοῦν ὅλοι.

Σημ. 2. Εἰς τὸ 47ον μέτρον τοῦ ἄνω ᾠσματος γίνεται ἀλλαγὴ τόνου, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ 71ον μέτρον. Περὶ τούτου ἴδε § 229 Τεῦχ. Γ'.

§ 155α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικαί.

Β'. Ὁδικαὶ καὶ ἀκουστικαί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

} Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 67ον.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο#.

§ 156. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο# εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος κλίμακος Μι καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπισθισμόν **τέσσαρας διέσεις** (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ντο# εἶνε ἡ μεῖζων κλίμαξ Ντο# (ὀπισμός 7#), ἡ ὁποία, καθὼς ἐλέχθη ἐν § 147 σελ. 403, εἶνε ἐναρμόνιος πρὸς τὴν μεῖζονα Ρεβ.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 690

Ἀρμονικὴ

Ἀ ν ι ο ὕ σ α.

Κ α τ ι ο ὕ σ α.

Μελωδικὴ

Ἀρχαία

Σχηματισμός και ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ντο #
κατὰ ἐν § 151α σελ. 407.

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Ντο #.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

690α

Μετατροπίαι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
691

Τέλος.

Εξ αρχής.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
692

Μέτρια.

Θερισμός.

Δ. Παύλοβιτς.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
693

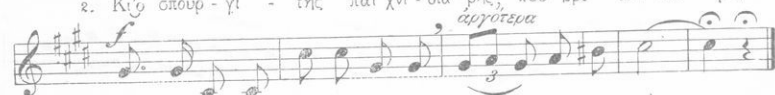
1. Δες, στὸν ἥλιο τὰ ὄρε-λά νια λάμ-πουν πε-ρις - ρά.
2. Τὴν - ρα σὶρῶ-σα - νε νὰ ψά-νε κά-τ' ἀπ' τὴν ἑ - λιά.

1. Χρὰπ, τὰ στὰ χια με - στω - μέ - να στρῶ - νον-ται χρυ - σὰ.
2. Πᾶν' τὰ βώ-δια γιὰ νὰ πιού-νε πέ - ρα μιὰ στα - λιά.

1. Κα - λο - με - λε - τούν τὰ γό-ρια, τρα - γου οὐὺν αἱ νιές,
2. Κι' οὐ - γί - της παι χνι - διά ρης, πού βρε - τὸν και ρό,

1. κι' ἄλ-λοι κου-βα - λοῦν δε - μά-τια, φτιά - νουν θη-μω - νιές
2. χα - μη-λώ-νει κι' ἔ-να στὰ - χυ πέρ - νει ἀπ' τὸ σω - ρό.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς «Σὰν τὰ πουλιά», Σ. Σπεράντοας - Δ. Παυλιβίτης).

Σ. Σπεράντοας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
694

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
695

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
696

Βαρκαρόλα.

Métro.

Ξ. 'Αστειράδης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
697

1. Νη - σά - κι μ' ὅ - μορ - φο, κα - μα - ρω -
νύ - χτα βρί - σκου - μαι ξά - φνω σι -
2. Νά κ' ἦ βαρ - κού - λες σου γορ - γο - κυ -
λή βαρ - κού - λα μου, ἔ - λα στά

1. μέ - νο, στά ξέ - να ἄν μέ - νο, δὲν σὲ ξε - χνώ. Τῇ
μά - σου στήν ἄμ - μου - διά σου
2. λᾶ - νε, θαρ - ρεῖς πε - τᾶ - νε μέσ' στοῦ για - λό. Κα -
ξέ - να, ἄχ! πάρ' κ' ἔ - μέ - να,

1. ὁ - π' ἄ - γα - πῶ. Τρέ - χω, ξα - πλώ - νο - μαι,
2. σὲ καρ - τε - ρῶ. Νη - σά - κι μ' ὅ - μορ - φο,

Σημ. 1. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

1. κá - θου - μαι χά - μω, πά - νω στήν άιμ - μο
2. ό - που κι άν εϊ - μαι, άχ! σέ θυ - μου - μαι,

1. παι - ξο - γε - λώ. παι - ξο - γε - λώ.
2. δέν σέ ξε - χνώ. δέν σέ ξε - χνώ.

M. Δαμιράλης.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
698

Πού θά βρω την εὐτυχία;

Κανὼν μὲ 5 φωνάς.

J. Haydn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
699

Ποῦ θά βρω τὴν εὐ - τυ - χί - α; Ἄχ! πο - λὺ τή -

νε πο - θῶ! Θὰ τὴν εὐ - ρης στήν ὑ - γεί - α, κί' ὄ - ταν

κά - νης, τὸ κα - λὸ, πᾶν - τα τὸ κα - λὸ.

★ Συγχορδίαι ἐλάσσονος κλίμακος Ντο#.

§ 157. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
700

§ 157α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ώδικαὶ καὶ ἀκουστικά.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 68^{ον}.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ#.

§ 158. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ# εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος Σι καὶ ἐπομένως ἔχει ὀλισμὸν πέντε διέσεις (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σολ# εἶνε θεωρητικῶς ἡ Σολ# μείζων, τῆς ὁποίας δὲν γίνεται χρῆσις, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς μεταχειρίζομεθα τὴν ἐναρμόνιον τῆς Λαβ μείζονα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 701

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ#.

Ἀρμονικὴ

Ἀ ν ι ο ὕ σ α .

Κ α τ ι ο ὕ σ α .

Μελωδισκὴ

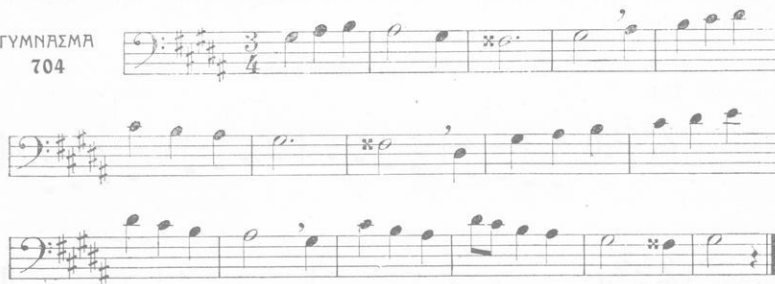
Ἀρχαία

Σχηματισμός καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σολ#
κατὰ τὰ ἐν § 151α σελ. 407.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
702

F. Mendelssohn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
703ΓΥΜΝΑΣΜΑ
704

Πεντοζάλης¹.

(Χορός Κρητικός).

Γοργά.

Σημ. 1.

Δημῶδες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
705

mf

Μέ τοῦ Μα-γιοῦ ρίς μυ ρω-διές, τὰ
τα - ξε Κρή τη τό χο-ρό πού

κόκ - κι - να κε - ρά - σια, γιά 'δέ - τε πῶς χο -
μά - θαν τὰ παι - δια σθε πού ξέ - ραν οἱ προ -

ρεύ - ου - νε τῆς Κρή - της τά κο - ρά - σια. Μὲ
γό - νοι σου καί χαί - ρε - τ' ἡ καρ - δια σου. Κύτ -

πε - ρη-φά-νια 'λη - θι - νή σε - μνά καί τι - μη - μέ - να πῶς
τα - ξε χά - ρι, κ'εὺ - μορ-φιά, τι - μή, λε-βεν - το - σύ - νη ο

χό - ρευ-αν τῆς Κρή-της μας τὰ τέ - κνα τ'άν-δρειω - μέ - να. Κύτ -
πού 'χει τοῦ-τος ὁ χο-ρός, καί τί χα-ρες ἄ - φί - νει.

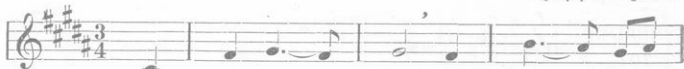
Οἱ Κολοκοτρωναῖοι.

Μέτρια.

Δημῶδες.

Γραφή I. Πρωτόν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
706

1.	Λάμ - πει ὁ	ἦ, ὁ	ἦ - λιος
2.	Ἐ - ται λάμ -	πει, λάμ -	πει κ' ἦ
3.	Πῶ - χουντ' ἄ -	σή, τ' ἄ -	σή - μια
4.	Τοῖς πέν-τ' ἄ -	ρά, ἄ -	ρά - δες
5.	Ὁ - που δὲν	κα, δὲν	κα - τα -
6.	Κα - βάλ-λα	τρῶ, βρὲ	τρῶ - νε

¹ Διὰ τραγούδι καὶ πιάνο εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἐκδοτικὸν οἶκον Γρ. Κωνσταντινίδου.
Σημ. 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σημείου ♩ ἴδε § 255 Τευχ. Γ'.

1. σιά βου - νά, λάμ - πει καὶ στὰ λαγ -
 2. κλε - φτου - ριά, οί Κο - λο - κο - τρω -
 3. τὰ πολ - λά, τίς ἀ - σι - μέ - νιες
 4. τὰ κουμ - πιά, τίς ἔ - ξι τὰ τσα -
 5. δέ - χον - ται, τὴ γῆς νά τὴν πα -
 6. τὸ ψω - μί, κα - βάλ - λα πο - λε -

1. κά - δια ἔ - τσι λάμ - πει, λάμ - πει κ' ἦ
 2. ναῖ - οί, πῶ - χουν τ' ἄ - σή, τ' ἄ - σή - μια
 3. πά - λες, τίς πέν - τ' ἄ - ρά, ἄ - ρά - δες
 4. πρῶ - ζια, ὅ - που δέν - κα, δέν - κα - τα -
 5. τή - σουν. Κα - βάλ - λα - τρῶ, βρὲ τρῶ - νε
 6. μᾶ - νε, κα - βάλ - λα - πᾶν, βρὲ πᾶν' στήν

1. κλε - φτου - ριά, ἔ - κλε - φτου - ριά.
 2. τὰ πολ - λά, πῶ - τὰ πολ - λά.
 3. τὰ κουμ - πιά, τίς τὰ κουμ - πιά.
 4. δέ - χον - ται, ὅ - δέ - χον - ται.
 5. τὸ ψω - μί, κα - τὸ ψω - μί.
 6. ἐκ - κλη - σιά, κα - ἐκ - κλη - σιά.

(Εκ τῆς συλλογῆς «Φήμιος καὶ Δαμασκηνός» I. Πρώτου).

Δημῶδες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
707

§ 158α. Ἀσκήσεις. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν § 151γ.

§ 159. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ρε# εἶνε σχετική τῆς μείζονος Φα# καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπισμὸν ἐξ διέσεις (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ρε# εἶνε **θεωρητικῶς** ἡ Ρε# μεῖζων, τῆς ὁποίας ὅμως **δὲν γίνεται χρῆσις**, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς μεταχειρίζομεθα τὴν ἑναρμόνιον τῆς Μιb μεῖζονα.

Κατ' ἀναλογίαν δέ, χάριν εὐκολίας (§ 173) ἀντὶ τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ρε[#] γίνεται χορῆσις τῆς ἑναρμονίου αὐτῆς Μι^b ἐλάσσονος, περὶ τῆς ὁποίας θὰ ἴδωμεν ἐν § 170.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ρε#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 708

Ἑρμηνευτική

'Α ν τ ο ũ σ α.

Κ α τ ι ο ὕ σ α .

Μελωδική

Ἀρχαία

F. Mendelssohn.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
709

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 70^{ον}.

Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα#.

§ 160. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα# εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος Ντο# καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν ἐπὶ διέσεις (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Λα# εἶνε *θεωρητικῶς* ἡ Λα# μείζων, τῆς ὁποίας ὅμως *δὲν γίνεται χρῆσις*, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς μεταχειρίζομεθα τὴν ἑναρμόνιόν της Σιβ μείζονα.

Κατ' ἀναλογίαν δέ, χάριν εὐκολίας (§ 173) ἀντὶ τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Λα# γίνεται χρῆσις τῆς ἑναρμονίου αὐτῆς Σιβ ἐλάσσονος, περὶ τῆς ὁποίας θὰ ἴδωμεν ἐν § 168.

Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα#.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 710

Ἀ ν ι ο ὕ σ α .

Κ α τ ι ο ὕ σ α .

Ἀρχαία

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 71^{ον}.

Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Ρε.

§ 161. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ρε εἶνε σχετική τῆς μείζονος Φα καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν *μῖαν ὕφρουν* (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁ μώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ρε εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Ρε (ὄπλ. 2^η).

Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Ρε.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 711

Ἀ ν ι ο ὦ σ α.

Κ α τ ι ο ὦ σ α.

Σχηματισμὸς καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ρε κατὰ τὰ ἐν § 151α σελ. 407.

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Ρε.

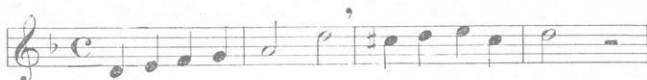

Μετατροπίαι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
712

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
713

Μέτρια.

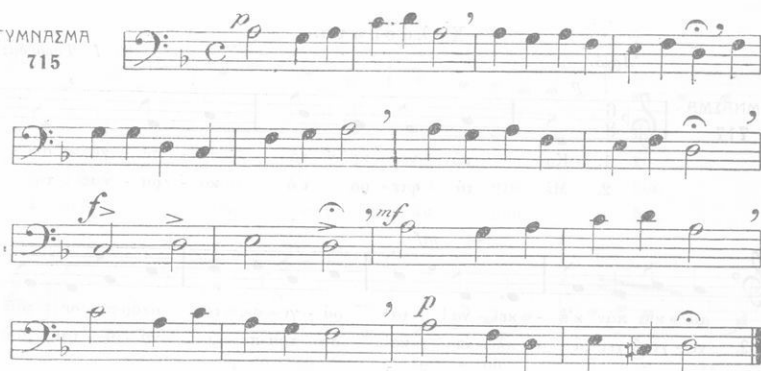
F. Mendelssohn

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
714

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
715

Χριστός ανέστη.
(Ἀπολυτίκιον τῆς Ἀναστάσεως).

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφή καὶ ὁρθωτική διασκευή
Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
716

Μέτρια.

Σημ. 1

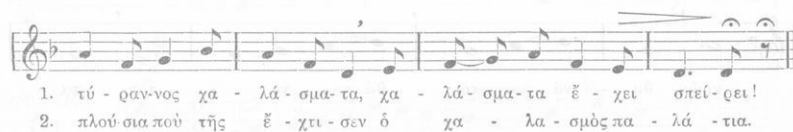
Σημ. 1. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μικρῶν φθόγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

Χαλάσματα.

Αργά.

I. Ψαρούδας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
717

Z. Παπαντωνίου.

Ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 718

Ὀλίγον γοργά.

Δημῶδες.
Γραφή Κ. Ψάχου.

1. Ἐ - χε γειά, καη - μέ νε κό - σμε,
2. Ἦ Σου - λιώ - τισ - σαις δέν μά - θαν
3. Σάν νά πᾶν' σέ πα - νη γῦ - ρι,
4. Στή στερ - γιά δέν ζῆ τὸ ψά - ρι

1. ἔ - χε γειά γλυ - κειά ζω - ή,
2. γιά νά ζοῦ - νε μο - να - χά,
3. σ' ἄν-θι - σμέ - νη πα - σχα - λιά,
4. κι' ὁ ἄν - θὸς στήν ἄμ - μου - διά,

1. καὶ σὺ δύ - στυ-χη πα - τρί - δα ἔ - χε
2. ξέ - ρου - νε γιά νά πε - θαί - νουν, νά - μὴ
3. μέσ' στὸν ᾄ - δη κα - τε - βαί - νουν μὲ τρα -
4. κ' ἡ Σου - λιώ-τισ-σαις δέν ζοῦ - νε δί - ζω

1. γειά παν - το - τι - νή,
 2. στέρ-γουν τὴ σκλα - θιά.
 3. γοῦ - δια, μέ χα - ρά.
 4. τὴν ἐ λευ - τε - ριά.
- Ἐ - χε - τε γειά βρου -

- 1-4. σοῦ - λες, λόγ - γοι, βου-νά, ρα - χοῦ - λες!
- Ἐ - χε - τε γειά βρου -

Δημῶδες.

Τὸ πατρικὸ σπίτι.

Μέτρια.

A. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
719

I. Πολέμης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
720

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
721

Νάνι νάρθη ή μάνα του.

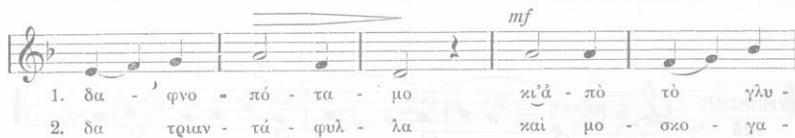
Άργά.

A. Άργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
722

1. Νά - νι, νάρ - θη ή μά - να του άπ' τὸ
2. Νά τοῦ φέ - ρη λού - λου - δα, λού - λου -

1. γὸ νε - ρό. } Νά - νι, νά - νι, νά - νι.
2. ρύ - φα - λα. }

Δημῶδες.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
723

★ Συγχορδίαι ἐλάσσονος κλίμακος Ρε.

§ 161α. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
724ΓΥΜΝΑΣΜΑ
725

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 726

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
727

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
728

§ 161β 'Ασκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ώδικοί και άκουστικοί.

Γ'. 'Ασκήσεις φωνής.

Κατ' αναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 72^{ον}.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ.

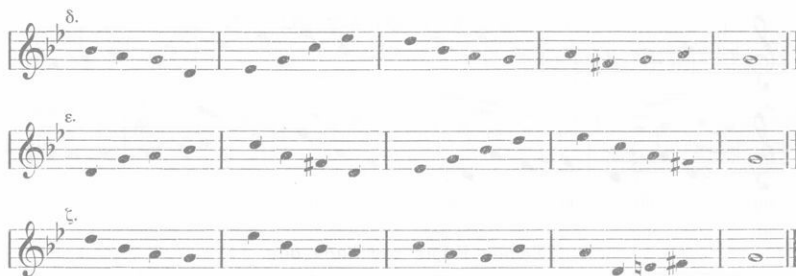
§ 162. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ εἶνε σχετική τῆς μείζονος κλίμακος Σι^β καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν *δύο ὑφέσεις* (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σολ εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Σολ (ὁπλ. 1^η).

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σολ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 729

Μετατροπία.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ:
731

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
732

Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου.
(Ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τοῦ Σταυροῦ).

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγγραφή καὶ ἑυθυμική διασκευή
Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
733

Μέτρια.

Σῶ - σον Κύ - ρι - ε τὸν λα - όν

σου καὶ εὐ - λό - γη - σον τὴν κλη - ρο - νο -

Σημ. 1

μί - αν σου, νί - κας τοῖς εὐ - σε - βέ -

σι κα - τὰ βαρ - βά - ρων δω - ρού - με - νος,

καὶ τὸ σὸν φυ - λάτ - των δι - ἅ τοῦ Σταυ -

ροῦ σου πο - λί - τευ - μα.

Σημ. 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

Τῆς γαλανῆς τὸ φόρεμα.

Γοργά.

Δημῶδες.

Γραφή Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
734

1. Τῆς γα - λα - νῆς τὸ φό - ρε -
 2. Πέν - τε ρα - φτά - δες τῷ - ρα -
 3. Κ' ἔ - να μι - κρὸ ρα - φτό - που -

1. μσ, τῆς ρού - σας τὸ φου στά
 2. βαν καὶ δέ - κα μα - θη - τά
 3. λο ρά - βει καὶ τρα - γου - δά -

1. νε
 2. δες.
 3. ει
- Mὰ ἄν σὲ τὸ λέ - ω καὶ πο -

- 1 - 3. νῶ, τὰ νιά - τα μου νά μὴ χα - ρῶ.

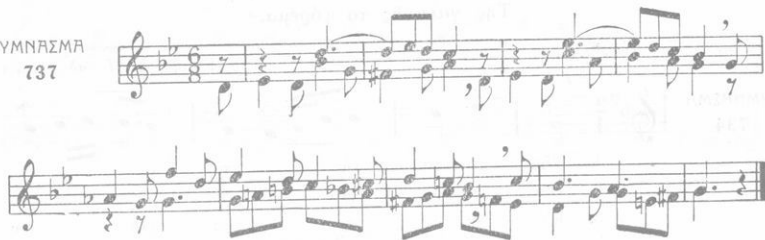
Δημῶδες.

Κανὼν δίφωνος.

A B

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
735ΓΥΜΝΑΣΜΑ
736

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
737

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
738

Τὸ ψάρεμα.

Γοργά.

A. Ἀγροπόποιος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
739

1η φωνή. Πᾶ - με, πᾶ - με, πᾶ - με, πᾶ - με, νά δου -
2α φωνή. *f* Λα λα λα λα λα λα
λέ - ψω - με, νά φᾶ - με. Πᾶ - με, πᾶ - με, παλ - λη -
λα λα λα λα λα λα
κά - ρια, νά κυτ - τά - ξου - με γιὰ ψά - ρια. Ρί - χτει,
λα λα λα λα λα Ρί - χτει,

ρί - χτει, ρί - χτει, ρί - χτει ό κα - λός ψα - ρᾶς τὸ
 Τὴν 2αν φορὰν *pp* ἕως τὸ σημεῖον ⊕
 ρί - χτει, ρί - χτει, ρί - χτει ό κα - λός ψα - ρᾶς τὸ
 Ἦ ἐπανάληψις μετὰ τὴν φωνὴν ΛΛ.

δί - χτυ, ψά - ρια πιά - νει, πιά - νει, πιά - νει καὶ γιὰ
 δί - χτυ, ψά - ρια πιά - νει, πιά - νει, πιά - νει καὶ γιὰ

πού - λη - μα τὰ βγά - νει. Λα λα λα λα
 1 *pp* 2
 πού - λη - μα τὰ βγά - νει. Λα λα λα λα

2.

Ἔγια μόλα, ἔγια λέσα!
 πᾶρ' τὸν κάβο Κώστα, μέσα!
 Ἔλα, ἔλα, ἔλ' Ἀντώνη,
 κάθου, πιᾶσε τὸ τιμόνι!
 ἴσα, τὸ πανί μας ἴσα,
 φύσ' ἄερα, φύσα, φύσα!
 γέρνει, γέρνει, γέρνει, γέρνει,
 τὸ καῖκι δρόμο πέρνει.

3.

Γειά σας, παλληκάρια, γειά σας,
 κ' ἡ χαρὰ μέσ' στὴν καρδιά σας!
 κατευόδιο παλληκάρια,
 καὶ στὰ δίχτυα σας τὰ ψάρια!
 νάτο, νάτο, νάτο, νάτο,
 τὸ καῖκι μας γεμάτο!
 ψάρι, ψάρι, ψάρι, ψάρι!
 καὶ χαρά 'ς ὅποιον τὸ πάρη.

Χρ. Σαμαρτζίδης.

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω ᾠσμα ἀρχίζει εἰς τὴν ἐλάχιστον κλίμακα Σολ καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμόνημον αὐτῆς μερίζον Σολ. Σχετικῶς ἴδε § 229 Τεῦχ. Γ'.

Ἡ ἐπιστροφή.

Αἶγο ἀργά.

Σ. Ἀσπεριδάκης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
740

1. Μὲ δά - κρυ - α σὲ χαι - ρε - τῶ, πα -
2. Ἐ - δῶ τὸ φῶς ἀν - τί - κρυ - σα τοῦ
3. Μὲ δά - κρυ - α σὲ χαι - ρε - τῶ, πα -

1. τρι - δα μου μι - κρή, ποὺ σὲ γα - λά - ζια
2. ἦ - λίου μιὰ φο - ρά, ἐ - δῶ τὴν πρῶ - τὴν
3. τρι - δα μου μι - κρή, νε - ραῖ - δα τ' ἄσ - πρης

1. θά - λασ - σα κοι - μιᾶ - σαι δρο - σε - ρή! ποὺ
2. ἔ - νοιῶ - σα τῆς γῆς αὐ - τῆς χα - ρά, ἐ -
3. θά - λασ - σα, νυ - φού - λα δρο - σε - ρή. ὦ,

- 1η φορά ἕνας ἢ ὀλίγοι, τῇ 2ῃ δλοῖ.
1. κῦ - μα τα - ξει - δευά - ρι - κο αἰ - ῶ - νια σὲ χτυ -
 2. δῶ ἐ - πρω - τα - γνάν - τε - ψα τ' ἄ - τέ - λειω - το νε -
 3. δέ - ξου - με, στίς ἦ - συ - χες νὰ τρέ - ξω λαγ - κα -

1. πᾶ, καὶ στὰ ψη - λὰ περ - γιά - λια σου ἄ -
 2. ρὸ καὶ πῆ - δη - σα ἴδω κ' ἔ - τρε - ξα παί -
 3. διέξ, νὰ βλέ - πω τὸ γλυ - κό σου φῶς, νὰ

1. ση - μω - μέ - νο σπᾶ.
 2. δά - κι ζω - η - ρό. *A. Προβιέγγιος.*
 3. νοιώ - θω μυ - ρω - διέξ.

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω ᾠσμα ἀρχίζει εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα Σολ καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμόνυμον αὐτῆς μείζονα Σολ. Σχετικῶς ἴδε § 229 Τευχ. Γ'.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
741

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 742

Χιόνια μᾶς βρήκανε.

Κανὼν τριφώνος.

Χιό - νια μᾶς βρή - κα - νε, στ' ἄ - σπρα ντυ - θή - κα - νε κά - μοι, βου - νά

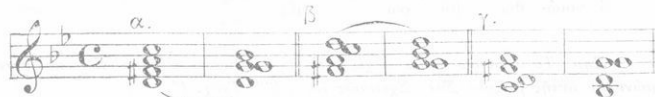
★ Συγχορδίαι ἐλάσσονος κλίμακος Σολ.

§ 162a. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129a).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
743

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
744

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
745

Ἡ Μαριγώ.

Μέτρια.

N. Αάβδας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

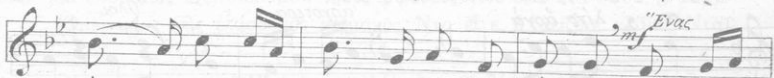
746

1. Ἡ κο - πέλ - λαή Μα - ρι - γώ μιά δου -
2. Φέρ - νει τό - νε - ρό στον ὦ - μο, μά θυ -
3. Τί'ε - χεις σύν - νε - φο στὰ μά - τια, τί'ε χεις

1. λειά , σω - στή δέν κά - νει, ἡ κο - πέλ - λαή Μα - ρι -
2. μή - θη - κε ἔα - νά, φέρ - νει τό - νε - ρό στον
3. ἄ - να - φι - λη - τό, Τί'ε - χεις σύν - νε - φο στὰ

1. γώ μιά δου - λειά σω - στή δέν κά - νει Τὴν κου -
2. ὦ - μο, μά θυ - μή - θη - κε ἔα - νά: "Ποιός τὸ
3. μά - τια, τί'ε - χεις ἄ - να - φι - λη - τό; Κί' ἄλ - λο

1. Ζί - να της ξε - χά - νει καί θυ - μᾶ - ται τὸ χῶ -
 2. δρᾶ - κο μας κου - νᾶ;» Χύ - νει τὸ μι - σο στο
 3. πιά - τρεῖ - νε κομ - μᾶ - τια, Μα - ρι - γού - λα, Μα - ρι -

1. ριό, τὴν κου - Ζί - να της ξε - χά - νει καί θυ -
 2. δρό - μο. "Ποῖός τὸ δρᾶ - κο μας κου - νᾶ;» Χύ νει
 3. γῶ; Κι' ἄλ - λο πιά - τρεῖ - νε κομ - μᾶ - τια, Μα - ρι -

1. μᾶ - ται
 2. τὸ μι -
 3. γού - λα

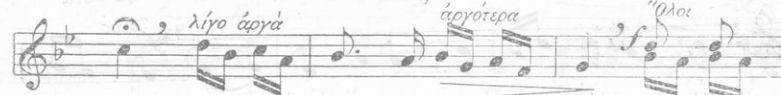
1. θυ - μᾶ - ται τὸ χῶ - ριό. Τὰ χε - ρά - κια της ἔ -
 2. τὸ μι - σο στο δρό - μο "Ἡ ἄ - σπρη κό - τα τὶ νὰ
 3. Ἄχ! Μα - ρι - γῶ. Πά - ρε τ' ἄ - σπρο γιορ - τι -

1. δῶ, τὸ μυα - λὸ της ἔ - κεῖ κά - τω Πέ - φτει
 2. κά - νη; Τὸ γου - ροῦ - νεί - ναι γε - ρὸ; Ὁ παπ -
 3. νὸ σου, τίς πο - διᾶς πού σου φο - ρῶ. Στὸ χῶ -

1. κ' - σπα - σε τὸ πιά - το.
 2. πούς νὰ μὴν πε - θᾶ - νη;» Μα - ρι - γού - λα, Μα - ρι -
 3. ριό σου, στὸ χῶ - ριό σου,

- 1-3. γῶ! Μα - ρι - γού - λα, Μα - ρι - γῶ! Τὰ χε -
 "Ἡ ἄ - σπρη
 Πά - ρε

1. ρά - κια της έ - δῶ, τὸ μυα - λὸ της έ - κεῖ
 2. κό - τα τί νά κά - νη; Τὸ γου - ροῦ - ν'εί - ναι γε -
 3. τὴν - σπρωγιο - τι - νὸ σου, τίς πο - διές πού σου φο -

1. κά - τω. Πέ - φτει κ'έ - σπα - σε τὸ πιά - το
 2. ρό; Ὁ παπ - πους να μην πε - θά - νη» Μα - ρι -
 3. ρῶ. Στὸ χω - ριὸ σου, στὸ χω - ριὸ σου,

1-3. γού - λα, Μα - ρι - γώ! Μα - ρι - γού - λα, Μα - ρι - γώ!

Όλοι λίγο λίγο ἀργότερα

Z. Παπαντωνίου.

§ 163 Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν

πρὸς τὴν § 151γ.

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις: Γυμν. 943, ἀριθ. 63, Τεῦχ. Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 73ον.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο.

§ 164. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος κλίμακος Μιβ καὶ ἐπομένως ἔχει ὀλισμὸν *τρεῖς ὑφέσεις* (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ντο εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Ντο.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Ντο.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 747

Ἀρμονική

Ἀ ν ι ο ῦ σ α .

Κ α τ ι ο ῦ σ α .

Μελωδική

Ἀρχαία

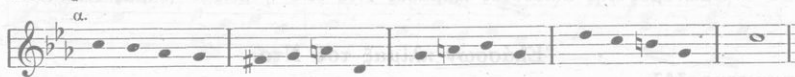

Σχηματισμός καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Ντο κατὰ ἐν § 151α σελ. 407.

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίμακος Ντο.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
747α

Μετατροπίαι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
748

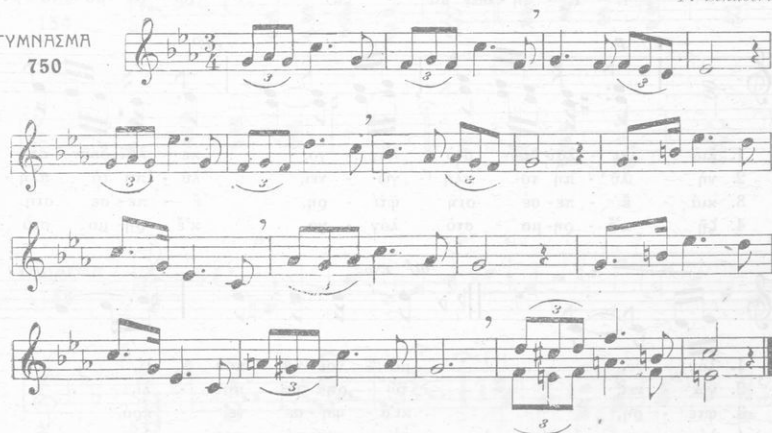

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 749

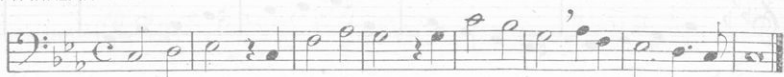

F. Schubert.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
750

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 751

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
752

Τὸ τρυγόνι.

Μέτρια.

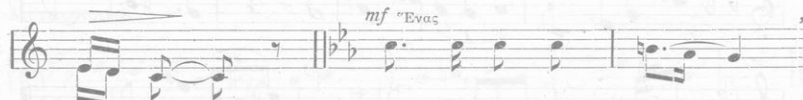
Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
753

1.	Ὁ - λα τὰ που - λιά	μ'εὔ - θυ - μη λα -
2.	Τιῆ - χει καὶ θρη - νεῖ;	ποιά παν - το - τι -
3.	Κᾶ - ποιατου - φε - κιὰ	μαύ - ρη καὶ κα -
4.	Ἐ - ξη - σαν μα - ζί	τὼ - ρα μὀ - νο

1.	λιά	κε - λαῖ - δοῦν	στό	λόγ - γο,	κε - λαῖ - δοῦν	στό
2.	νή	λύ - πη τὸ	πλη -	γὼ - νει,	λύ - πη τὸ	πλη -
3.	κιὰ	ῥ - πε - σε	στή	φτέ - ρη,	ῥ - πε - σε	στή
4.	ξῆ	κῥ - ρη - μο	στό	λόγ - γο,	κῥ - ρη - μο	στό

1.	λόγ - γο,	μὀ - νοῦ - να	που -	λί,
2.	γὼ - νει,	τὼ - ρη - μο	που -	λί,
3.	φτέ - ρη,	κιᾶ - φη - σε	νε -	κρό,
4.	λόγ - γο	τὸ φτω - χὀ	που -	λί,

1. θλι - βε - ρά λα - λεῖ μέ καὺ - μό καὶ
2. ποὺ πι - κρά λα - λεῖ καὶ τὸ λέν τρυ -
3. χά - μω τὸ μι - κρὸ τὸ γλυ - κό του
4. ποὺ πι - κρά λα - λεῖ μέ καὺ - μό καὶ

1. βόγ - γο, μέ καὺ - μό καὶ βόγ - γο.
2. γό - νι; καὶ τὸ λέν τρυ - γό - νι.
3. ταῖ - ρι, τὸ γλυ - κό του - ταῖ - ρι.
4. βόγ - γο, μέ καὺ - μό καὶ βόγ - γο.

I. Πολέμης.

Σημ. Τὸ ἄνω τραγούδι ἀρχίζει εἰς τὴν μείζονα κλίμακα Ντο καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμώ-
νυμον αὐτῆς Ντο ἐλάσσονα. Σχετικῶς ἴδε § 229 Τεῦχ. Γ'.

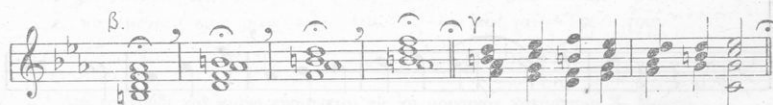
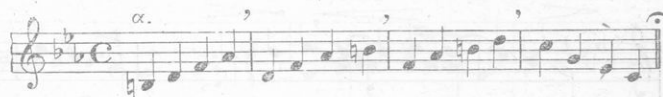
★ Συγχορδίαί ἐλάσσονος κλίμακος Ντο.

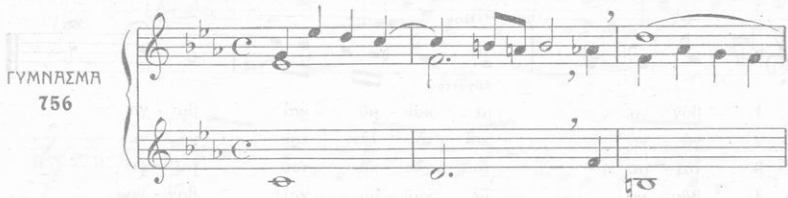
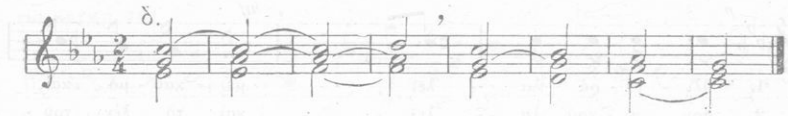
§ 165. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

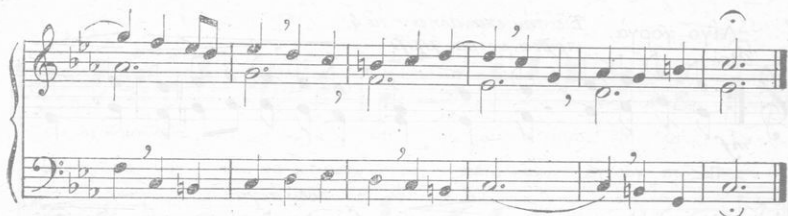
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
754

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
755

'Η ἐπάνοδος¹.

(Λεμβωδία).

N. Κόκκινος.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
758

1. Φύ - σα, βορ - ρηᾶ μου, φού-σκω-νε τὰ πα -
2. Νά! τὸ - νη - σὶ μας προ-βάλ-λει μιὰ χα -

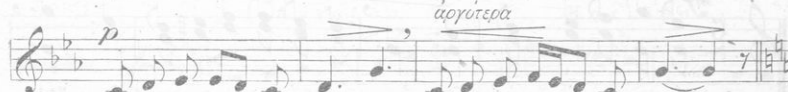
1. νιᾶ καὶ κύ-λα κα - ι - κά - κι
2. ρᾶ σὰν ὠ-μορ-φο δελ - φί - νι

1. στὰ γα-λα-νὰ νε - ρᾶ Πέ-τα, θα-λας - σο -
2. στὰ γα-λα-νὰ νε - ρᾶ. Για κύτ-τα στ'ά - χρο -

1. πού-λι στο κύ-μα, στὸν ἄ - φρό
2. γιᾶ-λι πό-σοι μᾶς καρ - τε - ρούν

1. Βοή-θα μας, Πα - να - γί - α, καὶ κά-νε μας και ρό
2. καὶ μέ-λεν κά-μαν-τή-λια ὅ-λοι μᾶς χαι - ρε - τούν

¹ Διὰ τραγοῦδι καὶ πιάνο εὐρίσκεται εἰς τὸ μουσικὸν κατὰστημα Ζ. Μακρῆ.

Λίγο γοργά. *Εἰς τὴν ἐπανάληψιν τὰ 4*
πρῶτα μέτρα rrr
mf
 1 2 Πέ - τα γορ - γά νά πα - μέ, μπρα - τσί - ρα μου χρου - σή, "Α!
πολύ ἄργά
 1 2 ὁ τό πο - λυα - γα - λη - μέ - νο, τῶ - ραῖ - ο μας νη - σί.

Γ. Διγενάκης.

Ἡ ἀνωτέρω ἐμφῶδες τρίφωνος.

Λίγο γοργά. *Εἰς τὴν ἐπανάληψιν τὰ 4*
πρῶτα μέτρα rrr
 1 2 Πέ - τα γορ - γά νά πα - μέ, μπρα - τσί - ρα μου χρου - σή, "Α!
πολύ ἄργά
 1 2 ὁ τό πο - λυα - γα - λη - μέ - νο, τῶ - ραῖ - ο μας νη - σί.

Ἡ αὐτὴ ἐμφῶδες τετράφωνος (δι' ἀνδρικὸν χορόν).

Λίγο γοργά. *Εἰς τὴν ἐπανάληψιν τὰ 4*
πρῶτα μέτρα rrr
mf
 1 2 Πέ - τα γορ - γά νά πα - μέ, μπρα - τσί - ρα μου χρου - σή, "Α!
mf

Σημ. Τὸ ἀνωτέρω ῥεμα ἀρχίζει εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα Ντο καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς Ντο μείζονα. Σχετικῶς ἴδε § 229 Τεῦχ. Γ'.

§ 165α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 74^{ον}.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Φα.

§ 166. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Φα εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος Λα^β καὶ ἐπο-
μένως ἔχει ὀπλισμὸν τέσσαρας ὑφέσεις (ἴδε σελ. 291-292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Φα εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Φα (ὁπλ. 1^β).

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Φα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 759

Ἀρμονική

Ἀσκήσεις φθόγγων ἐλάσσονος κλίματος Φα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
759 α

α.

β.

γ.

δ.

ε.

ζ.

Μετατροπίαι.

α.

β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
760

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

761

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

762

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου.

Μελωδία ἐκκλησιαστική.
Μεταγραφὴ καὶ ῥυθμικὴ διασκευή
Κ. Παπαδημητρίου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ

763

Μέτρια.

Σημ. 1

ἀ - δος ἐ - φα - νε - ρώ - θη προ - σκύ - νη -

σις² τοῦ γὰρ γεν - νή - το - ρος ἡ φω

νὴ προ - σε - μαρ - τύ - ρει σοι, ἀ - γα - πη -

Σημ. 1

τὸν σε υἱ - ὄν ὁ - νο - μά - ζου - σα καὶ τὸ

Πνεῦ - μα ἐν εἰ - δει πε - ρι στε - ρᾶς ἐ - βε -

βαί - ου τοῦ λο - γου τοῦ ἀ - σφα - λές.

Σημ. 1

Σημ. 1

ὁ ἐ - πι - φα - νείς Χρι - στός ὁ θε - ὅς καὶ τὸν

κό - σμον φω - τί - σας δό - ζα σοι.

Σημ. 1. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

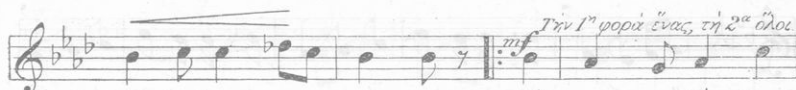
Τὸ καλυβάκι.

Λίγο ἀργά.

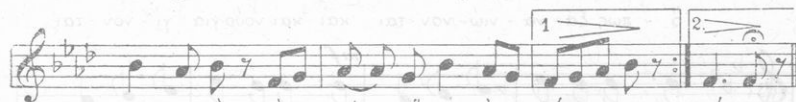
Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
764

1. Τὸ κα - λυ - βά - κι τὸ ψτω - γὸ τοῦ
 2. Κι' ὁ - γε - ωρ - γος πού κα - τοι - κεί με
 3. Τὸ κα - λο - καί - ρι, πού ξαν - θὸ με -
 4. Τὸ κα - λυ - βά - κι, ὁ - ταν βρον - τᾶ κ' ἐ -

1. κάμ - που εἶ - νε πα - λᾶ - τι, κ' ἐ - χεῖ στο - λί - δια
 2. τὰ μι - κρὰ παι - δια του ἄλ - λο δὲν ἔ - χεῖ
 3. στῶ - νει ἔ - κεί σι - τὰ - ρι, τὸ κα - λυ - βά - κι
 4. κεί - νο ὁ - λόρ - θο στέ - κη, τὸ προ - στα - τεύ - εἰ ἔ -

1. του τρα - νὰ μιά λεύ - κα κ' ἐ - να ἔ - λά - τι λά - τι.
 2. σὰν αὐ - τὸ κα - μά - ρι του ἔ - κεί κά - του κά - του.
 3. τὸ βλο - γᾶ κά - ποια οὐ - ρά - νια χά - ρη. χά - ρη.
 4. νας θε - ος ἅ - πό τ' ἄ - στρο - πε λέ - κι. λέ - κι.

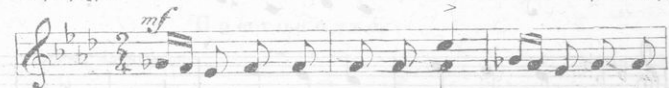
(Ἐκ τῆς ποιητικῆς συλλογῆς «Παιδικὴ ψυχὴ» Σ. Σπεράντοα).

Σ. Σπεράντοα.

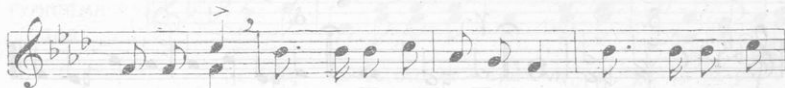
Ὁ καημὸς τοῦ γέρου.

Λίγο γοργά.

Αἰμ. Ριάδης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
765

- Ἔ - να, γέ - ρος, γέ - ρον - τας κι' οὐ - δὲ τό - σο

- γέ - ρον - τας, ἔ - κα - τὸν ἔ - νια χρο - νῶν, πό - τι - ζε τὸ

γρί-βα του Τὰ βου-νά τρι-γύ-ρι-ζε καὶ τὰ δέν-τρα
 κύτ-τα-ζε "Σεῖς βου-νά, ψη-λὰ βου-νά, τώ-ρα μὲ τὴν
 ἄ-νοι-ξη δὲν μὲ ξα-να-νιώ-νε-τε μέ-να καὶ τὸ γρί-βα μου,
 ὅ-πως ξα-να-νιώ-νον-ται καὶ και-νούρ-για γί-νον-ται
 τοῦ-τα τὰ χα-μό-δεν-τρα, τὰ χι-λιό-χρο-να κλα-διά,
 νὰ γι-νό-μουν κ' ἐ-γώ νιός, ὅ-πως ἦ-μουν μιά φο-ρά!

Δημῶδες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 766
 α.
 β. γ. δ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
767

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
768

Πρωτομαγιά.

Χρόνος λμβατηρίων.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
769

1. Μᾶς ἤρ-θέ στο-λι - σμέ - νη μέ χά-ρι πε-ρις -
2. Στῇ ρεμ-μα-τιά κρυμ-μέ - νο που - λά-κι κε-λαί -

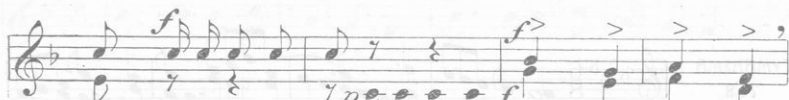
1. σή ἡ - μέ - ρα ζῆ - λε - μέ - νη, πρῶ - το - μα - γιά χρο -
 2. δεῖ τὸν ἡ - λιο, τὸ ρυ - ά - κι, τὸ πρᾶ - σι - νο κλα -

1. σῆ. Παν - τοῦ χα - ρά μοι - ρά - ζει, ζω - ἡ καὶ ὁ - μορ -
 2. οἱ. Ἐμ - πρὸς καὶ μεις στὰ δά - σῃ φαι - δροὶ σὰν τὰ που -

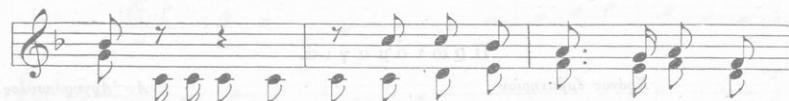
1. φιά, κα - θέ - νας τῇ γιορ - τα - ζει με εὔ - θυ - μη καρ -
 2. λιά ἄς ψά - λου - με τρα - γού - δια με πρό - σχα - ρη καρ -

1. διὰ. }
 2. διὰ. } 1-2. Λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

- 1-2. λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

- 1-2. λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

- 1-2. λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

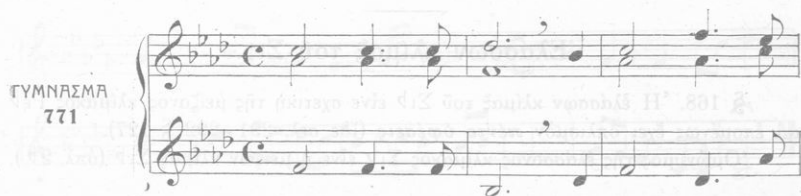
1-2 λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

Μ. Παπαρισιτίδου.

Σημ. Τὸ ἄνω τραγούδι ἀρχίζει εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα Φα καὶ συνεχίζεται εἰς τὴν ὁμόνυμον αὐτῆς Φα μείζονα. Σχετικῶς ἴδε § 229 Τεῦχ. Γ'.

★ Συγχορδία ἐλάσσονος κλίμακος Φα.

§ 167. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
772

§ 167α. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικάι,

Β'. Ὁδικοί καὶ ἀκουστικοί.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 75ον.

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σιβ.

§ 168. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σιβ εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος κλίμακος Ρεβ καὶ ἐπομένως ἔχει ὁπλισμὸν πέντε ὑφέσεις (ἴδε σελ. 291-292 § 127).

Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σιβ εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Σιβ (ὁπλ. 2β).

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Σιβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 773

Ἀρμονικὴ

Ἀνιούσα

Κατιούσα

Μελωδικὴ

Ἀρχαία

Σχηματισμός καὶ ἐκτέλεσις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Σι^β
κατὰ τὰ ἐν § 151α σελ. 407.

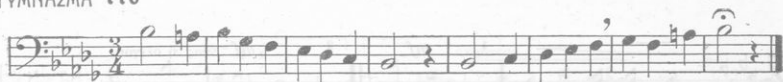
ΓΥΜΝΑΣΜΑ
774

Ἀργά.

J. S. Bach.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
775

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 776

Στὴν Πατρίδα¹.

Μέτρια.

Μ. Καλομοίρης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
777

mf "Ένας ἢ ὀλίγοι

Πα - τρί - δα, ὄ - νει - ροῦ - κρι - βό, κρυ -
στήν καρ-διά μου ζῆς ἐ - σὺ παν -

φή χα-ρὰ τοῦ κό-σμου, ἐ - σὺ μο-γά - χα στέ - κε - σαι παν-
το - τι - νὰ με - γά - λη, σὲ βλέ - πω μέσ' στὰ πέ - λα - γα καὶ

p

το - τι - νὰ ἐμ - πρὸς μου. Νυ - φού - λα στέ - κεις πά - να - γνη μπρο-
μέσ' στὰ δά - σι πά - λι, φω - τό - βο - λη καὶ δρο - σε - ρή - λου -

mf

στά στά δύο μου μά - τια, νυ - φού - λα με τὰ κά - στρα σου καὶ
λού-δια νὰ μα - ζεύ - ης, καὶ νὰ χα-μο-γε - λῆς ἐ - δῶ κ' ἐ -

f "Όλοι

τά ψη-λά ἴ - πα - λά - τια. } Τρα λα λα λα λα λα λα λα λα
κεῖ νὰ με μα - γεύ - ης. }

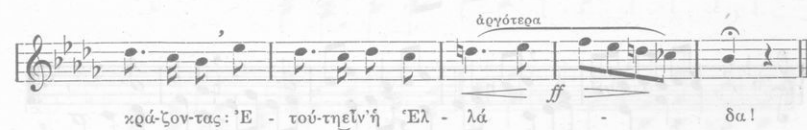
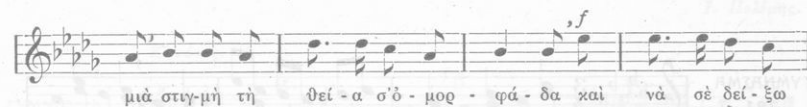
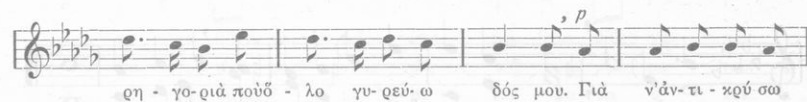
p

λα λα λα λα λα λα τρα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

1 *mf* 2 *mf* "Ένας ἢ ὀλίγοι

λα λα λα λα λα λα. Μεσ' λα. "Ο - που κι' ἄν πάω κι' ὅ -

¹ Διὰ τραγουδι καὶ πιάνο εὐρίσκεται εἰς τὸ μουσικὸν κατὰστημα Ζ. Μακρή.

Σ. Μανουσάκης.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
778

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
779

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
780

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
781

Τὸ ποθητό μου χωριό.

Μέτρια.

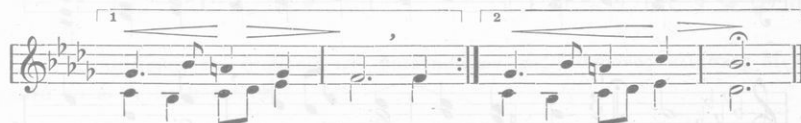
I. Πρώτος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
782

1. Μὲ μά - τια δα - κρυ - σμέ - να, χω -
2. Ὅ ἡ - λιος σοῦ κρυ - σώ - νει τὰ
3. ᾠ! θὰ θυ - μοῦ - μ' αἰ ὦ - νια μὲ
4. Μὰ ἔ - χω μὲν ἔλ - πί - δα πῶς

1. ριό μου πο - θη - τό, ἐν
 2. γιού - λια τοῦ βου - νοῦ, κ' ἡ
 3. τέρ - ψη μυ - σι - κὴ τὰ
 4. θάρ - θω ἔ - να πρω - ῖ ἐ -
- Τὴν 1η φορά ἕνας, τὴ 2α ὅλοι.
1. ὁ - σφ ζῶ ἐ - σέ - να μο -
 2. νύ - χτα κα - μα - ρώ - νει μὲ
 3. παι - δι - κά μου χροί - νια πού
 4. κεῖ πού πρω - το - εἶ - δα τὸ

1. νά - χα θ' ἄ - γα - πῶ, ἐν
 2. τ' ἄ - στρα τ' οὐ - ρα - νοῦ, κ' ἡ
 3. πέ - ρα - σα ἐ - κεῖ, τὰ
 4. φῶς καὶ τὴ ζω - ῆ, ἐ -
1. νά - χα θ' ἄ - γα - πῶ
 2. τ' ἄ - στρα τ' οὐ - ρα - νοῦ.
 3. πέ - ρα - σα ἐ - κεῖ.
 4. φῶς καὶ τὴ ζω - ῆ.

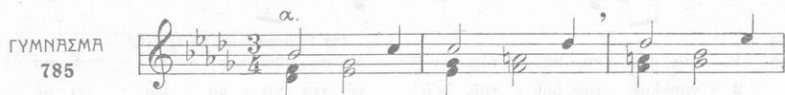
I. Πολέμης.

Κανόνες.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
783

★ Συγχορδίαί ἐλάσσονος κλίμακος Σιβ.

§ 168α. Μὲ σχετικὰς ἀσκήσεις, ὅπως εἰς τὴν ἐλάσσονα Λα (σελ. 300 § 129 καὶ 129α).

§ 169. Ἀσκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὁδικαὶ καὶ ἀκουστικά.

Γ'. Ἀσκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

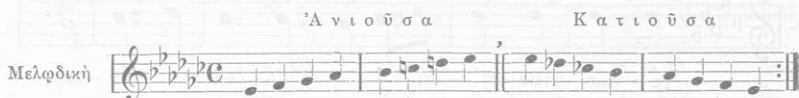
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 76^{ον}.Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι^β.

§ 170. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι^β εἶνε σχετική τῆς μείζονος κλίμακος Σολ^β καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν ἐξ ὑφέσεων (ἴδε σελ. 291-292 § 127).

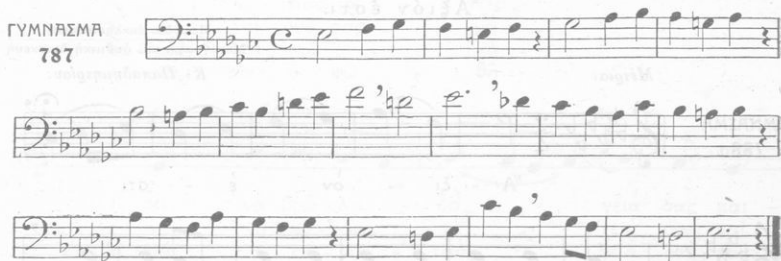
Ὁμώνυμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Μι^β εἶναι ἡ μείζων κλίμαξ Μι^β (ὁπλ. 3^β).

Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι^β.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 786

Σχηματισμὸς καὶ ἐκτελέσεις τῶν διαστημάτων τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Μι^β κατὰ τὰ ἐν § 151α σελ. 407.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
787

Ἐπιταφίου Θρήνου ἐγκώμια.

Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ.

Μελωδία ἐκκλησιαστική.

Μεταγραφή καὶ ῥυθμικὴ διασκευή

Κ. Παπαδημητρίου.

Σημ. 1

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
788

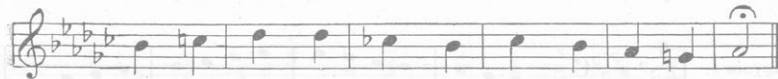
Ἡ ζω - ῆ ἐν τὰ - φῳ

κα - τε - τέ - θης Χρι - στέ καὶ ἀγ -

γέ - λων στρα - τι - αὶ ἐ - ξε - πλήτ - τον - το,

συγ - κα - τὰ - βα - σιν δο - ξά - ζου - σαι τὴν σὴν.

Ἄξιόν ἐστι.

Μελωδία ἐκκλησιαστική.

Μεταγραφή καὶ ῥυθμικὴ διασκευή

Κ. Παπαδημητρίου.

Μέτρια.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
788α

Ἄ - ξι - ὄν ἐ - στι

με - γα - λύ - νειν σε τὸν ζω - ο - δό - την

Σημ. 1. Περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247-252 Τευχ. Γ'.

Νοσταλγία.

Λίγο ἀργά.

Δημῶδες.
Γραφή 'Αστερίου Ζήκουν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
789

'Ενας ἢ ὅλγοι.

1. Σαν πά-ρω τὸν ἄ - νή - φο - ρο, ἔ -
2. νὰ βρῶ κλα-δά-κι φουν - τω - τὸ στήν
3. νὰ κά-τσω νὰ συλ - λο - γι - στῶ τῆς
4. ἡ ξε - νι - τειᾶ 'χει βά - σα - να καὶ
5. χα - ρὰ στὸ νιό που τα - γιαν - τᾶ, χα -
6. Βου-νά μ' γιὰ χα - μη - λώ - σε - τε καὶ

1. νὰ ἄ - νη - φο - ρᾶ -
2. πέ - τρα φυ - τρῳ - μέ -
3. ξε - νι - τειᾶς τὰ ντέρ -
4. χί - λια δυὸ φαρ - μά -
5. ρὰ στὰ παλ - λι - κά -
6. κάμ - ποι ὕ - ψω - θῇ -

1. κι, νὰ βρῶ κλα - δᾶ, γειᾶ σας παῖ -
2. νο, νὰ κά-τσω - νὰ, γειᾶ σας παῖ -
3. τια, 'Η ξε - νι - τειᾶ, γειᾶ σας παῖ -
4. κια, Χα - ρὰ στὸ νιό, γειᾶ σας παῖ -
5. ρια, Βου-νά μ' γιὰ χα, γειᾶ σας παῖ -
6. τε, γιὰ νὰ φα - νῇ, γειᾶ σας παῖ -

Σημ 1. Περί τῆς ἐκτελέσεως τῶν μικρῶν φθόγγων ἴδε § 247 + 252 Τεῦχ. Γ'.

αργότερα

1. διά μ', νά βρω κλα - δά - κι φουν-τω - τό,
 2. διά μ', νά κά-τω να συλ-λο-γι-στώ.
 3. διά μ', ή ξε-νι-τειά 'χει βά-σα - να,
 4. διά μ', χα-ρα στο νιό πού τα-γίαν-τά,
 5. διά μ', βου-νάμ' γιά χα - μη-λώ-σε - τε.
 6. διά μ', γιά να ψα - νή ή πα-τρί-δα μου.

Δημῶδες.

Ἄ ν ο ι ξ η .

Μέτρια.

Α. Ἀργυρόπουλος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
790

mf

1. Ἡ ἄ-νε-μῶ - νες ἄν - θι - σαν,
 2. Καί τὰ που-λά-κια ἄ - μέ - τρη - τα

f

1. οἱ κάμ-ποι λου - λου - δί - ζουν, τῶν δέν-δρων
 2. πε - τούν ζευ - γα - ρω - μέ - να, τές ξε - νι -

f

1. τὰ μα - τό - κλα - ὕα, στους κλώ-νους πρα - σι -
 2. τίες αἰ - ψι - νου - νε καί φθά-νουν κου - ρα -

pp *αργότερα*

1. νί - ζουν, ῥο-δο-χρυ - σῶ - νε - τή αὐ - γή.
 2. σμέ - να, στήν ἄν-θο - στό - λι - στή μας γῆ.

I. Γιαννοῦκος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
791

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
792

ΓΥΜΝΑΣΜΑ
793

§ 171. 'Ασκήσεις.

Α'. Θεωρητικά.

Β'. Ὀδικαὶ καὶ ἀκουστικά.

Γ'. 'Ασκήσεις φωνῆς.

Κατ' ἀναλογίαν
πρὸς τὴν § 151γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 77ον.

'Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Λαβ.

§ 172. Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λαβ εἶνε σχετικὴ τῆς μείζονος Ντοβ καὶ ἐπομένως ἔχει ὀπλισμὸν *ἐπὶ τὰ ὑφέσεις* (ἴδε σελ. 291 - 292 § 127).

Ὁμόωνμος τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Λαβ εἶνε ἡ μείζων κλίμαξ Λαβ (ὁπλ. 4b).

'Ελάσσων κλίμαξ τοῦ Λαβ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 794

Ἀ ν ι ο ὕ σ α.

Κ α τ ι ο ὕ σ α.

Χάριν εὐκολίας (§ 173) ἀντὶ τῆς ἐλάσσονος κλίμακος Λαβ γίνεται χοῆσις τῆς ἐναρμονίου αὐτῆς Σολ# ἐλάσσονος (σελ. 441 § 158).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 78^{ον}.

§ 173. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐφ' ὧλων τῶν κλιμάκων.

Α'.

Εἶδομεν (§ 146 σελ. 403) ὅτι αἱ μειζονες κλίμακες εἶνε ἐν ὄλφ 15, ἐκ τῶν ὁποίων, ἀφαιρουμένων τῶν τριῶν ἑναρμονίων, μένουσι διαφόρου ὕψους 12.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκάστη μειζων κλίμαξ ἔχει τὴν σχετικὴν τῆς ἐλάσσονα ἁρμονικὴν καὶ μελωδικήν, ἐσηματίσαμεν 15 ἐν ὄλφ ἐλάσσοντας (ἁρμονικὰς καὶ μελωδικὰς) τὰς ἑξῆς:

Μίαν χωρὶς ὀπλισμὸν (Λα).

Ἑπτὰ μὲ διέσεις (Μι, Σι, Φα#, Ντο#, Σολ#, Ρε#, Λα#).

Ἑπτὰ μὲ ὑφέσεις (Ρε, Σολ, Ντο, Φα, Σιb, Μιb, Λαb).

Ὅλαι αἱ ἄνω ἐλάσσονες ὥς ἔχουσαι τὴν αὐτὴν διαδοχὴν φθόγγων *ἔχουν τὸ ἴδιον ἄκουσμα, διαφέρουν δὲ ἀπ' ἀλλήλων ὥς σύνολα κατὰ τὸ ὕψος* (ὅπως καὶ αἱ μειζονες).

Ἐκ τῶν 15 ὁμως αὐτῶν ἐλασσόνων κλιμάκων τρεῖς μὲ ὑφέσεις εἶνε ἑναρμόνιοι πρὸς τρεῖς μὲ διέσεις (καὶ ἀντιστροφως), ἥτοι:

ἡ Σιb (ὀπλ. 5 b) ἑναρμόνιος μὲ τὴν Λα# (ὀπλ. 7 #)

ἡ Μιb (ὀπλ. 6 b) » » » Ρε# (ὀπλ. 6 #)

ἡ Λαb (ὀπλ. 7 b) » » » Σολ# (ὀπλ. 5 #)

Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ 6 αὗται κλίμακες, ὥς ἑναρμόνιοι, ἀποτελοῦν τρία μόνον ἀκούσματα διαφόρου ὕψους, αἱ ἐλάσσονες κλίμακες *διαφόρου ὕψους* εἶνε μόνον *δώδεκα*, ἥτοι:

1 χωρὶς ὀπλισμὸν (ἡ Λα).

4 μὲ διέσεις (αἱ Μι, Σι, Φα#, Ντο#).

4 μὲ ὑφέσεις (αἱ Ρε, Σολ, Ντο, Φα).

3 ἑναρμόνιοι μὲ διέσεις ἢ ὑφέσεις $\left(\begin{array}{l} \text{αἱ} \left\{ \begin{array}{l} \text{Σολ\#} - \text{Λαb} \\ \text{Ρε\#} - \text{Μιb} \\ \text{Λα\#} - \text{Σιb} \end{array} \right. \end{array} \right)$

Μεταξὺ δύο ἑναρμονίων ἐλασσόνων κλιμάκων χρησιμοποιοῦμεν συνήθως πρὸς εὐκολίαν τὰς ἔχουσας ὀπλισμὸν ὀλιγώτερα σημεῖα ἀλλοιώσεως (ἴδε καὶ σελ. 406).

Τὴν ἐν γένει σχέσιν τῶν μειζόνων καὶ ἐλασσόνων κλιμάκων, καθὼς καὶ τῶν ἑναρμονίων τοιούτων, βλέπε εἰς τὸν πίνακα τῆς σελίδος 499.

B'.

Ἀπὸ κάθε φθόγγον τῆς χρωματικῆς κλίμακος Ντο (Τεῦχ. Α΄, σελ. 119) ἀρχίζουν δύο ὁμώνυμοι κλίμακες (μία μείζων καὶ μία ἐλάσσων ἁρμονικὴ καὶ μελωδική). Ἐπειδὴ δὲ οἱ διαφορετικοὶ φθόγγοι τῆς χρωματικῆς κλίμακος εἶνε 12, αἱ ὁμώνυμοι κλίμακες εἶνε ἐπίσης 12 μείζονες καὶ 12 ἐλάσσονες.

Τὴν σχέσιν τῶν ὁμωνύμων κλιμάκων ἴδε εἰς τοὺς πίνακας τῶν σελίδων 306 καὶ 500¹.

Γ'.

Εἰς τὴν Μουσικὴν ἐπεκράτησεν, ὅπως τὸ σύνολον τῶν φθόγγων, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν μίαν διατονικὴν κλίμακα, ὀνομάζεται καὶ **τόνος**. Ὡστε **κλίμαξ** καὶ **τόνος** εἶνε ταυτόσημα. Ἡ διαφορὰ εἶνε μόνον ἡ ἐξῆς: λέγοντες **κλίμακα** ἐννοοῦμεν, ὅτι οἱ φθόγγοι διαδέχονται ἀλλήλους συνεχῶς, λέγοντες δὲ **τόνον** ἐννοοῦμεν, ὅτι διαδέχονται ἀλλήλους εἴτε ἐν συνεχείᾳ εἴτε εἰς διαφόρους ἀποστάσεις. Π. χ.

Ἀντὶ νὰ λέγωμεν λοιπόν, ὅτι οἱ φθόγγοι τοῦ ἔργου ἔχουν ληφθῇ π. χ. ἀπὸ τὴν μείζονα κλίμακα Ντο, λέγομεν, ὅτι τὸ ἔργον εἶνε γραμμένο εἰς τὸν **τόνον Ντο μείζονα**².

Ὡστε ἡ λέξις **τόνος** ἔχει δύο σημασίας:

- 1) Τόνος εἶνε τὸ διάστημα τῆς μεγάλης δευτέρας.
- 2) Τόνος εἶνε τὸ σύνολον τῶν φθόγγων ποὺ ἀποτελοῦν μίαν κλίμακα.

Ἐπίσης ὀνομάζουν **τονικότητα** (tonalité) τὸ συναίσθημα ποὺ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν ἀκοήν μας ἀπὸ τὴν σχέσιν τῶν φθόγγων μᾶς κλίμακος (τόνου) μετὰ τὴν βάσιν της, ἣ καὶ ἐν γένει τὸ σύνολον τῶν κανόνων, εἰς τοὺς ὁποίους στηρίζονται αἱ κλίμακες (τόνοι).

¹ Συμπλήρωσιν τοῦ κεφαλαίου περὶ κλιμάκων ἴδε εἰς τὴν § 206 Τεῦχ. Γ'.

² Ἐκ τοῦ «τόνος» ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται ἡ βάση τῆς κλίμακος καὶ «τονική».

ΠΙΝΑΞ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΛΙΜΑΚΩΝ

Μείζονες.

Ἄρμονικαί.

Ἐ λ ά σ σ ο ν ε ς.

Μ ε λ ω δ ι κ α ί.

² Ἀνιοῦσαι.

Κατιοῦσαι.

ΠΙΝΑΞ ΟΜΩΝΥΜΩΝ ΚΛΙΜΑΚΩΝ

Μεΐζονες.

Ἐ λ ά σ σ ο ν ε ς.

Ἀρμονικαί.

Μ ε λ ω δ ι κ α ῖ

Ἀνιούσαι.

Κατιούσαι.

The image displays a musical score for piano scales, organized into 12 rows. Each row consists of three staves, each with a different clef and key signature. The scales are written in a continuous, flowing manner across the staves. The staves are labeled with their respective clefs and key signatures: Nτο, Σολ, Ρε, Λα, Μι, Σι, Φα, Nτο, Λαβ, Μι, Σι, Φα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 79^{ον}.

Αύξομείωσις διαστημάτων.

§ 174. Δυνάμεθα νὰ μεγαλώσωμεν ἢ μικρύνωμεν ὅλα τὰ διαστήματα τῆς μεΐζονος ἢ ἐλάσσονος κλίμακος ὑψώνοντες ἢ χαμηλώνοντες τοὺς φθόγγους αὐτῶν διὰ τῶν σημείων ἀλλοιώσεως. Ἡ ἐργασία αὕτη λέγεται *αὐξομείωσις τῶν διαστημάτων*.

Τοιουτοτρόπως

Ὑψώνοντες καθ' ἡμιτόνιον τὸν *ὑψηλότερον* φθόγγον διαστήματός τινος ἢ χαμηλώνοντες τὸν *βαρύτερον* αὐτοῦ καθ' ἡμιτόνιον μεταβάλλομεν :

1) Τὰ μικρὰ διαστήματα εἰς μεγάλα. Π. χ.

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

2) Τὰ ἡλαττωμένα εἰς καθαρὰ. Π. χ.

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

3) Τὰ μεγάλα εἰς ὑψημένα. Π. χ.

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

4) Τὰ καθαρὰ εἰς ὑψημένα. Π. χ.

	δύναται νὰ γίνῃ		ἢ	
--	-----------------	--	---	--

ᾠσαύτως

Ὑψώνοντες καθ' ἡμιτόνιον τὸν *χαμηλότερον* φθόγγον διασιτήματός τινος ἢ χαμηλώνοντες τὸν *ὑψηλότερον* αὐτοῦ καθ' ἡμιτόνιον μεταβάλλομεν :

1) Τὰ μεγάλα εἰς μικρά. Π. χ.		δύναται νὰ γίνη		ἢ	
2) Τὰ καθαρὰ εἰς ἡλαττωμένα. Π. χ.		δύναται νὰ γίνη		ἢ	
3) Τὰ ὑψημένα εἰς καθαρὰ. Π. χ.		δύναται νὰ γίνη		ἢ	
4) Τὰ ὑψημένα εἰς μεγάλα. Π. χ.		δύναται νὰ γίνη		ἢ	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 80^{ον}.

Ἀσκήσεις εἰς τοὺς διαφόρους τόνους.

Α'. Κύκλος μειζόνων καὶ ἐλασσόνων κλιμάκων.

§ 175. Ἐλέχθη, ὅτι αἱ διαφόρου ἀκούσματος κλίμακες εἶνε 12 μείζονες καὶ 12 ἐλάσσονες (σελ. 498). Πρὸς ἐξάσκησιν τῆς μουσικῆς ἀκοῆς εἰς τὸ ἀκουσμά τῶν κλιμάκων τούτων καὶ τὴν μετ' εὐκολίας μετάβασιν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην παραθέτομεν τὸ κατωτέρω γύμνασμα, κατὰ τὸ ὁποῖον τραγουδοῦμεν τὰς 24 κλίμακας ἐν συνεχείᾳ, ἐκτελοῦντες ἑκάστην μείζονα μετὰ τῆς σχετικῆς τῆς ἐλάσσονος.

Εἰς τὸ γύμνασμα τοῦτο ἡ διαδοχὴ τῶν μειζόνων κλιμάκων γίνεται κατὰ πέμπτas ὑποκειμένηs. Ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν μείζονα Ντο προχωροῦμεν εἰς τὰς μετ' ὑφέσεων κλίμακας, εἰς δὲ τὸ σημεῖον $\boxplus$ λαμβάνοντες ἀντὶ τῆς μείζονος Ντο $\flat$ τὴν ἐναρμόνιον αὐτῆς Σι συνεχίζομεν εἰς τὰς μετὰ διέσεων κλίμακας καὶ οὕτως ἐν τέλει ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν μείζονα Ντο. Εἰς τὸν κύκλον τούτον παραλείπονται αἱ μείζονες κλίμακες Ντο $\sharp$, Φα $\sharp$ καὶ Ντο $\sharp$ μετὰ τῶν ἐλασσόνων των, ἀντικαθιστάμεναι ὑπὸ τῶν ἐναρμονιών των Σι, Σολ $\flat$, Ρε $\flat$.

Κύκλος μειζόνων και ελάσσωνων κλιμάκων.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 795

Ντο μειζών.

Λα ελάσσων αρμονική.

Φα μειζών.

Ρε ελάσσων αρμονική.

Σι β μειζών.

Σολ ελάσσων αρμονική.

Μι β μειζών.

Ντο ελάσσων αρμονική.

Λα β μειζών.

Φα ελάσσων αρμονική.

Ρε β μείζων.

Σε β ελάσσων αρμονική.

Σολ β μείζων.

Μι β ελάσσων αρμονική.

Ντο β μείζων.

Σι μείζων.

Σολ # ελάσσων αρμονική.

Μι μείζων.

Ντο # ελάσσων αρμονική.

Λα μείζων.

Φα # ελάσσων αρμονική.

ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΙ

ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΙ

Ρε μείζων.

Σι ελάσσων ἁρμονική.

Σολ μείζων.

Μι ελάσσων ἁρμονική.

(Συνέχεια εἰς τὴν ἀρχὴν)

Ὁ ἄνωτέρω κύκλος κλιμάκων δύναται νὰ ἐκτελῆται μὲ διαφόρους ὁυθμικάς μορφάς. Π. χ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 795α

α.

β.

γ.

δ.

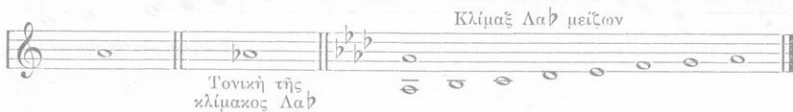
ε.

Αἱ ἁρμονικαὶ ἐλάσσονες τοῦ ἄνωτέρω κύκλου δύναται νὰ ἀντικατασταθοῦν ὑπὸ τῶν μελωδικῶν ἢ ἀρχαίων ἐλασσόνων.

Β'. Ἐξάσκησις εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς εὗρεσιν τῆς τονικῆς
πάσης κλίμακος καὶ τὸν σχηματισμὸν τῆς κλίμακος ταύτης.

§ 176. Μετὰ τὴν ἐπαρκῆ ἑξάσκησιν εἰς τὴν μετ' εὐχερείας ἐκτέλεσιν τοῦ κύκλου τῶν κλιμάκων γίνεται ἄσκησις εἰς τὴν διὰ τῆς φωνῆς εὗρεσιν τῆς τονικῆς οἰασθήποτε κλίμακος μείζονος ἢ ἐλάσσονος κατὰ τὸν κατωτέρω ὑποδεικνυόμενον τρόπον, καὶ κατόπιν ἐκτελεῖται ἡ κλίμαξ αὕτη.

Ζητεῖται π. χ. νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ μείζων κλίμαξ Λαβ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶνε γραμμένο δοθὲν ἄσμα. Πρὸς τοῦτο ἀκούομεν τὸν φθόγγον λα (ἀπὸ ὄργανον ἢ ἀπὸ τὸν τονοδότῃν¹) καὶ τραγουδοῦμεν τοῦτον. Ἡ τονικὴ τῆς ζητουμένης κλίμακος εἶνε λαβ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται κατὰ ἓν ἡμιτόνιον χαμηλότερα ἀπὸ τὸ λα ποὺ ἐτραγουδήσαμεν. Κατερχόμενοι λοιπὸν διὰ τῆς φωνῆς ἓν ἡμιτόνιον ἀπὸ τὸ λα εὐρίσκομεν τὴν τονικὴν τῆς κλίμακος Λαβ, τὴν ὁποίαν κλίμακα τραγουδοῦμεν.

Νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπίσης ἡ μείζων κλίμαξ Μιβ.

Ἀπὸ τὸ λα ἀνερχόμεθα μίαν μικρὰν δευτέραν, δηλ. εἰς τὸ σιβ, καὶ ἀπὸ τὸ σιβ ἀνερχόμεθα μίαν καθαρὰν τετάρτην σιβ-μιβ. Ὁ φθόγγος μιβ εἶνε ἡ τονικὴ τῆς κλίμακος Μιβ.

Κατ' ἀνάλογον τρόπον ἐργαζόμεθα καὶ δι' ὅλας τὰς ἄλλας κλίμακας, μείζονας καὶ ἐλάσσονας.

ΤΕΛΟΣ Β' ΤΕΥΧΟΥΣ

¹ Περὶ τοῦ τονοδότου ἴδε εἰς § 261 Τευχ. Γ'.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(Β'. ΤΕΥΧΟΥΣ)

1. Ρυθμικά καὶ μελωδικὰ θέματα.

(κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν)

	Σελίς		Σελίς
Αναστροφή διαστημάτων ἐλάσ- σωνος ἁρμονικῆς κλίμακος	§ 125 288	ἐλάσσονες κλίμακες μετὰ σημείων ἀλλοιώσεως	§ 150 406
ἀνεπτυγμένον τρίηχον	§ 106 214	ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Μι	§ 151 407
ἁρμονικὴ ἐλάσσων κλίμαξ	§ 124 287	» » » Σι	§ 152 419
ἁρμονικαὶ ἐλάσσονες κλίμακες	ἴδε: ἐλάσ. κλίμ.	» » » Φα#	§ 154 425
ἁρμον. ἐλάσ. κλίμαξ (διαστήματα)	§ 125 288	» » » Ντο#	§ 156 435
ἀρχαία ἐλάσσων κλίμαξ	§ 132 310	» » » Σολ#	§ 158 441
ἀρχαῖαι ἐλάσσονες κλίμακες	ἴδε: ἐλάσ. κλίμ.	» » » Ρε#	§ 159 445
αὐξομειώσεις διαστημάτων	§ 174 501	» » » Λα#	§ 160 446
		» » » Ρε	§ 161 447
Δεσπόζουσα ἐλάσσωνος κλίμακος	§ 127 292	» » » Σολ	§ 162 456
δευτέρα ᾠξημένη (διάστημα)	§ 125 288	» » » Ντο	§ 164 467
διαίρεσις τριαδική	§ 104a 209	» » » Φα	§ 166 475
διαδοχὴ κλίμ. κατὰ πέμπτ. ἐπικειμ.	§ 145 402	» » » Σιb	§ 168 484
» » » » (πίναξ)	404	» » » Μιb	§ 170 491
» » » » ὑποκειμ.	§ 145 402	» » » Λαb	§ 172 496
» » » » (πίναξ)	405	ἐναρμόνιοι κλίμακες	§ 147 403
διαστήματα ἐλάσ. ἁρμον. κλίμακ.	§ 125 288	ἐξάηχον	§ 108 217
» » » » Λα(πίναξ)	290	ἐξ ὄγδοα (μέτρον)	§ 120 276
διαφορὰ μείζ. καὶ ἐλάσ. κλίμακος	§ 128 293	ἐπτάηχον	§ 110 218
» » » » (πίναξ)	306	ἐπτά ὄγδοα (μέτρον)	§ 119 271
διαφορὰ μεταξὺ ὁμωνύμ. κλίμακ.	§ 130 305	Ἡλατωμένη τετάρτη (διάστημα)	§ 125 289
» » » » (πίναξ)	306	» » ἐβδόμη	» 289
διαφόρου ὄψεως μεζόνες κλίμακ.	§ 148 403	ᾠξημένη δευτέρα (διάστημα)	» 288
» » ἐλάσσων. »	§ 173 497	» πέμπτῃ	» 289
διπλὴ στιγμὴ	§ 133 316	» συγχορδία	§ 129 300
Εβδόμη ἡλατωμένη (διάστημα)	§ 125 289	Κανὼν σχηματισμοῦ τῶν μειζό- νων κλίμακων μετὰ διέσεων	§ 103 209
ἐλάσσων ἁρμονικὴ κλίμαξ	§ 124 287	κανὼν σχηματισμοῦ τῶν μειζόνων κλίμακων μετ' ὀφέσεων	§ 118 271
» » » (διαστήμ.)	§ 125 288	κανὼν σχηματισμοῦ τῶν ἐλασσό- νων κλίμακων	§ 127 291
» μελωδική »	§ 126 291	κλίμακες ἐλάσσονες μετὰ σημείων ἀλλοιώσεως	§ 150 406
» ἀρχαία »	§ 132 310		
» πρότυπος »	§ 124 287		
» παλαιὰ πρότ.»	Σημ. 311		

κλίμακες μείζονες με διέσεις (πίναξ)	404	Σελίς	404	Σελίς	
» » με ύφέςεις »	405		405		
κλίμακες μείζονες, ἴδε εἰς τὸ στοιχ. Μ τοῦ εὐρετ.					
» χρωματικά » » » » Χ » »					
» ἐλάσσονες » » » » Ε » »					
» σχετικά § 127	292				
» ὁμώνυμοι § 130	305				
» ἐναρμόνιοι § 147	403				
» μείζον διαφόρου ὕψους § 148	403				
» ἐλάσσον. » » § 173	497				
πύκλος μείζ. καὶ ἐλασ. κλιμάκων § 175	502				
Μείζων κλίμαξ τοῦ Ρε § 99	179				
» » » Λα § 101	193				
» » » Μι § 136	326				
» » » Σι § 138	342				
» » » Φα# § 139	355				
» » » Ντο# § 140	364				
» » » Φα § 111	220				
» » » Σιb § 116	245				
» » » Μιb § 117	255				
» » » Λαb § 141	365				
» » » Ρεb § 142	378				
» » » Σολb § 143	391				
» » » Ντοb § 144	401				
μείζονες κλίμακες με διέσεις (πίναξ)	404				
» » με ύφέςεις » »	405				
μελωδική ἐλάσσων κλίμαξ § 126	291				
μελωδικαὶ ἐλάσσονες κλίμακες ἴδε: ἐλάσ. κλίμ.					
μέτρον $\frac{3}{8}$ § 113	238				
» $\frac{7}{8}$ § 119	271				
» $\frac{6}{8}$ § 120	276				
Ὁμώνυμοι κλίμακες § 130	305				
» » (πίναξ παραστατικός) 306					
» » (πίναξ) 500					
ὄρισμός ἀρμονικῆς ἐλάσ. κλίμακ. § 124	287				
» μελωδικῆς » » § 126	291				
» ἀρχαίας » » § 132a	311				
Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐλάσ. κλίμ. § 127	291				
» » τῶν μείζ. κλίμ. § 145	402				
πέμπτη ἡῤῥημένη (διάστημα) § 125	289				
Πεντάτηχος § 110	218				
πίναξ διαστημάτων ἐλάσσονος ἀρ- μονικῆς κλίμακος Λα 290					
πίναξ ἐμφαινὼν παραστατικῶς τὴν σχέσιν ὁμων. καὶ σχετ. κλιμάκ. 306					
πίναξ ὁμωνύμων κλιμάκων 500					
» σχετικῶν » 499					
» μειζόνων » με διέσεις 404					
» » » ύφέςεις 405					
πρότυπος ἐλάσσων κλίμαξ § 124	287				
» παλαιὰ ἐλάσσων κλίμαξ, Σημ. 311					
Στιγμὴ διπλῇ § 133	316				
σιγχορδία ἡῤῥημένη § 129	300				
συνεπτυγμένον τριήχον § 105	212				
σχετικά κλίμακες § 127	292				
» » (πίναξ παραστατικός) 306					
» » (πίναξ) 499					
σχηματισμός μείζ. κλίμ. με διέσεις § 103	209				
» » » ύφέςεις § 118	271				
» ἐλασσόν. κλιμάκων § 127	291				
Τετάρτη ἡλαττωμένη (διάστημα) § 125	289				
τονική ἐλάσσονος κλίμακος § 127	292				
τρία ὄγδοα (μέτρον) § 113	238				
τριαδικὴ διαίρεσις § 104a	209				
τριημιτόνιον § 124	287				
τριήχον § 104	209				
» ἀνεπτυγμένον § 106	214				
» συνεπτυγμένον § 105	212				
Υποδεσπόζουσα ἐλάσσων. κλίμακ. § 127	292				
Χρωματικὴ κλίμαξ τοῦ Ρε 181					
» » » Λα 194					
» » » Μι 327					
» » » Σι 343					
» » » Φα# 356					
» » » Φα 222					
» » » Σιb 246					
» » » Μιb 256					
» » » Λαb 366					
» » » Ρεb 378					
» » » Σολb 391					

Ἄ σ μ α τ α .

Σελίς	Σελίς
Ἡ ἄνοιξη (F. Silcher)	185
Δειλινό (Ξ. Ἀστεριάδου)	186
Τὸ βουνό (Τραγοῦδι τοῦ Τυρόλου)	191
Εὐλογητὸς εἰ Χριστέ (μετ. Κ. Παπαδημητρίου)	197
Τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον (Λ. Καμηλιέρη)	200
Ἡ 25 Μαρτίου (Α. Ἀργυροπούλου)	201
Τὸ σιτάρι (Ξ. Ἀστεριάδου)	202
Πεταλοῦδες φτερουγίζον (Κανὼν τετράφωνος)	205
Στὴν αὐγούλα (H. Rink)	208
Εἰς τὸν Θεὸν (Α. Ἀργυροπούλου).	215
Ἡ Νίκη	216
Χελιδόνι (Κ. Σφακιανάνη)	225
Ὕμνος τῆς Εἰρήνης (Δ. Λαυράγκα)	226
Στὴ βοσκή (J. Laid)	228
Ἡ νύχτα (Ξ. Ἀστεριάδου)	229
Ὁ μῦθος (G. Augè)	230
Τὸ καλνβάκι μου (Κανὼν τριφώνος)	232
Ἦσυχά κοιμήσου (Κανὼν τετράφωνος)	232
Ἡ φλαμουριά (F. Schubert)	235
Ὁ χωρισμός (F. Mendelssohn)	236
Ἀνοιξη (J. André)	241
Ὁ γεωργὸς (Ξ. Ἀστεριάδου)	242
Ἡ μυγδαλιά (Α. Ἀργυροπούλου)	249
Παῖαν ἐκ τῶν «Περσῶν» τοῦ Δισχόλου (Δ. Ροδίου)	251
Ἡ φύση μᾶς προσμένει (Κανὼν τριφώνος)	252
Προσευχὴ (M. Haydn)	254
Ἡ γέννησίς σου (μεταγρ. Κ. Παπαδημητρίου)	259
Οἱ βαθρακοὶ (Α. Ἀργυροπούλου)	260
Ὁ ἀποχαιρετισμός τοῦ χρόνου	263
Ἡ ἄνοιξη (Κανὼν τριφώνος)	264
Ἀποχαιρετισμός τοῦ δάσους (F. Mendelssohn)	267
Δειλινό (W. Mozart)	270
Πρωτομαγιά (Γ. Χωραφᾶ)	273
Μάνα (Α. Ἀργυροπούλου)	274
Μπᾶτε κορίτσια στὸ χορὸ (Ν. Λάβδα)	274
Ἡ Βαγγελία (δημῶδες Κ. Παπαδημητρίου)	275
Στὸ λόφο ν' ἀνεβούμε (Κανὼν δίφωνος)	281
Ἡ σάλπιγγά μας (Κανὼν τριφώνος)	281
Ὁ τρυγητὸς (Κ. Σφακιανάνη)	282
Ἀνοξιέτικη βραδιά (Α. Ἀργυροπούλου)	283
Βράδυ στὸ βουνό (Ελβετικόν)	284
Δίχως μονούλα (F. Wiedermann)	296
Χελιδονοφολιά (Α. Ἀργυροπούλου)	297
Ὁ πόθος τῆς πατρίδος	299
Πρὸς τὴν πατρίδα (Ἀγγλικόν)	303
Τὸ φθινόπωρο (Γερμανικόν)	303
Ἡ Ἀρκαδιανὴ (δημῶδες Κ. Παπαδημητρίου)	309
Ὁ Νικοτσάρας (δημῶδες Ι. Πρωτοῦ)	313
Ὁ χερσοπράσινος ἀητὸς (δημῶδες Κ. Ψάχου)	313
Ὁ Ζιάκας (δημῶδες Ι. Πρωτοῦ)	314
Νανούρισμα (μελωδ. δημ. Ι. Πρωτοῦ)	315
Ἡ Κρήτη (δημῶδες)	319
Ὁ Ἑθνικός ὕμνος δίφωνος	320
» » » τριφώνος	321
Κελάδηνμα κορυδαλλοῦ (Mendelssohn)	322
Τῇ ὑπερμάχῳ (μεταγρ. Κ. Παπαδημητρίου)	329
Σήμερον τῆς σωτηρίας » »	330
Ὁ κόσμος μὲ τὰ βάσανα δημ.	331
Τὸ χωριό (Α. Ἀργυροπούλου)	333
Ἡ ἄνοιξη (R. Schumann)	334
Βαρκοῦλα (C. M. Weber)	335
Ὁ βασιλικὸς (δημῶδες Κ. Παπαδημητρίου)	336
Ὁ κοδικὸς μᾶς καλεῖ (Κανὼν τριφώνος)	337
Ἡ νύχτα (F. Abt)	339
Τὸ σπῆτι καὶ τὸ καλύβι (M. Καλομοίρη)	340
Ἀξιὸν ἐστί (μεταγρ. Κ. Παπαδημητρίου)	344
Τῆς ζωῆς ὁ τροχὸς (Κανὼν δίφωνος)	346
Τὸ τύμπανο (Α. Ἀργυροπούλου)	348
Ἡ χαρὰ (F. Mendelssohn)	348
Δόξα στὸ Θεό	350
Στοὺς ἀθάνατους νεκροὺς (L. Liebe)	351
Βράδυ στὴν ἀκρογιαλιά (W. Mozart)	353
Ἡ παρθένος σήμερον (μετ. Κ. Παπαδημητρίου)	357
Ὁ Μᾶς (M. Hauptmann)	359
Ἰφιγένεια ἤν Ταύροις, Εὐριπίδου (Γ. Παχτίκου)	360
Ὁ κόκορας (Χαρ. Καλομοίρη)	368
Ἡ Σημαία (I. Ψαροῦδα)	370
Τραγοῦδι σὲ κανόνα (Κανὼν διὰ 4 ἢ 8 φωνῶς)	371
Νανούρισμα (F. Schubert)	373
Ἐναστερὴ νύχτα (W. Mozart)	374
Ὁ ὕπνος (W. Zuccalmaglio)	376
Ἄγιος, ἄγιος (μεταγρ. Κ. Παπαδημητρίου)	380
Ἡ Λαμπρὴ (Γ. Σκλάβου)	380
Τραγοῦδι τοῦ Μαῖου (M. Hauptmann)	383
Ἡ Σημαία (F. Klauer)	384
Ὁ ὕπνος τῶν ἀνθρώπων (Γ. Σκλάβου)	386
Στὸν Ὀλυμπο (R. Schumann)	389
Κύριε τῶν δυνάμεων (μεταγρ. Φ. Ταμπουρά)	393
Τὸ ἀηδονάκι τὸ μικρὸ (δημῶδες Ν. Λάβδα)	394

	Σελίς		Σελίς
Δύσις (Α. Ἀργυροπούλου)	395	Χαλάσματα (Ι. Ψαρούδα)	450
Βαδίζω θαρρετά (Κανὼν τριφώνος)	396	Ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου (δημ. Κ. Ψάχου)	451
Νανούρισμα (W. Mozart)	397	Τὸ πατρικὸ σπίτι (Α. Ἀργυροπούλου)	452
Τὸ τραγοῦδι τῆς θυσίας (L. Beethoven)	399	Νάνι νᾶρθη ἡ μάνα του	453
Δοξολογία (διασκευὴ Κ. Παπαδημητρίου)	409	Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου (μετ. Κ. Π.)	458
Τὰ κλεφτόπουλα (δημῶδες Κ. Ψάχου)	412	Τῆς γαλανῆς τὸ φρόρεμα (δημ. Κ. Π.)	459
Τώρα Μαγιά (Γ. Λαμπιελέτ)	413	Τὸ ψάρεμα (Α. Ἀργυροπούλου)	460
Ἡ συμβουλὴ τοῦ γέρω κλέφτη (δημ. Κ. Ψάχου)	414	Ἡ ἐπιστροφή (Ξ. Ἀστεριάδου)	462
Τὰ ἀχώριστα λουλούδια (Α. Μάλτου)	415	Χιόνια μᾶς βρήκανε (Κανὼν τριφώνος)	463
Στὴ φουρτούνα (Νορβηγικόν)	417	Ἡ Μαριγώ (Ν. Λάβδα)	465
Ὁ ἥλιος τῆς Ἑλλάδος (Δ. Λαυράγκα)	421	Τὸ τρυγόνι (Α. Ἀργυροπούλου)	470
Ἀποχωρισμὸς (M. Frank)	424	Ἡ ἐπάνοδος (Ν. Κοκκίνου)	473
Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας (μετ. Κ. Π.)	427	Ἐν Ἱορδάνῃ βαπτιζόμενον σου (μετ. Κ. Π.)	477
Ὁ Κατσαντώνης (δημῶδες Ι. Πρωΐου)	429	Τὸ καλυβάκι (Α. Ἀργυροπούλου)	479
Ἀηδόνι κελαδεῖ (Κανὼν τριφώνος)	430	Ὁ καημὸς τοῦ γέρου (Αἰμ. Ριάδη)	479
Ἰπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης (Τ. Ξανθοπούλου)	431	Πρωτομαγιά (Α. Ἀργυροπούλου)	481
Θερισμὸς (Δ. Παυλόβιτς)	437	Στὴν πατρίδα (Μ. Καλομοίρη)	486
Βαρκαρόλα (Ξ. Ἀστεριάδου)	439	Τὸ ποθητό μου χωριὸ (Ι. Πρωΐου)	489
Ποὺ θὰ βρῶ τὴν εὐτυχία; (Κανὼν διὰ 5 φωνῶν)	440	Ἐπιταφίον θρήνου ἐγκώμια (μεταγρ. Κ. Π.)	492
Πεντοζάλις (δημῶδες)	443	Νοσταλγία (δημ. Ἀστ. Ζήχου)	493
Οἱ Κολοκοτρωναῖοι (δημῶδες Ι. Πρωΐου)	443	Ἀνοιξή (Α. Ἀργυροπούλου)	494
Χριστὸς ἀνέστη (μεταγρ. Κ. Παπαδημητρίου)	449		

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ
(Β'. ΤΕΥΧΟΥΣ)

Μὲ τοὺς ἀστερίσκους σημειώνεται τὸ λανθασμένον μέρος τοῦ κειμένου
τὸ ὅποῖον ἐδῶ παραθέτομεν διορθωμένον.

Σελὶς 187.

Σημ. 1. Διὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκτέλεσεως τοῦ:

ἴδε περὶ ποικίλματος

§ 249 Τεῦχ. Γ'.

* * * * *

Σελὶς 188.

Ἀπὸ τῆς § 100
ὁ 4ος στίχος:

2. Σημειώσατε τὴν θεμέλιον ἐκάστης συγχορδίας τοῦ
γυμνάσματος * * * κτλ.

Σελὶς 189.

Γύμνασμα 306
εἰς τὸ 2ον πεντάγρ.
τὸ 4ον μέτρον:

Σελὶς 231.

1ον καὶ 2ον
πεντάγραμμον

Τό: ἀργότερα πού σημειώνεται ἄνωθεν τοῦ 2ου μέτρου πρέπει νὰ
εἶναι ἄνωθεν τοῦ 3ου μέτρου.

Σελὶς 238.

Ἀπὸ τῆς § 112α
ὁ 5ος στίχος:

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις. Ἴδε ὑποδείγματα: Γύν. 942 ἀριθ. 34-42
καὶ Γύν. 943 ἀριθ. 21-31 Τεῦχ. Γ'.
* * * * *

Σελίς 239.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ
ὁ 9ος στίχος:

καὶ ἔν με δέκατα ἕκτα εἰς $\frac{3}{8}$ *
* *

Σελίς 261.

Γύμνασμα 442
6ον μέτρον:

Σελίς 307.

Γύμνασμα 508
εἰς τὸ 2ον πεντάγρ.
τὸ 2ον μέτρον:

Σελίς 338.

Γύμνασμα 546
εἰς τὸ 1ον πεντάγρ.
τὸ 3ον μέτρον:

Σελίς 391.

Γύμνασμα 628
4ον μέτρον:

Σελίς 455.

Μετὰ τὸν 4ον στί-
χον τῆς § 161β
νά προστεθῇ:

Μουσικὴ ὑπαγόρευσις: Γυμν. 943, ἀριθ. 62, Τεῦχ. Γ'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1932

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 5045 καὶ 36 τοῦ νόμου 5341 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 576 πρακτικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν, ὅπως ἐγκριθῇ ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως τῶν Διδασκαλείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «**Μουσικὴ Ἀγωγή Τευχὸς Β'**» βιβλίον τοῦ Ἀ. Ἀργυροπούλου διὰ μίαν πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1932—1933.

Ὁ Ὑπουργός

Π. ΠΕΤΡΙΑΝΣ

***Ἄρθρον 6ον τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος**

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἀνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.